

T.C.

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE TÜRKÇENİN YABANCI DİL
OLARAK ÖĞRETİMİ PROGRAMI: ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÖMER
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERKAM KÜÇÜK

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. ÖMER SOLAK**

ÇANAKKALE – 2024

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE TÜRKÇENİN YABANCI DİL
OLARAK ÖĞRETİMİ PROGRAMI: ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÖMER
ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERKAM KÜÇÜK

Tez Danışmanı
Prof. Dr. ÖMER SOLAK

ÇANAKKALE – 2024

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Erkam KÜÇÜK tarafından Prof. Dr. Ömer SOLAK yönetiminde hazırlanan ve **20/08/2024** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı: Ankara Üniversitesi TÖMER Örneği**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim/Anasanat Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Prof. Dr. Ömer SOLAK

(Danışman)

Doç. Dr. Nurşat BİÇER

Doç. Dr. Barış USLU

.....

.....

.....

Tez No : 10577334

Tez Savunma Tarihi : 20/08/2024

.....

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL

Enstitü Müdürü

.../.../2024

ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Erkam KÜÇÜK

20/08/2024

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca ilminden faydalandığım, çalışmam süresince bana her zaman yol gösteren, bilgisini ve zamanını tüm fedakârlığı ile benden esirgemeyen, akademik hayatta bana eşsiz fırsatlar sunan değerli hocam ve tez danışmanım Prof. Dr. Ömer SOLAK'a en kalbi duygularıyla teşekkür ederim. Tez savunma jürisinde yer alan Doç Dr. Nurşat BİÇER ve Doç. Dr. Barış USLU'ya tezimin değerlendirilmesi sürecinde göstermiş oldukları özen ve yapmış oldukları olumlu eleştiriler için teşekkür ederim.

Bu alana yönelmemde bana ilham olan değerli hocam Prof. Dr. Zekerya BATUR'a ve veri analizi sürecinde bilgisi ve tecrübesiyle yardımlarını esirgemeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Mustafa ULUTAŞ'a teşekkür ederim. Bu alanda gelişmem için bana inanan ve şans veren saygıdeğer hocam ve müdürüm Doç. Dr. Ömer İNCE'ye ve destekleri için çalışma arkadaşlarım; Devrim Sıla KARA ve Hakan ÇIVĞIN'a ve diğer çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Hayatım boyunca desteklerini benden esirgemeyen, bugünlere gelmemde çok büyük emekleri olan, babam Ali KÜÇÜK, annem Emine KÜÇÜK ve canım kardeşlerime sevgilerimi sunarım. Çalışmam boyunca bütün zorluklarda yanımda olan, beni cesaretlendiren, moral motivasyonumu kaybettiğimde bana destek olan nişanım Beyda DOĞRU'ya en içten duygularıyla sevgilerimi ve teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak eğitim hayatım süresince ilgisini, emeğini eksik etmeyen tüm öğretmenlerime teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Erkam KÜÇÜK
Çanakkale, Ağustos,2024

ÖZET

YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE GÖRE TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ PROGRAMI: ANKARA ÜNİVERSİTESİ TÖMER ÖRNEĞİ

Erkam KÜÇÜK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

Danışman: Prof. Dr. Ömer SOLAK

20/08/2024, 160

Bu çalışmada Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından 2015 yılında geliştirilen Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine (YBT) göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla adı geçen program, *nitel* desenli birer yöntem olan *betimsel-tarama* ve *doküman analizi* yöntemleriyle taranmış; programda yer alan 316 farklı kazanım YBT'ye göre incelenmiş ve tasnif edilmiştir. Ardından bulgular, grafikler ve YBT Kazanım Sınıflandırma Aracı vasıtasıyla frekans (f) ve yüzde (%) değerleri tablollaştırılarak belirtilmiştir. Araştırma sonucunda *dinleme anlama becerisinde* yer alan kazanımlar bilgi birikim boyutlarından *kavramsal* boyutta, bilişsel süreç boyutlarından ise *anlama* boyutunda yoğunlaştığı sonucuna varılmıştır. *Karşılıklı konuşma becerisinde* bulunan kazanımlar ağırlıklı olarak bilgi birikim boyutlarından *işlemsel* boyutta, bilişsel süreç boyutlarından *uygulama* boyutunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. *Sözlü anlatım becerisinde* olan kazanımlar bilgi birikim boyutlarından *kavramsal* ve *işlemsel* boyutta yoğunlaştığı, bilişsel süreç boyutlarında da *uygulama* boyutunda yoğunlaştığı sonucuna varılmıştır. *Okuma anlama becerisinde* yer alan kazanımlar ağırlıklı olarak bilgi birikim boyutlarından *kavramsal*, bilişsel süreç boyutlarından *anlama* boyutunda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Yazılı anlatım becerisinde yer alan kazanımların ağırlıklı olarak bilgi birikim boyutlarından *kavramsal* ve *işlemsel*, bilişsel süreç boyutlarında *uygulama* boyutunda olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programda yer alan tüm kazanımlar bilgi birikim boyutlarından ağırlıklı olarak *kavramsal*, bilişsel süreç boyutlarında yer alan kazanımlar ağırlıklı olarak *anlama* boyutunda yer aldığı sonucuna varılmıştır. Ulaşılan sonuçlardan hareketle programın üst düzey bilişsel boyutlara uygun kazanımlara yeterince yer

verilmediği gör÷lmektedir. Bu kapsamda yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan program çalışmalarında dil seviyesi göz önünde bulundurularak kazanımların YBT'ye uygun hazırlanmasına dikkat edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi, Eğitsel kazanım, Bilişsel süreç boyutu, Bilgi birikim boyutu

ABSTRACT

PROGRAM FOR TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE ACCORDING TO THE REVISED BLOOM TAXONOMY: ANKARA UNIVERSITY TÖMER EXAMPLE

Erkam KÜÇÜK

Çanakkale Onsekiz Mart University

School of Graduate Studies

Master's Thesis, Department of Turkish and Social Sciences Education

Supervisor: Prof. Dr. Ömer SOLAK

08/20/2024, 160

In this study, it was aimed to examine the Teaching Turkish as a Foreign Language Program developed by Ankara University TÖMER in 2015 according to the Revised Bloom's Taxonomy (RBT). For this purpose, the aforementioned program was scanned with descriptive-scanning and document analysis methods, which are qualitative methods; 316 different learning outcomes in the program were examined and classified according to CLT. Then, the findings were tabulated in terms of frequency (f) and percentage (%) values by means of graphs and the CLT Outcome Classification Tool. As a result of the research, it was concluded that the gains in listening comprehension skills are concentrated in the conceptual dimension among the knowledge accumulation dimensions and in the comprehension dimension among the cognitive process dimensions. It was concluded that the acquisitions in reciprocal speaking skills are predominantly in the procedural dimension of knowledge accumulation dimensions and in the application dimension of cognitive process dimensions. It was concluded that the gains in oral expression skills were concentrated in the conceptual and procedural dimensions of knowledge accumulation and in the application dimension of cognitive process dimensions. It was concluded that the gains in reading comprehension skills were predominantly in the conceptual dimension of knowledge accumulation and in the comprehension dimension of cognitive process dimensions. It was concluded that the acquisitions in the written expression skill were predominantly in the conceptual and procedural dimensions of knowledge accumulation and in the application dimension of cognitive process dimensions. It was concluded that all the objectives in the program were predominantly conceptual in the knowledge accumulation dimensions, and the objectives in the cognitive process dimensions were predominantly in

the comprehension dimension. Based on the results, it is seen that the program does not include enough acquisitions suitable for high-level cognitive dimensions. In this context, it is recommended to pay attention to the preparation of the acquisitions in accordance with YBT by considering the language level in the program studies prepared in the field of teaching Turkish to foreigners.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language program, Bloom's Revised Taxonomy, Educational achievement, Cognitive process dimension, Knowledge dimension

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xv
TABLolar DİZİNİ.....	xvi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xviii

BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

1.1 Araştırmanın Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırma Sorusu.....	2
1.3 Araştırmanın Amacı.....	3
1.4 Araştırmanın Önemi.....	4
1.5 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6 Varsayımlar.....	5
1.7 Tanımlar.....	5
1.8 İlgili Alanyazın Çalışmaları.....	6

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE/ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Program.....	10
-------------------	----

2.2.	Eğitim ve Öğretim Programı.....	11
2.3.	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programları.....	13
2.3.1.	Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) Tarafından Yayımlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı.....	16
2.4.	Dil Becerileri.....	18
2.4.1.	Dinleme.....	19
2.4.2.	Konuşma.....	19
2.4.3.	Okuma.....	20
2.4.4.	Yazma.....	20
2.5.	Taksonomi.....	21
2.6.	Orijinal Bloom Taksonomisi.....	21
2.7.	Yenilenmiş Bloom Taksonomisi.....	24
2.7.1.	Bilgi Birikim Boyutu.....	25
2.7.2.	Bilişsel Süreç Boyutu.....	28

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1.	Araştırmanın Deseni.....	32
3.2.	Veri Kaynağı.....	33
3.3.	Veri Toplama Aracı.....	33
3.4.	Verilerin Toplanması.....	35
3.5.	Verilerin Analizi.....	36

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1.	Dinleme Anlama Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	37
------	---	----

4.2.	Dinleme Anlama Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	40
4.3	Dinleme Anlama Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	43
4.4	Dinleme Anlama Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	46
4.5	Dinleme Anlama Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	49
4.6	Dinleme Anlama Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	52
4.7	Dinleme Anlama Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	55
4.8	Karşılıklı Konuşma Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	58
4.9	Karşılıklı Konuşma Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	61
4.10	Karşılıklı Konuşma Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	64
4.11	Karşılıklı Konuşma Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	67
4.12	Karşılıklı Konuşma Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	70
4.13	Karşılıklı Konuşma Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	73
4.14	Karşılıklı Konuşma Becerisi Tüm Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	76
4.15	Sözlü Anlatım Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	79
4.16	Sözlü Anlatım Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	82
4.17	Sözlü Anlatım Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	85

4.18	Sözlü Anlatım Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	88
4.19	Sözlü Anlatım Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	91
4.20	Sözlü Anlatım Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	94
4.21	Sözlü Anlatım Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	97
4.22	Okuma Anlama Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	100
4.23	Okuma Anlama Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	103
4.24	Okuma Anlama Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	106
4.25	Okuma Anlama Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	109
4.26	Okuma Anlama Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	112
4.27	Okuma Anlama Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	115
4.28	Okuma Anlama Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	118
4.29	Yazılı Anlatım Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	121
4.30	Yazılı Anlatım Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	124
4.31	Yazılı Anlatım Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	127
4.32	Yazılı Anlatım Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	130
4.33	Yazılı Anlatım Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	133

4.34	Yazılı Anlatım Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular	136
4.35	Yazılı Anlatım Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	139
4.36	Tüm Dil Becerileri ve Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular.....	142

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

5.1.	Sonuç.....	146
5.2.	Tartışma.....	148
5.3.	Öneriler.....	153
	KAYNAKÇA	155
	EKLER	I
	Ek 1- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	I
	Ek 2- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	II
	Ek 3- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	III
	Ek 4- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	IV
	Ek 5- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	V
	Ek 6- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi	VI
	Ek 7- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	VI
	Ek 8-AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	VIII

Ek 9- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	IX
Ek 10- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	X
Ek 11- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	X
Ek 12- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XI
Ek 13- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XI
Ek 14- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XII
Ek 15- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XII
Ek 16- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XIII
Ek 17- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XIV
Ek 18- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XIV
Ek 19- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XV
Ek 20- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XVI
Ek 21- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XVIII
Ek 22- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XIX
Ek 23- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XX
Ek 24- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXI

Ek 25- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXII
Ek 26- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXIII
Ek 27- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXIV
Ek 28- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXIV
Ek 29- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXV
Ek 30- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi.....	XXVI
Ek 31- Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Kazanım Tasnif Formu.....	XXVII
EK 32-Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Dil Becerisi Kazanım Tasnif Listesi.....	XXVII

SİMGELER VE KISALTMALAR

ADGD	Avrupa Dil Gelişim Dosyası
Akt.	Aktaran
AÜ	Ankara Üniversitesi
CEFR	Common European Framework of Reference for Languages
DİAOBM	Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MFVTYÖP	Maarif Vakfı Türkçenin Yabancılara Öğretim Programı
OBT	Orijinal Bloom Taksonomisi
TDK	Türk Dil Kurumu
TÖMER	Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi
TÖP	Türkçe Öğretim Programı
YBT	Yenilenmiş Bloom Taksonomisi
YDOTÖP	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	AÜ YDOTÖP Kazanım Dağılım Çizelgesi	18
Tablo 2	Orijinal Bloom Taksonomisi ve Alt Basamakları	22
Tablo 3	Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Ait Bilgi Birikim Boyutu	25
Tablo 4	Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Ait Bilişsel Süreç Boyutu	28
Tablo 5	Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Kazanım Sınıflandırma Aracı	34
Tablo 6	Veri Toplama Aracı	34
Tablo 7	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	39
Tablo 8	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	42
Tablo 9	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme Anlama Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	45
Tablo 10	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	48
Tablo 11	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C1düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	51
Tablo 12	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	54
Tablo 13	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	57
Tablo 14	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	60
Tablo 15	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	63
Tablo 16	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	66
Tablo 17	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	69
Tablo 18	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	72
Tablo 19	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	75
Tablo 20	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	78
Tablo 21	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	81

Tablo 22	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	84
Tablo 23	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	87
Tablo 24	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	90
Tablo 25	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	93
Tablo 26	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	96
Tablo 27	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	99
Tablo 28	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	102
Tablo 29	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	105
Tablo 30	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	108
Tablo 31	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	111
Tablo 32	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	114
Tablo 33	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	117
Tablo 34	AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	120
Tablo 35	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	123
Tablo 36	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	126
Tablo 37	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	129
Tablo 38	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	132
Tablo 39	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	135
Tablo 40	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	138
Tablo 41	AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	141
Tablo 42	AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi	144

ŞEKİLLER VE GRAFİKLER DİZİNİ

Şekil No	Şekil Adı	Sayfa No
Şekil 1	Birbirlerini içermelerine göre eğitsel programlar	10
Şekil 2	Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki Değişiklikler	24
Şekil 3	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	37
Şekil 4	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	38
Şekil 5	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	40
Şekil 6	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	41
Şekil 7	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	43
Şekil 8	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	44
Şekil 9	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	46
Şekil 10	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	47
Şekil 11	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	49
Şekil 12	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	50
Şekil 13	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	52
Şekil 14	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	53
Şekil 15	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	55

Şekil 16	AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	56
Şekil 17	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	58
Şekil 18	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	59
Şekil 19	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	61
Şekil 20	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	62
Şekil 21	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	64
Şekil 22	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	65
Şekil 23	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	67
Şekil 24	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	68
Şekil 25	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	70
Şekil 26	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	71
Şekil 27	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	73
Şekil 28	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	74
Şekil 29	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	76
Şekil 30	AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	77
Şekil 31	AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	79

Şekil 32	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	80
Şekil 33	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	82
Şekil 34	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	83
Şekil 35	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	85
Şekil 36	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	86
Şekil 37	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	88
Şekil 38	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	89
Şekil 39	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	91
Şekil 40	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	92
Şekil 41	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	94
Şekil 42	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	95
Şekil 43	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	97
Şekil 44	AÜ YDOTÖP'e ait Sözlü Anlatım Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	98
Şekil 45	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	100
Şekil 46	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	101
Şekil 47	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	103

Şekil 48	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	104
Şekil 49	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	106
Şekil 50	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	107
Şekil 51	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	109
Şekil 52	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	110
Şekil 53	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	112
Şekil 54	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	113
Şekil 55	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	115
Şekil 56	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	116
Şekil 57	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	118
Şekil 58	AÜ YDOTÖP'e ait Okuma Anlama Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	119
Şekil 59	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi A1 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	121
Şekil 60	AÜ YDOTÖP'ye ait Yazılı Anlatım Becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	122
Şekil 61	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi A2 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	124
Şekil 62	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	125
Şekil 63	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi B1 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	127

Şekil 64	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	128
Şekil 65	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi B2 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	130
Şekil 66	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	131
Şekil 67	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi C1 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	133
Şekil 68	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	134
Şekil 69	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi C2 Düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	136
Şekil 70	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	137
Şekil 71	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	139
Şekil 72	AÜ YDOTÖP'e ait Yazılı Anlatım Becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	140
Şekil 73	AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyleri kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı	142
Şekil 74	AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyleri kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı	143

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; araştırma problemi, problem durumu ve alt problemler, araştırmanın amacı ve alt amaçları, araştırmanın önemi, sınırlılıkları, varsayımları, araştırma ile ilgili belli başlı tanımlar ve ilgili alanyazın çalışmalarına yer verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Problem Durumu

Problem durumu (problem status), bilimsel araştırma sürecinin ilk basamağıdır; zira bir problemin farkına varılması ve hissedilmesi yetmez; tanımlanması da gerekir (Şen ve Yıldırım, 2019:10).

Dil öğretim programlarında belirtilen kazanımlar, öğrenme sürecinin temel yapı taşlarından biri olmasına rağmen, bu kazanımların ne kadar net ve ölçülebilir olduğu tartışmalı bir konudur. Özellikle günümüzün hızla değişen dünyasında, dil öğretim programlarındaki kazanımların öğrencilerin gelecekteki ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde güncellenmesi ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak çeşitlendirilmesi gerekmektedir. Zira dil öğretimi hem öğretici hem de öğrenici açısından belirli bir kazanıma göre yapılır. Öğretim sürecine başlamadan önce belirlenen kazanımların net bir şekilde ifade edilmesi öğretim sürecini kolaylaştırır. Öğrencinin seviyesine göre belirlenen kazanımların öğrencilerin *bilgi* ve *bilişsel* boyutlarını harekete geçirmesi önem arz eder. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin en temel kaynağı, yabancılara Türkçe öğretimi programlarıdır. Çünkü programda yer alan kazanımlara göre ders kitapları, çalışma kitapları, hikâye kitapları, dil öğretim afişleri, dijital içerikler, çalışma kağıtları gibi materyaller hazırlanmaktadır. Diğer bir deyişle dil öğretimi sürecinde programlar ve programların içerisinde yer alan kazanımlar, öğreticiye bir rehber görevi görür.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programları da belirli bir çerçeveye göre hazırlanmaktadır. Avrupa Konseyi, 2001 yılında *Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni* (CEFR) ve bunun öğrenci merkezli ve iletişimci yaklaşımı benimseyen bir uygulaması

olarak görülen *Avrupa Dil Gelişim Dosyası*'nı (ADGD) tanıtmıştır (İşisağ ve Demirel, 2010:192). Programlar da bu gelişim dosyası ve ortak başvuru metni baz alınarak hazırlanır. Bu gelişmelerin ışığında *Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi* (AÜ TÖMER) ve farklı üniversitelerden akademisyenlerin dokuz aylık yoğun ve titiz çalışmaları ile *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı* (YDOTÖP) 2015 yılında hazırlanmıştır.

AÜ TÖMER tarafından geliştirilen YDOTÖP diğer program çalışmaları ve TÖMER birimleri için örnek niteliğindedir. Fakat buradaki programın dil becerilerinin tamamını kapsayıp kapsamadığı ve bu becerilere yönelik kazanımların hangi *bilgi birikim* ve *bilişsel süreç* boyutlarını içerdiği, hatta bu özellikler açısından bir denge oluşturulup oluşturulmadığı üzerinde durulması gereken sorulardır. Bu sorular çerçevesinde AÜ TÖMER YDOTÖP'ün incelenmesi araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu doğrultuda, eğitim programlarının bilişsel alanların değerlendirilmesinde sıklıkla kullanılan Bloom Taksonomisinin revize versiyonu temele alınacaktır.

1.2. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın amacı ve problem durumunu ortaya koyduktan sonra araştırmanın temel sorusunu/problemini ortaya koymak gerekmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın temel araştırma sorusu, “Ankara Üniversitesi TÖMER Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı kazanımlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre dağılımı nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Bu kapsamda diğer alt soruları ise şu şekilde sıralamak mümkündür.

1. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki *dinleme/anlama becerisi kazanımlarının* (listening/comprehension skills) YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı nasıldır?

2. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki *karşılıklı konuşma becerisi kazanımlarının* (conversational skill) YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı nasıldır?

3. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki *sözlü anlatım becerisi kazanımlarının* (verbal expression skill) YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı nasıldır?

4. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki *okuma/anlama becerisi kazanımlarının* (reading/comprehension skills) YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı nasıldır?

5. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki *yazılı anlatım becerisi kazanımlarının* (written expression skills) YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı nasıldır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı (aim of research), tüm araştırma süreci planlamalarının merkezinde yer alır ve ulaşılan bulgularla ne yapılmak istendiğiyle doğrudan ilgilidir (Karaca, 2021:29). Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programlarından biri olan AÜ TÖMER YDOTÖP’de bulunan kazanımların YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutlarına* göre incelemektir. Böylece YBT’ye göre AÜ YDOTÖP’de iyileştirme yapılması gereken hususların belirlenmesi ve yapılacak olan program çalışmalarına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Özellikle dil seviyelerindeki öğrencilerin programdan aldıkları çıktıların, YBT’nin üst düzey bilişsel becerilerini geliştirmedeki etkinliği incelenecektir. Böylece, TÖMER programında özellikle öğretim materyalleri, değerlendirme yöntemleri ve öğretim süreçleri açısından yapılması gereken iyileştirmeler belirlenerek, programın öğrencilerin yüksek düzeyde dil becerilerini geliştirmedeki etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir. Bu araştırmanın sonuçları, sadece TÖMER programı için değil, aynı zamanda Türkiye’deki diğer Türkçe öğretim programları için de YBT perspektifinden önemli bir referans noktası olacaktır.

Bu çalışmada ayrıca aşağıdaki alt amaçlara da ulaşmak hedeflenmiştir.

1. AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan kazanımların *bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutları* arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.
2. YBT’ye göre AÜ TÖMER YDOTÖP’ün farklı program seviyelerindeki kazanımları (A1, A2, B1, B2, C1 ve C2) arasındaki ilişkilerin (benzeşen ve ayrışan yönlerin) ortaya konulması amaçlanmaktadır.
3. YBT’ye göre AÜ TÖMER YDOTÖP’ün farklı dil becerilerindeki kazanımları (dinleme/anlama, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım, okuma/anlama ve yazılı anlatım) arasındaki ilişkilerin (benzeşen ve ayrışan yönlerin) ortaya konulması amaçlanmaktadır.
4. Programdaki kazanımların YBT’ye göre öğrenci dil seviyesine göreliği ortaya konulması amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi (importance of research), bir araştırmada ele alınan konu ve cevaplanan sorunun önceki çalışmaların oluşturduğu birikime yapacağı katkıdır. Önem bölümünde bu katkının açıkça ortaya konulması gerekmektedir (Solak, 2022:50).

Öte yandan bu çalışmada ele alınan konu, doğrudan hayatın içinden gelen bir problemle ilişkilidir. Zira 20. Yüzyılın ikinci yarısında *Davranışçı kuramlar* yerine *Bilişsel kuramlar* önem kazanmaya başlamıştır. Bilişsel öğrenmede öğrenci bilişselliğini öne alan kuramlar ve bunlara dayanan öğrenim yöntemleri geçerlidir. YBT de bilişselci bir tasnifi esas alır. Bu yönüyle bütün dünya eğitim sistemlerinde hızla kabul gören bir sınıflandırma olmuştur.

Bu çalışmada incelenen AÜ TÖMER YDOTÖP, Türkiye’de yabancı dil öğretimi alanında öncü bir kurum tarafından geliştirilmiş olması ve uluslararası standartlara uygunluğu, programın kapsamlı içeriği ve öğrenci merkezli yaklaşımı gibi nedenlerden

dolayı incelemeye değer bulunmuştur. Bu kapsamda AÜ TÖMER YDOTÖP’de bulunan kazanımların YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutlarına* göre sınıflandırılması önem arz etmektedir. Kaldı ki konu ile ilgili alanda yeterli sayıda çalışma birikimi bulunmaması da bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma, AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan dil becerilerine ait kazanımlar ile sınırlıdır. Araştırma, söz konusu programda yer alan kazanımların YBT’de bulunan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutlarına* göre tasnif edilmesi ile sınırlandırılmıştır. Araştırmanın bulguları, nitel araştırma teknikleri ile sınırlıdır.

Ayrıca bu araştırma *Taxonomy of Education Objectives Book 1 Cognitive Domain, Öğrenme Öğretim ve Değerlendirme ile ilgili Bir Sınıflama: Bloom’un Eğitimin Hedefleri ile ilgili Sınıflamasının Güncelleştirilmiş Biçimi, Ankara Üniversitesi TÖMER Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı* adlı kaynaklarda belirtilen ilkelerle sınırlandırılmıştır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırma aşağıdaki varsayımlardan yola çıkılarak yapılmıştır.

1. Öğretim programında yer alan mevcut kazanımların değerlendirme için yeterli ölçüde olduğu ve yazılı kaynaklardan elde edilen bilgilerin doğru olduğu varsayılmaktadır.
2. Araştırmacıların ilgili kazanımları analiz ederken objektif olduğu ve araştırmacıların donanımının sınıflandırma için yeterli olduğu varsayılmaktadır

1.7. Tanımlar

Kazanım, eğitim sürecinde planlanmış yaşantılar yoluyla öğrencinin kazanması beklenen bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade eder (MEB, 2019).

Beceri, bir konuyu kullanarak bir işi veya etkinliği başarılı bir şekilde yapabilme yeteneğidir.

Taksonomi, davranışsal amaçları birbirinin önkoşulu olacak şekilde sıralamanın bir yoludur. Bu sıralama, basitten karmaşığa, somuttan soyuta, kolaydan zora ve bilinenden bilinmeyene doğru aşamalı bir şekilde yapılır (Sözer, 2005:37).

Orijinal Bloom Taksonomisi Bloom ve arkadaşlarının 1956 yılında ortaya koyduğu bilişsel öğrenmenin sınıflandırılması amacıyla kullanılan bir tasniftir.

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi 1956 yılında yayımlanmış olan Bloom taksonomisinin yenilenmiş halidir.

Bilgi birikim boyutu, Yenilenmiş Bloom taksonomisinin isim formunu oluşturur. Kendi içerisinde *olgusal*, *kavramsal*, *işlemsel* ve *üstbilişsel* boyutlara ayrılır.

Bilişsel süreç boyutu, Yenilenmiş Bloom taksonomisinin fiil formunu oluşturur. Kendi içerisinde *hatırlama*, *anlama*, *uygulama*, *çözümleme*, *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarına ayrılır.

1.8. İlgili Alanyazın Çalışmaları

İlgili alanyazın (related literatüre) bölümünde bu çalışmaya ilişkin kaynakların adı, kapsamı, yöntemi, bulguları ve sonuçları genel bir çerçevede özetlenmiştir. Keza bilimsel çalışmaların alanyazın bölümlerinde üzerinde çalışılan konuda araştırmacıların kuramsal olarak neler üzerinde durduğu ve bu çalışmalarında nelerin eksik olduğu ortaya konur (Ekiz, 2020:224).

Emre (2020) tarafından yapılan *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi* adlı tez çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğretim programındaki kazanımların isim bölümü *bilgi birikim boyutu* açısından; fiil bölümü ise *bilişsel süreç boyutu* açısından tasnif edilmiştir. Nitel desenli olan bu çalışmada *betimsel-tarama* modeli kullanılmıştır. Araştırmada 2020 yılında Maarif Vakfı tarafından yayımlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı dokümanı kullanılmış ve *dinleme/anlama becerisinde* 260 farklı kazanım değerlendirilmiştir. Buna göre *dinleme/anlama becerisi* her dil düzeyindeki kazanımlar ağırlıklı olarak *anlama* (%80,38) boyutunda tespit edilmiştir. *Üstbilişsel* bilgiye yönelik hiçbir kazanımın bulunmaması ve *olgusal* bilgiye yönelik kazanımlarının oranının (%3,07) oldukça düşük olması da önemli bir bulgudur. *Sözlü etkileşim becerisinde* yer alan 198 farklı kazanım analiz edilmiştir. Kazanımların dağılımı incelendiğinde, *anlama* (%21,21) ve *uygulama* (%57,57) boyutlarında yoğunlaştığı görülmüştür. *Üstbilişsel* bilgiye yönelik hiçbir kazanımın bulunmadığı görülmüş ve *olgusal* bilgiye yönelik kazanımlarının oranı (%5,05) olarak tespit edilmiştir. Ayrıca üst düzey bilişsel süreç basamaklarında yer alan kazanımların sayısının da oldukça az olması ve bu kazanımların sadece *yaratma* boyutunda yer alması önemli bir bulgudur. *Sözlü üretim becerisinde* yer alan toplam 214 farklı kazanım değerlendirilmiştir. Buna göre kazanımların *bilişsel süreç boyutlarından* olan *yaratma* (%57) boyutunda yoğunlaştığı tespit edilmiştir. *Üstbilişsel* bilgiye yönelik 2 kazanımın yer aldığı görülür. *Okuma/anlama becerisinde* her dil düzeyinde yer alan 290 farklı kazanım incelenmiştir. Kazanımların *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı analiz edildiğinde, ağırlıklı olarak *anlama* boyutunda (%79,65) yer aldığı görülür. Kazanımların *bilgi birikimine* göre dağılımına bakıldığında ise *kavramsal* ve *işlemsel* bilginin ağırlıklı olarak yer aldığı gözlemlenir. Çalışmada ayrıca *yazma becerisinde* yer alan toplam 307 farklı kazanımın dağılımı analiz edilmiştir. Kazanımların boyutlara göre dağılımına bakıldığında, *yaratma* boyutunda yoğunlaştığı görülmektedir. Kazanımların *bilgi birikimine* göre dağılıma bakıldığında ise *kavramsal* ve *işlemsel* bilginin ağırlıklı olarak yer aldığı gözlemlenir. Araştırma sonucunda MFVTYÖP'te yer alan kazanımların dil becerileri ve dil düzeyleri bakımından YBT ile oldukça tutarlı olduğu görülmüştür. Kazanımların genel dağılımının da dil becerilerinin doğasına uygun olduğu tespit edilmiştir. Ancak programda dikkat çeken bir eksiklik, *üstbilişsel* bilgiye yönelik sadece iki kazanımın yer almasıdır. Bu beceriye yönelik kazanımların eksikliği, programın geliştirilmesi gereken önemli bir yönü olarak

değerlendirilmektedir. *Bilişsel süreç boyutu* açısından da programın *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarında zayıf kaldığı sonucuna ulaşmıştır.

Torun ve Biçer'in (2023) *Yabancılar Türkçe Öğretimi Programına Yönelik Taksonomik Bir İnceleme* adlı makale çalışmasında Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programında yer alan B1 ve B2 seviyesi toplamda 568 farklı kazanımın YBT bulunan *bilişsel süreç boyutuna* göre tasnifi yapılmıştır. Araştırmada veriler, *nitel* desenli bir yöntem olan *doküman incelemesi* ile toplanmış; verilerin analizinde ise *içerik analizi* yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada B1 ve B2 dil seviyelerinde yer alan kazanımlar, *bilişsel süreç boyutlarına* göre ele alınmış; neticede kazanımların ağırlık olarak *anlama*, *uygulama* ve *çözümleme* basamaklarında olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla beraber *hatırlama*, *değerlendirme* ve *yaratma* basamaklarına ait kazanımlar da tespit edilmiş ise de *değerlendirme* boyutunda az sayıda kazanıma yer verildiği tespit edilmiştir.

Karagöl'ün (2020) *Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Güncel Türkçe Öğretim Programları* adlı makale çalışmasının amacı Türkçe öğretim programlarındaki kazanım fiillerini *bilişsel süreç boyutları* açısından tasnif etmektir. Araştırma *nitel* bir *durum çalışması*dır. Araştırmanın dokümanını Türkiye Maarif Vakfı 2019 Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı ile 2018 Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Seviyeler) (MEB) oluşturmaktadır. Ulaşılan önemli bulgular ise şunlardır: Bilişsel stratejiler bakımından *dinleme/izleme becerisinde anlama*; *sözlü etkileşim becerisinde uygulama*; *sözlü üretim becerisinde uygulama*; *okuma/anlama becerisinde anlama*; *yazma becerisinde uygulama* basamağı diğer bilişsel boyutlara oranla daha baskındır. Araştırmanın sonucunda *üst düzey bilişsel süreç boyutları* (çözümleme, değerlendirme, yaratma) içeren kazanımlara programlarda daha az yer verildiği tespit edilmiştir.

Yenilenmiş Bloom Taksonomi ile ilgili dünyada giderek artan çalışmalar yapıldığı görülür. Müfredatları Bloom taksonomisine göre inceleyen çalışmalar da bu kapsamda değerlendirilebilir.

Arı'nın (2018) 2015 ve 2017 Ortaokul Türkçe Öğretim Programlarındaki Kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine ve Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi adlı tez çalışmasında 2015 programına ait 293, 2017 programına ait 289 farklı kazanım olmak üzere toplamda 582 kazanımın YBT'ye göre incelenmesi yapılmıştır. Araştırmada *nitel* desenli bir yöntem olan *doküman analizi* kullanılmıştır. Araştırma sonucunda 2015 TÖP kazanımları ile 2017 TÖP kazanımları arasında taksonomik bir farklılık bulunmadığı, her iki programda YBT'de yer alan *bilgi birikiminde kavramsal* ve *işlemsel* bilgiye ağırlık verildiği, *üstbilişsel* bilgiye yer verilmediği; *bilişsel süreç boyutunda* ise *hatırlama* ve *değerlendirme* boyutlarına yeterince yer verilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna göre *üstbilişsel* bilgiye ve *bilişsel süreç boyutlarından değerlendirme* boyutuna daha çok yer verilmesi önerilmiştir.

Gündoğdu'nun (2022) 2018 Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı 5-8. Sınıf Kazanımlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi ve Program Hakkında Öğretmen Görüşleri adlı tez çalışmasında toplamda 223 farklı kazanım YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutuna* göre analiz edilmiştir. Kazanımlar *bilgi birikimine* göre değerlendirildiğinde orantılı bir dağılım bulunmadığı ve kazanımların *kavramsal* bilgi birikiminde yoğunlaştığı görülmüştür. *Bilişsel süreç boyutları* açısından değerlendirildiğinde kazanımların büyük bir çoğunluğunun *anlama* basamağında yer aldığı tespit edilmiştir. Araştırmada *üstbilişsel* bilgi ve üst düzey bilişsel boyutlara çok az yer verildiği sonucuna da ulaşılmıştır.

Yurdakul Güde'nin (2021) Ortaöğretim Hazırlık Sınıfı İngilizce Öğretim Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi adlı tez çalışmasının amacı programda yer alan kazanımların Bloom'un yenilenmiş taksonomisinin bilişsel süreç ve bilgi birikim boyutuna göre değerlendirilmesidir. Araştırmada *doküman analizi* yöntemiyle veriler toplanmış, *içerik analizi* yoluyla analiz edilmiş ve *betimsel analizle* veriler tablolastırılmıştır. Çalışma sonucunda kazanımların alt düzey bilişsel boyutlardan olan *anlama* ve *uygulama* basamaklarında yoğunlaştığı belirlenmiştir. *Bilgi birikim boyutu* açısından bakıldığında kazanımların ağırlık olarak *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı tespit edilmiştir.

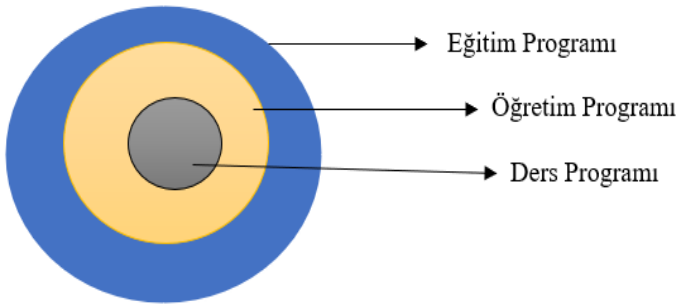
İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Program

Program sözcüğünün şimdiye kadar çok farklı tanımları yapılmış; çeşitli kuramsal perspektiflerle programa ilişkin farklı tanımlarda bulunulmuştur. Bu tanımların bazıları şu şekilde sıralanabilir: 1) Program, okulda öğretilenlerdir. 2) Program, içeriktir. 3) Program, çalışma programıdır. 4) Program, bir grup performans hedefidir. 5) Program, ders dışı etkinlikler, rehberlik ve kişiler arası ilişkiler de dahil olmak üzere okulda meydana gelen her şeydir (Oliva ve Gordon, 2018:6).

Bir başka tanıma göre *program*, belirli hedeflere ulaşmak için kullanılan bir tasarı, öğrenci deneyimlerinin bütünü, insanların yaşayış sistemi, kendine özgü temelleri, modelleri, kuramları, ilkeleri olan bir çalışma alanı veya bir ders ya da içeriktir. Program dar anlamda okullarda öğretilen konular bütünü olarak da düşünülebilir. Bu anlamda öğrencilerin bilgi ve beceri kazanmalarını sağlayan yol gösterici bir araçtır (Ornstein ve Hunkins, 2016:12-14).

Şekil 1. Birbirlerini içermelerine göre eğitsel programlar

Sıklıkla kullanılan bir kavram olan program, yaşamın farklı alanlarında *ekonomik program, yarışma programı, spor programı* gibi az çok farklı anlamlar kazanır. Eğitim-öğretim alanında *program* denildiğinde ise akla ilkin her türlü planlanmış eğitsel içerik gelir. Diğer bir ifadeyle program eğitim programı, öğretim ve ders programı anlamında kullanılır (Çıkılı, 2019:24).

2.2. Eğitim ve Öğretim Programı

Eğitim programı (Lat. *Curriculum*) “yarış alanı” ve “yarış” kavramından türemiştir. Çocuk ve gençlerin yetişkin yaşamında başarılı olabilmeleri için gerekli becerileri ve bilgileri edinmelerine yardımcı olacak deneyimler olarak tanımlanır (Bobbitt, 2017:44). Öte yandan eğitim programı kavramı pek çok farklı kaynaktan farklı şekillerde tanımlanmıştır. Doğan’a göre (1979:36) *eğitim programı*, öğrencilerin eğitim sonunda ulaşması gereken bilgi, beceri ve yetkinlik profillerini tanımlayan ve bu hedeflere ulaşmak için planlanmış faaliyetlerdir. Ertürk ise aynı kavramı (1982:13-14), “yetiştirmek” olarak adlandırır ve bu kavramı “belli öğrencileri belli bir zaman dilimi içinde yetiştirmeye yönelik düzenli eğitim durumları düzeneği” olarak tanımlar. Varış (1996:14) eğitim programını, eğitim kurumlarının Milli Eğitim amaçları çerçevesinde bireyler için sağladığı eğitim faaliyetleri şeklinde özetler. Küçükahmet eğitim programını (2007:8), öğrenme ve öğretme süreçlerini içerisine alan öğretim programı ve öğretim programı dışındaki etkinliklerin tamamı olarak tanımlar.

Yılmaz (2017:21), toplumsal yapılar sürekli gelişmekte ve değişmekte olduğu için eğitim programının da dinamik bir yapısı olduğunu ifade eder. Buna bağlı olarak eğitim programlarının işlevi toplumsal yapılara göre denetlenmeli aksayan yönler giderilerek sürekli güncel tutulmalıdır. Diğer bir ifadeyle eğitim programları, bir eğitim-öğretim sürecinin temelini oluşturan ve yol haritasını çizen belgelerdir. Bu programlar; eğitimde neyin hedeflendiğini, bu hedeflere hangi içeriklerle ve yöntemlerle ulaşılabileceğini ve başarı düzeyinin nasıl ölçüleceğini açıkça belirler (Çetinkaya ve Tabak 2019:297).

Özden (2021:67), eğitim programının uygulanmasını *Davranışçı* (Behaviorist) ve *Yapılandırmacı* (Constructivist) yaklaşıma göre değerlendirir. Davranışçı yaklaşıma göre, eğitim programı *tümevarım* (induction) yoluyla ve temel kavramlara ağırlık verilerek işlenir. Buna karşın Yapılandırmacı yaklaşıma göre eğitim programı *tümdengelim* (deduction) yoluyla ve temel becerilere ağırlık verilerek işlenir ve program öğrenci sorunlarına göre yönlendirilir. Eğitim programı; bireylere ne öğretilmesi gerektiği, bireylerin doğası, öğrenmenin bileşimi, öğretmenlerin rolü ve değerlendirme yöntemleri gibi konularda farklı bakış açıları sunan görüşlerden etkilenir. Bu görüşlerin her biri kendine özgü değerler sistemi, eğitim hedefleri, kavramsal çerçeveleri, öne çıkan figürleri ve eleştirdikleri karşıt görüşleri barındırır (Schiro, 2020:2).

Öğretim programı (Lat. *Curriculum*), okullarda sunulan eğitimin temel yapı taşlarından biridir. Belirli bir plana göre düzenlenen program, öğrencilerin bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini desteklemek için bir rehber görevi görür. *TDK*, öğretim programını “Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plan, ders programı, müfredat, müfredat programı” olarak tanımlar.

Alanın uzmanları kavramı şu şekillerde tanımlamışlardır. Büyükkaragöz’e göre (1997:25), öğretim programı, belirli bir öğretim basamağındaki (ilkokul, ortaokul, lise vb.) farklı sınıf seviyelerinde ve derslerde işlenecek olan konuları, bunların amaçlarını, her dersin sınıflara göre haftada kaç saat işleneceğini, öğretim metotlarını ve öğretim tekniklerini gösteren bir kılavuzdur. Senemoğlu’na göre (1998:8) öğretim programı, bir ders kapsamında öğrencilerin ulaşabileceği hedefleri, bu hedefler doğrultusundaki davranışları kazandırmak için düzenlenecek eğitim aktivitelerini ve bu davranışları ölçmek için sınav durumlarını kapsar. Buna göre öğretim programı gelişmeye açık ve birbiriyle etkileşen bir öğeler bütünü olarak üç temel öğeyi kapsar: *Hedefler*, *eğitim durumları* ve *değerlendirme*.

Özbay’a göre (2006:15) öğretim programı, eğitim programında belirtilen kazanımların gerçekleşmesi için gerekli olan unsurlar bütünüdür. Bu unsurlar ise şunlardır: *Öğretmen* (teacher), programın amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmalıdır. *Konu* (subject), öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun ve güncel olmalıdır.

Eğitim Ortamları (educational environments), öğretimin uygulanacağı sınıf, laboratuvar gibi farklı ortamlardır. *Yöntem ve teknik* (method and technique), bir amaca ulaşmak için izlenen yol ve bu yolda kullanılan becerilerdir. Bunlar öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak ve öğrenmeyi kolaylaştıracak şekilde seçilmelidir. *Fizikî imkanlar* (physical facilities), öğretim programının uygulandığı yerde olması gereken tahta, sıra, bilgisayar, projeksiyon cihazı gibi araçlardır. *Ders araçları* (lesson tools), öğretim programında belirtilen araçlar olarak öğrenmeyi kolaylaştıracak ve kalıcı hale getirecek şekilde seçilir. *Ölçme ve değerlendirme* (assessment and evaluation), öğrenilen bilgilerin ve becerilerin ne kadar kalıcı olduğunu belirlenmesidir.

Demirel'e göre öğretim programı (2012:6), eğitimin “nasıl” yapılması gerektiği sorusuna yanıt verir. Diğer bir deyişle okulda ya da okul dışında kazandırılması planlanan beceriler bütünüdür. Arı (2018:9) öğretim programını, okullarda belirli bir plan dahilinde verilen eğitimin temeli olarak tanımlar. Ona göre öğrenme alanlarını göz önünde bulundurarak ilgili sınıfa ait tema, konu, kazanımları ve bu kazanımların açıklamalarını ve tüm bunların süresini kapsar. Öğretim programı Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na (MEB) bağlı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde bulunan Öğretim Programları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır.

2.3. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programları

Biçer’e göre (2022:214) Türkiye’de refah düzeyinin artması, eğitimin yaygınlaşması ve ana dili öğretimine verilen önemle birlikte Türkçeye olan ilgi de artmaktadır. Bu durum, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanına da yansımaktadır. Son yıllarda meydana gelen bu gelişmeler Türkçe öğretiminin uluslararası dil öğretimi standartlarına uygun olarak yapılması için profesyonel eğitim ve programların gerekliliğini ortaya koymuştur (Kaya ve Kardaş, 2020:2). Yaşanan gelişmeler sonucunda Millî Eğitim Bakanlığı, Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Enstitüsü, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi gibi kuruluşlar yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde önemli rol üstlenmektedirler. Bu kuruluşlar Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metnini de esas alarak dil öğretimi standartlarını program çalışmaları ile sağlamaya çalışmışlardır (Balcı ve Menanlıoğlu, 2020:174). Zira Türkçenin yabancı dil olarak

öğretiminde en önemli bileşenler öğretmen, öğrenci ve okul arasında kurulan ilişkidir. Bu ilişkinin sağlam ve sürekli olması, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerinde ve dil öğrenme hedeflerine ulaşmalarında önemli bir işlev görür. Program, bu ilişkinin kurulmasında ve geliştirilmesinde merkezî bir rol oynar (Örge Yaşar, 2022:9). Bu programların hazırlanmasında DİAOBM temel kaynak kabul edilmekte programın amaç ve kazanımları bu metin esas alınarak yazılmaktadır. Kurumların kendileri geliştirdikleri ayrıca bir program olmasa da yine aynı metni temel alan ders materyalleri hazırlanmaktadır (Ulutaş ve Kara, 2019:235).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programları, Türk kültürü ve tarihi hakkında bilgi vermeyi ve uluslararası öğrencilerin Türkçe iletişim kurmalarını sağlayabilecek dil becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Şimdiye kadar 14'dü Millî Eğitim Bakanlığı, 2'si Maarif Vakfı ve 1'i de Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından olmak üzere toplamda 17 program yayımlanmıştır (Emre, 2020:84). Bu programlardan bazıları ve en önemlileri aşağıda kısaca tanıtılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı, ilki 1986 yılında ikincisi 2000 yılında olmak üzere Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili iki kez program yayımlamıştır. *Yurt Dışı İşçi Çocukları Türkçe-Türk Kültürü ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programları* dört bölümden oluşur. Birinci bölümde “Yurt Dışındaki İşçi Çocukları için Türkçe-Türk Kültürü Öğretim Programı”; ikinci bölümde Sosyal Bilgiler, Tarih, Coğrafya, Vatandaşlık Bilgisi, İnkılap Tarihi, Atatürkçülük programları; üçüncü bölümde “Müzik Programı”; dördüncü bölümde “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı” yer almıştır. İkinci program olan *Yurt Dışındaki Türk Çocukları İçin Türkçe, Türk Kültürü ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Dersleri Öğretim Programları* ise bir önceki programın gözden geçirilmiş ve genişletilmiş hâlidir. Program, “Türkçe Dersi Öğretim Programı (1-10. Sınıflar)”, “Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (4-10. Sınıflar)” ve “Yabancı Dil Olarak Türkçe Dersi Öğretim Programı (6-11. Sınıflar)” bölümlerinden oluşmaktadır. Ne var ki bu iki program ile ilgili literatürde yeterli çalışma bulunmamaktadır (Şen, 2016:547).

Millî Eğitim Bakanlığı'nın *Modüller Kurs Programları*, Türkçe öğretiminin ihtiyaçlarını karşılamak üzere 2012, 2016 ve 2017 tarihlerinde geliştirilmiş ve CEFR ölçütlerine göre 2019 yılında güncellenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Maarif Vakfı ortak programı, iki kurum arasında imzalanan protokol ile yurt içinde ve yurt dışında Türkçe öğretimi için kapsamlı bir program geliştirilmesi ihtiyacı üzerine 2019 yılında hazırlanmış ve 2020 yılında güncellenmiştir. CEFR ölçütlerini temel alarak K12 düzeylerine uygun olarak hazırlanan program okul öncesinden liseye kadar olan dönemi kapsamakta ve A1 yetenek düzeyinden C1 düzeyine kadar genel çerçeveyi içermektedir (Maden, 2020:1825).

Ankara Üniversitesi TÖMER'in Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı'nın hazırlanmasına 2015 yılı içerisinde başlanmış ve bitirilmiştir. DİAOBM temel alınarak hazırlanan programda Türkçenin söz varlığına, söz dizimine ve dilbilgisi kurallarına uygun özgün bir çalışma ortaya konulmuştur. Kazanımların A1'den C2'ye kadar sarmal program yapısına göre kolaydan zora doğru hazırlanmasına özen gösterilmiş; etkinlik ve soru örnekleri ile zenginleştirilmiş; nihayet alan uzmanlarının görüşleri alınarak son şekli verilmiştir (AÜ YDOTÖP, 2015:7).

Program beş ana bölümden oluşmaktadır. Sırasıyla 1. *Giriş* (A. Gerekçe, B. Program Çalışmaları, C. Program Yapısı, D. Programın Dayandığı Felsefe, E. Program ile Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni (OBM) Arasındaki İlişki, F. Program Uygulanmasında Kullanılacak Yeni Teknolojiler, G. Programın Uygulanmasına İlişkin Açıklamalar) 2. *Programın Öğeleri* (A. Dil Düzeylerine Göre Kazanımlar, B. Dil Becerilerine Göre Kazanımlar, C. Dilbilgisi Kazanımları, D. Toplumsal ve Kültürel Kazanımlar), 3. *İçerik*, 4. *Öğrenme- Öğretme Süreci*, 5. *Ölçme- Değerlendirme* (A. Soru Maddesi Dağılım Çizelgesi, B. Örnek Soru Maddeleri, C. Dilbilgisi Kazanımları İçin Çoktan Seçmeli Sorular) şeklindedir (AÜ YDOTÖP, 2015:8-10).

Bu çalışmada yukarıda hakkında kısaca bilgi verilen program incelendiği için aşağıda detaylı açıklamalara yer verilmiştir.

2.3.1. Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) Tarafından Yayınlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı

Programın hazırlanış gerekçesini şu şekilde ortaya koymak mümkündür. Türkiye'nin son yıllarda uluslararası ilişkilerde etkin rol alması, turizmin giderek gelişmesi, Türk televizyon ve sinema sektörünün yurt dışında atılım göstermesi, tüm dünyada Türkçeye olan ilgiyi de artırmıştır. Buna karşın Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında uluslararası nitelikte bir programın bulunmaması, bu programın hazırlanmasının temel gerekçesi olmuştur (AÜ YDOTÖP, 2015:11).

Program çalışmalarına 2015 yılı Şubat ayında başlanmış ve ilk olarak program hazırlık ekibi oluşturularak ihtiyaç analizi yapılmıştır. Mart ayında düzenli olarak toplantılar yapılmaya başlanmıştır. Yapılan toplantılarda DİAOBM yararlanılarak A1, A2 ve B1 düzeylerine uygun kazanımlar oluşturulmuştur. Nisan ayında B2, C1 ve C2 düzeylerinde ait kazanımlar oluşturularak bütün dil düzeylerindeki kazanımların iç tutarlılıkları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Mayıs ayında dil becerileri dilbilgisel doğruluk, bilimsel gerçeklik, Bologna sürecine uygunluk, ölçme-değerlendirmeye uygunluk gibi çeşitli şekillerde değerlendirilerek düzeltmeler yapılmıştır. Haziran ayında deneyimli eğitimcilerin katılımıyla bir çalıştay düzenlenerek görüş, öneri ve eleştirileri alınmıştır. Bu doğrultuda kazanımlar tekrar gözden geçirilmiştir. Temmuz ayında kritik kazanımlar belirlenerek bu kazanımlara uygun etkinlik ve soru örnekleri hazırlanmıştır. Ağustos ayında etkinlikler tamamlanarak program komisyonun görüşüne sunulmuştur. Komisyondan gelen dönütler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Eylül ve Ekim aylarında programın bütün öğeleri birleştirilerek alan uzmanları tarafından kontrolü sağlanmış ve programa son şekli verilmiştir (AÜ YDOTÖP, 2015:11-12).

Programın yapısı Taba-Tyler Modelleri esas alınarak hazırlanmıştır. Bu yapıya göre program, beş ana bölüm ve 15 işlem basamağından oluşmaktadır. Birinci bölüm planlama aşamasıdır. Bu aşamada program çalışma ve inceleme olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Ayrıca programın temel alacağı öğrenme kuramları ve program tasarımının belirlenmesi amacıyla ihtiyaç analizi çalışmalarına yer verilmiştir. İkinci bölüm öğrenme ürünlerinin belirlenmesidir. İhtiyaç analizi sonuçlarına göre hedeflerin belirlenmesi, bu belirlemeler

doğrultusunda kazanımların dil becerilerine ve düzeylerine göre programda yer verilmesine özen gösterilmiştir. İçerik belirlenmesi ve içerik düzenlemesinde beceri temeli, işlevsel, sarmal ve tematik yaklaşıma ağırlık verilerek kazanım-içerik ilişkisinin kurulmasına özen gösterilmiştir. Öğrenme-Öğretme sürecinde teknolojik destekli çoklu ortam sağlanarak öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda etkili öğretim yaşantıları oluşturmak için *tutarlılık* ilkesine önem verilmiştir. Ölçme-değerlendirme boyutunda uygun ölçme araçlarının geliştirilmesine özen gösterilmiştir. Üçüncü bölüm programın pilot sınıflarda denenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesini kapsamaktadır. Dördüncü bölüm oluşturulan yeni programın uygulaması, herkese tanıtılması ve yaygınlaştırılması aşamalarını kapsamaktadır. Beşinci bölüm ise programın sürekli geliştirilmeye açık olduğunu ve programı güncel tutmak için Ar-Ge biriminin sürekli çalışmalar yapacağına dair bilgileri içermektedir (AÜ YDOTÖP, 2015:12-13).

Programın dayandığı felsefe ve öğrenme kuramı “Yapılandırmacılık”tır. Bu yaklaşım sayesinde öğreneni merkeze alan bir anlayış benimsenmiştir. Bununla beraber dilbilgisi öğretiminde yapılar odaklanılması ve sarmal yaklaşımla içeriğin hazırlanmasında İlerlemecilik ve Yapısalcılık yaklaşımlarının etkisi görülmektedir. Programda farklı öğrenme kuram ve kavramlarına yer verilmiştir. Bunlar tam öğrenme, iş birliğine dayalı öğrenme, deneysel öğrenme ve çoklu zekâ şeklinde sıralanabilir (AÜ YDOTÖP, 2015:13).

Program ile DİAOBM arasındaki ilişki şu şekildedir. Program çalışmasının DİAOBM standartlarına göre yapılmasının amacı, Türkçe öğretiminde uluslararası düzeyde tanınan, dünya çapında bir program ortaya koymaktır (AÜ YDOTÖP, 2015:14).

Dil düzeyine ve becerilerine göre kazanımlar, A1-A2 temel kullanıcı; B1-B2 orta/bağımsız kullanıcı; C1-C2 ileri/yetkin kullanıcı şeklinde sıralanmıştır. Kazanımlar kendi içinde *dinleme anlama, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım, okuma anlama ve yazılı anlatım* becerileri gibi kategorilere ayrılmaktadır (AÜ YDOTÖP, 2015:15).

Tablo 1

AÜ YDOTÖP kazanım dağılım çizelgesi

Dil Becerileri	A1	A2	B1	B2	C1	C2	Becerilere Göre Toplam Kazanım Sayısı
Dinleme Anlama	13	13	8	17	12	6	69
Sözlü Anlatım	5	5	12	9	9	5	45
Karşılıklı Konuşma	16	14	12	4	7	1	54
Okuma Anlama	19	23	12	12	15	9	90
Yazılı Anlatım	10	9	8	13	9	9	58
Düzeyleme Göre Toplam Kazanım Sayısı	63	64	52	55	52	30	316

Kaynak: AÜ YDOTÖP, 2015:16

Kazanım dağılım çizelgesine bakıldığında, *dinleme anlama* becerisi A1 düzeyinde 13, A2 düzeyinde 13, B1 düzeyinde 8, B2 düzeyinde 17, C1 düzeyinde 12 ve C2 düzeyinde 6 olmak üzere toplamda 69 farklı kazanım bulunmaktadır. *Sözlü anlatım* becerisi A1 düzeyinde 5, A2 düzeyinde 5, B1 düzeyinde 12, B2 düzeyinde 9, C1 düzeyinde 9 ve C2 düzeyinde 5 olmak üzere toplamda 45 farklı kazanım yer almaktadır. *Karşılıklı konuşma* becerisi A1 düzeyinde 16, A2 düzeyinde 14, B1 düzeyinde 12, B2 düzeyinde 4, C1 düzeyinde 7 ve C2 düzeyinde 1 kazanım olmak üzere toplam da 54 farklı kazanım görülmektedir. *Okuma anlama* becerisi A1 düzeyinde 19, A2 düzeyinde 14, B1 düzeyinde 12, B2 düzeyinde 12, C1 düzeyinde 15 ve C2 düzeyinde 9 olmak üzere toplam da 90 farklı kazanım bulunmaktadır. *Yazılı anlatım* becerisi A1 düzeyinde 10, A2 düzeyinde 9, B1 düzeyinde 8, B2 düzeyinde 13, C1 düzeyinde 9 ve C2 düzeyinde 9 olmak üzere toplam da 58 farklı kazanım yer almaktadır. Böylelikle toplam kazanım sayısı 316 olarak ortaya çıkmaktadır.

2.4. Dil Becerileri

Türkçe öğretiminin amacı, dört temel dil becerisini; yani *dinleme*, *konusma*, *okuma* ve *yazmayı* geliştirmektir. Bunlardan *dinleme* ve *okuma* alıcı dil becerileri; *konusma* ve *yazma* ise ifade edici dil becerileridir. Bunlar esasen birbirlerine sıkı sıkıya bağlıdır. Birinde meydana gelen gelişme, diğerinin de gelişmesini sağlar (Aytan, 2021:7). Bir dil becerisinde yaşanan aksaklık diğer dil becerilerini de olumsuz etkiler (Güzel ve Barın, 2020:267). Dil

becerilerine sahip olmak, bu dili konuşan toplumda birçok kapıyı açar ve bireyin sosyal kapasitesini artırır.

2.4.1. Dinleme

Özbay (2011:40) *dinlemeyi*, konuşan bir kişinin vermek istediği mesajları doğru ve tam olarak anlayabilme becerisi olarak tanımlar. Bu tanıma göre *dinleme*, sadece işitmek değil, duyulan sesi anlamak ve yorumlamaktır. Demirel'e göre (2000:35) *dinleme*, konuşan kişinin vermek istediği mesajı pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana tepki verme yeteneğidir. Demirel'in tanımı Özbay'ın tanımına oldukça benzemektedir. Her iki tanımda da *dinlemenin* sadece duymaktan ibaret olmadığı vurgulanır. Tanımların birbirinden farkı, Demirel'in *teпки* kavramını öne çıkarmasıdır.

Güneş (2014:79) *dinlemeyi*, kulaklar vasıtasıyla sesleri algılamak ve beyin vasıtasıyla bu sesleri anlamlı bir şekilde yorumlamayı içeren karmaşık bir süreç olarak tanımlar. Bütün bu tanımlardan hareketle *dinleme* sürecinin başlaması için sağlıklı bir işitme işleminin olması gerekmektedir. İşitme, fizyolojik bir olgu olduğu kadar; aynı zamanda *dinlemenin* de ön koşuludur. Çünkü dinleme duyulan seslerin beyinde anlamlandırılmasıdır. Nitekim *dinleme becerisi* uyarılara tepki verme; çevreyle iletişim sağlama; günlük yaşamın idamesi ve eğitim-öğretimde bilgi edinme gibi pek çok becerinin gerçekleşmesini sağlar (Uzun, 2024:27).

2.4.2. Konuşma

Güneş'e göre (2014:105) *konuşma*, duygu ve düşüncelerin konuşma organları ile ifade edilmesidir. Demirel'e göre (2000:45) insanlar arası en önemli iletişim aracı olan *konuşma*, bireyin düşünceleri, duyguları ve bilgilerinin seslerden oluşan bir dil aracılığıyla diğer birey ya da bireylere aktarma sürecidir. Aksan (2011:143) *konuşma* eylemi için birçok organın takım halinde çalışması gerektiğini vurgular. Bir kelimenin sesletimi için göğüs ve karın kaslarının akciğerdeki havayı dışarı itmesi, havanın gırtlaktan geçmesi ve ses tellerini titretmesi, nihayet ağız, dil, damak, dişler ve dudaklar aracılığıyla sese dönüşmesi süreci olarak tanımlar.

Konuşma, ifade edilmek istenen seslerin üretildiği motor bir süreçtir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öncelikle zihinde yapılandırılmış düşünceler gözden geçirilir; bunun sonucunda seçilen düşünceler, birtakım zihinsel işlemlere sözle ifade edilir (Akkaya, 2016:75). *Konuşma becerisi* ise içinde pek çok kavram barındıran ve sosyal bir varlık olan insanı insan yapan belirleyici bir unsur olarak insanların sosyalleşmesinin temelini oluşturur. (Doğan, 2009:187).

2.4.3. Okuma

Karatay'ın (2018) tanımladığı *okuma* süreci; görme, odaklanma, algılama, hatırlama, kavrama, ilişki kurma, değerlendirme ve seslendirme gibi birbirleriyle bağlantılı bilişsel ve fiziksel bileşenleri içeren bir süreçtir. Demirel'in (2000:59) tanımına göre *okuma*, sadece gözlerin metni algılaması veya ses organlarının kelimeleri seslendirmesi değildir. Aynı zamanda zihnin yazılı ifadeleri anlamlandırması sürecidir.

Okuma; kelimeleri, cümleleri ve diğer öğeleri görme ve algılamadır (Kavcar, vd., 1997:41). Diğer bir tanıma göre gözlerin satırlar üzerindeki kelimeleri görmesi, onları anlaması, kavraması ve yorumlamasıdır (Öz, 2006:210). *Okuma*, eğitim sürecinde bilgiye ulaşmak için kullanılan temel bir araçtır. Bu süreç okuma gözle algılanan işaret ve sembollerin beyin tarafından yorumlanması ve anlamlandırılmasıyla gerçekleşir (Balcı, 2016:2). Bu tanımlara göre *okuma* sadece görmekten ibaret değildir. Görmenin yanında bilişsel olarak anlama ve anlamlandırma süreçleri de okumaya dahildir.

2.4.4. Yazma

Dört temel dil becerisinin son halkası yazma becerisidir. *Yazma becerisi*, fiziksel ve psikomotor pek çok beceri ve süreçleri içerir. *Yazma*; konu, tema, amaç, hedef kitle, kelime, cümle yapıları gibi unsurlardan oluşan bir bütündür (Kardaş, vd., 2021:15). *Yazma becerisi* sadece mekanik bir olay değil, yaratıcı bir düşünme süreci olarak değerlendirilmelidir (Akbayır, 2011:4). *Yazma* kavramı çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan bazıları; dil öğrenme alanı, yazma işlemi süreci ve becerileri, öğrenme yöntem ve teknikleridir (Güneş, 2020:2). Nitekim Özbay (2011:115) *yazmayı*, sadece kelimeleri

kullanarak bilgi aktarmak değil; aynı zamanda duygu, düşünce ve istekleri belli kurallar çerçevesinde sembollerle ifade etme süreci olarak tanımlar. Fişekçioğlu ise (2020:46) tüm bu tanımlardan hareketle *yazma becerisini*, öğrenenin iletişimsel dil yetisini bütün bileşenleriyle kullandığı, yeterliliği performansa dönüştürdüğü bir iletişim kurma yeteneği olarak tanımlar.

2.5. Taksonomi

Taksonomi (taxonomy), en genel anlamıyla sınıflandırma ve bu sınıflandırmada uyulması gereken kurallar bütünüdür (TDK, 2011: 2253). Taksonomi, istendik davranışların basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, birbirinin ön koşulu olacak şekilde aşamalı olarak tasnifidir. Bu yolla öğrenilmiş davranışlar beyine kodlanır (Sönmez, 2017:31). Taksonomi yaklaşımı, öğretmenlere gerçekten neleri başarmaya çalıştıkları konusunda karşılaştırmalar yapmak için standart bir dile çevirmelerinde yardımcı olur; üzerinde düşünmeleri için çeşitli olasılık sunar; öğretim programı ile ilgili kararlarda rehberlik edecek bakış açıları verir (Anderson ve Krathwohl, 2014:xxviii).

2.6. Orijinal Bloom Taksonomisi

Bloom taksonomisi, Bloom ve arkadaşlarının (1956) çıkardığı ve bilişsel öğrenmenin sınıflandırılması amacıyla kullanılan bir tasniftir (Ocak, 2011:302). Orijinal Bloom taksonomisinde her kategori için detaylı tanımlar yapılmıştır. *Bilişsel alan* ise altı basamak/kategoriden oluşur. Bu kategoriler *bilgi*, *kavrama*, *uygulama*, *analiz*, *sentez* ve *değerlendirmedir*. Kategoriler basitten karmaşığa, kolaydan zora ve somuttan soyuta doğru sıralanmıştır. Orijinal Bloom taksonomisi kümeli bir hiyerarşiye sahiptir. Bunun sebebi, daha karmaşık kategorilerdeki becerilere sahip olabilmek için basit kategorilerdeki becerilerin kazanılmış olması gereğidir (Krathwohl, 2002:212-213).

Tablo 2
Orijinal Bloom Taksonomisi ve alt basamakları

Orijinal Bloom Taksonomisi	Alt Basamaklar
Bilgi	Terimlerin Bilgisi Olguların Bilgisi Araç-Gereçlerin Bilgisi Alışların Bilgisi Yönelimler ve Aşamalı Dizinlerin Bilgisi Sınıflamaların ve Sınıfların Bilgisi Ölçütlerin Bilgisi Yöntemlerin Bilgisi İlke ve Genellemelerin Bilgisi Kuramların ve Yapıların Bilgisi
Kavrama	Çevirme Yorumlama Öteleme (Kestirme)
Uygulama	Ögelerin Analizi
Analiz	İlişkilerin Analizi
Sentez	Örgütlenme İlkelerinin Analizi Özgün Bir İletişim Muhtevası Oluşturma Bir Plân ya da İşlemler Takımı Oluşturma
Değerlendirme	Soyut İlişkiler Takımı Önerme İç Ölçütlere Göre Değerlendirme Dış Ölçütlere Göre Değerlendirme

Kaynak: Bloom, B. S. (Ed.) 1956; akt. Demirel, 2012.

Taksonomide bilişsel alanın alt boyutlarının *bilgi*, *kavrama* ve *uygulama* olduğu görülür. Üst bilişsel boyutta ise *analiz*, *sentez* ve *değerlendirme* yer almaktadır. Bilişsel boyutlar hiyerarşik bir düzen içindedir. Bir önceki basamakta yer alan davranış verilmeden bir sonraki basamağa geçilmemesi gerekir. Böylece her basamak, kendinden sonraki basamağın ön koşulu olur (Arı, 2013: 260–264).

Bilgi (knowledge) boyutu, zihinsel içeriği öğrencinin hatırlama davranışında bulunmasıdır. Bu davranış “sorunca söyleme” veya “görünce tanıma” şeklindedir. Bu düzeyde zihinsel etkinlik gösteren bir öğrenci; bir konuyla alakalı genel terimleri, ilkeleri, özel olayları, kısacası konunun temel yapısını bilmektedir (Tan, 2014:38).

Kavrama (comprehension) boyutunda öğrencilerden önceden öğrendiği bilgileri yeni bir biçimde ifade etmeleri istenir. Öğrenci, konuyu açıklayabilir; kendine özgü bir ifadeyle tarif edebilir; kavramlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlayabilir. Kavrama basamağında öğrencinin bilgi boyutunda kazanmış olduğu davranışları anlaması ve özümsemesi söz konusudur. Bir olayın gerekçeleriyle nasıl ve neden olduğunu kendi cümleleriyle ifade edebilir; konuya ilişkin yeni örnekler verebilir ve veriler hakkında varsayımlarda bulunabilir (Beyreli ve Sönmez, 2017:215).

Uygulama (application) boyutu, öğrenilen konuların yeni durumlara uyarlanması yeteneğini ifade eder. Örneğin öğrenilen içeriğe dair ilk kez karşılaşılan bir problemin çözülmesi uygulama boyutunun tipik bir örneğidir (Tan, 2014:41).

Analiz (analysis) boyutu, bilginin temelini oluşturan parçaları ve bu parçaların birbiriyle nasıl ilişkili olduğunu anlama yeteneğidir. Bu, sadece bilgiyi ezberlemekten öte onu derinlemesine kavramayı ve farklı bağlamlarda nasıl kullanılabileceğini anlamayı gerektirir (Beyreli ve Sönmez, 2017:215).

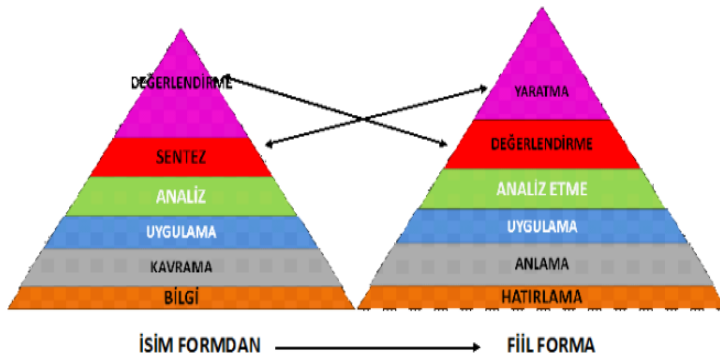
Sentez (synthesis) boyutunda parçaları bir araya getirerek yeni bir bütün oluşturma söz konusudur. Bu aşamada öğrenci, bir probleme ilişkin öğeleri düzenleyebilir; problemle karşılaştığında çözüm üretebilir; farklı bilgileri kullanarak kendine özgü bir ürün ortaya koyabilir. Diğer bir deyişle öğrenci nesneleri hazırlar, planlar, açıklar, seçer, sınıflandırır, yaratır, tasarlar, birleştirir, özetler ve önerilerde bulunur (Tan, 2014:43).

Değerlendirme (evaluation), en üst düzeyde zihinsel süreç içeren bir boyuttur. Bu süreçte sentezin değeri ölçülür. Sentezlenen ürününün hangi kriterler açısından yeterli; hangi kriterleri açısından yetersiz olduğu hakkında kararlar alınır (Tan, 2014:43).

2.7. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi

Taksonominin güncelleştirilmesi için ilk toplantı 1995 yılı Kasım'ında New York'ta bilişsel psikologlar (Richard Mayer, Paul Pintrich, and William Rohwer), program geliştirme, öğretim uzmanları (Lorin Anderson ve Kathleen Cruikshank) ve ölçme-değerlendirme uzmanlarından (Peter Airasian, Linda Crocker ve David Krathwohl) oluşan sekiz kişilik bir kurulun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. 1995-2000 arasında yılda iki kez toplanan bilim insanları, Bloom'un özgün taksonomisini kökten değiştirmeseler de 21. Yüzyıl ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmişlerdir (Anderson ve Krathwohl, 2014:xxviii).

Anderson, Bloom'un taksonomisinin güncelleştirme sebebi olarak iki unsur üzerinde durmaktadır. Bunlardan birincisi, taksonominin sadece tarihsel bir çalışma olmadığı, her zaman kullanılabilir olduğunu gösterir. Çünkü taksonominin günümüzde program geliştiren ve uygulayan pek çok eğitimcinin yaşadığı sorunlara cevap verebilmesi için yenilenmesi gereği ortaya çıkmıştır. İkinci sebep ise ABD'de yaşanan sosyal değişimlerin bireylerin düşünce ve eğitim sistemi üzerindeki etkisidir. Öğrencilerin öğrenme şekillerinin değişmesi ile öğretmenlerin derslerini planlamaları, uygulamaları ve öğrencilerini değerlendirme yöntemleri de değişmiştir. Bu süreçte ihtiyaçlara daha iyi cevap verebilmek için ortaya çıkan yeni bilgi ve düşüncelerin mevcut taksonomi ile bütünleştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır (Anderson ve Krathwohl, 2014:xxviii).

Şekil 2. Yenilenmiş Bloom Taksonomisindeki değişiklikler

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi de orijinal taksonomideki gibi altı *bilişsel* (cognitive) boyuttan oluşmaktadır. *Bilgi* (knowledge) boyutunun adı *hatırlama* (remember) boyutu, *kavrama* (comprehension) boyutunun adı *anlama* (understand) boyutu olarak isim formundan fiil formuna dönüştürülmüştür. *Uygulama* (application), *analiz* (analysis) ve *değerlendirme* (evaluation) basamakları ise de isim formdan fiil forma *uygula-ma* (apply), *analiz et-me* (analyse) ve *değerlendir-me* (evaluate) şeklinde dönüştürülmüştür. *Sentez* boyutunun adı *yarat-ma* (create) olmuş ve *değerlendirme* basamağı ile yer değiştirmiştir (Tutkun ve Okay, 2012:7). Ayrıca Bloom’un taksonomisine “bilgi birikim boyutu” olarak adlandırılan bir boyut daha eklenmiştir. Bu boyut, orijinal taksonomideki *bilgi basamağı*nın alt basamaklarına benzemektedir. Ek olarak buna üstbilişsel bilgi birikim boyutu eklenmiştir. Bu boyut, kazanımların ad öbeklerini ifade etmektedir.

2.7.1. Bilgi Birikim Boyutu

Bilgi kategorisi hem “bilgi”yi hem de “hatırlama”yı kapsadığı için Bloom’un orijinal taksonomisindeki diğer kategorilerden farklı bir konuma sahiptir. Orijinal taksonomide bilgi basamağı hem isim hem de eylem hallerini içerir; bunun sonucu olarak sistem, tek boyutlu bir yapıdadır. Bu durum, bilginin karmaşıklığını ve çeşitliliğini yansıtmaz. Yapılan revizyonda, bu sorunun üstesinden gelmek için bilgi kategorisi ayrılmıştır (Krathwohl, 2002:214). YBT’de bilgi birikim boyutu dört kategoride (olgusal, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel) düzenlenmiştir.

Tablo 3
Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Ait Bilgi Birikimi Boyutu

Bilgi Birikimi Boyutu	Alt Basamaklar
Olgusal Bilgi	Terimlerin Bilgisi Özel Ayrıntı ve Öğelerin Bilgisi
Kavramsal Bilgi	Sınıflama ve Kategorilerin Bilgisi İlke ve Genellemeler Bilgisi Kuram, Model ve Yapıların Bilgisi

Tablo 3' ün devamı

İşlemsel Bilgi	Alana Özel Beceri ve Algoritmaların Bilgisi
	Alana Özel Teknik ve Yöntemlerin Bilgisi
	Uygun Yöntemlerin Hangi Durumlarda Kullanılacağına
	Belirlenmesine İlişkin Ölçütlerin Bilgisi
Üstbilişsel Bilgi	Stratejik Bilgi
	Uygun Bağlam ve Koşulları İçeren Bilişsel Görevler Bilgisi
	Öz Bilgi

Kaynak: Anderson vd., (2001)

Olgusal bilgi (factual knowledge), bir disipline ait temel öğeleri kapsar. Bu öğeler genellikle somut nesnelerle ilişkilendirilmiş sembollerdir. *Olgusal* bilgi oldukça düşük düzeyli bir soyutlama biçimi olarak nitelendirilir. Bu bilgi kendi içerisinde iki alt başlığa ayrılır; *Terimler bilgisi* (knowledge of terminology) bir disiplinin temelini oluşturan sözlü ve görsel sembolleri (kelimeler, sayılar, işaretler ve resimler) kapsar. Her disiplin, kendi alanına özgü terimler kullanır; bu terimler, uzmanların bilgi ve fikirlerini iletmek için kullandıkları temel dili oluşturur. *Özel ayrıntı ve öğelerin bilgisi* (knowledge of specific details and elements) yerler, insanlar, tarihler, bilgi kaynakları gibi konularda somut ve kesin bilgiler içerir. Bu kategorideki bilgiler; bir olayın tam tarihi, bir olgunun büyüklüğü veya bir olayla ilgili genel bir zaman aralığı gibi kesin veya yaklaşık bilgilerdir. Özel ayrıntılar ve öğeler, kendi başlarına anlam taşıyabilen ve bağımsız olarak değerlendirilebilen bilgilerdir (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Kavramsal bilgi (conceptual knowledge), temel olguların ve kategorilerin ötesinde daha karmaşık ve organize bilgiler arasındaki ilişkileri ifade eder. Bu bilgi türü şemalar, zihinsel modeller ve farklı bilişsel psikolojilerde açıkça belirtilen modelleri içerir; üç alt başlığa ayrılır; *Sınıflama ve kategorilerin bilgisi* (knowledge of classifications and categories) farklı konu alanlarında kullanılan özel sınıflamaları bölümleri ve düzenlemeleri

kapsar. Bu bilgi türü, alan uzmanlarının nasıl düşündüğünü, problemlere nasıl yaklaştıklarını ve hangi özel ayrıntıların önemli olduğunu belirler. *İlkeler ve genellemeler bilgisi* (knowledge of principles and generalizations) çok sayıda özel olgu ve olayı bir araya getirir; bunlar arasındaki ilişkileri belirleme yeteneğini kapsar. Bu bilgi türü, sınıflandırmalar ve sınıflar arasındaki ilişkileri de ele alır ve daha geniş anlam ve düzen sağlar. Kısacası ilkeler ve genellemeler bilgisi neden sorusunun cevabını verir. *Kuramlar, modeller ve yapıların bilgisi* (knowledge of theories, models, and structures) farklı disiplinlerdeki olayları ve olguları belirtir. Bunları anlamak, açıklamak ve tahmin etmek için kullanılan kuram ve modelleri kapsar (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

İşlemsel bilgi (procedural knowledge), “nasıl” sorusunun yanıtını veren bilgi türüdür. Bir şeyin nasıl yapılacağını, bir görevin nasıl tamamlanacağını veya bir problemin nasıl çözüleceğini ifade eder. Bu bilgi türü, günlük aktivitelerden yeni problemlerin çözümüne kadar geniş bir alanı kapsar. Olgusal ve kavramsal bilgi, ne sorusunun cevabını verirken, *işlemsel* bilgi nasıl sorusunun cevabını verir. Başka bir deyişle, olgusal ve kavramsal bilgi “ürünler” diyebileceğimiz şeyleri yansıtırken, işlemsel bilgi değişik süreçleri yansıtır. Bu üç bilgi türü birbirini tamamlar. Olgusal ve kavramsal bilgi, işlemsel bilginin temelini oluştururken; işlemsel bilgi, olgusal ve kavramsal bilginin pekiştirilmesini içerir. İşlemsel bilgi üç alt başlığa ayrılır; *Konuya özel beceri ve algoritmaların bilgisi* (knowledge of subject-specific skills and algorithms) ne zaman ve ne yapacağımız ile ilgili sıralı işlem basamaklarını ifade eder. Bir görevi tamamlamak için gerekli adımları ve bu adımları hangi sırayla tamamlamamız gerektiğini içerir. *Konuya özel teknik ve yöntemlerin bilgisi* (knowledge of subject-specific techniques and methods) bir görevi tamamlamak için hangi teknikleri kullanacağımızı ve bu teknikleri neden kullandığımızı kapsar. *Uygun işlemlerin ne zaman kullanılacağını belirlenmesi ile ilgili ölçütler bilgisi* (knowledge of criteria for determining when to use appropriate procedures) uygun işlemlerin ne zaman kullanılacağını belirlenmesi ile ilgili ölçütler bilgisi bilgilerin nerede ve ne zaman kullanılacağını ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Üstbilişsel bilgi (metacognitive knowledge), bireyin bilişi ile ilgili bilgi anlamına gelir. Üstbilişsel bilgide bireyde kendi öğrenmelerin farkında olması beklenir. Kısacası üstbilişsel bilgi kişi kendi bilişinden haberdar olmasıdır. Üstbilişsel bilgi üç alt başlıkta

değerlendirilir; *Stratejik bilgi* (strategic knowledge) öğrenme, düşünme ve problem çözme ile ilgili genel stratejiler bilgisini içerir. Bu stratejiler, belli bir çalışma alanıyla sınırlı değildir; birçok konu alanında kullanılabilirler. *Bağlamsal ve koşullarla ilgili yönler de dahil olmak üzere bilişsel görevler bilgisi* (knowledge about cognitive tasks, including appropriate contextual knowledge) bireyler öğrenme ve düşünme stratejileri ile ilgili farklı bilgiler edindikçe, hangi genel stratejilerin kullanılacağını ve bunların nasıl kullanılacağını belirlemede kullanır. *Öz bilgi* (self-knowledge) ya da kendi kendine dair bilgi, bireyin bilişsel ve öğrenme ile ilgili güçlü ve zayıf yönleri hakkında bir farkındalığa sahip olmasıdır (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

2.7.2. Bilişsel Süreç Boyutu

YBT orijinal taksonomideki gibi altı basamaktan oluşur. YBT’de basamak isimlerinde ve yerlerinde değişiklikler yapılmıştır. OBT’deki bilgi basamağı YBT’de *hatırlama* basamağına, *kavrama* basamağı *anlama* basamağına, *sentez* basamağı *yaratma* basamağına yerini bırakmıştır. Ayrıca *değerlendirme* ile *yaratma* basamakları kendi aralarında yer değiştirmişlerdir. Bir başka değişiklik ise basamakların isim formundan fiil formuna çevrilmesidir (Bümen, 2006:4).

Tablo 4
Yenilenmiş Bloom Taksonomisine ait bilişsel süreç boyutu

Bilişsel Süreç Boyutu	Alt Basamakları
Hatırlama	Tanıma
	Hatırlama
Anlama	Yorumlama
	Örneklendirme
	Sınıflama
	Özetleme
	Sonuç Çıkarma
	Karşılaştırma
	Açıklama

Tablo 4'ün devamı

Uygulama	Yapma
Çözümleme	Yararlanma Ayrıştırma Örgütlenme
Değerlendirme	İrdeleme Değerlendirme
Yaratma	Eleştirme Oluşturma Planlama Üretme

Kaynak: Anderson vd., (2001)

Hatırlama (remembering), daha önceden öğrenilmiş ve uzun süreli bellekte depolanmış bilginin zihinsel olarak geri çağırılması sürecidir. Bu bilişsel süreç, bilgilerin öğretildiği şekliyle kalıcılığını artırması ile ilişkilidir. Hatırlanacak olan *bilgi olgusal, kavramsal, işlemsel ve üstbilişsel* bilgi olabilir. Hatırlama boyutu iki alt başlığa ayrılır; *Tanıma* (recognizing), öğrenilmiş ve uzun süreli bellekte depolanmış bilgi ile tekrar karşılaşıldığında onu fark etme yeteneğidir. Bu bilişsel süreç, sunulan bilgi ile karşılaştırılmak üzere uzun süreli bellekteki ilgili bilgiye erişilmesini içerir. *Tanıma* ile ilgili alternatif bir terim, *belirlemedir*. *Hatırlama* (recalling), bilgilerin uzun süreli bellekten geri çağırılma sürecini kapsar. *Hatırlama* ile ilgili bir başka terim de *bilgiye erişmedir* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Anlama (understanding), daha önce edinilen bilgilerle yeni bilgiler arasında bağlar kurarak anlamlandırma işlemidir. Yeni bilgilerin, bireyin zihnindeki şemalar ve bakış açılarıyla bütünleşerek bilgi örgüsü oluşturmasını ifade eder. *Anlama* boyutu yedi alt başlıkta değerlendirilir; *Yorumlama* (interpreting), edinilen bilgiyi bir ifade biçiminden başka bir ifade biçimine dönüştürülmesi sürecidir. Kelimeleri kelimelerle, resimleri kelimelerle, sayıları kelimelerle gibi ifadeleri kapsar. *Yorumlamaya* alternatif olarak *çevirme, başka deyişle söyleme, temsil etme ve açıklık kazandırma* kelimeleri kullanılabilir. *Örnekleme* (exemplifying), genel bir kavram/ilkeyi somutlaştırmak için özel bir örnek ya da durum bulma işlemidir. *Örneklemenin* alternatifleri *gösterimleme* ve *somutlamadır*. *Sınıflama* (classifying), bir şeyin hangi gruba ait olduğunu belirleme işlemidir. Bu süreçte, özel bir durumun özelliklerini analiz ederek, o durumun hangi kavram veya ilkeye ait olduğuna karar

verilir. *Sınıflama* için alternatif terimler *kategorileme* ve *bir başlık altına koymadır*. *Özetleme* (summarizing), sunulan bilgileri toparlayan bir cümle oluşturmak veya genel bir temayı kısaca anlatmak anlamına gelir. Bu süreçte, metnin önemli noktaları belirlenerek, kısa ve öz bir şekilde ifade edilir. *Özetlemeye* alternatif olabilecek terimler *genelleme* ve *özet çıkarmadır*. *Sonuç çıkarma* (inferring), bir dizi örnek veya durumda kendini gösteren örüntüyü bulma; bu örüntüden hareketle kavram veya genellemeye ulaşmadır. *Sonuç çıkarma* ile ilgili alternatif terimler *uzantıları kestirme*, *ulama*, *yordama* ve *çıkarsamadır*. *Karşılaştırma* (comparing), iki veya daha fazla nesne, olay, düşünce, problem veya durum arasındaki benzerlik/farklılıkları belirlemeyi içeren bilişsel bir süreçtir. *Karşılaştırma* yerine kullanılabilecek terimler *farkları ortaya koyma*, *eşleme* ve *bire bir örtmedir*. *Açıklama* (explaining), bir sistemdeki parçalarda yapılacak değişikliğin diğer kısımları nasıl etkileyeceğinin belirlenmesidir. *Açıklama* ile ilgili alternatif terim *modelin tasarlanmasıdır* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Uygulama (applying), daha önceden öğrenilen bilgileri ve becerileri kullanarak alıştırmak ve problemleri çözme amacıyla işlemlerden yararlanılmasını içeren bilişsel bir süreçtir. *Uygulama* boyutu iki alt başlığa ayrılır; *Yapma* (executing), aşına olduğumuz bir görevle karşılaştığımızda işlemi rutin olarak yapmamızı ifade eder. Bu beceri, bir durumun tanınan bir başka durumda kullanılması uygun olacak işlemin seçimi için ipuçları sağlar. *Yapma*, teknik ve yöntemden çok becerilerin kullanılması ile ilgilidir. *Yapma* ile ilgili alternatif terim *gerçekleştirmedir*. *Yararlanma* (implementing), bireyin aşına olmadığı bir görevi yerine getirmek için bir yol seçmesini ve bu yolu kullanmasını içeren bilişsel bir süreçtir. *Yararlanma* ile ilgili alternatif terim *kullanmadır* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Çözümleme (analyzing), bir materyalin kendini oluşturan kısımlarına ayrılması ve bu kısımların birbiriyle ve materyalin bütünüyle nasıl bir ilişki içinde olduğunun belirlenmesi işlemidir. *Çözümleme* boyutu üç alt başlıkta değerlendirilir; *Ayrıştırma* (differentiating), bütün bir yapıyı önem açısından parçalarına ayırmayı içerir. *Ayrıştırma* ile ilgili alternatif terimler *ayırt etme*, *ayırma*, *seçme* ve *üzerinde durmadır*. *Örgütlenme* (organizing), bir iletişim durumunu oluşturan öğeleri belirleme ve onların birlikte nasıl bir yapı bütünü oluşturduklarının ortaya konulmasıdır. *Örgütlenme* ile ilgili alternatif terimler *bütünlüğü ve bütünleşmeyi görme*, *ana hatları belirleme*, *yapılandırma*, *tutarlılık sağlama* ve

özleştirmedir. İrdeleme (attributing), bireyin sunulan materyalin anlamını kavramak için ilişkilendirme yapmasını ve altında yatan niyetini veya bakış açısını ortaya çıkarmak için temel anlayışın ötesine geçmesini içerir. İrdeleme ile ilgili bir alternatif terim *yapıyı bozmadır* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Değerlendirme (evaluating), belirli ölçütler ve standartlara dayalı olarak yargılamalar yapma sürecini ifade eder. Bu süreçte, bir nesne, durum veya performans, önceden belirlenmiş kriterlere göre incelenir ve bu kriterlere uygunluk açısından değerlendirilir. *Değerlendirme* boyutunun iki alt başlığı bulunur; *Denetleme* (checking), bir işlem ya da ürünün belirli kriterlere veya standartlara uygunluk açısından incelenmesi sürecini ifade eder. *Denetleme* ile ilgili alternatif terimler *sınama*, *bulma*, *izleme* ve *eşgüdümlemedir. Eleştirme* (critiquing), bir işlem veya ürünün belirli dış ölçütlere veya standartlara göre yargılanması sürecidir. Bu süreçte, birey tarafından incelenen nesnenin olumlu ve olumsuz yönler dikkate alınarak değerlendirmesi yapılır. *Eleştirme* ile ilgili alternatif terim *yargılamadır* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

Yaratma (creating), öğeleri bir araya getirerek daha önce var olmayan işlevsel bir bütün oluşturulmasıdır. Yaratma bireylerin zihinlerinde daha önce var olmayan bir örüntü oluşturmaktır. Bu süreçte birey hayal gücünü, bilgi birikimini ve becerilerini kullanarak yeni ve özgün bir eser ortaya koyar. Yaratma boyutu üç alt başlığa ayrılır; *Oluşturma* (generating), bir problemin farklı örneklerini oluşturarak bu örneklerle dayalı alternatif çözümler üretmektir. Bu aşamada, önceden edinilen bilgiler ve mevcut kuramlar kullanılır. Oluşturma ile ilgili alternatif terim *denencedir. Planlama* (planning), bir hedefe ulaşmak için gerekli adımları belirleme ve bu adımları uygulama sürecidir. Bu süreç, problemin çözümü veya bir projenin tamamlanması gibi birçok farklı durumda kullanılabilir. Planlama ile ilgili alternatif terim *tasarlama* ve *düzenlemedir. Üretme* (producing), problemin çözümüne yönelik bir planın uygulanması sürecini kapsar. Bu süreçte, önceden oluşturulan plan veya önceden oluşturulan alternatif çözümler kullanılır. Üretme için kullanılan alternatif terim *yapma* ve *yapılandırmadır* (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın deseni, veri kaynağı, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Deseni

Araştırmanın amacı ve problem durumu, araştırmanın desenini belirleyen en önemli etkenlerdir. Bu doğrultuda, Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) tarafından geliştirilen Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı kazanımlarının, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinde yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç* boyutlarına göre sınıflandırmayı amaçlayan bu araştırmanın yöntemi, *tarama* niteliğinde *nitel* desenli bir *betimsel* yöntemdir.

Nitel araştırma (qualitative research), bir şemsiye kavram olarak kullanılmakta ve bu şemsiye altında birçok araştırma yöntemi yer almaktadır. Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasında nitel bir sürecin takip edildiği yöntem nitel araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021:36-37). Bu çalışma dokümanda yer alan kazanımların tasnifi üzerine yapılan araştırma olduğundan dolayı *nitel* araştırma deseni kullanılmıştır.

Betimsel araştırma (descriptive research), var olan bir durumu ortaya çıkarmayı veya verilen durumu tam ve dikkatli bir şekilde açıklayarak ortaya konulmasını amaçlayan araştırma yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2008:25). Verilerin özgün formuna sadık kalarak önceden belirlenmiş bir kavramsal çerçeve veya alt kategorilere göre özetlenip yorumlanmasını içermektedir (Solak, 2022:95). Bu yöntemde ayrıntılı araştırmalarla ve önceki durumlarla yapılan karşılaştırmalarla mevcut durum anlaşılmaya çalışılır (Karakaya, 2014:59). Bu çalışmada AÜ TÖMER'in YDOTÖP'sinde bulunan kazanımlar YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutları* kategorilerine göre tasnif edilip yorumlanmasını içerdiği için *betimsel yöntem* kullanılmıştır.

Tarama çalışması (scan study), eğitim araştırmalarında sıkça kullanılan bir betimsel yöntem olarak geçmişten bugüne mevcudiyetini sürdüren durumları olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Karasar, 2014:77). Öncelikle durum açıkça ortaya konulur, ardından mevcut durum üzerinden evrensel genellemelere varılır (Hocaoğlu ve Baysal, 2019:79). Bu çalışmada kazanımların YBT’deki yerleri belirlenip evrene yönelik bir genelleme yapıldığından *tarama yöntemi* kullanılmıştır.

3.2. Veri Kaynağı

Araştırmanın veri kaynağı, 2015 yılında Ankara Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (AÜ TÖMER) tarafından yayımlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı’dır (AÜ YDOTÖP). Bu çalışmada söz konusu programda yer alan bütün dil düzeyleri ve dil becerilerine ait toplam 316 adet kazanımın Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutları bakımından sınıflandırılması yapılmış ve her bir kazanım ilgili basamağa yerleştirilmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada AÜ YDOTÖP’te (2015) yer alan kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisinde (YBT) yer alan bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutları açısından tasnifinin yapılabilmesi için detaylı bir alan yazın çalışması yapılmıştır. Konunun araştırmacılar tarafından daha iyi anlaşılabilmesi için yapılan sınıflandırılmada *Taxonomy of Education Objectives Book 1 Cognitive Domain* ve *Öğrenme, Öğretim ve Değerlendirme ile ilgili Bir Sınıflama: Bloom’un Eğitimin Hedefleri ile ilgili Sınıflamasının Güncelleştirilmiş Biçimi* adlı kitaplar temele alınarak veri analiz aracı oluşturulmuştur.

Kazanımların frekans, yüzdelik değer ve toplam değerlerini belirlemek amacıyla veri analiz aracı, veriler toplandıktan hemen sonra kullanılmıştır. Yararlanılan veri analiz aracı aşağıda verilmiştir.

Tablo 5

Yenilenmiş Bloom Taksonomisi kazanım sınıflandırma aracı

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal														
Kavramsal														
İşlemsel														
Üstbilişsel														
Toplam														

Verilerin analiz edilmesi amacıyla kullanılan veri toplama aracı da aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 6

Veri toplama aracı

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.			
2.			
3.			

3.4. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada *nitel* desenli bir yöntem olan *doküman analizi* (document analysis), kullanılmıştır. Bu yöntem sıklıkla yazılı materyallerin çözümlenmesinde kullanılır. Bir doküman ya da doküman grubu çözümlenirken birtakım aşamalar takip edilir. Bunlar dokümana ulaşma, orijinalliğini kontrol etme, dokümanı anlama, içerdiği veri(ler)i analiz etme ve kullanmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021:189,194). Şimdi bu çalışmada da takip edilen bu aşamaları kısaca açıklamak gerekir.

Dokümana ulaşma (accessing the document), doküman analizinin ilk aşamasıdır. Bu aşamada dokümanlar, doğru ve yetkili kaynaklardan olabildiğince yazılı olarak temin edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021:195). Bu çalışmada incelenen dokümanlar ise AÜ TÖMER'in resmî web sitesinde 2015 yılında yayımlanan YDOTÖP'a ait belgeleridir (<http://tomer.ankara.edu.tr>).

Orijinalliğini kontrol etme (checking authenticity), doküman incelemesinin en önemli aşamalarından biridir. Bunu yaparken açık ve belirgin yöntemlerle dokümana ulaşılır; ardından orijinalitesi pek çok farklı kaynaktan doğrulanır (Yıldırım ve Şimşek, 2021:196). Bu çalışmada AÜ TÖMER'in sitesinden tedarik edilen dokümanların aynı kurum tarafından 2015 yılında yayınlanan yazılı basılı nüshası ile doğrulaması yapılmıştır.

Dokümanları anlama aşaması (understanding the documents), belirli bir sistem dahilinde karşılaştırmalar yaparak incelenen konuyu derinlemesine anlama aşamasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2021:196). Bu aşamada araştırmacı, dokümana ve içerisinde yer alan kazanımlara tam anlamıyla hâkim olana kadar araştırma ve incelemeler yapmıştır.

Veriyi analiz etme (analysing data), aşamasında dokümanlardan elde edilen veriler, belli kategori veya temalar doğrultusunda tasnif edilir ve gruplandırılır (Yıldırım ve Şimşek, 2021:197). Bu çalışmada da incelenen YDOTÖP dokümanları içerdikleri kazanımlar bakımından farklı kategoriler halinde tasnif edilmiştir.

Veriyi kullanma (using data), aşaması veri analizinin bir parçasıdır. Dokümanlardan elde edilen ham dataalar çalışma içerisinde çözümlenir, gerekirse birtakım sayısal bulgulara dönüştürülür. Bu yolla verilerden anlamlı bulgular elde edilmiş olur.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada AÜ TÖMER'in YDOTÖP (2015) programının kazanımları, Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin *bilgi birikim boyutu* ve *bilişsel süreç boyutlarına* göre sınıflandırılmıştır. Bilgi birikiminin belirlenmesi aşamasında YBT tablosunda bulunan bilgi birikim boyutu alt kategorileri; bilişsel süreç boyutunun belirlenmesi aşamasında ise bilişsel süreçler ve bunların alt kategorilerinde belirlenen eylemler dikkate alınmıştır.

Öte yandan Yenilenmiş Bloom Taksonomisinin sınıflandırma sistemine dair bir görüş birliği bulunduğu söylenemez. Öyle ki sınıflama sisteminin net kuralların bulunmaması, yapılan tasniflerin araştırmacının anlayışına ve sınıflanan kazanıma göre değişiklik göstermesine sebep olur (Anderson vd. 2014 :6). Bu yüzden kazanım tasnif listesi (bkz. EK 32) bu çalışmanın yazarı ve bir başka YDOTÖ uzman tarafından birbirlerinden bağımsız bir şekilde doldurulmuştur.

Güvenilirlik (reliability), birbirinden bağımsız araştırmacıların cevaplarındaki kararlılık anlamına gelmektedir (Creswell, 2013:255). Bu çalışmada güvenilirlik, Miles ve Hubermann'ın $Güvenilirlik = \frac{Görüş\ birliği}{(Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı)} \times 100$ formülü ile belirlenmiştir (Miles ve Hubermann, 2015:64). Çalışmanın bu aşamasında yukarıda da ifade edildiği üzere iki ayrı araştırmacı birbirinden bağımsız olarak AÜ TÖMER'in YDOTÖP kazanımlarını YBT tasnif şemasına göre tasnif etmişlerdir. Ardından bu iki farklı tasnif yukarıda verilen formüle göre güvenilirlik açısından değerlendirilmiştir. Bunun sonucunda araştırmacılar arasında güvenilirlik büyük oranda sağlanmıştır. Buna göre *bilgi birikiminde* %85, *bilişsel süreç boyutunda* ise %90 oranında benzerlik taşıdığı görülmüştür. Kaldı ki Miles ve Hubermann'a göre %70'in üzerinde görüş birliği güvenilir bir sonuçtur. Bu çalışmada araştırmacılar arasında görüş birliğinin sağlanmadığı kazanımlarda uzman görüşü dikkate alınmıştır.

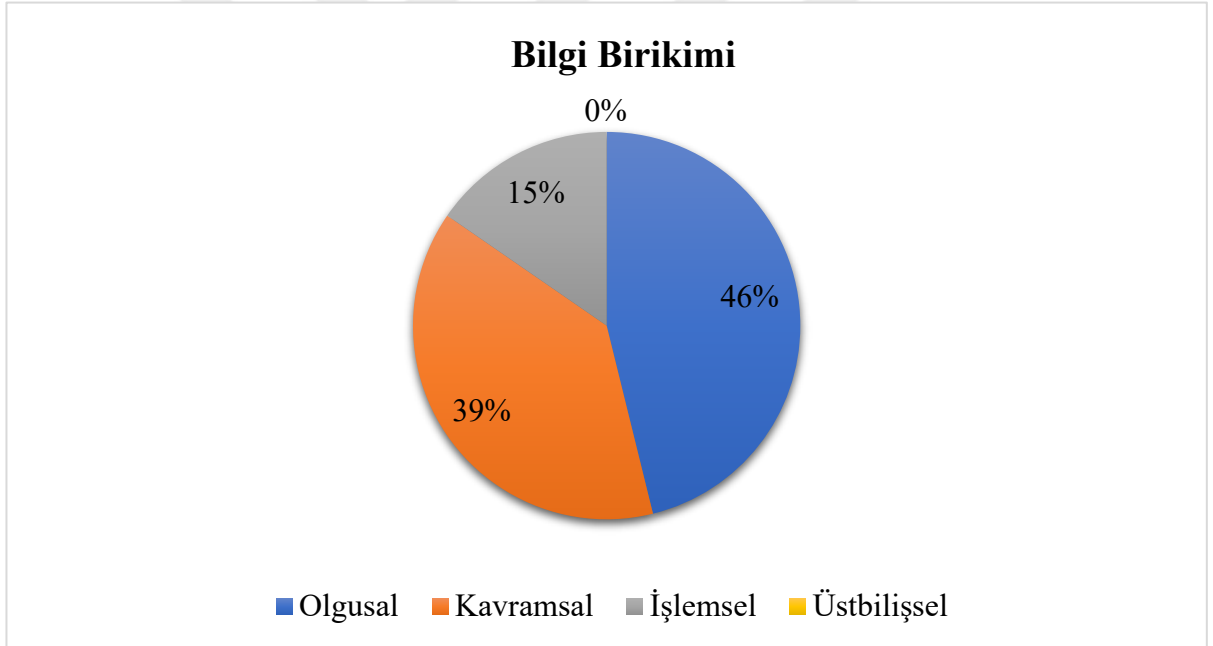
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırmanın bu bölümünde Ankara Üniversitesi TÖMER yabancı dil Olarak Türkçe öğretim programında yer alan kazanımların, Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesi sonucunda ulaşılan veriler, grafik ve tablolara aktarılarak yorumlanmıştır.

4.1. Dinleme Anlama Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

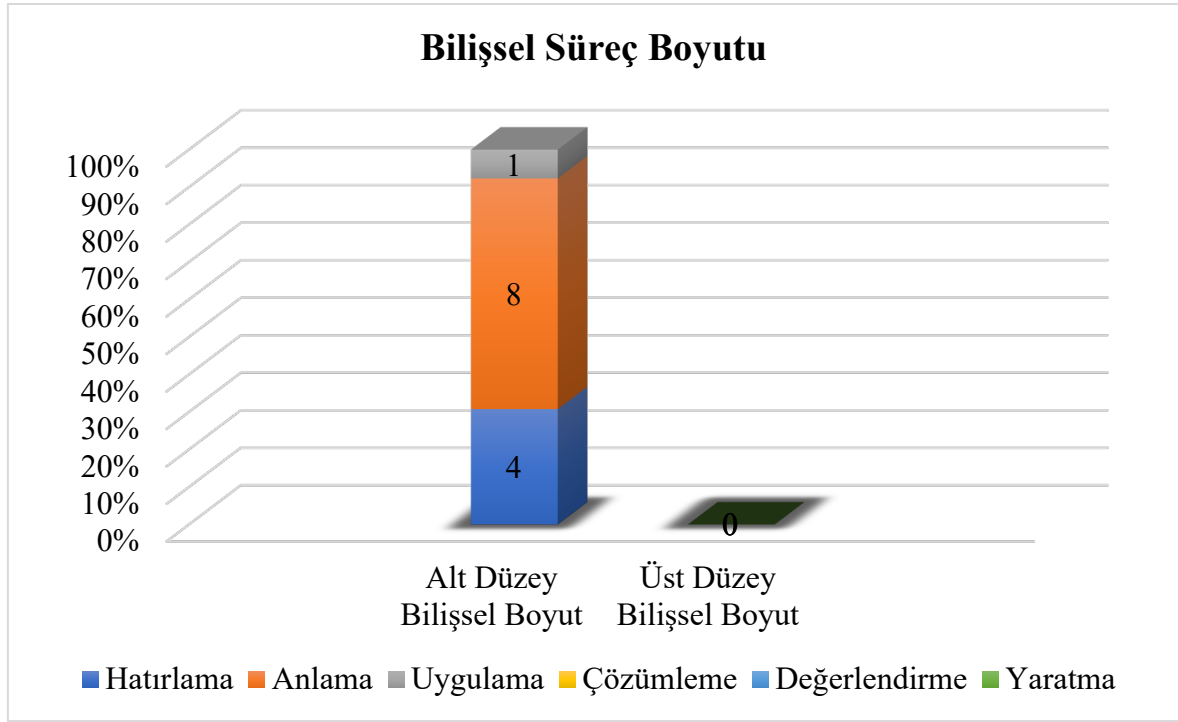
Dinleme anlama becerisi A1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 3. AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde, 6 (%46) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde, 5 (%39) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde ise 2 (%15) kazanıma yer verildiği görülür. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; dinleme anlama becerisi A1 düzeyinde 13 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımların *olgusal* ve *kavramsal* bilgi birikimlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Geri kalan kazanımlar ise *işlemsel* bilgi birikimine ait olduğu dikkat çeker.

Şekil 4. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 4 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan biri olan *hatırlama* boyutunda 4 (%30,76), *anlama* boyutunda 8 (%61,55), *uygulama* boyutunda ise 1 (%7,69) kazanımın yer aldığı görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda ise herhangi bir kazanım bulunmaz. Çalışmanın bu bölümünde toplamda 13 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımları, YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre incelendiğinde, üst düzey *bilişsel boyutlardan* olan *çözümleme*, *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında herhangi bir kazanımın yer almadığı görülür. Toplamda 13 kazanımın (%100) tamamının alt düzey *bilişsel boyutta* olduğu

görülür; ancak *bilişsel süreç boyutlarında* en fazla kazanımın *anlama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Geri kalan kazanımlar ise *hatırlama* ve *uygulama* boyutlarına aittir.

Tablo 7

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

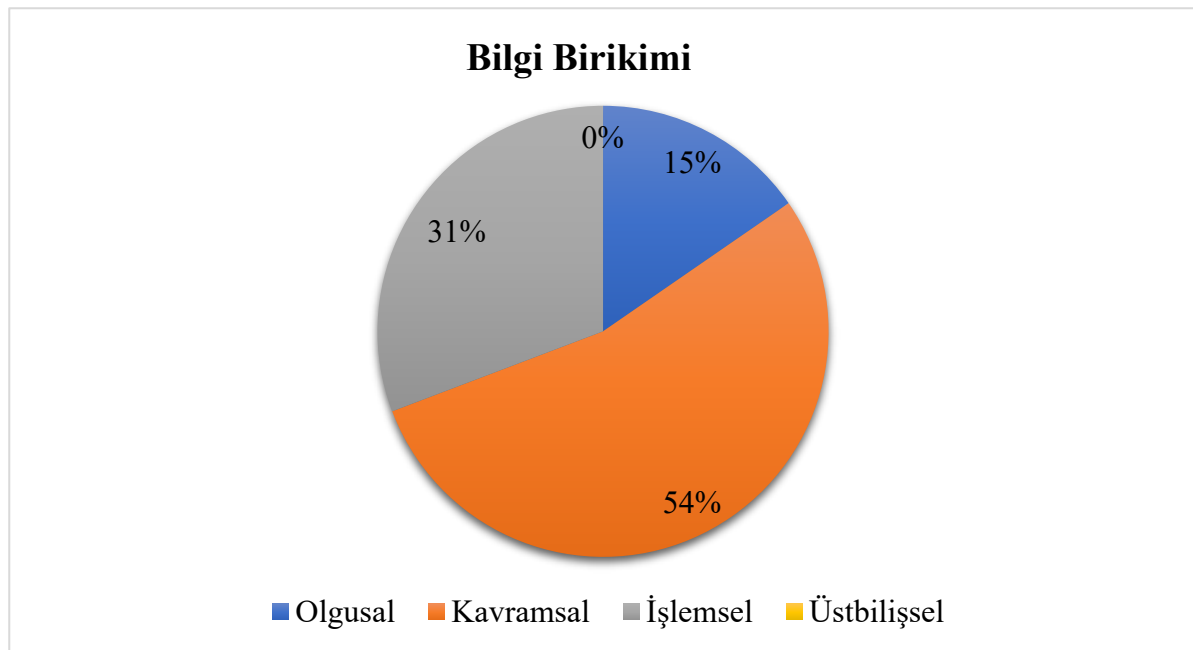
Bilgi Birikimi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	3	23,07	3	23,07	0	0	0	0	0	0	0	0	6	46,15
Kavramsal	1	7,69	3	23,07	1	7,69	0	0	0	0	0	0	5	38,45
İşlemsel	0	0	2	15,38	0	0	0	0	0	0	0	0	2	15,38
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	4	30,76	8	61,55	1	7,69	0	0	0	0	0	0	13	100

Tablo 7 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 3 (%23,07), *anlama* boyutunda 3 (%23,07) olmak üzere toplamda 6 (%46,15) kazanım bulunmaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutuna 1 (%7,69), *anlama* boyutuna 3 (%23,07), *uygulama* boyutunda 1 (%7,69) toplamda ise 5 (%28,46) kazanıma

yer verilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 2 (%15,38) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi ve üst düzey bilişsel boyutlarda kazanım yer almamaktadır.

4.2. Dinleme Anlama Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Dinleme anlama becerisi A2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

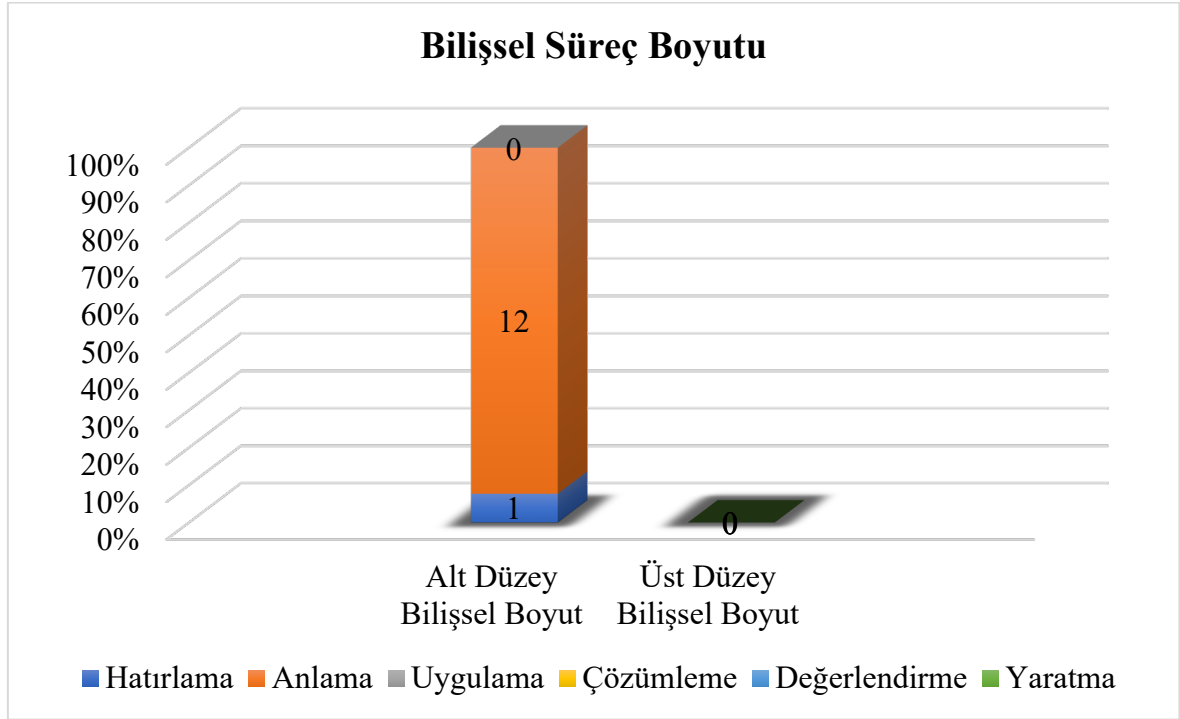

Şekil 5. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 5’e bakıldığında dinleme anlama becerisi A2 düzeyinde toplamda 13 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir. Bunlar kendi içinde şu şekilde gruplanmıştır. *Olgusal* bilgi birikiminde, 2 (%15) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde, 7 (%54) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde, 4 (%31) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi kazanım gözlemlenmemiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde, kazanımların çoğunun *kavramsal*

bilgi birikiminde olduğu görülür. Geri kalan kazanımlar ise *işlemsel* ve *olgusal* bilgi birikimlerine aittir.

Şekil 6. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 6 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan biri olan *hatırlama* boyutunda 1 (%7,69), *anlama* boyutunda 12 (%92,31), kazanım bulunur; ancak *uygulama* boyutuna yönelik herhangi bir kazanım görülmez. Üst düzey bilişsel boyuta da herhangi bir kazanım bulunmaz. Çalışmanın bu bölümünde toplamda 13 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi, A2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre incelendiğinde, üst düzey bilişsel boyutlardan olan *çözümleme*, *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında herhangi bir kazanımın yer almadığı görülür. Kazanımların tamamının -13 (%100) alt düzey bilişsel boyutta olduğu görülür; kazanımların *anlama* boyutuna yoğunlaştığı dikkat çeker. Bir kazanımın ise *hatırlama*

boyutunda olduğu görülür. Buna karşın alt düzey bilişsel boyut olan *uygulama* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz.

Tablo 8

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

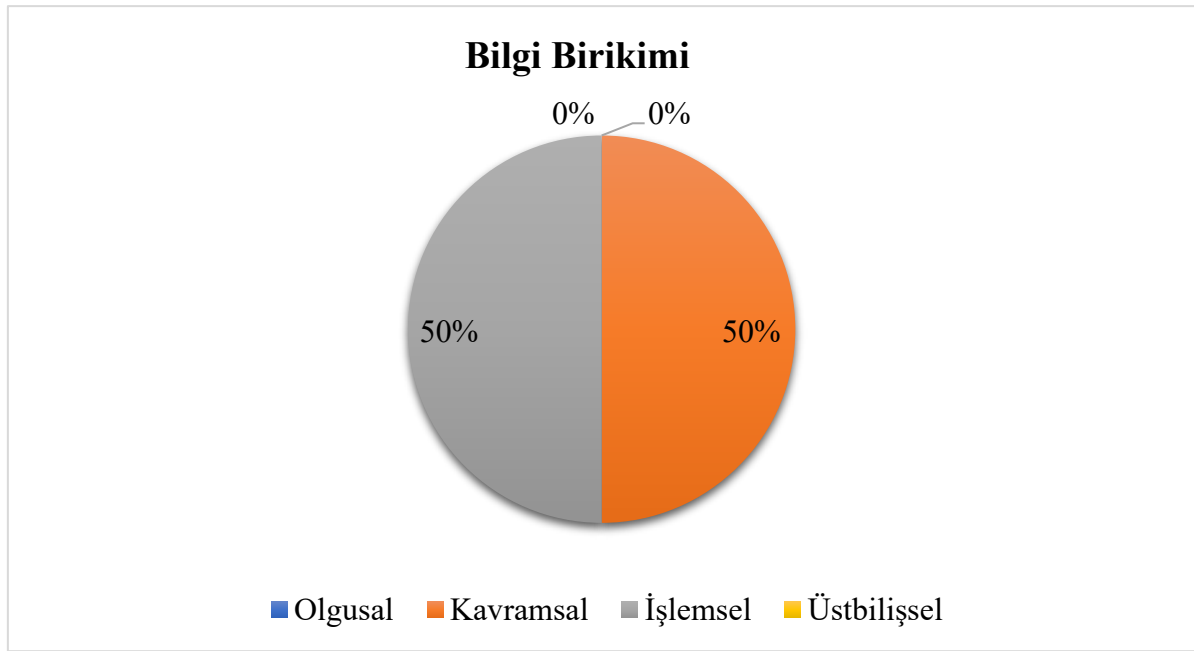
		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi Birikimi		Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		1	7,69	1	7,69	0	0	0	0	0	0	0	0	2	15,38
Kavramsal		0	0	7	53,84	0	0	0	0	0	0	0	0	7	53,84
İşlemsel		0	0	4	30,76	0	0	0	0	0	0	0	0	4	30,76
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		1	7,69	12	92,31	0	0	0	0	0	0	0	0	13	100

Tablo 8 incelendiğinde *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%7,69), *anlama* boyutunda 1 (%7,69) olmak üzere toplamda 2 (%15,38) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutuna yönelik 7 (%53,84) kazanıma yer verilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi

anlama boyutunda 4 (%30,76) kazanım bulunmaktadır. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi ve üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.3. Dinleme Anlama Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

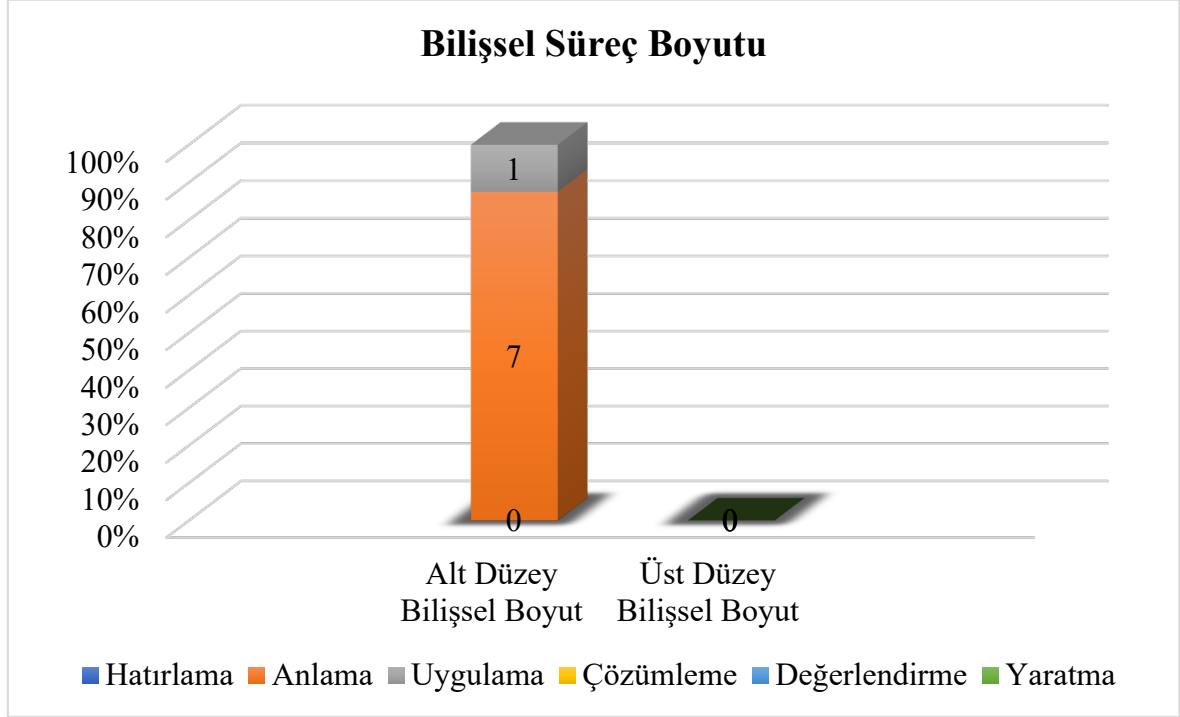
Dinleme anlama becerisi B1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 7. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 7 incelendiğinde dinleme anlama becerisi A2 düzeyinde toplam da 8 kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir. Bunlar kendi içerisinde şu şekilde dağılım göstermiştir. *Kavramsal* bilgi birikiminde 4 (%50) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%50) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’nde yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde, kazanımların *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerine eşit bir şekilde dağıldığı görülür.

Şekil 8. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan biri olan *anlama* boyutuna yönelik 7 (%87,5), *uygulama* boyutuna yönelik 1 (%12,5) kazanıma yer verilmiş; ancak *hatırlama* boyutunda herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir. Üst düzey bilişsel boyutlarda da kazanım tespit edilmemiştir. Dinleme anlama becerisi B1 düzeyinde toplamda 8 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi, B1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin bilişsel boyutuna göre tasnif edildiğinde, alt düzey bilişsel boyut olan; *hatırlama* boyutunda ve üst düzey bilişsel boyutlardan olan *çözümleme*, *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmaz. Kazanımların hepsi -8 (%100) alt düzey bilişsel boyutlardan olan *anlama* ve *uygulama* boyutuna yoğunlaştığı dikkat çeker.

Tablo 9

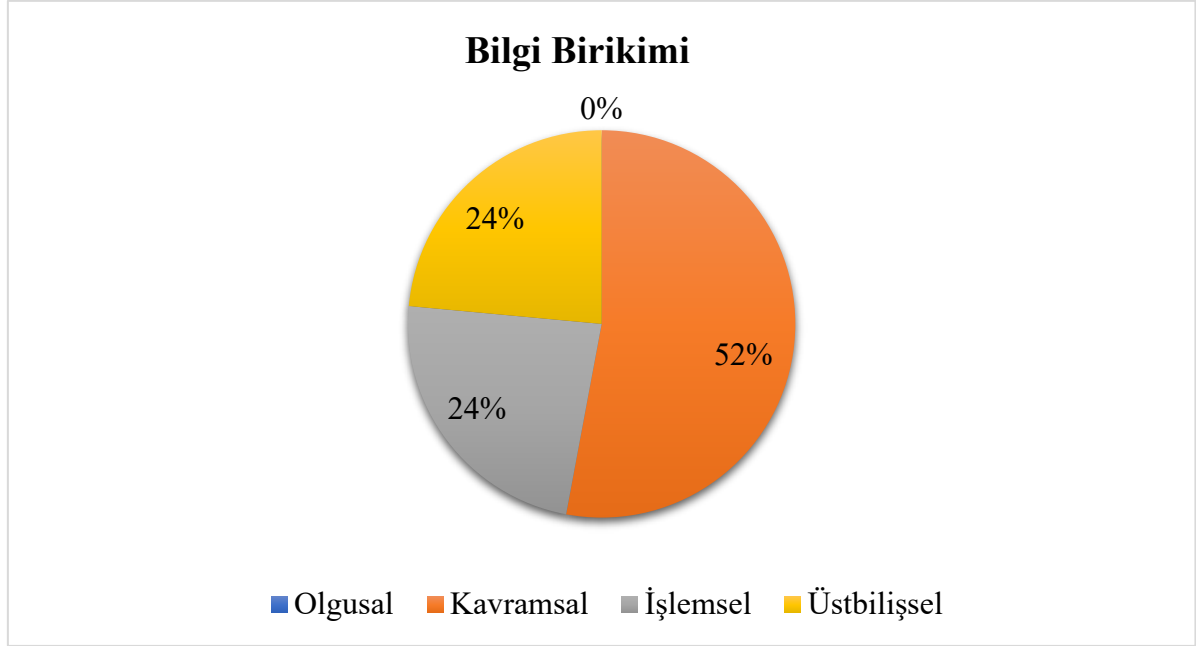
AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	4	50	0	0	0	0	0	0	0	0	4	50
İşlemsel	0	0	3	37,5	1	12,5	0	0	0	0	0	0	4	50
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	7	87,5	1	12,5	0	0	0	0	0	0	8	100

Tablo 9 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgi birikiminde ve boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmamaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 4 (%50) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 3 (%37,5), *uygulama* boyutunda 1 (%12,5) olmak üzere toplamda 4 (%50) kazanım bulunmaktadır. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi ve üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım bulunmamaktadır.

4.4. Dinleme Anlama Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

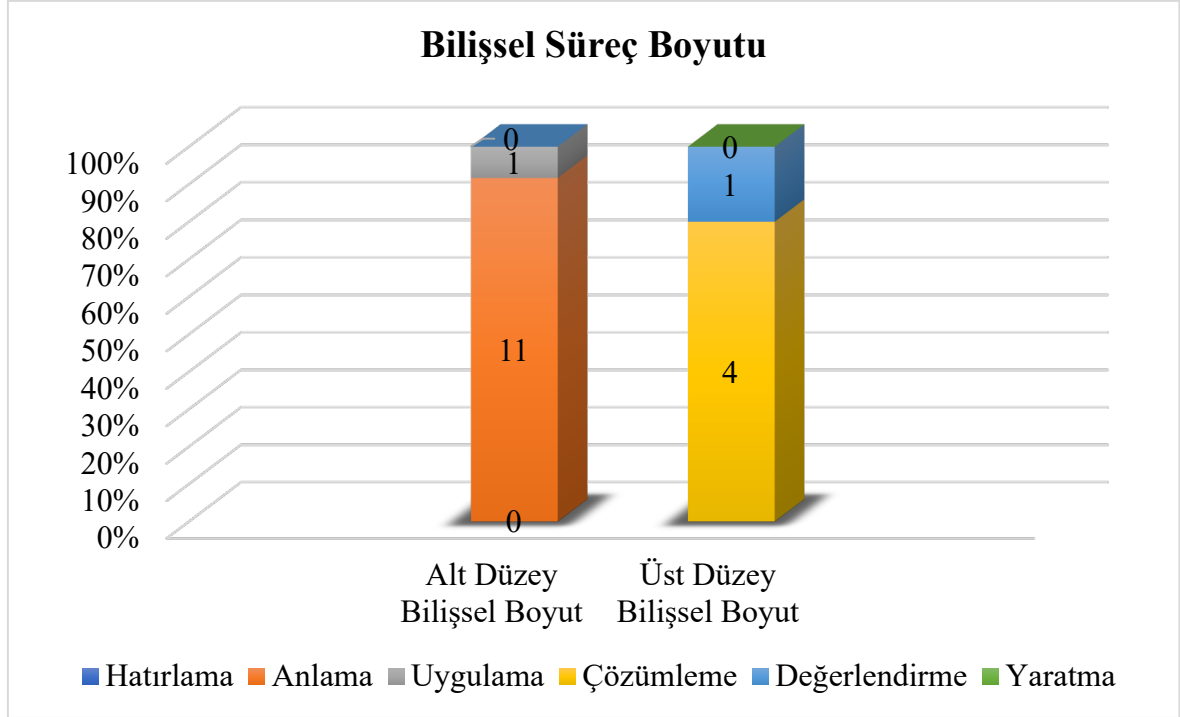
Dinleme anlama becerisi B2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 9. AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 9 incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 9 (%52) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%24) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 4 (%24) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *olgusal* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım yer almamış iken; dinleme anlama becerisi B2 düzeyinde 17 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikimine göre dağılımına bakıldığında, kazanımlar ağırlıklı olarak *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı görülür. Geri kalan kazanımlar ise *işlemsel* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerine eşit oranda dağılmıştır.

Şekil 10. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 10’da görüldüğü üzere alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda 11 (%93,33), *uygulama* boyutunda 1 (%6,66) kazanımın bulunur; ancak *hatırlama* boyutunda herhangi bir kazanım görülmez. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 4 (%80) kazanım, *değerlendirme* boyutunda 1 (%20) kazanım görülür. Buna karşın *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir. Dinleme anlama becerisi B2 düzeyinde toplamda 17 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımları, YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre incelendiğinde kazanımların 12 tanesinin alt düzey bilişsel boyutlarda olduğu dikkat çeker. Bu kazanımların büyük bir çoğunluğu *anlama* boyutunda yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlarda ise 5 kazanımın varlığı dikkat çeker. Bu kazanımlar *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarında bulunur.

Tablo 10

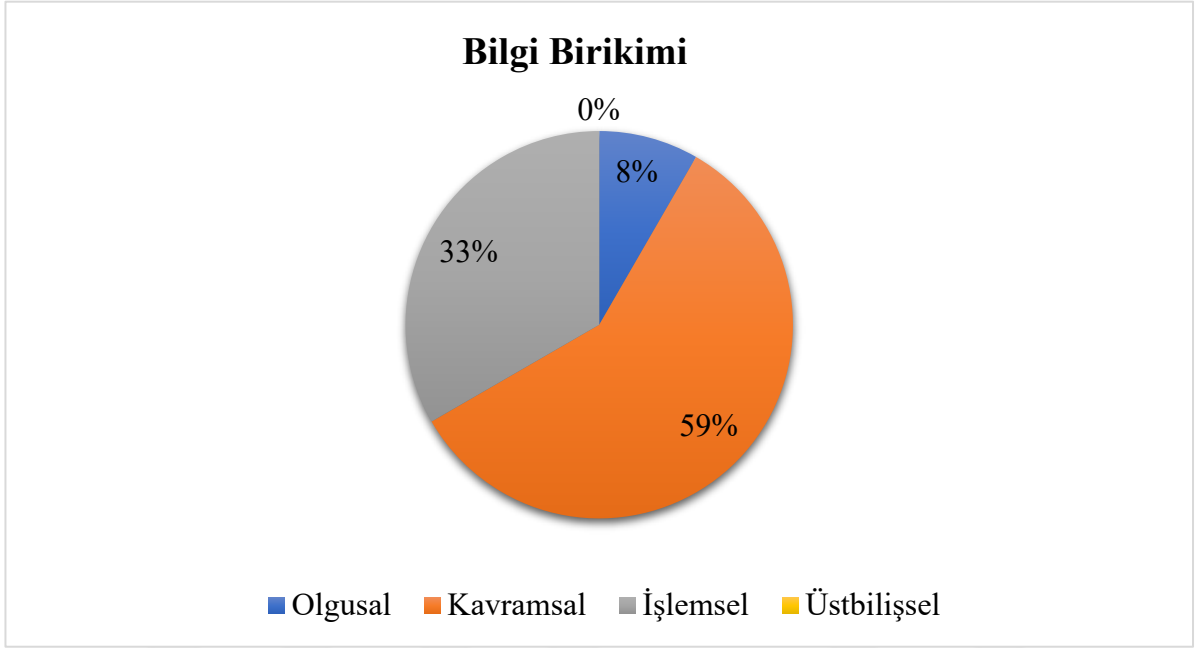
AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	7	41,17	0	0	2	11,76	0	0	0	0	9	52,94
İşlemsel	0	0	3	17,64	1	5,88	0	0	0	0	0	0	4	23,52
Üstbilişsel	0	0	1	5,88	0	0	2	11,76	1	5,88	0	0	4	23,52
Toplam	0	0	11	64,70	1	5,88	4	23,52	1	5,88	0	0	17	100

Tablo 10 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgi birikim boyutu ve boyutlarında herhangi bir kazanım görülmemektedir. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 7 (%41,17), *çözümleme* boyutunda 2 (%11,76) olmak üzere toplamda 9 (%52,94) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 3 (%17,64), uygulama boyutunda 1 (%5,88) toplamda ise 4 (%23,52) kazanım yer almaktadır. *Üstbilişsel* bilgiyi *anlama* ve *değerlendirme* boyutlarında birer (%5,88), *çözümleme* boyutunda 2 (%11,76) olmak üzere toplamda 4 (%23,52) kazanım tespit edilmiştir.

4.5. Dinleme Anlama Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

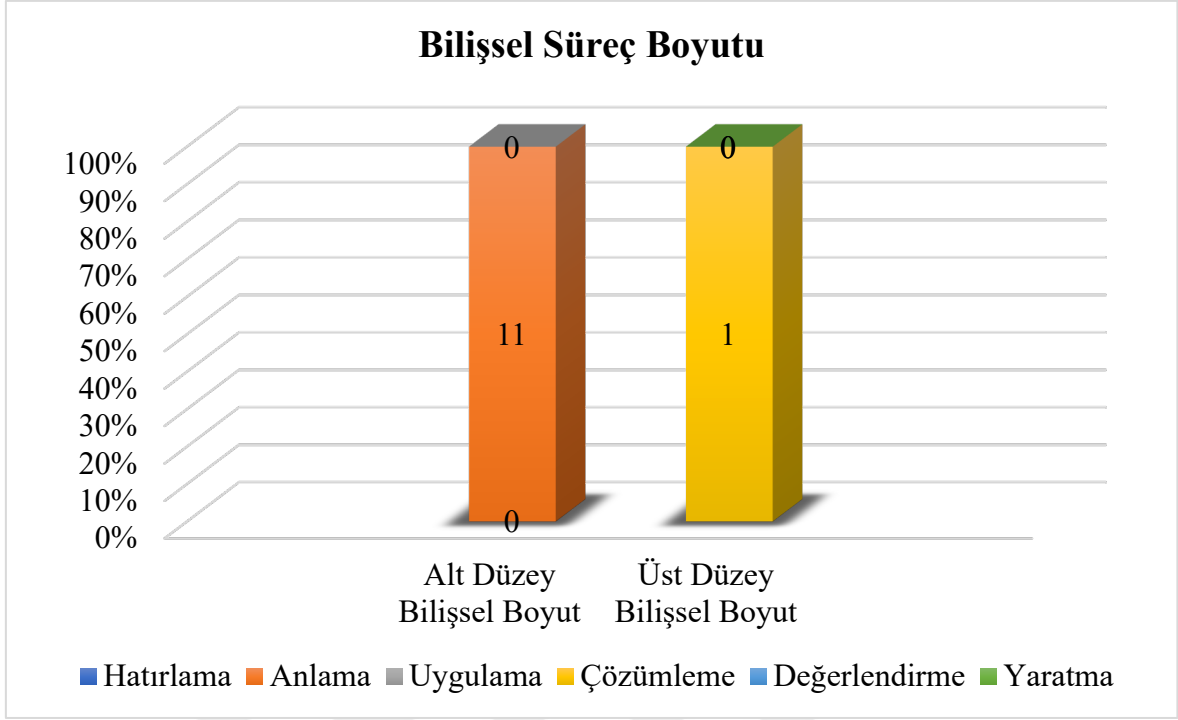
Dinleme anlama becerisi C1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 11. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 11’de görüldüğü üzere dinleme anlama becerisi C1 düzeyinde toplamda 12 farklı kazanımın bilgi birikim boyutu tespit edilmiştir. Bunlar kendi içinde şu şekilde gruplanmıştır. *Olgusal* bilgi birikiminde 1 (%8) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 7 (%59) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%33) kazanım bulunmuş; ancak *üstbilişsel* bilgi birikiminde kazanım tespit edilmemiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde, kazanımlar *kavramsal* bilgi birikiminde yoğunlaştığı görülür. Kazanımların bir kısmı *işlemsel* bilgi birikiminde kalan bir tanesi de *olgusal* bilgi birikimindedir.

Şekil 12. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 12’de görüldüğü gibi alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda 11 (%100), kazanıma yer verilir. Buna karşın *uygulama* ve *hatırlama* boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmaz. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 1 (%100) yer aldığı görülür; ancak *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında kazanım herhangi bir kazanım görülmez. Dinleme anlama becerisi B2 düzeyinde toplamda 12 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi, C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre tasnif edildiğinde kazanımların yüksek oranının alt düzey bilişsel boyutta yer aldığı fark edilir. Bu kazanımların da büyük çoğunluğunun *anlama* boyutunda olduğu görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda bir kazanımın varlığından dikkat çeker ve bu kazanım da *çözümleme* boyutunda yer almaktadır.

Tablo 11

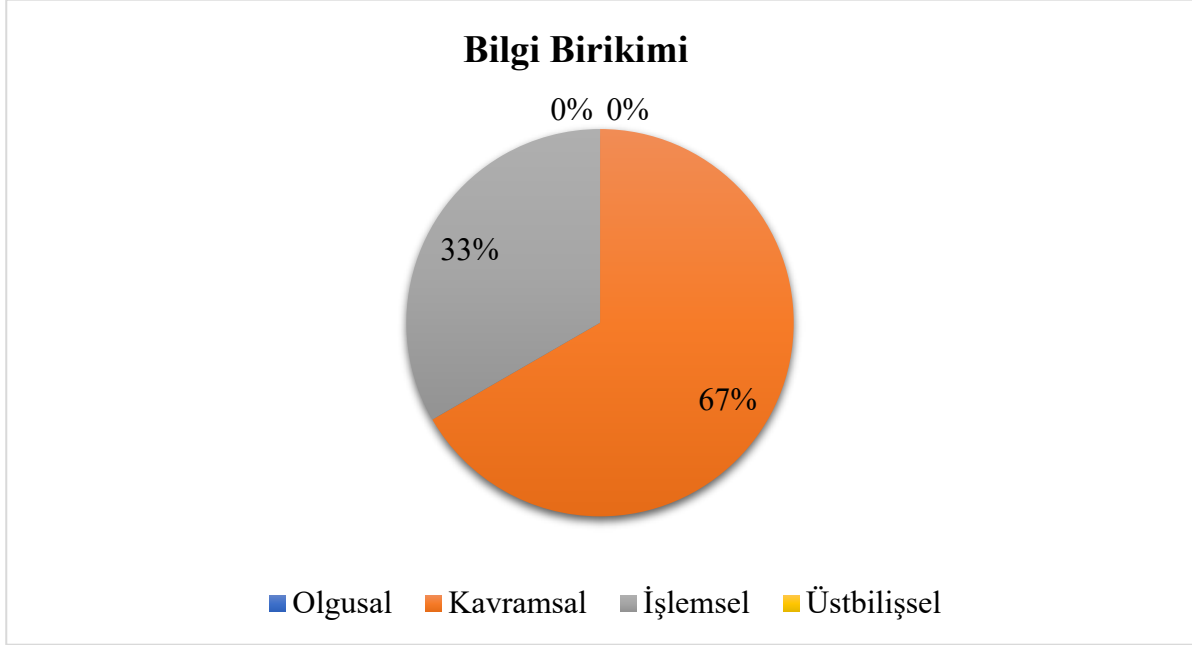
AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	1	8,33	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8,33
Kavramsal	0	0	6	50	0	0	1	8,33	0	0	0	0	7	58,33
İşlemsel	0	0	4	33,33	0	0	0	0	0	0	0	0	4	33,33
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	11	91,66	0	0	1	8,33	0	0	0	0	12	100

Tablo 11'e bakıldığında şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%8,33) kazanım bulunmaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 6 (%50) ve *çözümleme* boyutunda 1 (%8,33) olmak üzere toplam 7 kazanımın yer aldığı görülür. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutuna yönelik 4 (%33,33) kazanıma yer verilmiştir. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır.

4.6. Dinleme Anlama Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

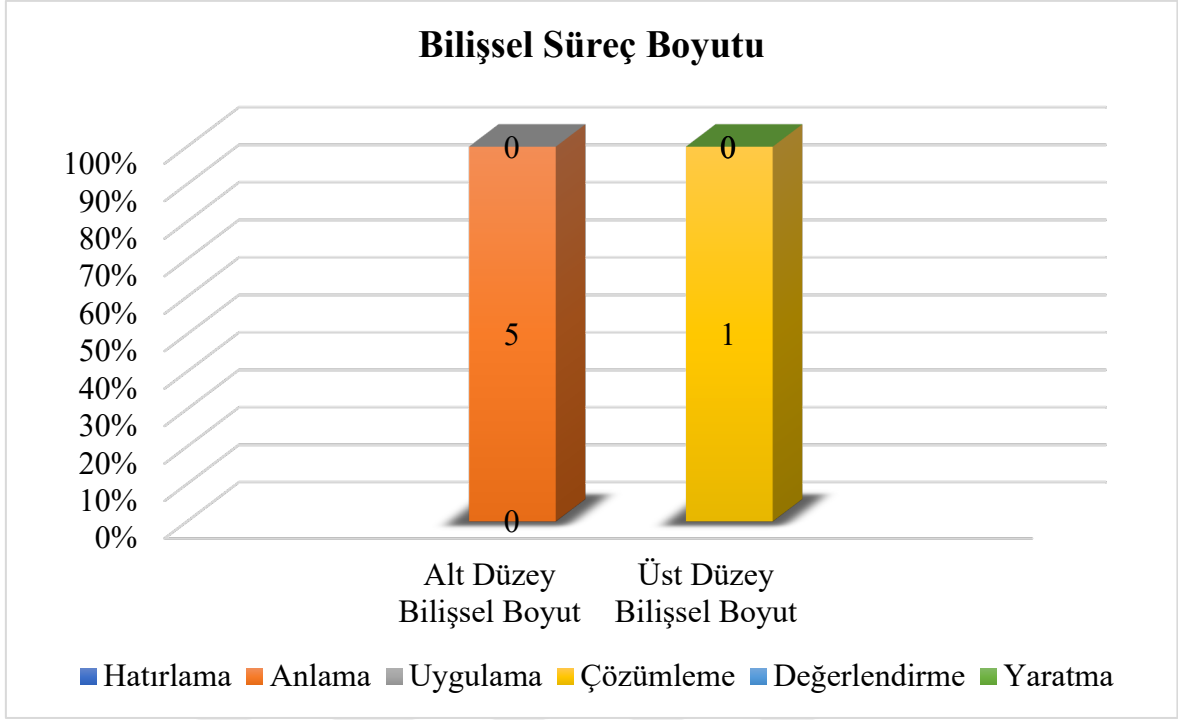
Dinleme anlama becerisi C2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 13. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 13 incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 4 (%67) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 2 (%33) kazanıma yer verilmiştir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım bulunmamaktadır. Dinleme anlama becerisi C2 düzeyinde 6 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikimine göre dağılımı incelendiğinde, kazanımlar ağırlıklı olarak *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı görülmektedir.

Şekil 14. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 14 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda 5 (%100) kazanım görülür. Buna karşın *hatırlama* ve *uygulama* boyutlarında hiçbir kazanıma yer verilmemiştir. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 1 (%100) kazanıma yer verilmiş ancak *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarından herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir. Dinleme anlama becerisi C2 düzeyinde toplamda 6 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların hepsinin *anlama* boyutunda olduğu üst düzey bilişsel boyutta olan kazanımlarının tümünün de *çözümleme* boyutunda olduğu dikkat çeker.

Tablo 12

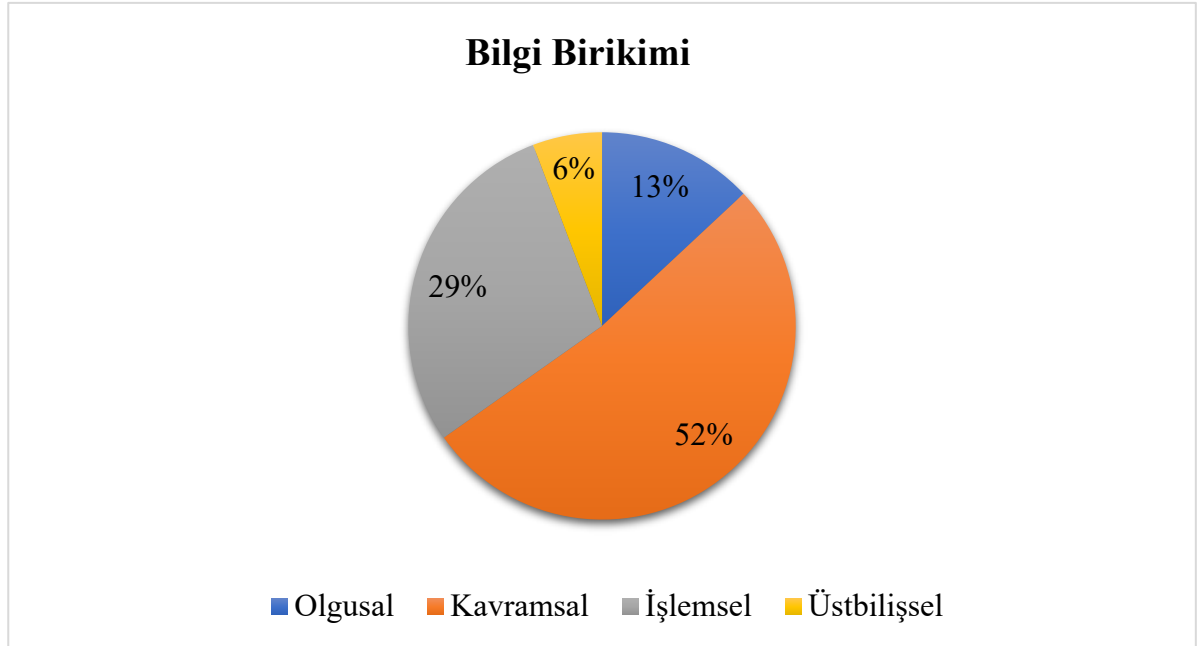
AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi C2 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	4	66,66	0	0	0	0	0	0	0	0	4	66,66
İşlemsel	0	0	1	16,66	0	0	1	16,66	0	0	0	0	2	33
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	5	83,33	0	0	1	16,66	0	0	0	0	6	100

Tablo 12 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 4 (%66,66) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%16,66) kazanım ve *çözümleme* boyutunda 1 (%16,66) kazanımın bulunduğu görülmektedir.

4.7. Dinleme Anlama Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

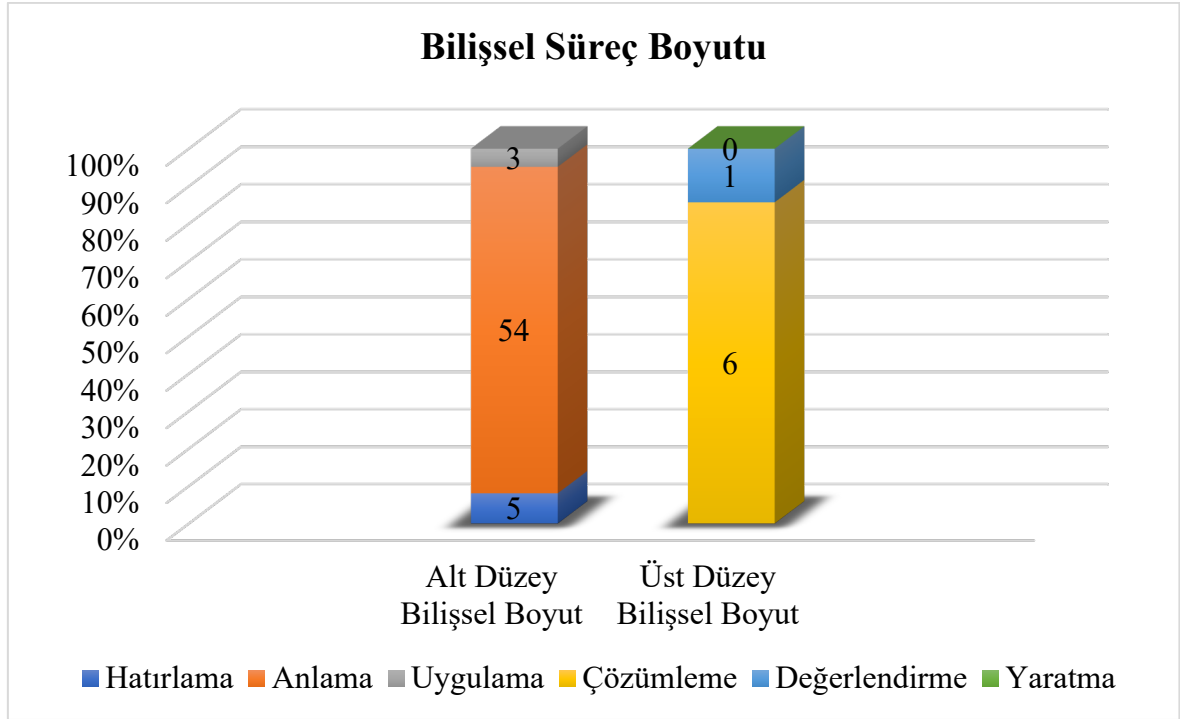
Dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 15. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 15 incelendiğinde dinleme anlama becerisine yönelik tüm dil düzeylerinde toplamda 69 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir. Bunlar kendi içinde şu şekilde gruplanmıştır. *Olgusal* bilgi birikiminde 9 (%13) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 36 (%52) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 20 (%29) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 4 (%6) kazanım yer almaktadır.

AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyleri kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu görülür. Bununla beraber *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimleri kazanımlarının oranı düşük olması dikkat çekmektedir.

Şekil 16. AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 16’ya bakıldığında *dinleme anlama becerisi* tüm dil düzeyi kazanımlarının alt düzey bilişsel boyutlarında; *hatırlama* 5 (%7,24), *anlama* 54 (%78,26) ve *uygulama* boyutunda 3 (%4,34) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlarda; *çözümleme* boyutunda 6 (%8,69) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%1,44) kazanım bulunur. Buna karşın *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Dinleme anlama becerisi tüm düzeyinde toplamda 69 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre incelendiğinde alt düzey bilişsel boyuta yer alan kazanımların yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu görülür. *Hatırlama* ve *uygulama* boyutunda düşük oranda kazanımın bulunması dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların yüksek oranı *çözümleme* boyutunda bulunur. Buna karşın *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın olmaması dikkat çeker.

Tablo 13

AÜ YDOTÖP'e ait dinleme anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

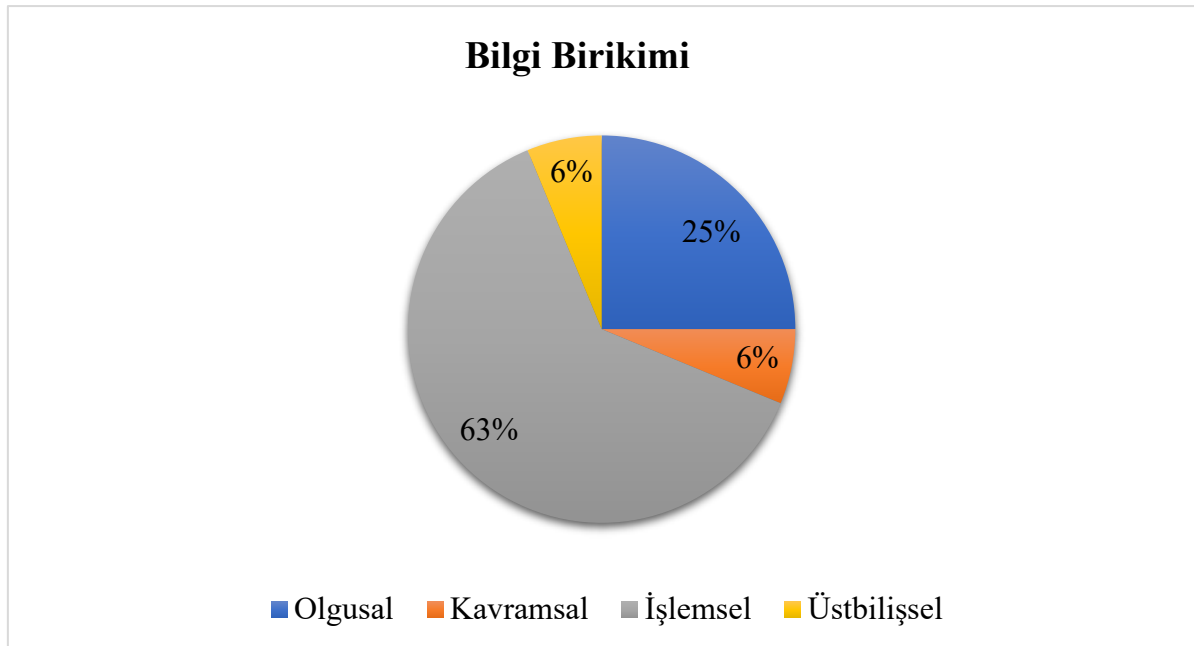
Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	4	5,79	5	7,24	0	0	0	0	0	0	0	0	9	13,04
Kavramsal	1	1,44	31	44,62	1	1,44	3	4,34	0	0	0	0	36	52,17
İşlemsel	0	0	17	24,63	2	2,89	1	1,44	0	0	0	0	20	28,98
Üstbilişsel	0	0	1	1,44	0	0	2	2,89	1	1,44	0	0	4	5,77
Toplam	5	7,24	54	78,26	3	4,34	6	8,69	1	1,44	0	0	69	100

Tablo 13 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 4 (%5,79), *anlama* boyutunda 5 (%7,24) olmak üzere toplamda 9 (%13,04) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%1,44), *anlama* boyutunda 31 (%44,92), *uygulama* boyutunda 1 (%1,44), *çözümleme* boyutunda 3 (%4,34) olmak üzere toplamda 36 (%52,17) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 17 (%24,63), *uygulama* boyutunda 2 (%2,89) ve *çözümleme* boyutunda 1 (%1,44), olmak üzere toplamda 20 (%28,98) kazanımın bulunduğu görülmektedir. *Üstbilişsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%1,44), *uygulama* ve *çözümleme* boyutunda 2

(%2,89) ve değerlendirme boyutunda 1 (%1,44) olmak üzere toplamda 4 (%5,77) kazanım tespit edilmiştir.

4.8. Karşılıklı Konuşma Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

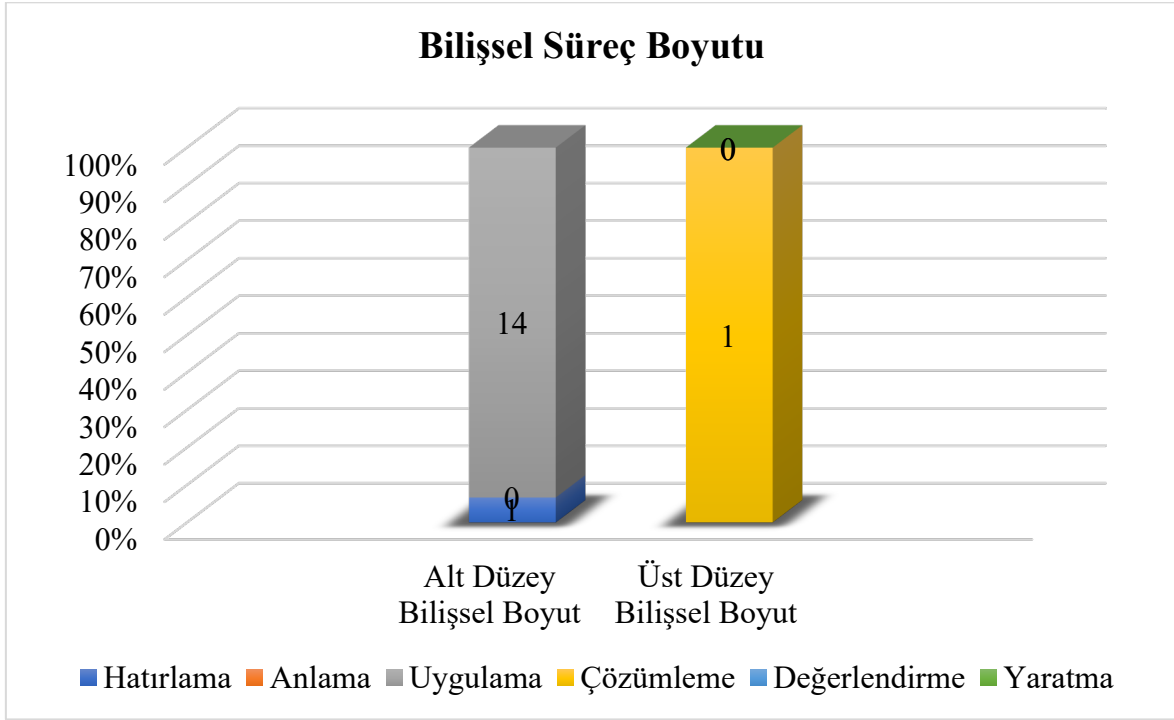

Şekil 17. AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 17'ye bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 4 (%25) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 1 (%6) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 10 (%63) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 1 (%6) kazanım bulunur. Karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyinde 16 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının

işlemsel bilgi birikiminde yer aldığı görülür. En düşük sayıda kazanımın *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde olduğu dikkat çeker.

Şekil 18. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 18’de görüldüğü gibi alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Buna karşın *hatırlama* boyutunda 1 (%6,66), *uygulama* boyutunda 14 (%93,33) kazanım yer almaktadır. Üst düzey bilişsel boyutlara yönelik *çözümleme* boyutunda 1 (%100) kazanım bulunur; ancak *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında herhangi bir kazanım görülmez. Karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyinde toplamda 16 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde, alt düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların çoğu *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların *çözümleme* boyutunda olduğu görülür.

Tablo 14

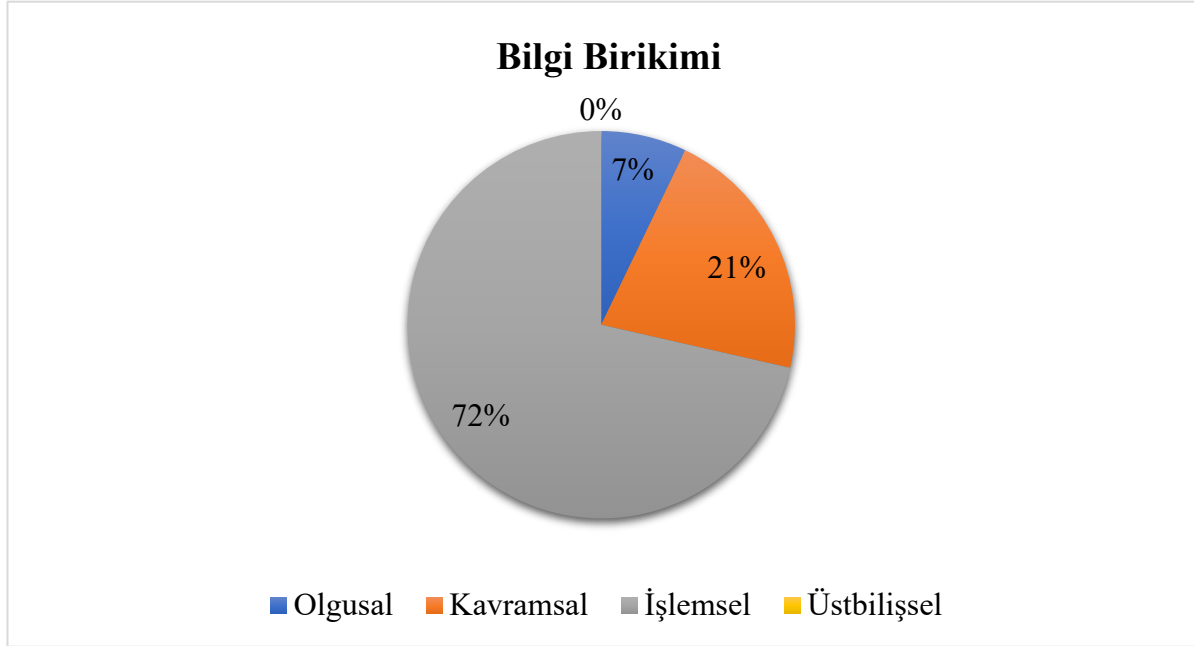
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A1 Düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		1	6,25	0	0	3	18,75	0	0	0	0	0	0	4	25
Kavramsal		0	0	0	0	1	6,25	0	0	0	0	0	0	1	6,25
İşlemsel		0	0	0	0	10	62,5	0	0	0	0	0	0	10	62,5
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	1	6,25	0	0	0	0	1	6,25
Toplam		1	6,25	0	0	14	87,5	1	6,25	0	0	0	0	16	100

Tablo 4 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%6,25) ve *uygulama* boyutunda 3 (%18,75) kazanımın bulunduğu görülmektedir. *Kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutuna yönelik 1 (%6,25), kazanıma yer verilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 10 (%62,5) kazanım bulunmaktadır. *Üstbilişsel* bilgiyi *çözümleme* boyutunda 1 (%6,25) kazanım edilmiştir.

4.9. Karşılıklı Konuşma Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

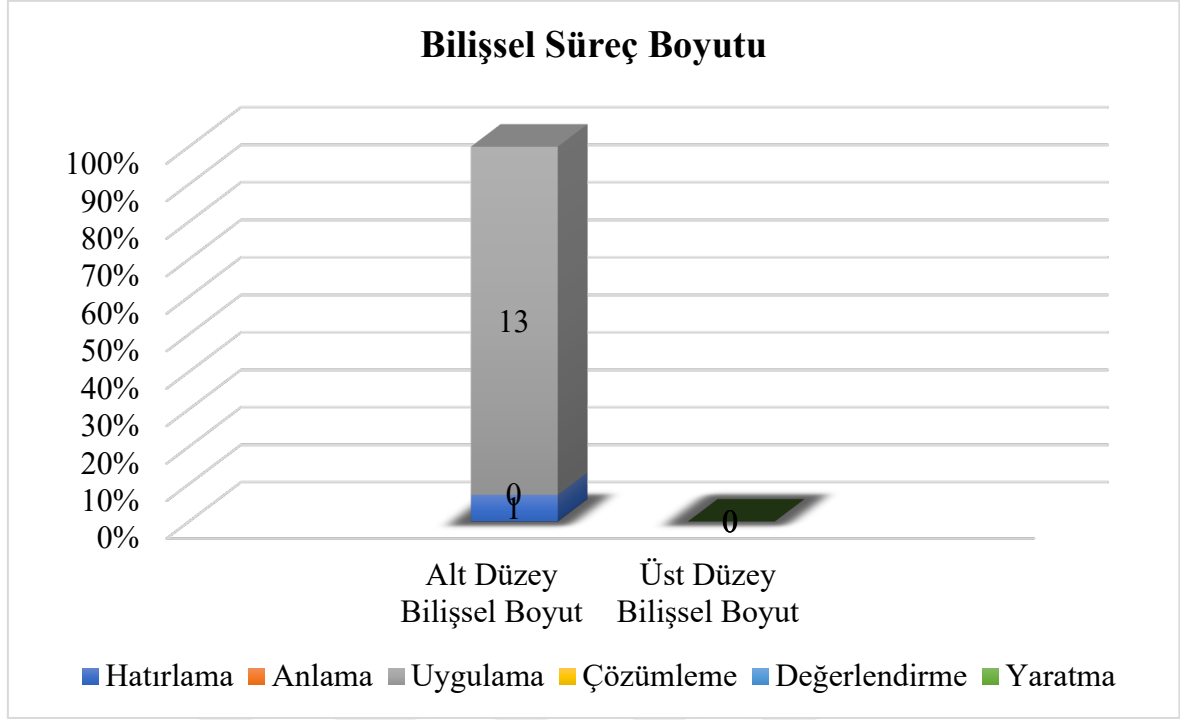
Karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 19. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki şekil incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 1 (%7), *kavramsal* bilgi birikiminde 3 (%21) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 10 (%72) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyinde 14 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu fark edilir.

Şekil 20. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 20’de alt düzey bilişsel boyutlardan biri olan hatırlama boyutunda 1 (%7,15) *uygulama* boyutunda 13 (%192,85) kazanım yer alır. Buna karşın *anlama* boyutunda herhangi bir bulunmaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda da herhangi bir kazanım yer almaz. Karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyinde toplamda 14 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Tablo 15

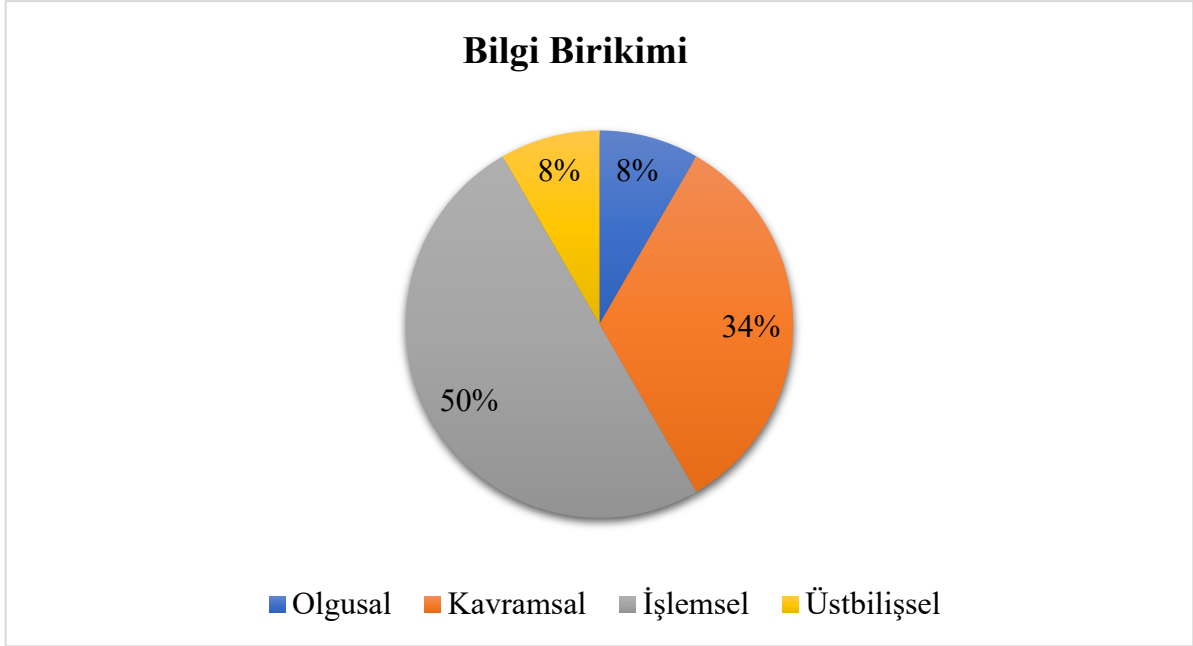
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	1	7,14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7,14
Kavramsal	0	0	0	0	3	21,42	0	0	0	0	0	0	3	21,42
İşlemsel	0	0	0	0	10	71,42	0	0	0	0	0	0	10	71,42
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	7,14	0	0	13	92,85	0	0	0	0	0	0	14	100

Tablo 15 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%7,14) kazanım bulunmaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 3 (%21,42) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 10 (%71,42) kazanım olduğu görülmektedir.

4.10. Karşılıklı Konuşma Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

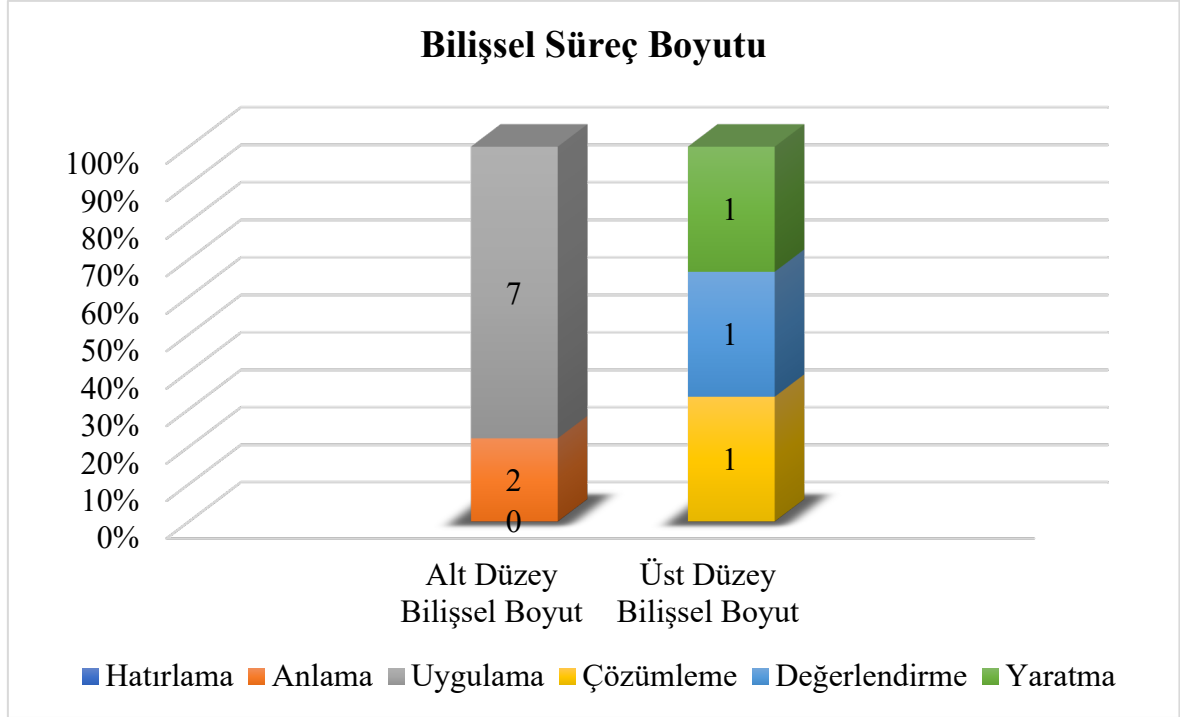
Karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 21. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 21’e bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 1 (%8) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 4 (%33) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 6 (%50) kazanıma yer verildiği görülür. Ancak *üstbilişsel* bilgi birikim boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyinde 12 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait *karşılıklı konuşma becerisi* B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre incelendiğinde kazanımların yarısı *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu fark edilir. *Olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde düşük oranda kazanım bulunması da dikkat çeker.

Şekil 22. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 22’de alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda herhangi kazanım yer almaz. Buna karşın *anlama* boyutunda 2 (%22,22) ve *uygulama* boyutunda 7 (%77,77) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 1 (%33,33), *değerlendirme* boyutunda 1 (%33,33) ve *yaratma* boyutunda 1 (%33,33) kazanım bulunur. Karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyinde toplam da 12 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait *karşılıklı konuşma becerisi* B1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *uygulama* boyutunda olduğu görülür. Üst düzey *bilişsel boyut*larda yer alan kazanımlar da boyutlara eşit dağılmıştır.

Tablo 16

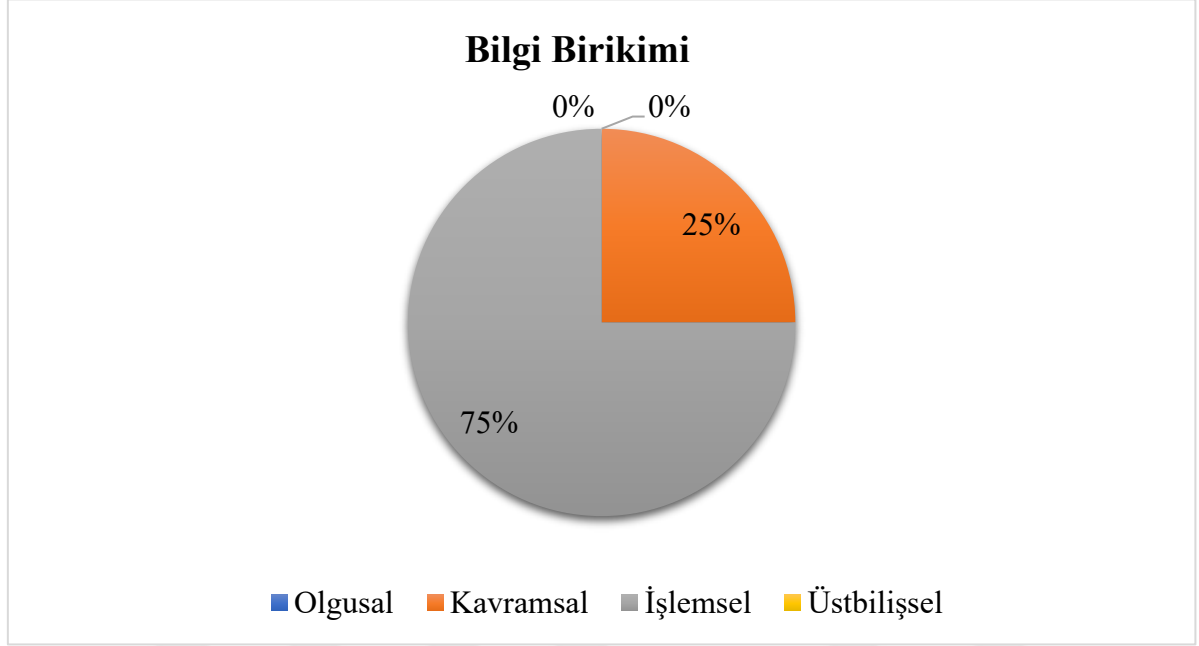
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	1	8,33	0	0	0	0	0	0	1	8,33
Kavramsal	0	0	2	16,66	2	16,66	0	0	0	0	0	0	4	33,33
İşlemsel	0	0	0	0	3	25	1	8,33	1	8,33	1	8,33	6	50
Üstbilişsel	0	0	0	0	1	8,33	0	0	0	0	0	0	1	8,33
Toplam	0	0	2	16,66	7	58,33	1	8,33	1	8,33	1	8,33	12	100

Tablo 16 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%8,33) kazanıma yer verildiği görülmektedir. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda (%16,66) ve *uygulama* boyutunda kazanım tespit edilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 3 (%25), *çözümleme* boyutunda 1 (%8,33), *değerlendirme* boyutunda 1 (%8,33) ve *yaratma* boyutunda 1 (%8,33) olmak üzere toplam da 6 (%50) kazanım bulunmaktadır. *Üstbilişsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%8,33) kazanım tespit edilmiştir.

4.11. Karşılıklı Konuşma Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

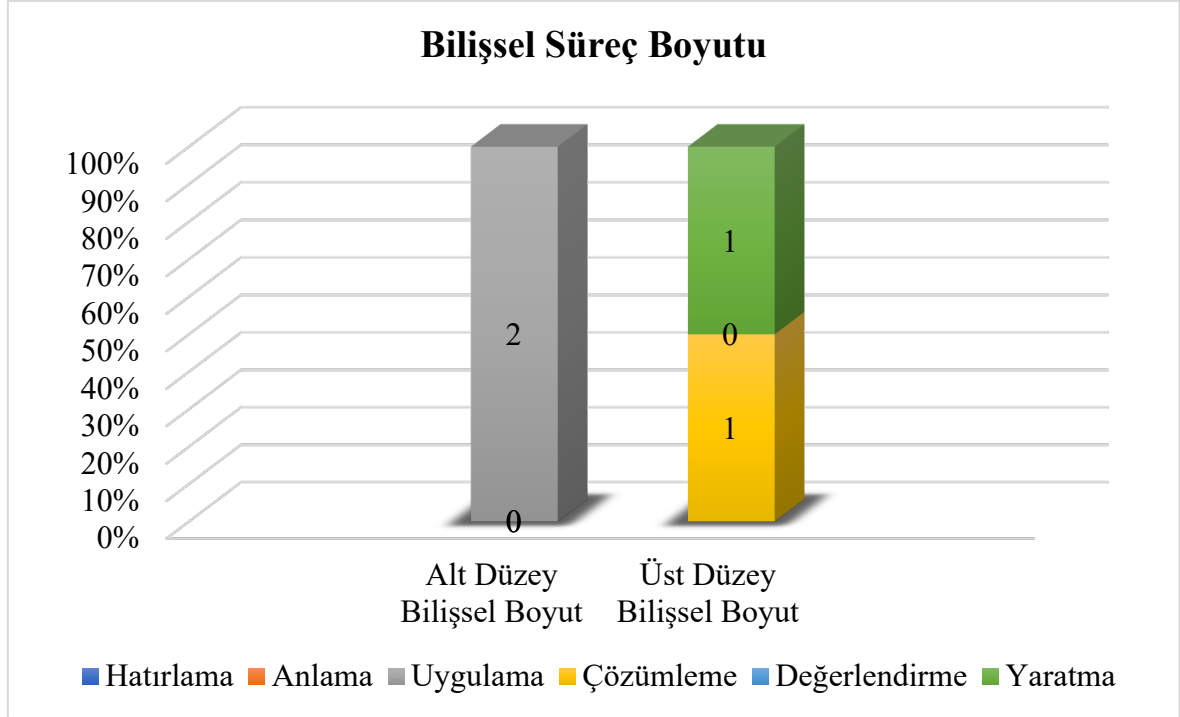
Karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 23. AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 23'te görüldüğü gibi kavramsal bilgi birikiminde 1 (%25) kazanım; işlemsel bilgi birikiminde 3 (%75) yer alır. Buna karşın olgusal ve üstbilişsel bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyinde 4 farklı kazanımın bilgi birikim boyutu tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'nde yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımına bakıldığında kazanımların yarısından fazlası işlemsel bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 24. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 24’e bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda *hatırlama* ve *anlama* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz. Buna karşın *uygulama* boyutunda 2 (%100) kazanım bulunur. Üst düzey bilişsel boyutlarda *çözümleme* boyutunda 1 (%50), *yaratma* boyutunda 1 (%50) kazanım yer alır; ancak *değerlendirme* boyutunda herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir. Karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyinde toplam da 4 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey *bilişsel boyutta* yer alan kazanımların hepsinin *uygulama* boyutunda olduğu fark edilir. Üst düzey bilişsel boyutlardaki kazanımlar da *çözümleme* ve *yaratma* boyutlarına eşit oranda dağılım gösterir.

Tablo 17

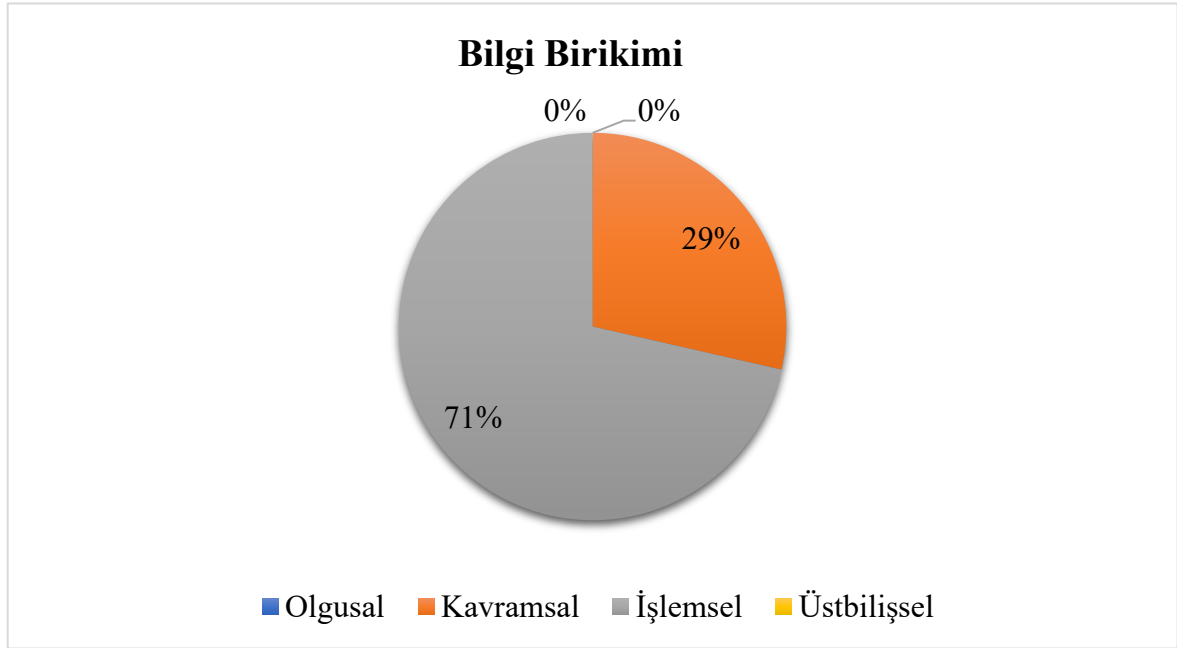
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kavramsal	0	0	0	0	1	25	0	0	0	0	0	0	1	25
	İşlemsel	0	0	0	0	1	25	1	25	0	0	1	25	3	75
	Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Toplam	0	0	0	0	2	50	1	25	0	0	1	25	4	100

Tablo 17 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. *Olgusal* ve üstbilişsel bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmamaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%25) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%25), *çözümleme* boyutunda 1 (%25) ve *yaratma* boyutunda 1 (%25) kazanıma yer verilmiştir.

4.12. Karşılıklı Konuşma Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

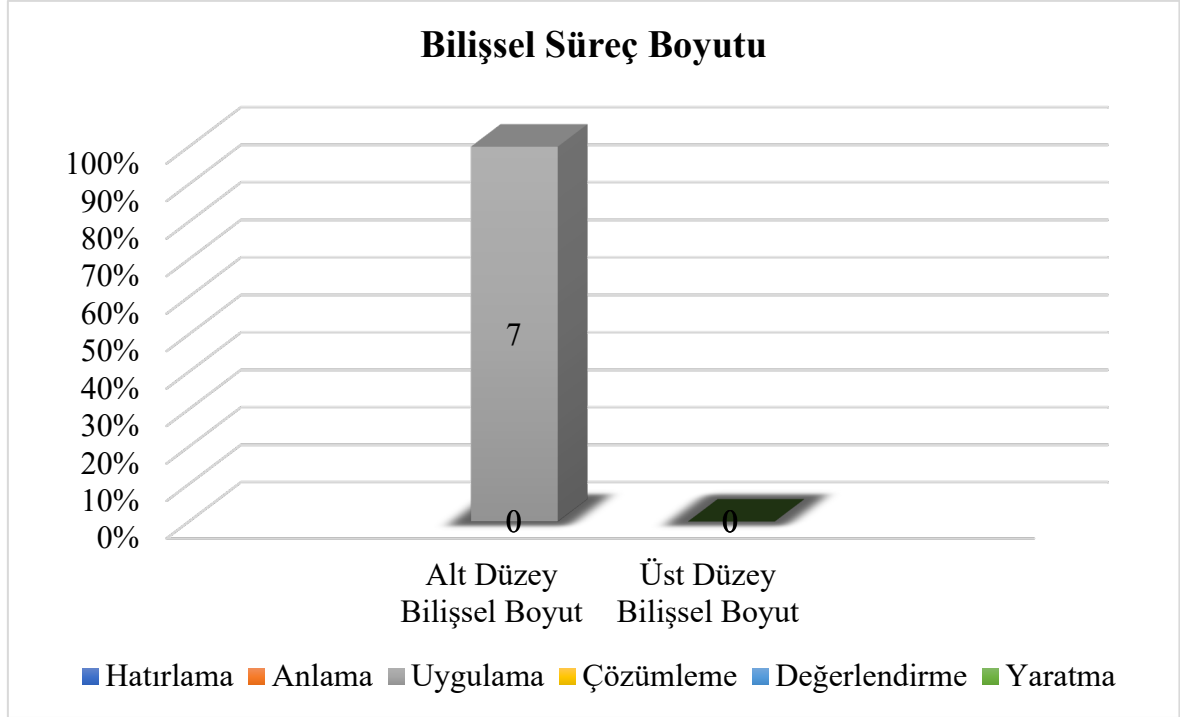
Karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 25. AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 2 (%29) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 5 (%71) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyinde 7 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel bilgi birikiminde* olduğu görülür.

Şekil 26. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 26 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda *hatırlama* ve *anlama* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Buna karşın *uygulama* boyutunda 7 (%100) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyinde toplamda 7 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların tamamının *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker.

Tablo 18

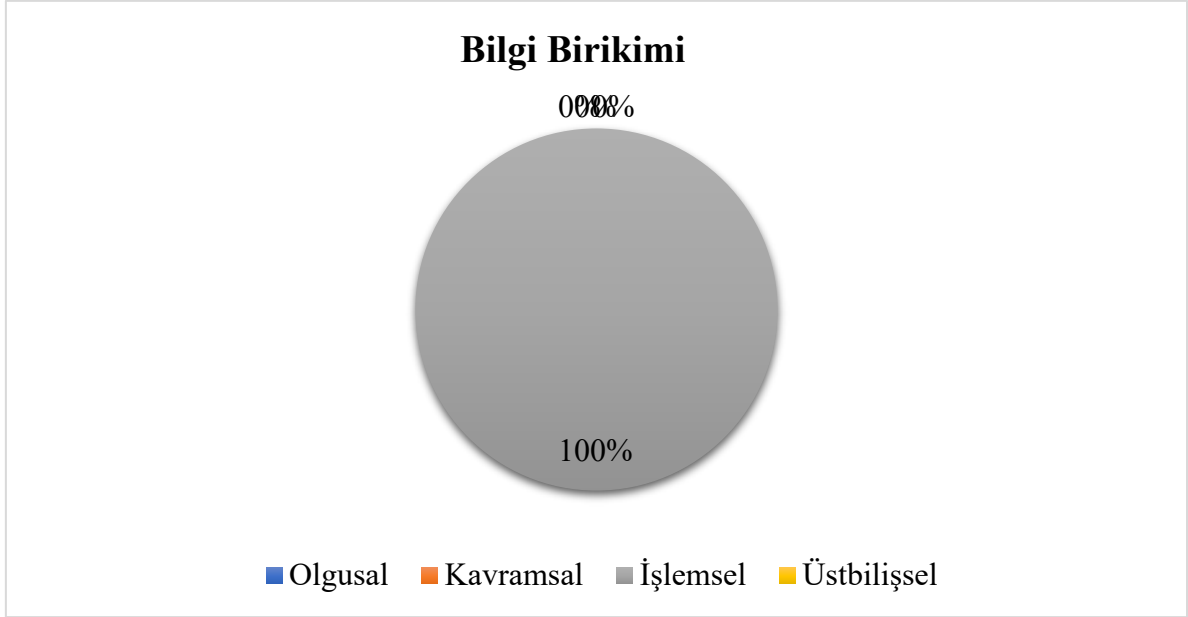
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	0	0	2	28,57	0	0	0	0	0	0	2	28,57
İşlemsel		0	0	0	0	5	71,42	0	0	0	0	0	0	5	71,42
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		0	0	0	0	7	100	0	0	0	0	0	0	7	100

Tablo 18 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim ve bilişsel süreç boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 2 (%28,57) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 5 (%71,42) kazanımın yer aldığı görülmektedir.

4.13. Karşılıklı Konuşma Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

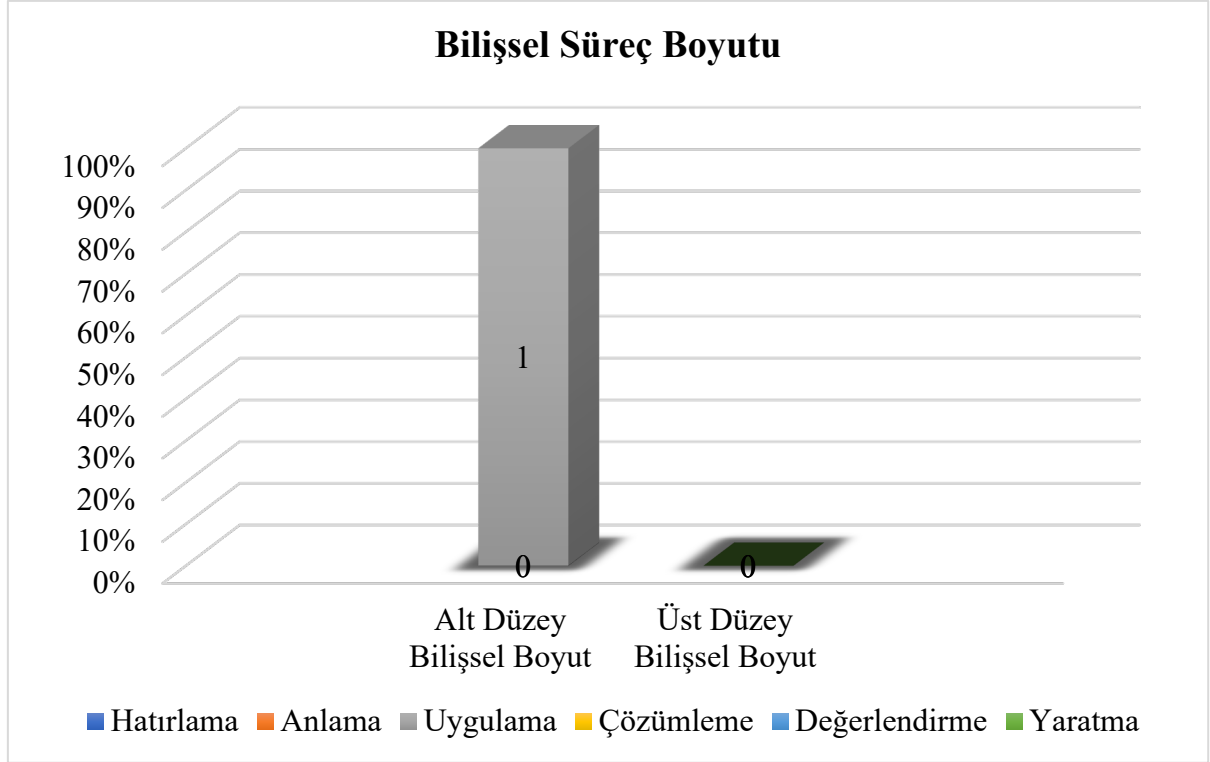
Karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 27. AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 27'ye bakıldığında *olgusal*, *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım yer almaz. Buna karşın *işlemsel* bilgi birikiminde 1 (%100) kazanımın yer aldığı görülür. Karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyinde 1 kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde sadece bir kazanımın yer aldığı ve bu kazanımın da *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 28. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 28 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda olan kazanımın *uygulama* boyutunda 1 (%100) olduğu görülür; ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyinde toplam da 1 kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların sayısının çok az olduğu ve var olan kazanımın da *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker.

Tablo 19

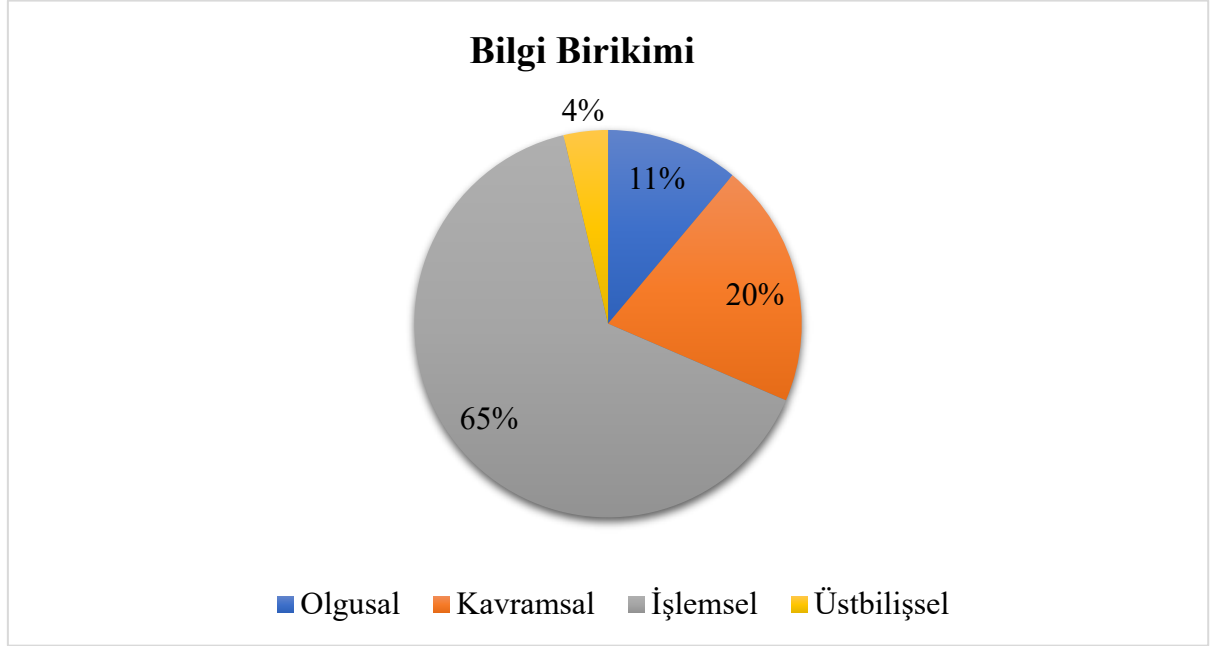
AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
	Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kavramsal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	İşlemsel	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100
	Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Toplam	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	1	100

Tablo 19'da görüldüğü üzere *olgusal*, *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%100) kazanım tespit edilmiştir.

4.14. Karşılıklı Konuşma Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

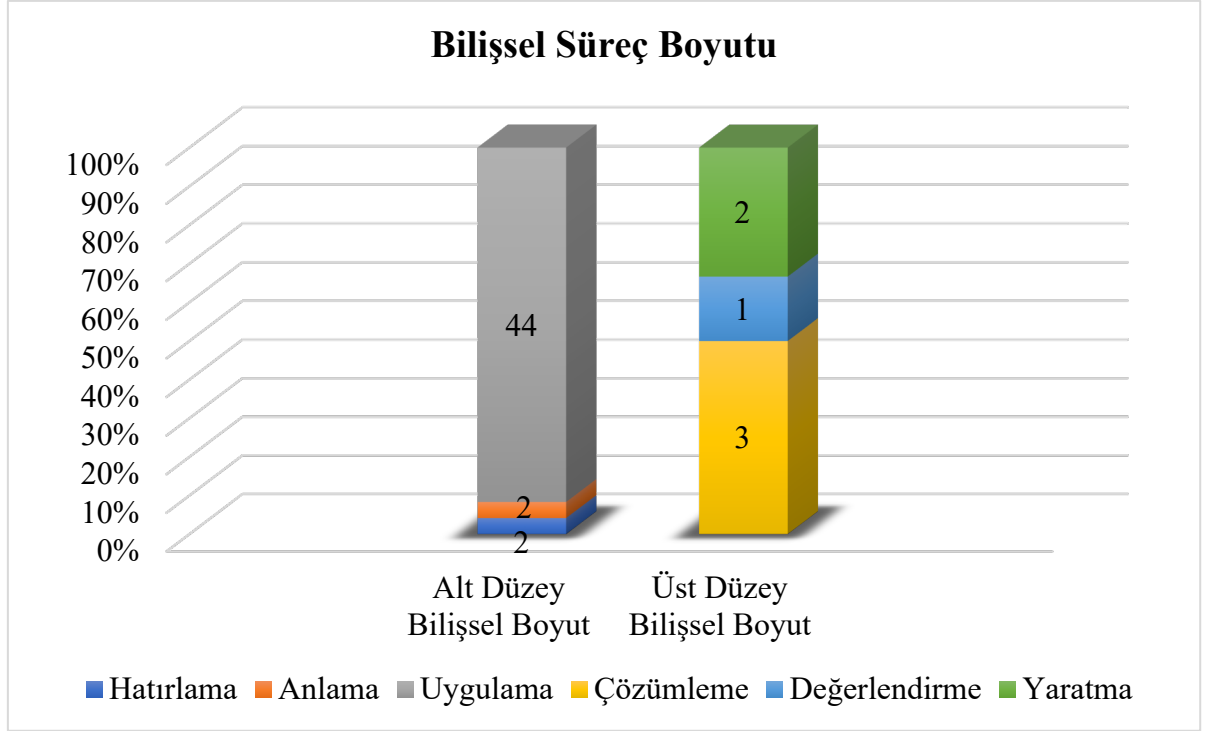
Karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 29. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 29’a bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 6 (%11) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 11 (%20) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 35 (%65) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 2 (%4) kazanımın yer aldığı görülür. Karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeylerinde 54 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* bulunmaktadır.

AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların çoğunun *işlemsel* bilgi birikiminde yer aldığı dikkat çeker; ancak *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde oldukça az kazanımın olması fark edilir.

Şekil 30. AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 30 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 2 (%4,16) *anlama* boyutunda 2 (%4,16) ve *uygulama* boyutunda 44 (%91,66) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlarda *çözümleme* boyutunda 3 (%50), *değerlendirme* boyutunda 1 (%16,66) ve *yaratma* boyutunda 2 (%33,33) kazanım olduğu görülür. Karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyinde toplam da 54 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında kazanımların yüksek oranının alt düzey bilişsel boyutta olduğu görülmekle beraber bu kazanımların da *uygulama* boyutunda yer alması dikkat çeker.

Tablo 20

AÜ YDOTÖP'e ait karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

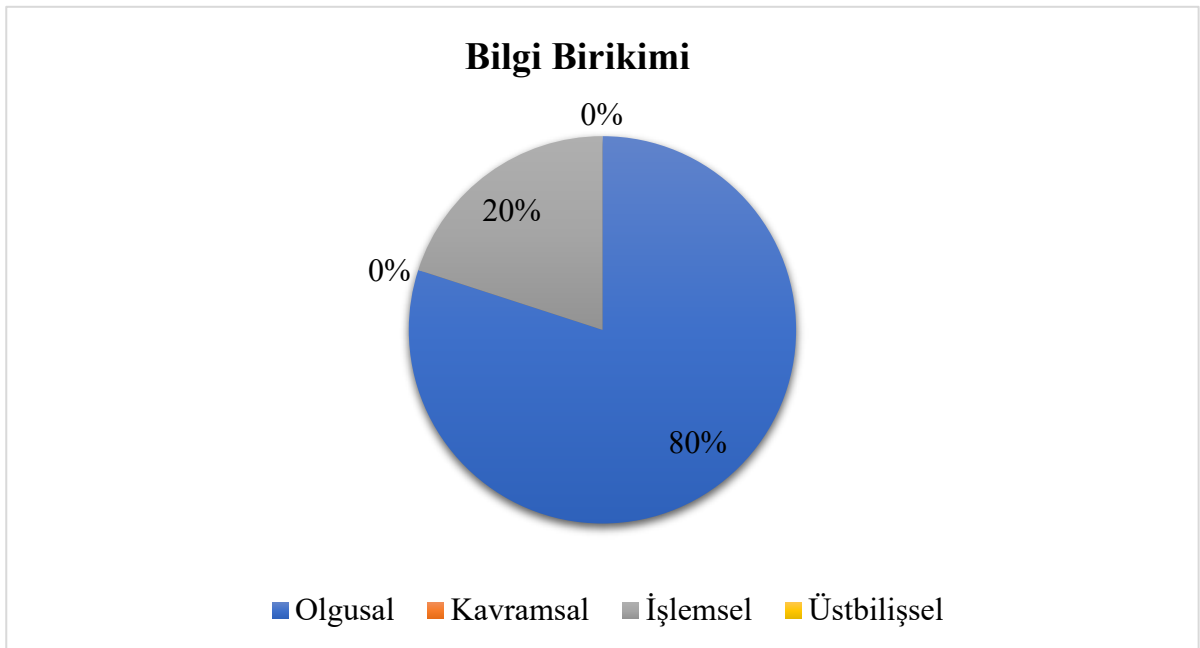
Bilgi	Bilişsel Süreç Boyutu													
	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	2	3,70	0	0	4	7,40	0	0	0	0	0	0	6	11,11
Kavramsal	0	0	2	3,70	9	16,66	0	0	0	0	0	0	11	20,36
İşlemsel	0	0	0	0	30	55,55	2	3,70	1	1,85	2	3,70	35	64,80
Üstbilişsel	0	0	0	0	1	1,85	1	1,85	0	0	0	0	2	3,70
Toplam	2	3,70	2	3,70	44	81,50	3	5,55	1	1,85	2	3,70	54	100

Tablo 20 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü karşımıza çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 2 (%3,70) ve *uygulama* boyutunda 4 (%7,40) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* 2 (%3,70) *uygulama* boyutunda 9 (%16,66) olmak üzere toplamda 11 (%20,36) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 30 (%55,55), *çözümleme* boyutunda 2 (%3,70), *değerlendirme* boyutunda 1 (%1,85) *yaratma* boyutunda 2 (%3,70) olmak üzere toplamda 35 (%64,80) kazanımın yer aldığı görülmektedir. *Üstbilişsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%1,85), *çözümleme* boyutunda 1

(%1,85), olmak üzere toplamda 2 (%3,70) kazanım bulunur. Karşılıklı konuşma becerisi tüm dil düzeylerinde toplam 54 farklı kazanımın YBT matrisine göre tasnifi yapılmıştır.

4.15. Sözlü Anlatım Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Sözlü anlatım becerisi A1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

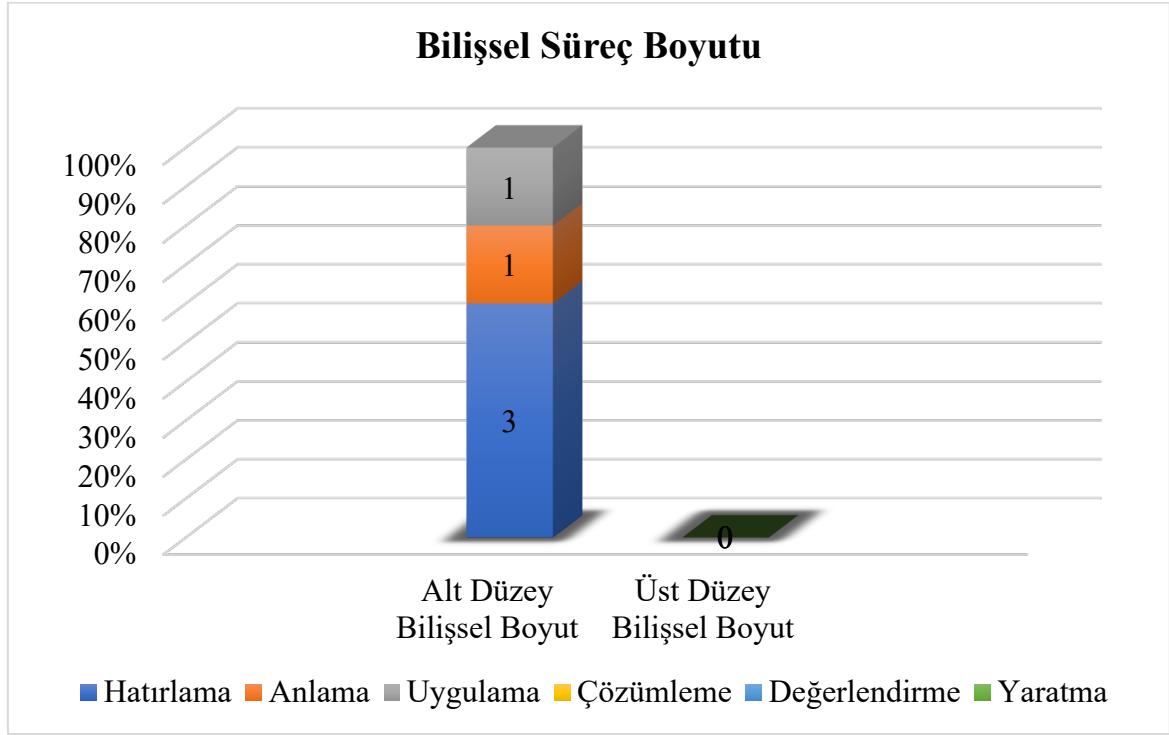

Şekil 31. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 31'e bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 4 (%80) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 1 (%20) kazanım bulunur. Buna karşın *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; sözlü anlatım becerisi A1 düzeyinde 5 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yüksek oranda *olgusal*

bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. Geri kalan kazanım ise *işlemsel* bilgi birikiminde yer aldığı fark edilmektedir.

Şekil 32. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 32 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 3 (%60), *anlama* boyutunda 1 (%20), *uygulama* boyutunda 1 (%20) kazanım yer alır. Buna karşın üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Sözlü anlatım becerisi A1 düzeyinde toplamda 5 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında kazanımların hepsinin -5 (%100) alt düzey bilişsel boyutlarda olduğu görülür. Bununla beraber kazanımların yüksek oranının *hatırlama* boyutunda olduğu dikkat çeker.

Tablo 21

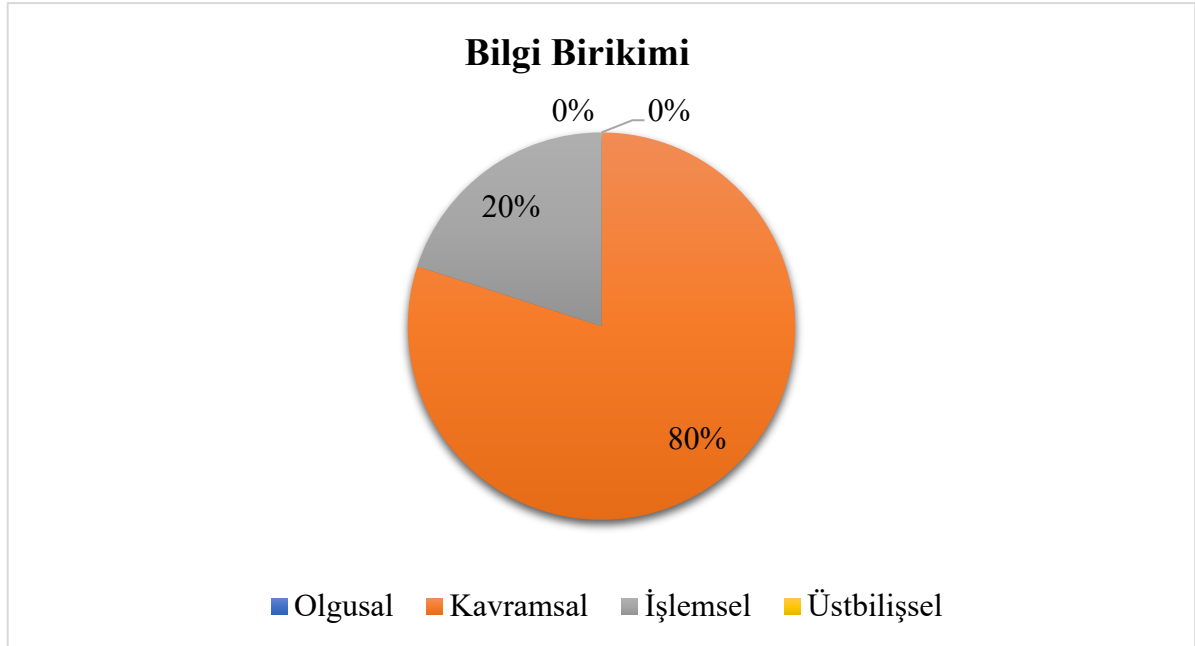
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		3	60	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	4	80
Kavramsal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İşlemsel		0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	20
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		3	60	1	20	1	20	0	0	0	0	0	0	5	100

Tablo 21 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 3 (%60), *anlama* boyutunda 1 (%20) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%20) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimi ve bilişsel süreç boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.16. Sözlü Anlatım Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

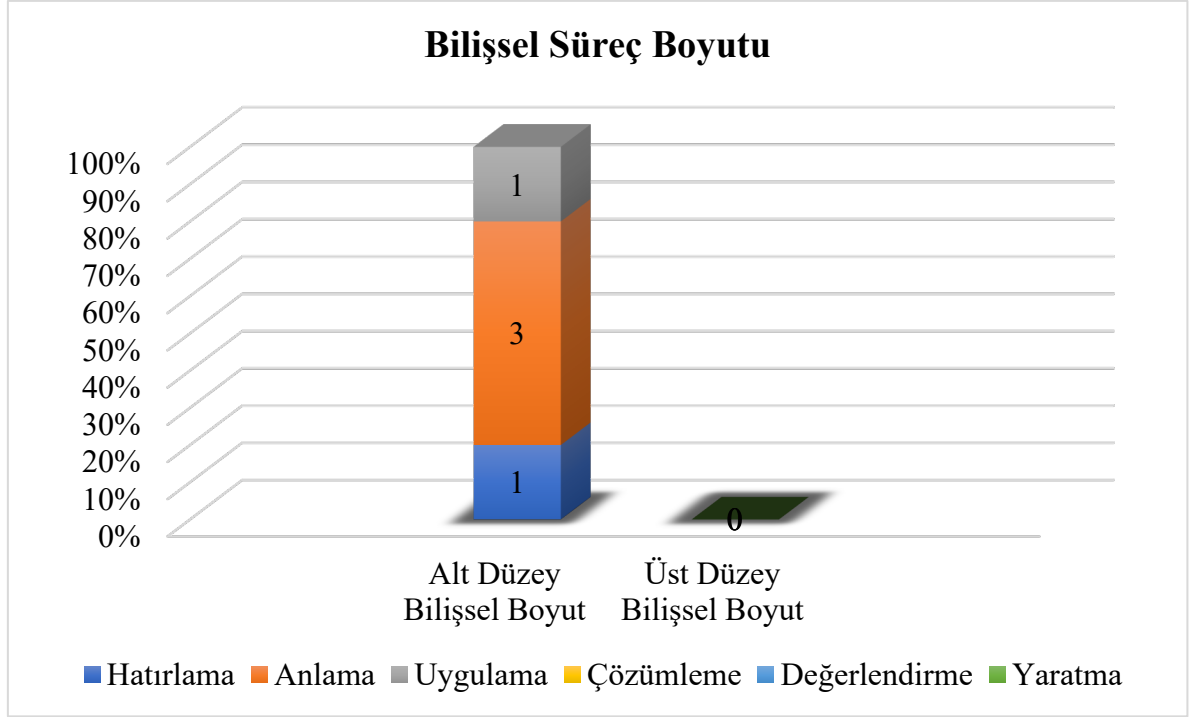
Sözlü anlatım becerisi A2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 33. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutu göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 4 (%80) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 1 (%20) kazanım yer alır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; sözlü anlatım becerisi A2 düzeyinde 5 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yüksek oranının *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu görülür. Geri kalan kazanım ise *işlemsel* bilgi birikiminde yer alması dikkat çeker.

Şekil 34. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 34 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 1 (%20), *anlama* boyutunda 3 (%60), *uygulama* boyutunda 1 (%20) kazanım yer alır. Buna karşın üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım yer almamış iken; sözlü anlatım becerisi A2 düzeyinde toplamda 5 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların hepsinin -5 (%100) alt düzey bilişsel boyutlarda olduğu görülmekle beraber yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu fark edilmektedir.

Tablo 22

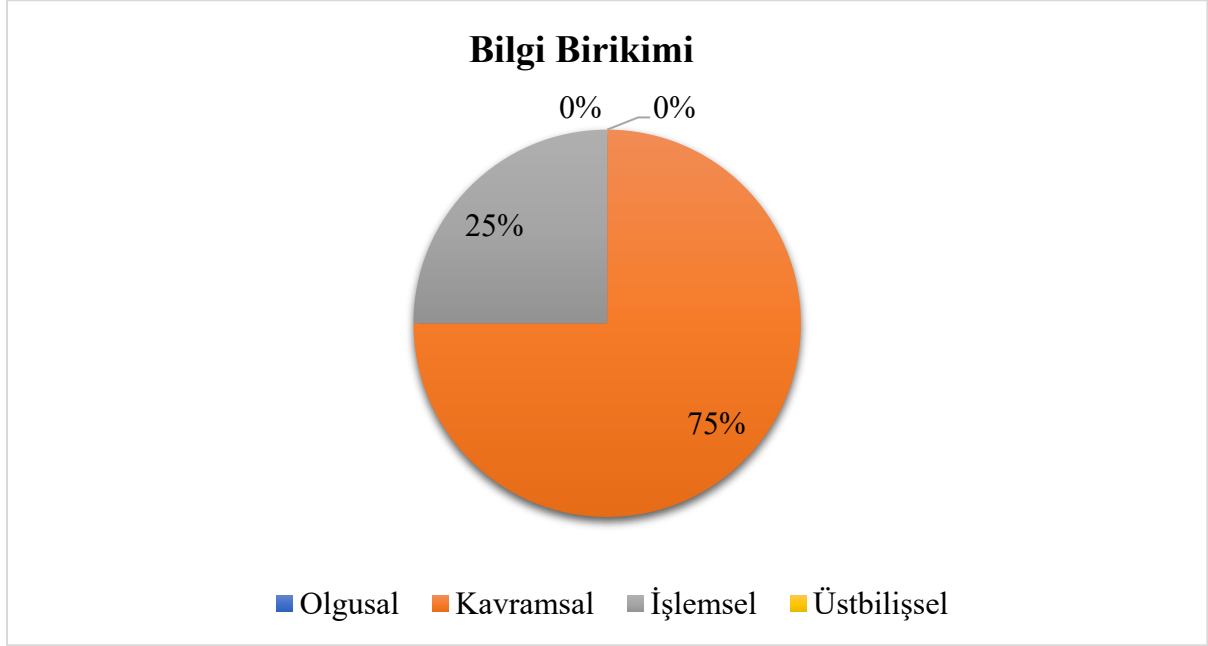
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	1	20	2	40	1	20	0	0	0	0	0	0	4	80
İşlemsel	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	20
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	1	20	3	60	1	20	0	0	0	0	0	0	5	100

Tablo 22 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre kavramsal bilgiyi hatırlama boyutunda 1 (%20), anlama boyutunda 2 (%40), uygulama boyutunda 1 (%20) kazanım olmak üzere toplamda 4 (%80) kazanım yer almaktadır. İşlemsel bilgiyi anlama boyutunda 1 (%20) kazanımın yer aldığı görülmektedir. Buna karşın olgusal ve üstbilişsel bilgi ve boyutlarında kazanım tespit edilmemiştir.

4.17. Sözlü Anlatım Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

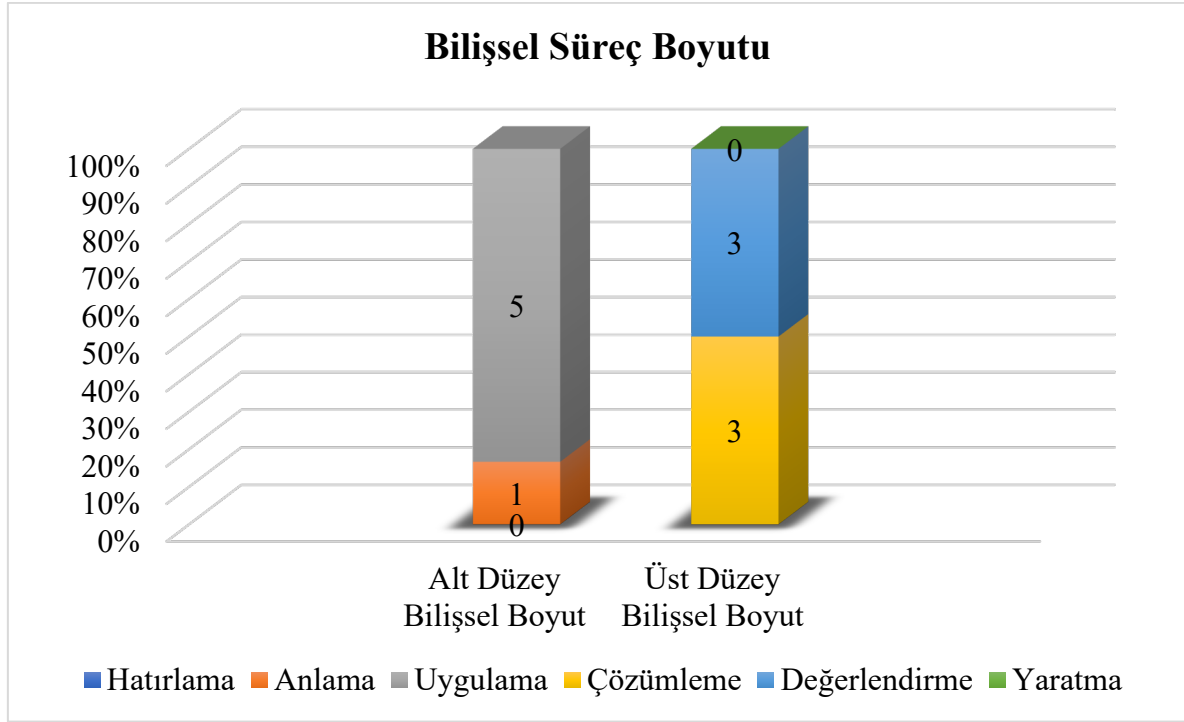
Sözlü anlatım becerisi B1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 35. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 35'te kavramsal bilgi birikimine yönelik 9 (%75) kazanım; işlemsel bilgi birikimine yönelik 3 (%25) kazanım yer alır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; sözlü anlatım becerisi B1 düzeyinde 12 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların çoğunun *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı görülür. Bununla beraber diğer kazanımların da *işlemsel* bilgi birikiminde yer alması dikkat çeker.

Şekil 36. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 36 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan, *anlama* boyutunda 1 (%16,66) ve *uygulama* boyutunda 5 (%83,33) kazanımın bulunduğu görülür. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 3 (%50) ve *değerlendirme* boyutunda kazanım bulunur. Sözlü anlatım becerisi B1 düzeyinde toplamda 12 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına incelendiğinde; alt düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların birçoğu *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyut olan *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanım olmaması fark edilmektedir.

Tablo 23

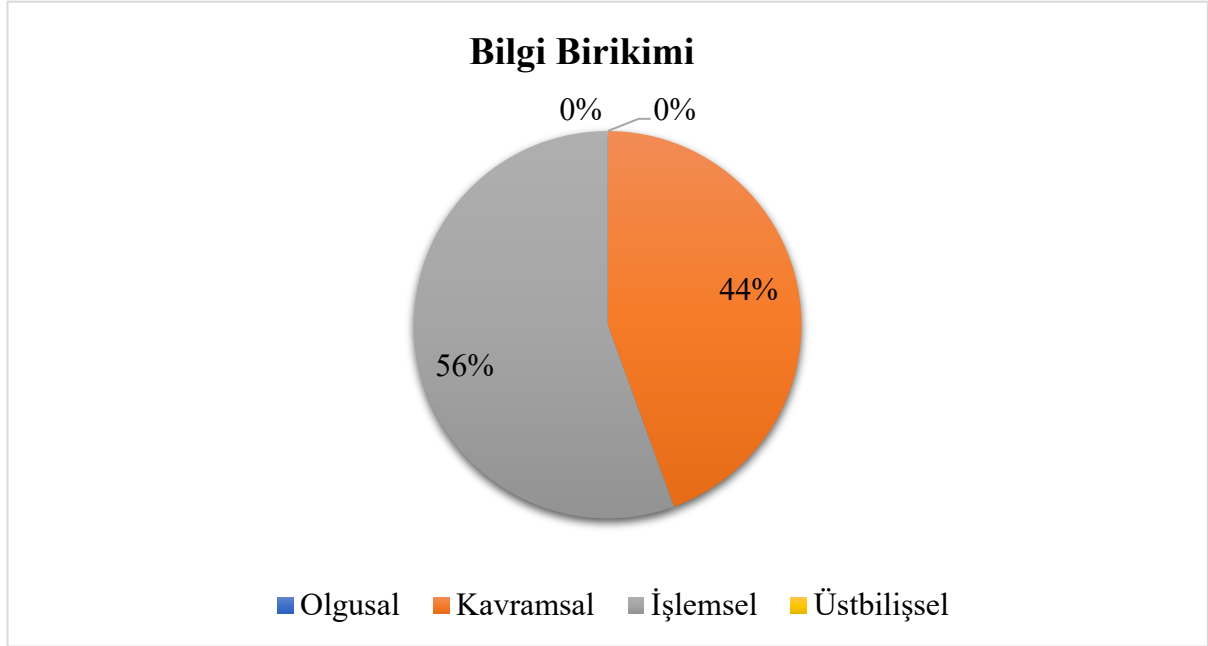
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	1	8,33	3	25	3	25	2	16,66	0	0	9	75
İşlemsel	0	0	0	0	2	16,66	0	0	1	8,33	0	0	3	25
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	1	8,33	5	41,66	3	25	3	25	0	0	12	100

Tablo 23 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%8,33), *uygulama* boyutunda 3 (%25), *çözümleme* boyutunda 3 (%25) ve *değerlendirme* boyutunda 2 (%16,66) kazanım olmak üzere toplamda 9 (%75) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgi bilgiyi *uygulama* boyutunda 2 (%16,66) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%8,33) kazanımla beraber toplamda 3 (%25) kazanım tespit edilmiştir. *Olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim ve boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmamaktadır.

4.18. Sözlü Anlatım Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

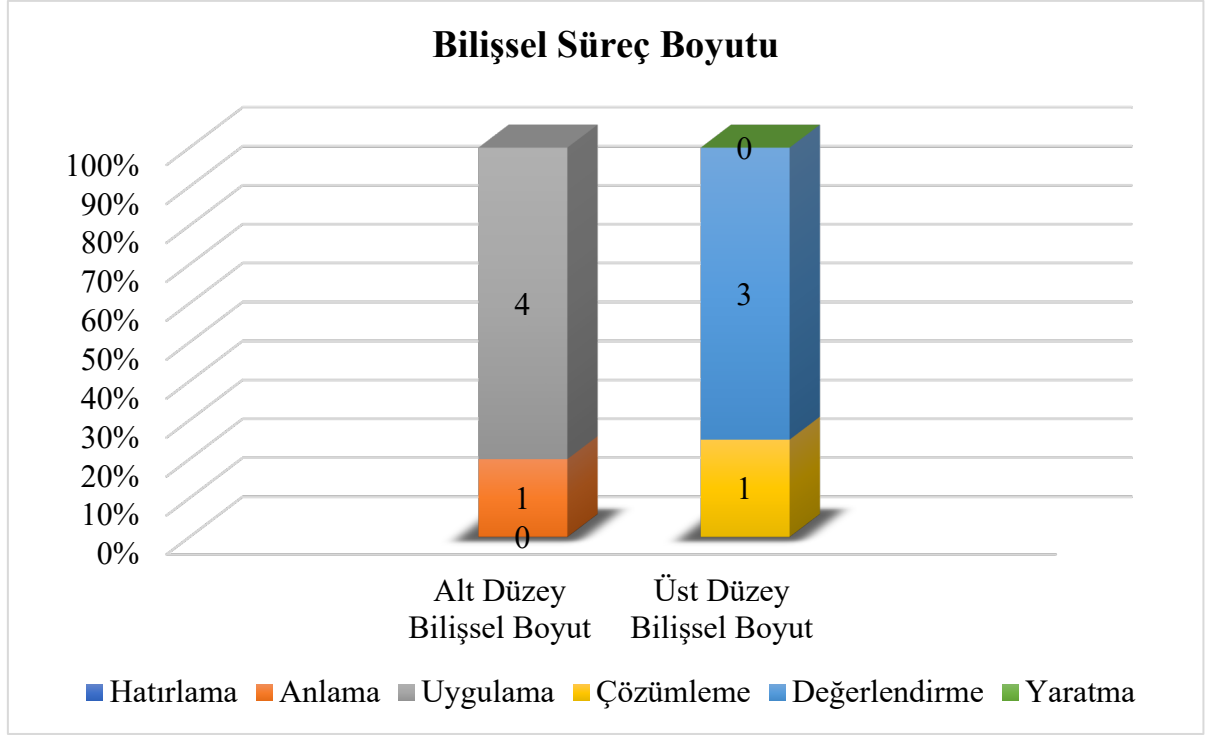
Sözlü anlatım becerisi B2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 37. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 37'ye bakıldığında kavramsal bilgi birikiminde 4 (%44) kazanım; işlemsel bilgi birikiminde 5 (%56) kazanım tespit edilmiş; ancak olgusal ve üstbilişsel bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Sözlü anlatım becerisi B2 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın bilgi birikim boyutu tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısına yakınının üstbilişsel bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 38. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 38’de görüldüğü gibi alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda 1 (%20) ve *uygulama* boyutunda 4 (%80) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 1 (%25) ve *değerlendirme* boyutunda 3 (%75) kazanımın bulunduğu görülür. Sözlü anlatım becerisi B2 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* bulunmaktadır.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında; alt düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların *anlama* ve *uygulama* boyutlarında dağılım gösterir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar ise *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarında yer almaktadır.

Tablo 24

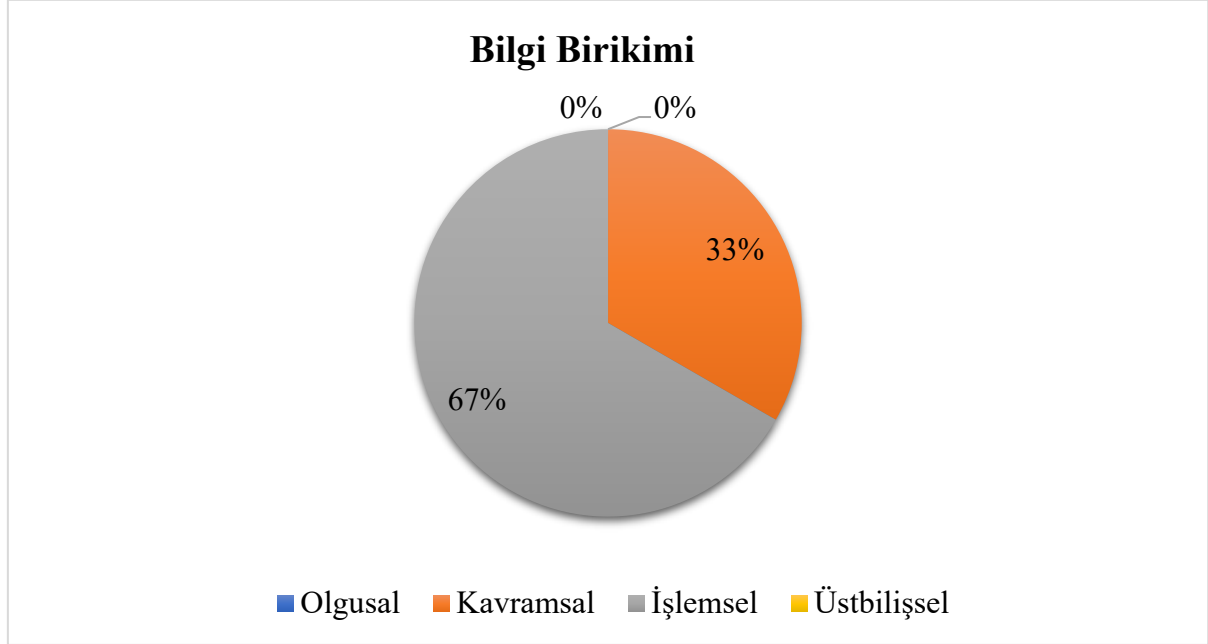
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	1	11,11	2	22,22	0	0	1	11,11	0	0	4	44,44
İşlemsel		0	0	0	0	2	22,22	1	11,11	2	22,11	0	0	5	55,55
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		0	0	1	11,11	4	44,44	1	11,11	3	33,33	0	0	9	100

Tablo 24 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkar. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%11,11), *uygulama* boyutunda 2 (%22,22), *değerlendirme* boyutunda 1 (%11,11) kazanım yer almasıyla toplamda 4 (%44,44) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 2 (%22,22), *çözümleme* boyutunda 1 (%11,11) ve *değerlendirme* boyutunda 2 (%22,22) kazanım olmak üzere toplamda 5 (%55,55) kazanım yer almaktadır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.19. Sözlü Anlatım Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

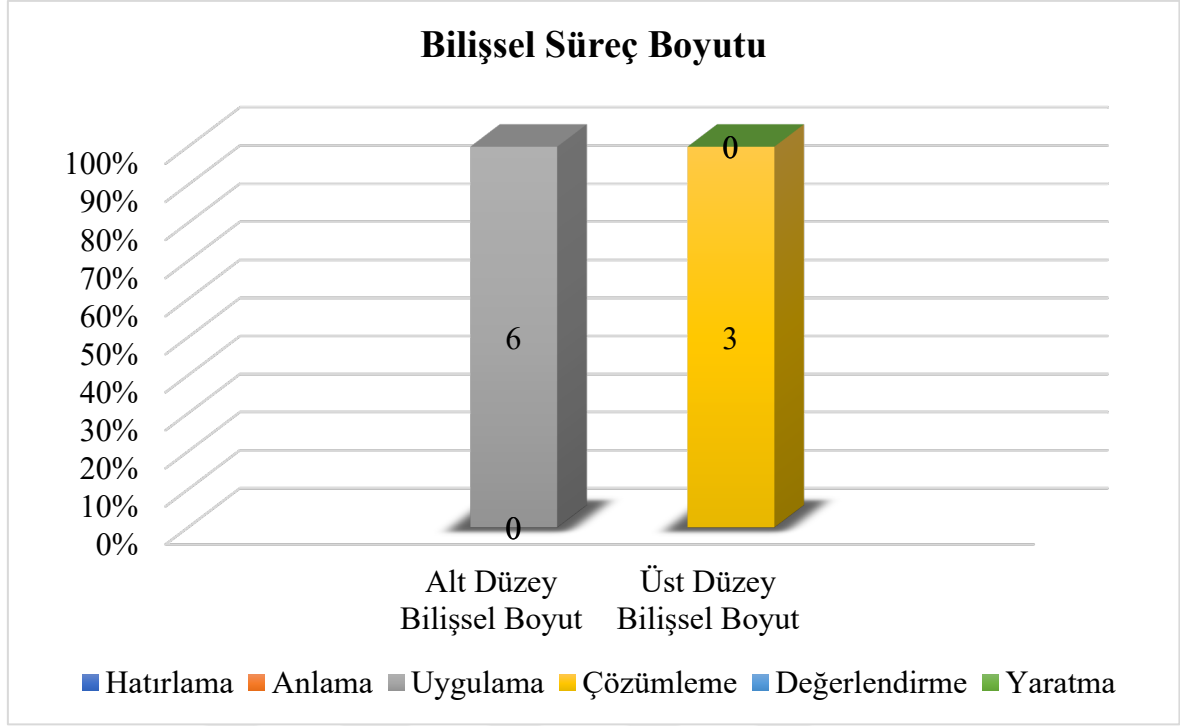
Sözlü anlatım becerisi C1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 39. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 39'da görüldüğü üzere *kavramsal* bilgi birikiminde 3 (%33) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 6 (%67) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Sözlü anlatım becerisi C1 düzeyinde toplam 9 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutunun* yer aldığı görülür.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. Bununla beraber *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım yer almaz.

Şekil 40. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 40 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre alt düzey bilişsel boyutlardan *uygulama* boyutunda 6 (%100) kazanım bulunur; ancak hatırlama ve anlama boyutlarında herhangi bir kazanımın bulunmaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda *çözümleme* boyutunda 3 (%100). Buna karşın *değerlendirme* ve *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın bulunduğu görülmez. Sözlü anlatım becerisi C1 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel boyutunun* yer aldığı görülür.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsinin *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda olan kazanımların *çözümleme* ve *yaratma* boyutlarında oldukları fark edilmektedir.

Tablo 25

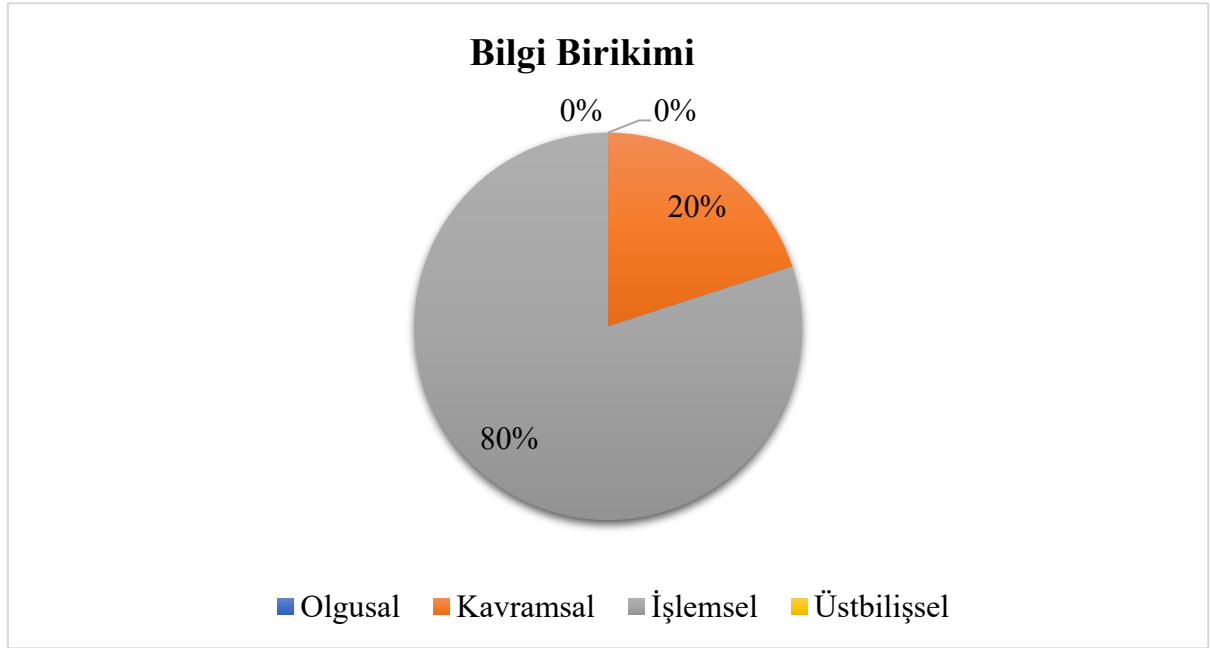
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	0	0	1	11,11	2	22,22	0	0	0	0	3	33,33
İşlemsel	0	0	0	0	5	55,55	1	11,11	0	0	0	0	6	66,66
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	0	0	6	66,66	3	33,33	0	0	0	0	9	100

Tablo 25 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Buna göre kavramsal bilgiyi uygulama boyutunda 1 (%11,11) çözümleme boyutunda 2 (%22,22), olmak üzere toplamda 3 (%33,33) kazanım yer almaktadır. İşlemsel bilgiyi uygulama boyutunda 5 (%55,55), çözümleme boyutunda 1 (%11,11) kazanımın bulunduğu görülmekle beraber toplamda 6 (%66,66) kazanım yer almaktadır. Buna karşın olgusal ve üstbilişsel bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.20. Sözlü Anlatım Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

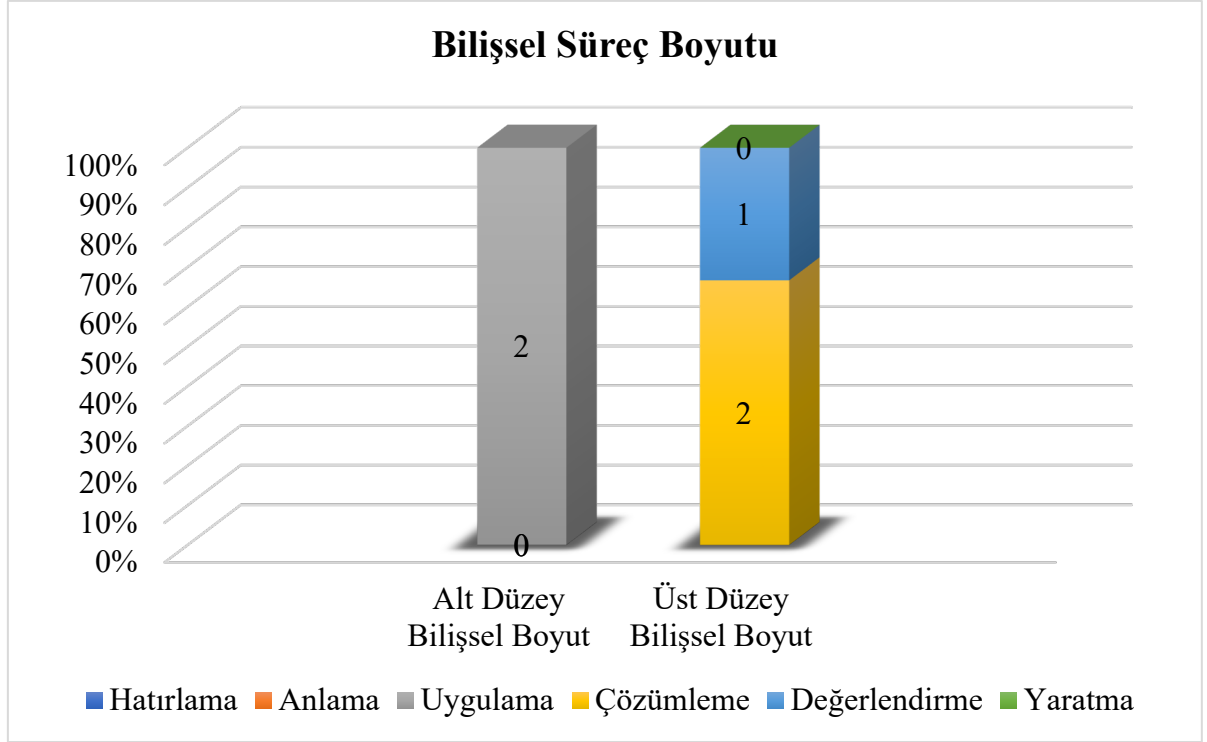
Sözlü anlatım becerisi C2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 41. AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 41'e bakıldığında *kavramsal* bilgi birikiminde 1 (%20) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%80) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Sözlü anlatım becerisi C2 düzeyinde toplam 5 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* yer almaktadır.

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yüksek oranının *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 42. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 42 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *uygulama* boyutunda 2 (%100) kazanım yer alır; ancak hatırlama ve anlama boyutlarında herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 2 (%66,66) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%33,33) kazanım bulunur. Sözlü anlatım becerisi C2 düzeyinde toplamda 5 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* yer almaktadır.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda olan kazanımların tümü *uygulama* boyutundadır. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarına dağılım göstermiştir.

Tablo 26

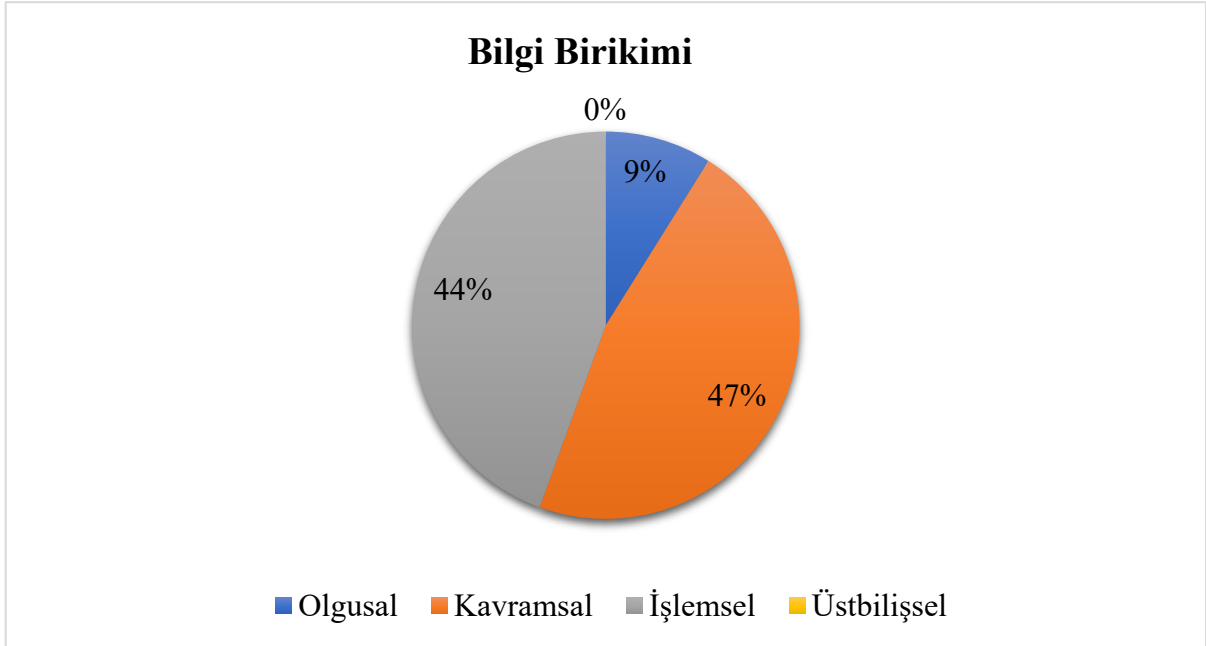
AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	0	0	1	20	0	0	0	0	0	0	1	20
İşlemsel	0	0	0	0	1	20	2	40	1	20	0	0	4	80
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	0	0	2	40	2	40	1	20	0	0	5	100

Yukarıdaki tablo incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%20) kazanım tespit edilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%20), *çözümleme* boyutunda 2 (%40) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%20), olmak üzere toplam 4 (%80) kazanım bulunmaktadır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.21. Sözlü Anlatım Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

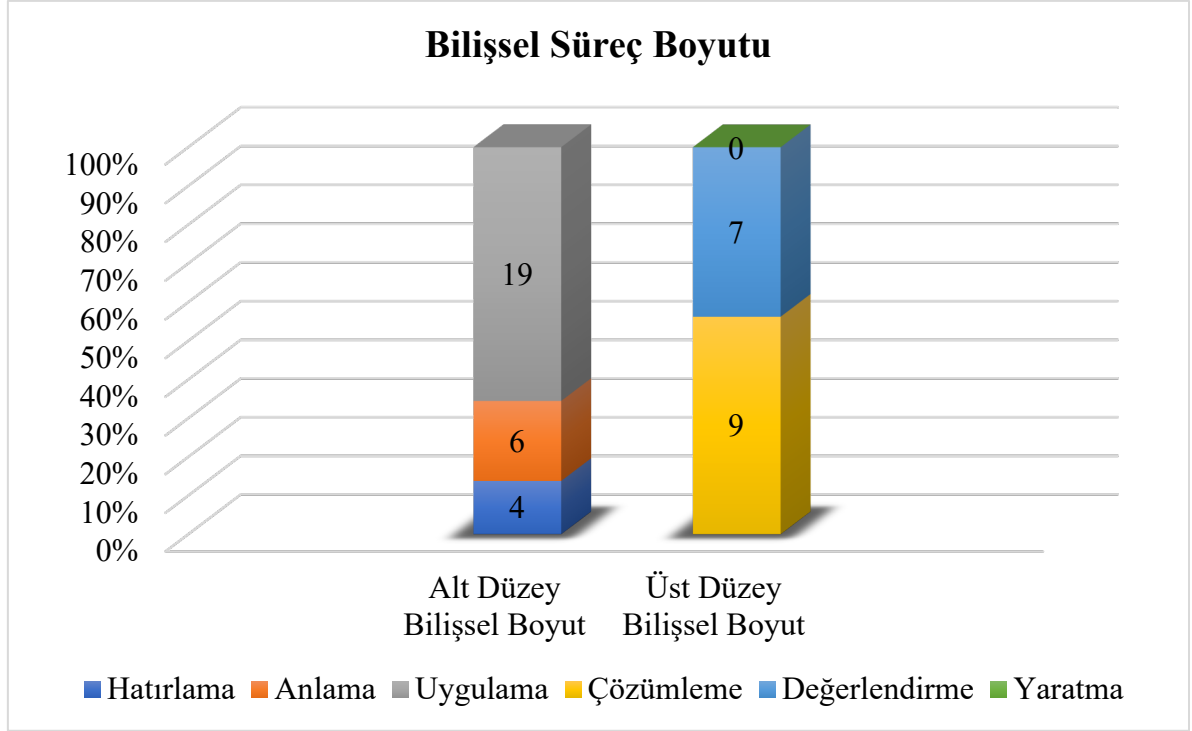
Sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 43. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 43 incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 4 (%9) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 21 (%47) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 20 (%44) kazanım tespit edilmiştir. Sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyinde toplam 45 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısına yakınının *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerinde olduğu görülür.

Şekil 44. AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 44 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 4 (%13,79), *anlama* boyutunda 6 (%20,68) ve *uygulama* boyutunda 19 (%65,51) kazanıma yer verilmiştir. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 9 (%31,03), *değerlendirme* boyutunda 7 (%24,13) kazanım bulunmaktadır. Sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeylerinde toplamda 45 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait sözlü anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; alt düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların büyük çoğunluğunun *uygulama* boyutunda olduğu dikkat çeker; ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutunda yer alan kazanımların azlığı fark edilmektedir. Üst düzey bilişsel boyutlardan *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın olmaması fark edilmektedir.

Tablo 27

AÜ YDOTÖP'e ait sözlü anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

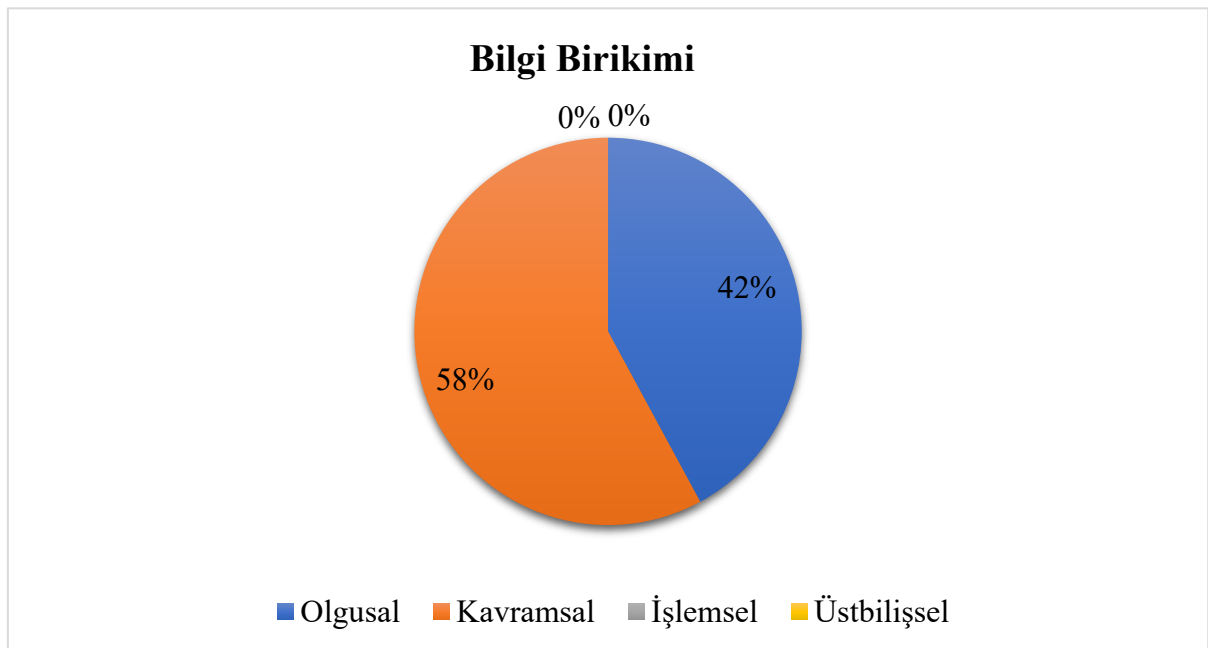
Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	3	6,66	1	2,22	0	0	0	0	0	0	0	0	4	8,88
Kavramsal	1	2,22	4	8,88	8	17,77	5	11,11	3	6,66	0	0	21	46,66
İşlemsel	0	0	1	2,22	11	24,44	4	8,88	4	8,88	0	0	20	44,44
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	4	8,88	6	13,33	19	42,22	9	20	7	15,55	10	0	45	100

Tablo 27 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 3 (%6,66) ve *anlama* boyutunda 1 (%2,22) kazanım olmak üzere toplamda 4 (%8,88) kazanım bulunmaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%2,22), *anlama* boyutunda 4 (%8,88), *uygulama* boyutunda 8 (%17,77), *çözümleme* boyutunda 5 (%11,11) ve *değerlendirme* boyutunda 3 (%6,66), olmak üzere toplamda 21 (%37,77) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%2,22)

uygulama boyutunda 11 (%24,44), *çözümleme* boyutunda 4 (%8,88) ve *değerlendirme* boyutunda 4 (%8,88) olmak üzere toplamda 20 (%44,44) kazanıma yer verilmiştir.

4.22. Okuma Anlama Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

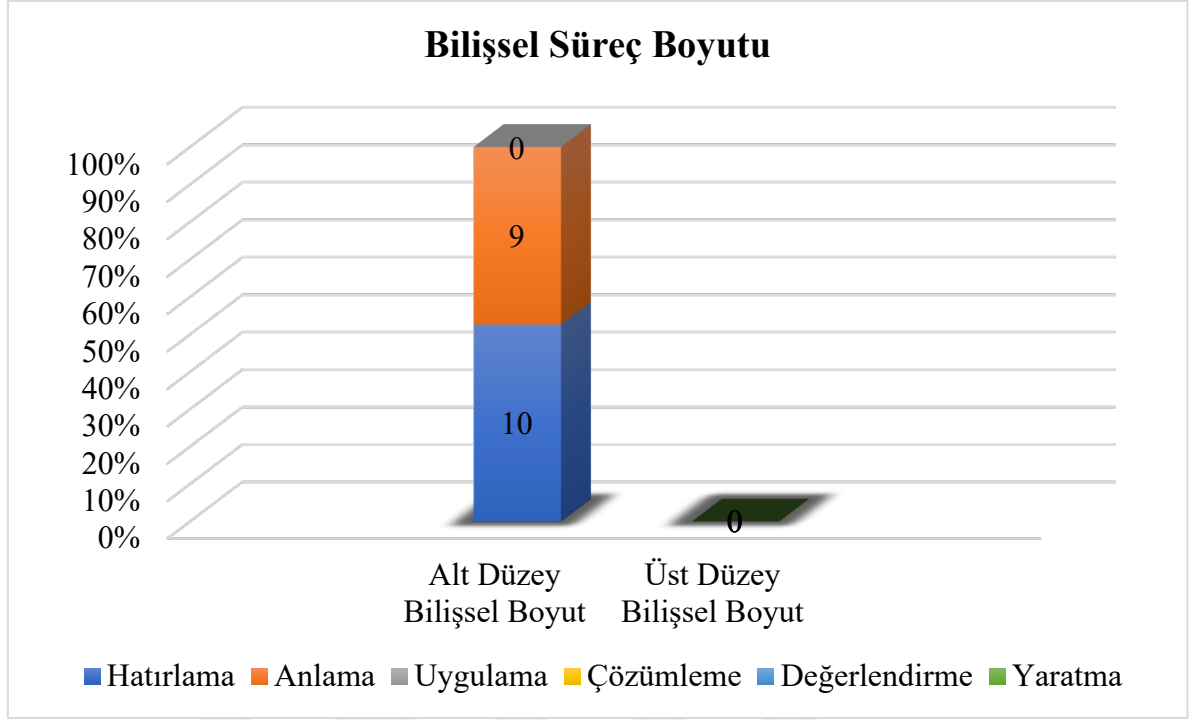
Okuma anlama becerisi A1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 45. AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 45 incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 8 (%42) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 11 (%58) kazanım yer alır. Buna karşın *işlemsel* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanıma yer verilmemiş iken; okuma anlama becerisi A1 düzeyinde 19 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların oranları *olgusal* ve *kavramsal* bilgi birikimlerine yakın dağılım göstermesi dikkat çeker.

Şekil 46. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 46’da alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 10 (%52,63), *anlama* boyutunda 9 (%47,37) kazanım bulunur. Buna karşın *uygulama* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Okuma anlama becerisi A1 düzeyinde toplam da 19 kazanımın *bilişsel süreç boyutu* yer almaktadır.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımlar tümünün –19 (%100) alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* ve *anlama* boyutuna yakın oranlarda dağıldığı dikkat çeker.

Tablo 28

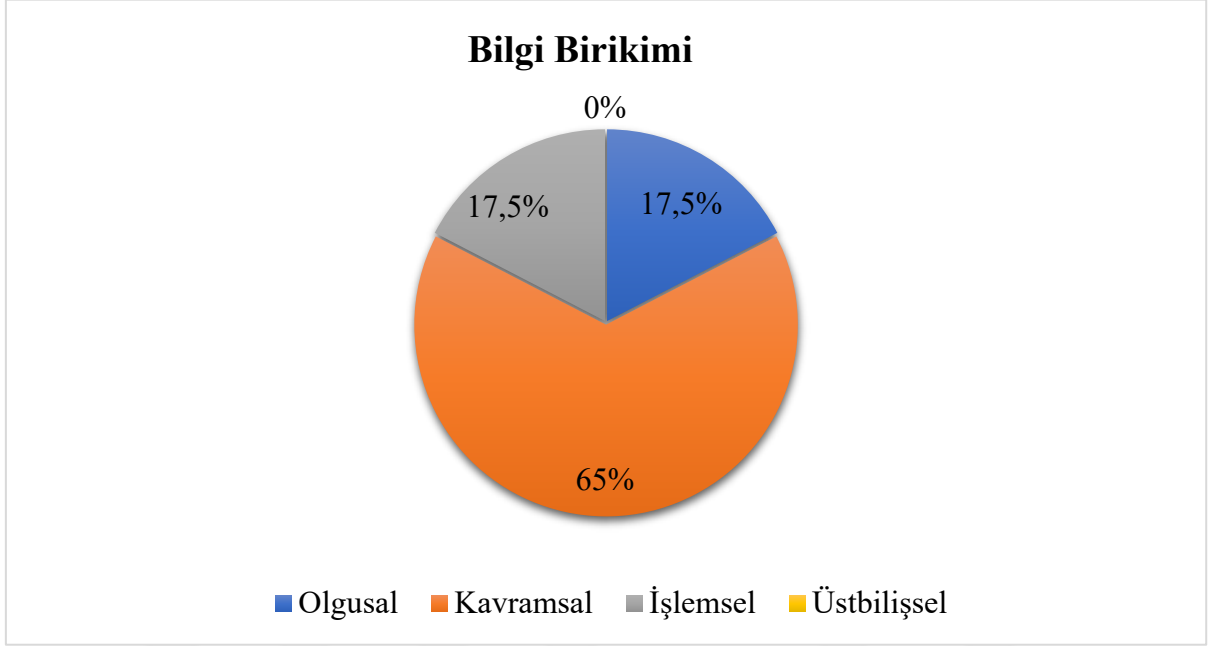
AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu													
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Birikimi													
Olgusal	6	31,58	2	10,52	0	0	0	0	0	0	0	0	8 42,10
Kavramsal	4	21,05	7	36,85	0	0	0	0	0	0	0	0	11 57,90
İşlemsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 0
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0 0
Toplam	10	52,63	9	47,37	0	0	0	0	0	0	0	0	19 100

Tablo 28 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 6 (%31,58), *anlama* boyutunda 2 (10,52) olmak üzere toplamda 8 (%42,10) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 4 (%21,05) *anlama* boyutunda 7 (%36,85) olmak üzere toplamda 11 (%57,90) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *işlemsel* ve *üstbilişsel* bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır.

4.23. Okuma Anlama Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

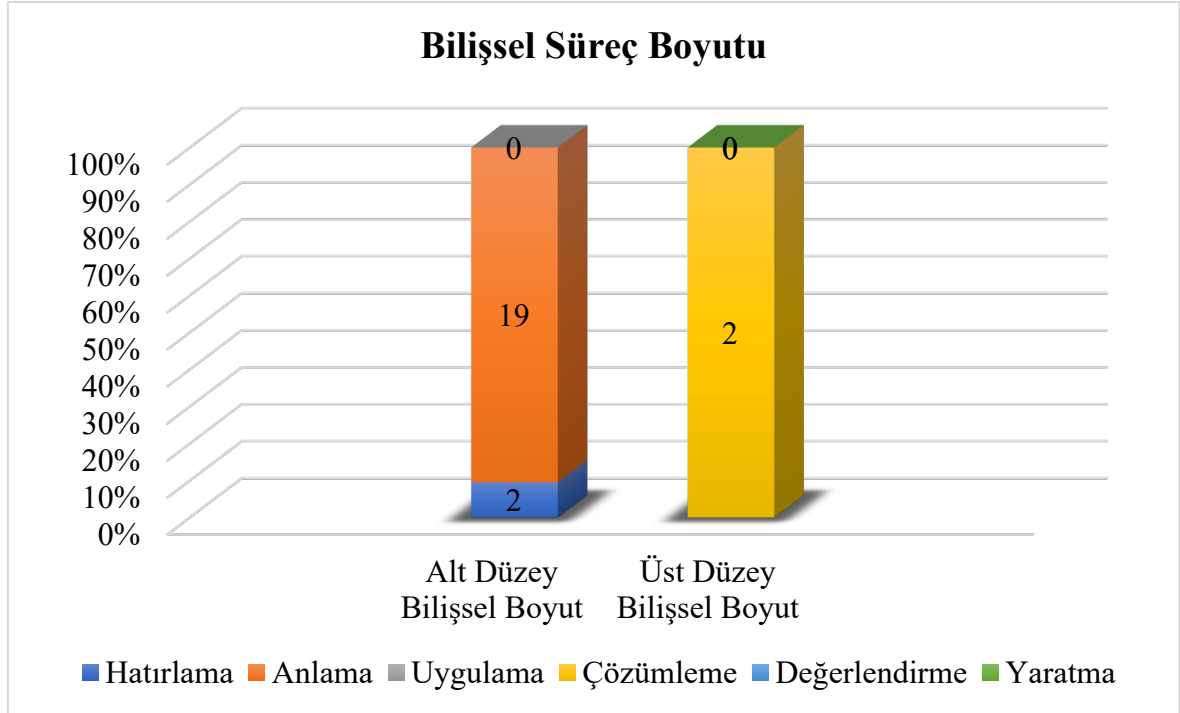
Okuma anlama becerisi A2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 47. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 4 (%17,5) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 15 (%65) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%17,5) kazanım yer alır. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Okuma anlama becerisi A2 düzeyinde toplamda 23 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutuna* yer verilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde yer alması dikkat çeker. Geri kalan kazanımlar ise *olgusal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerine eşit oranda dağılmıştır.

Şekil 48. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 48 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *uygulama* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Buna karşın *hatırlama* boyutunda 2 (%9,52), *anlama* boyutunda 19 (%90,48) kazanım bulunur. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 2 (%100) kazanım yer alır; ancak *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında kazanım yer almaz. Okuma anlama becerisi A2 düzeyinde toplamda 23 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin bilişsel süreç boyutuna göre dağılımına bakıldığında; alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *uygulama* boyutunda olduğu fark edilir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsinin de *çözümleme* boyutunda olması dikkat çeker.

Tablo 29

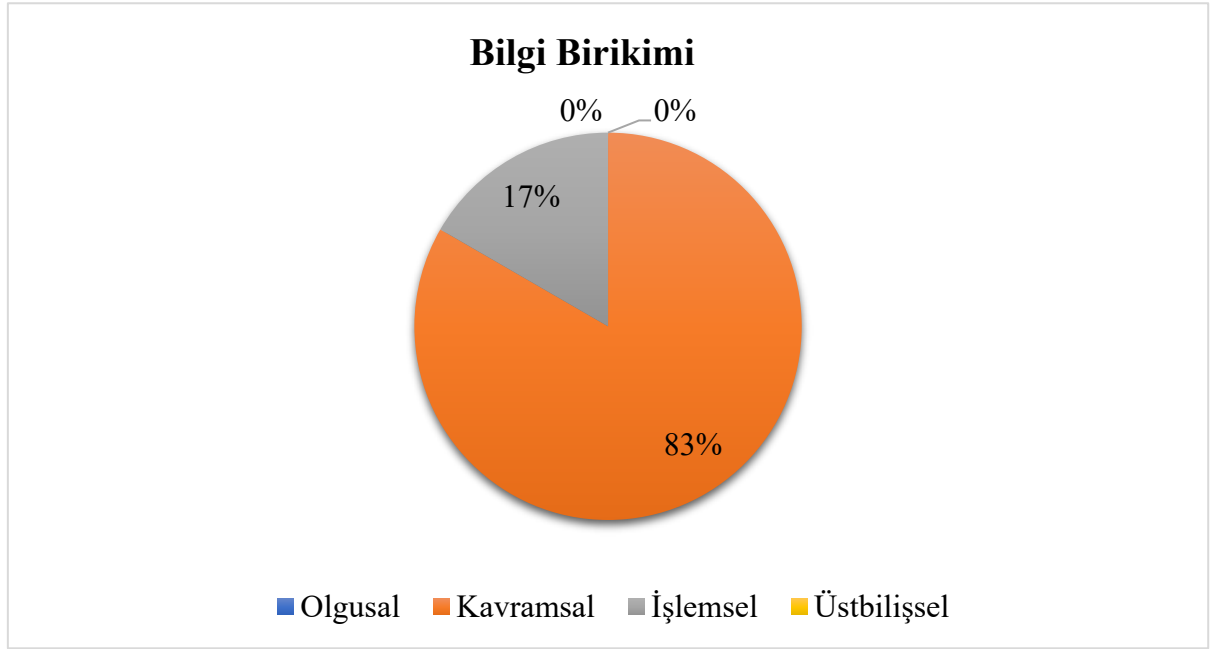
AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	1	4,35	3	13,05	0	0	0	0	0	0	0	0	4	17,40
Kavramsal	1	4,35	14	60,85	0	0	0	0	0	0	0	0	15	65,20
İşlemsel	0	0	2	8,70	0	0	2	8,70	0	0	0	0	4	17,40
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	8,70	19	82,60	0	0	2	8,70	0	0	0	0	23	100

Tablo 29 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%4,35), *anlama* boyutunda 3 (%13,05) olmak üzere toplam 4 (%17,40) kazanım tespit edilmiştir. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 1 (%4,35), *anlama* boyutunda 14 (%60,85) olmak üzere toplam 15 (%65,20) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 2 (%8,70), *çözümleme* boyutunda 2 (%8,70) olmakla beraber toplam 4 (17,40) kazanım yer almaktadır. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.24. Okuma Anlama Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

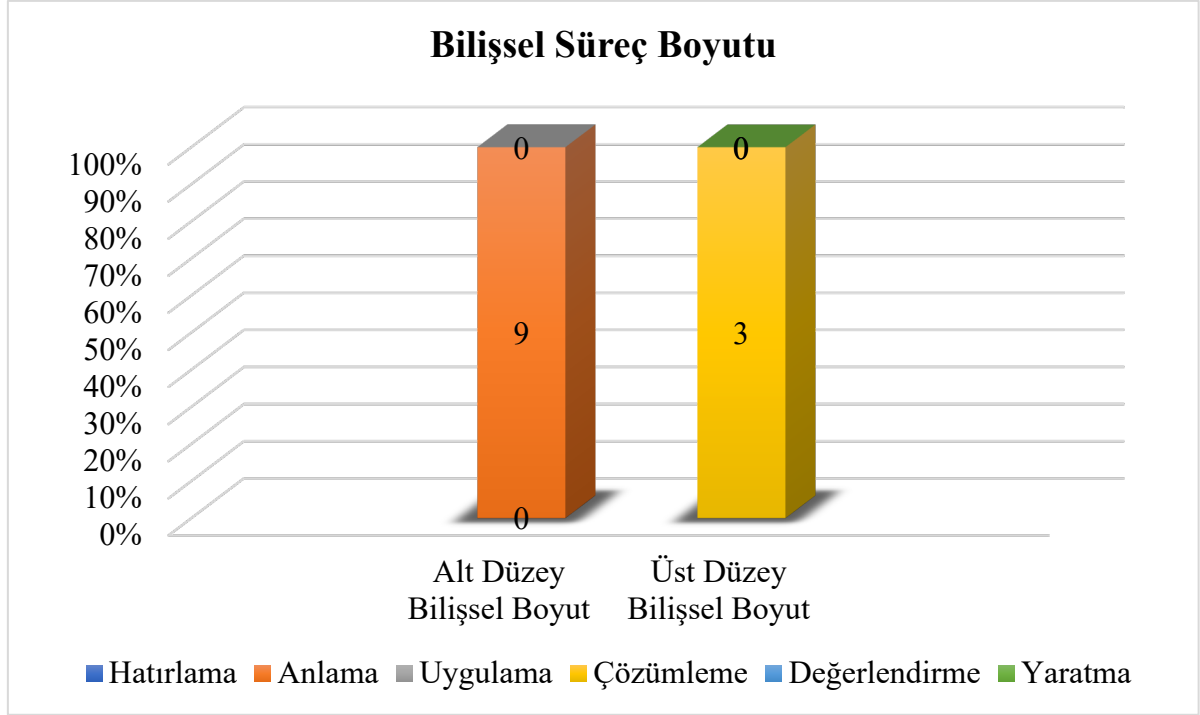
Okuma anlama becerisi B1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 49. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 10 (%83) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 2 (%17) kazanımın yer aldığı görülür. Ancak *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım bulunmaz. Okuma anlama becerisi B1 düzeyinde toplamda 12 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımına bakıldığında kazanımların yüksek oranının *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. Geri kalan kazanımlar ise *işlemsel* bilgi birikiminde yer aldığı görülür.

Şekil 50. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 50’ye bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsi *anlama* boyutunda 9 (%100) olduğu görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsinin *çözümleme* boyutunda 3 (%100) yer aldığı görülür. Okuma anlama becerisi B1 düzeyinde toplam 12 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Tablo 30

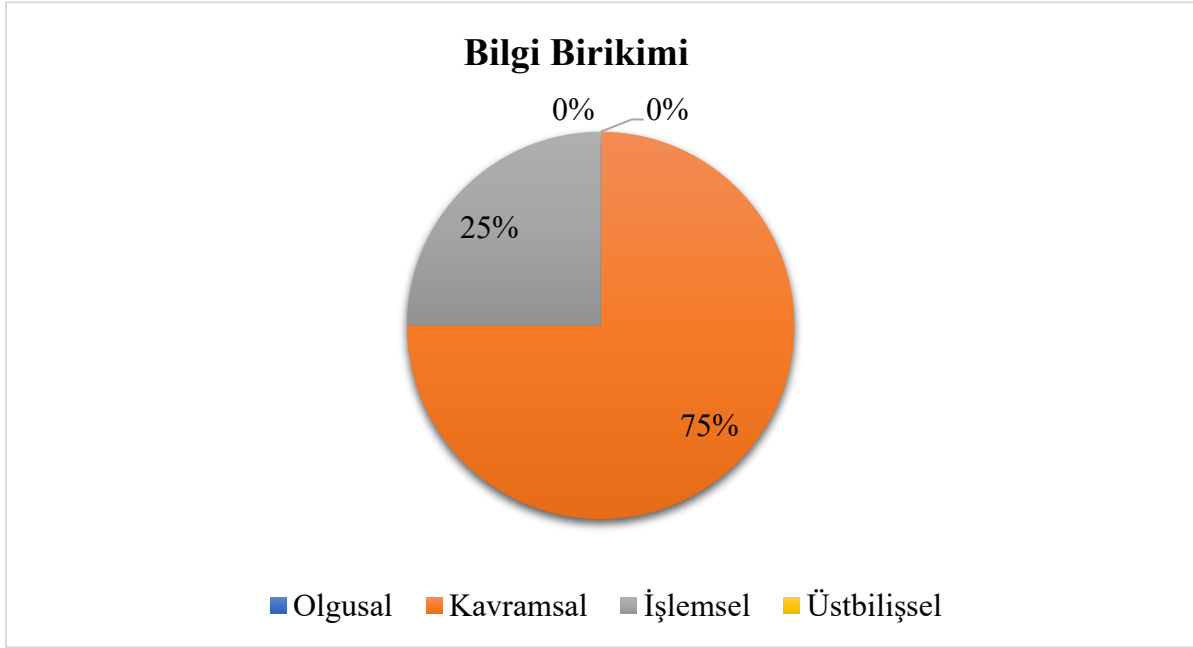
AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
		Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
Bilgi	Birikimi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	7	58,33	0	0	3	25	0	0	0	0	10	83,33
İşlemsel		0	0	2	16,66	0	0	0	0	0	0	0	0	2	16,66
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		0	0	9	75	0	0	3	25	0	0	0	0	12	100

Tablo 30 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 7 (%58,33), *çözümleme* boyutunda 3 (%25) olmak üzere toplam da 12 (%83,33) kazanım tespit edilmiştir. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 2 (%16,66) kazanım bulunmaktadır.

4.25. Okuma Anlama Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

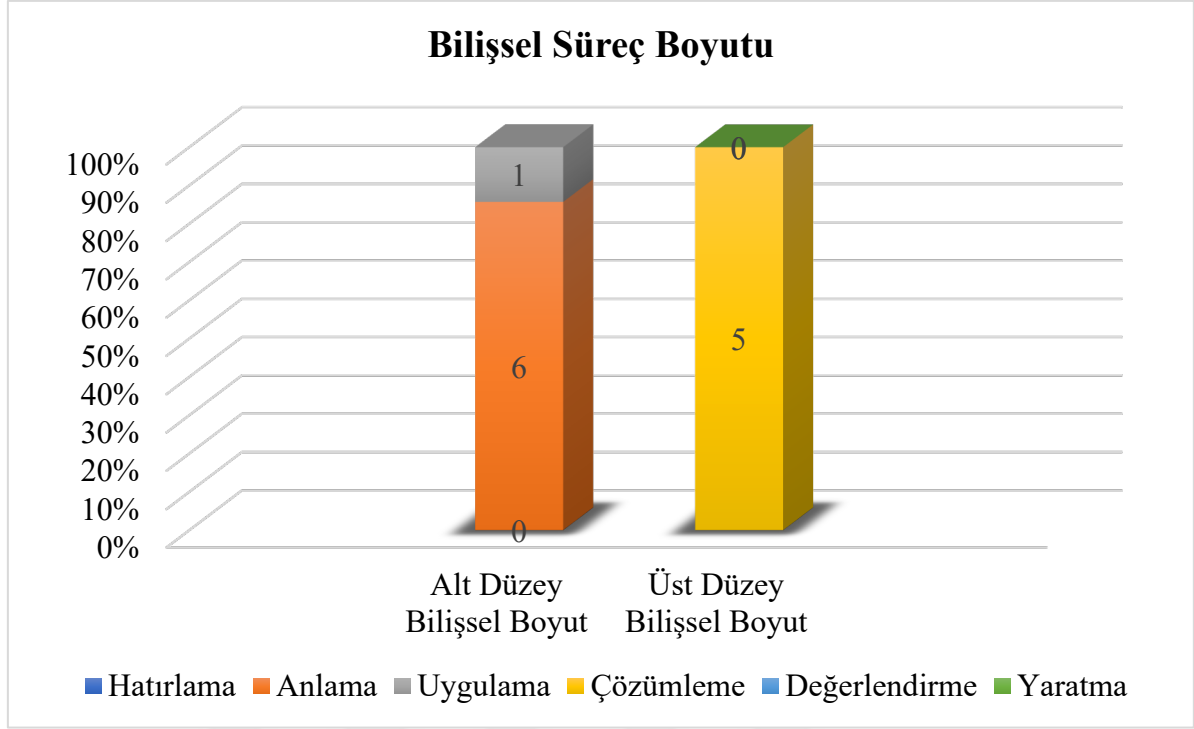
Okuma anlama becerisi B2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 51. AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 51'e bakıldığında *kavramsal* bilgi birikiminde 9 (%75) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 3 (%25) kazanım yer alır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; okuma anlama becerisi B2 düzeyinde 12 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* yer almaktadır.

AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 52. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 52’ye bakıldığında alt düzey bilişsel *hatırlama* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz. Buna karşın *anlama* boyutunda 6 (%85,71) ve *uygulama* boyutunda 1 (%14,29) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 5 (%100) kazanımın bulunduğu görülür; ancak *değerlendirme* ve *yaratma* boyutlarında herhangi bir kazanımın bulunmaz. Okuma anlama becerisi B2 düzeyinde toplamda 12 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* yer almaktadır.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsi *çözümleme* boyutunda olduğu fark edilmektedir.

Tablo 31

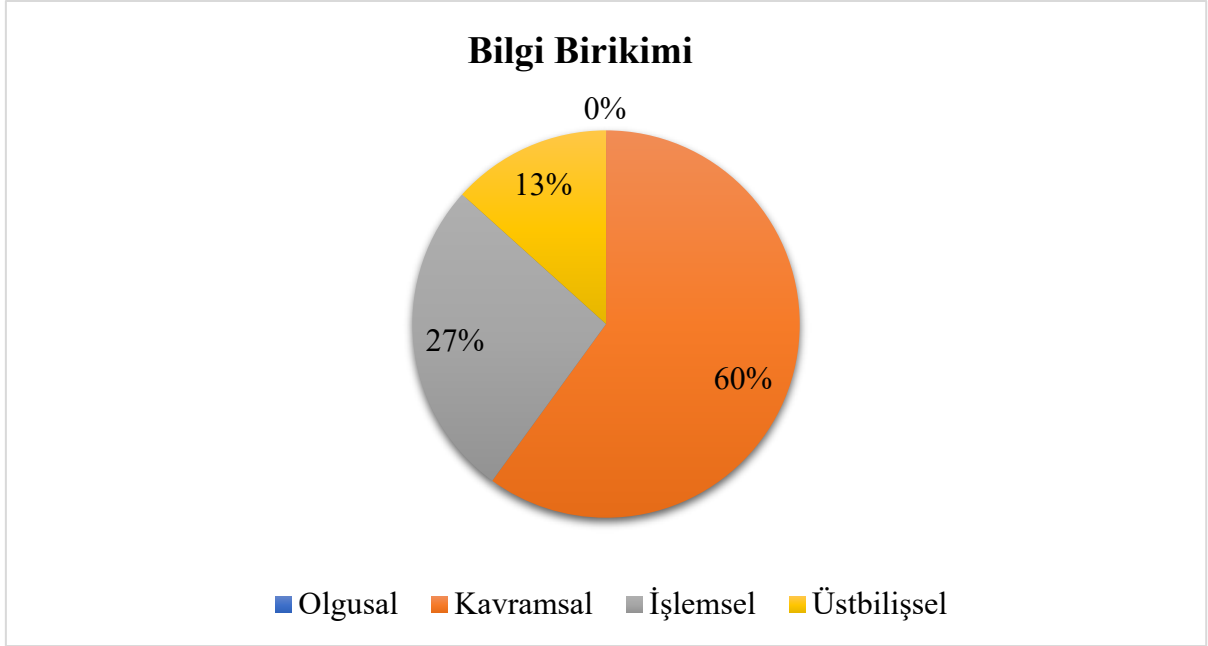
AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	5	41,66	0	0	4	33,33	0	0	0	0	9	75
İşlemsel	0	0	1	8,33	1	8,33	1	8,33	0	0	0	0	3	25
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	6	50	1	8,33	5	41,66	0	0	0	0	12	100

Tablo 31'e bakıldığında şu şekilde bir görüntü ortaya çıkar. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 5 (%41,66) ve *çözümleme* boyutunda 4 (%33,33) olmak üzere toplam 9 (%75) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%8,33), *uygulama* boyutunda 1 (%8,33) ve *çözümleme* boyutunda 1 (%8,33) olmakla birlikte toplam 3 (%25) kazanım yer almaktadır. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır.

4.26. Okuma Anlama Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

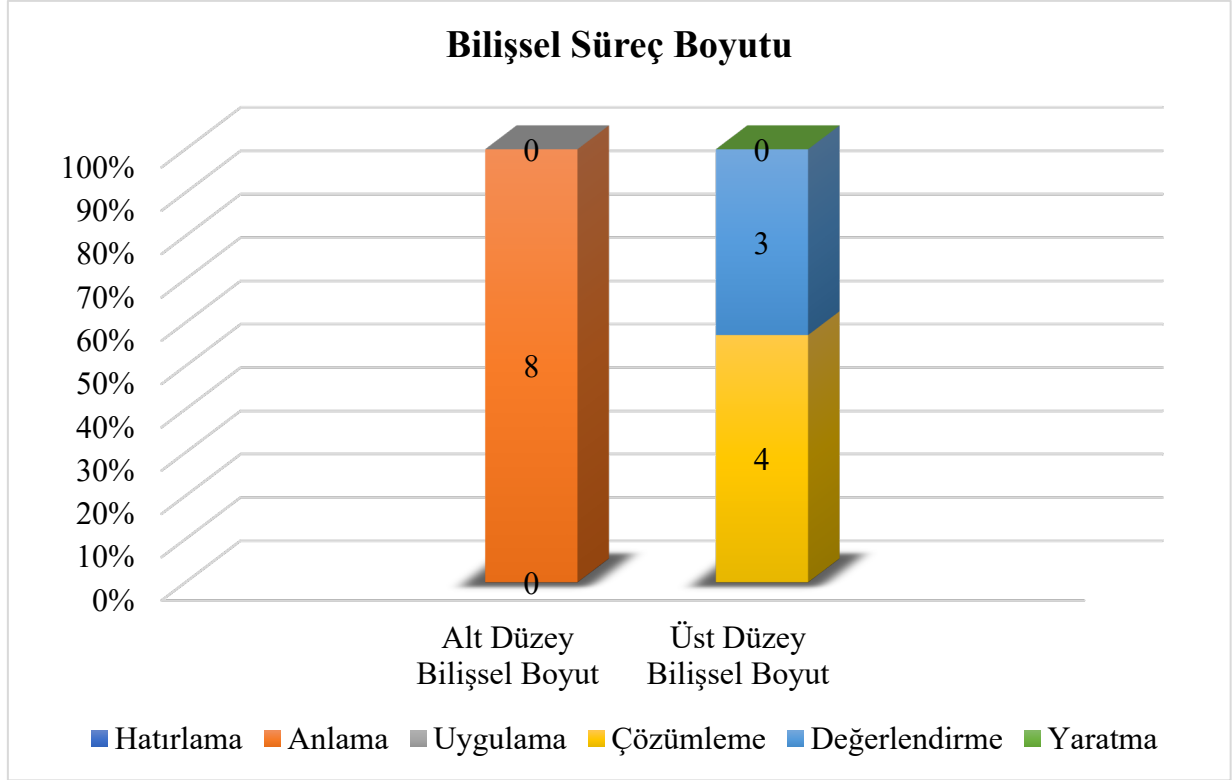
Okuma anlama becerisi C1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 53. AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 53 incelendiğinde kavramsal bilgi birikiminde 9 (%60) kazanım; işlemsel bilgi birikiminde 4 (%27) kazanım; üstbilişsel bilgi birikiminde 2 (%13) kazanıma yer verildiği görülür. Buna karşın *olgusal* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım bulunmaz. Okuma anlama becerisi C1 düzeyinde toplam 15 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. Geri kalan kazanımlar da *işlemsel* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde yer almaktadır.

Şekil 54. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 54’e bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* ve *uygulama* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz. Buna karşın *anlama* boyutunda 8 (%100) kazanım bulunur. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 4 (%57,15) ve *değerlendirme* boyutunda 3 (%42,85) kazanım yer alır; ancak *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Okuma anlama becerisi C1 düzeyinde toplamda 15 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsinin *anlama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarına yakın oranlarda dağılmıştır.

Tablo 32

AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

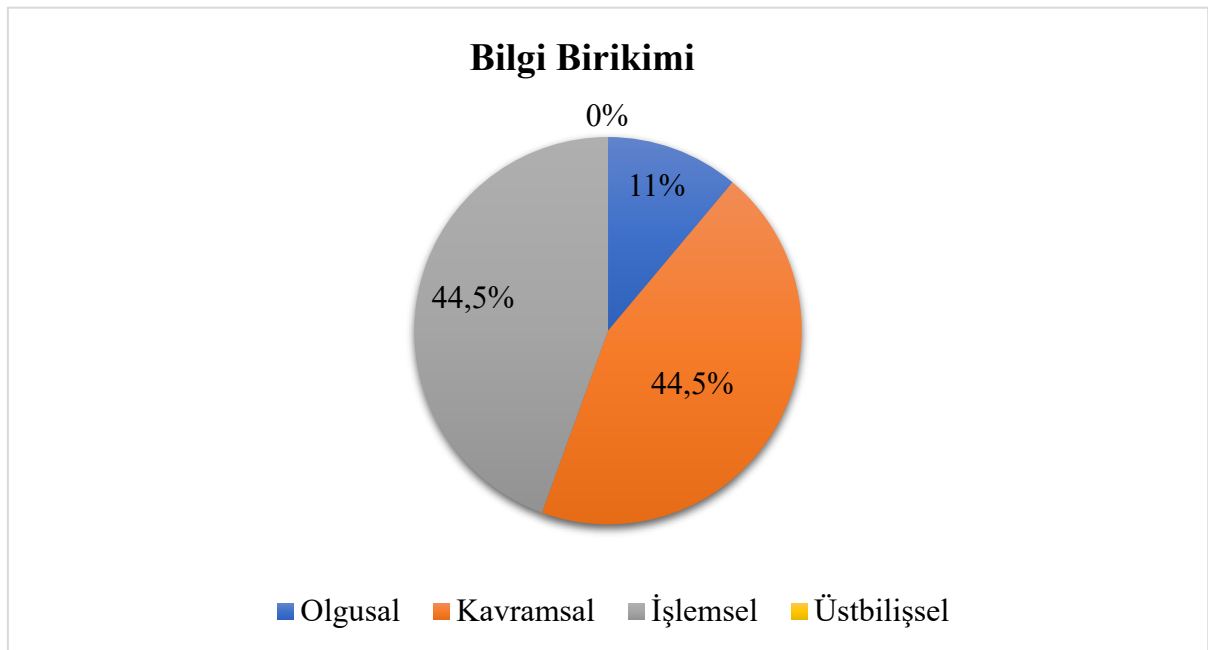
		Bilişsel Süreç Boyutu													
		Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
Bilgi	Birikimi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	6	40	0	0	1	6,66	2	13,33	0	0	9	60
İşlemsel		0	0	2	13,33	0	0	2	13,33	0	0	0	0	4	26,66
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	1	6,66	1	6,66	0	0	2	13,33
Toplam		0	0	8	53,33	0	0	4	26,66	3	20	0	0	15	100

Şekil 32 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 6 (%40), *çözümleme* boyutunda 1 (%6,66) ve *değerlendirme* boyutunda 2 (%13,33) olmak üzere toplam da 9 (%60) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 2 (%13,33), *çözümleme* boyutunda 2 (%13,33) olmak üzere toplam da 4 (%26,66) kazanım tespit edilmiştir. *Üstbilişsel* bilgiyi *çözümleme* boyutunda 1 (%6,66) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%6,66) olmak üzere toplam da 2 (%13,33)

kazanıma yer verilmiştir. Buna karşın *olgusal* bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır.

4.27. Okuma Anlama Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Okuma anlama becerisi C2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

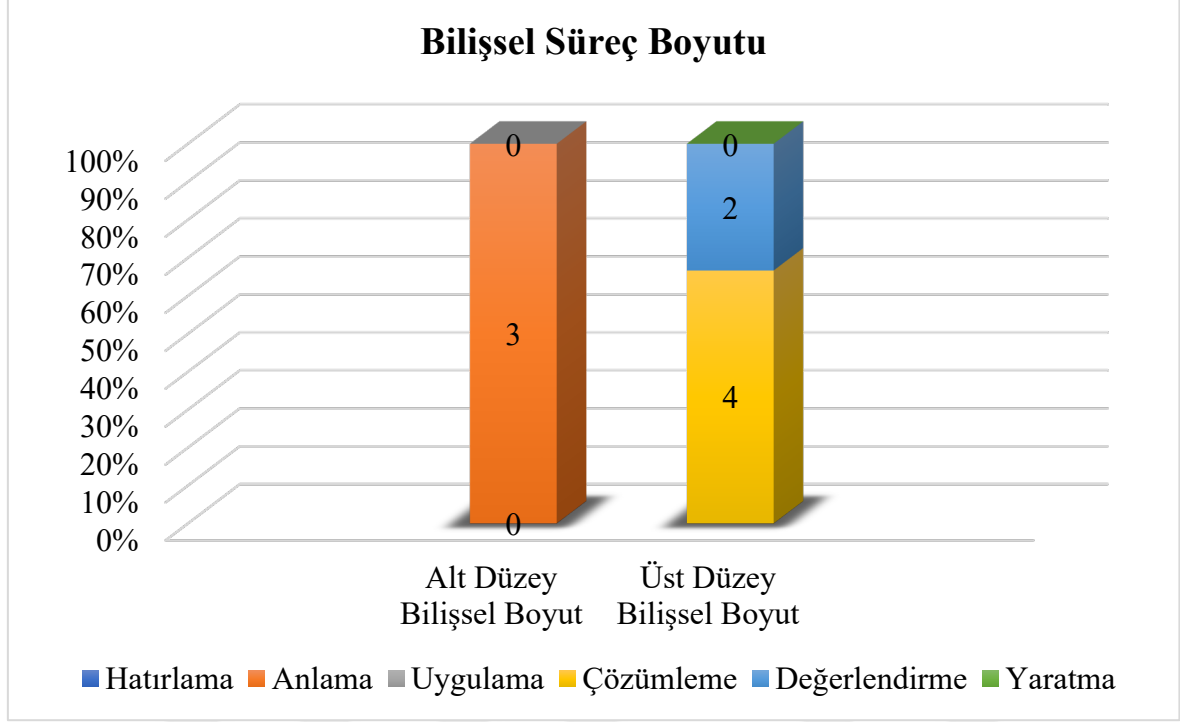

Şekil 55. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafiğe bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 1 (%11) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 4 (%44,5) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 4 (%44,5) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; okuma anlama becerisi C2 düzeyinde toplam 9 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde bir kazanımın *olgusal* bilgi

birikiminde olduğu görülmekle beraber diğer kazanımların *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerine eşit oranda dağıldığı dikkat çeker.

Şekil 56. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 56’ya bakıldığında alt düzey bilişsel süreç boyutlarından *anlama* boyutunda 3 (%100) kazanım yer alır. Buna karşın *hatırlama* ve *uygulama* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 4 (%66,66), *değerlendirme* boyutunda 2 (%33,33) kazanım yer aldığı görülür; ancak *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanım yer almaz. Okuma anlama becerisi C2 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların hepsinin *anlama* boyutunda olması dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *çözümleme* boyutunda olduğu fark edilmektedir.

Tablo 33

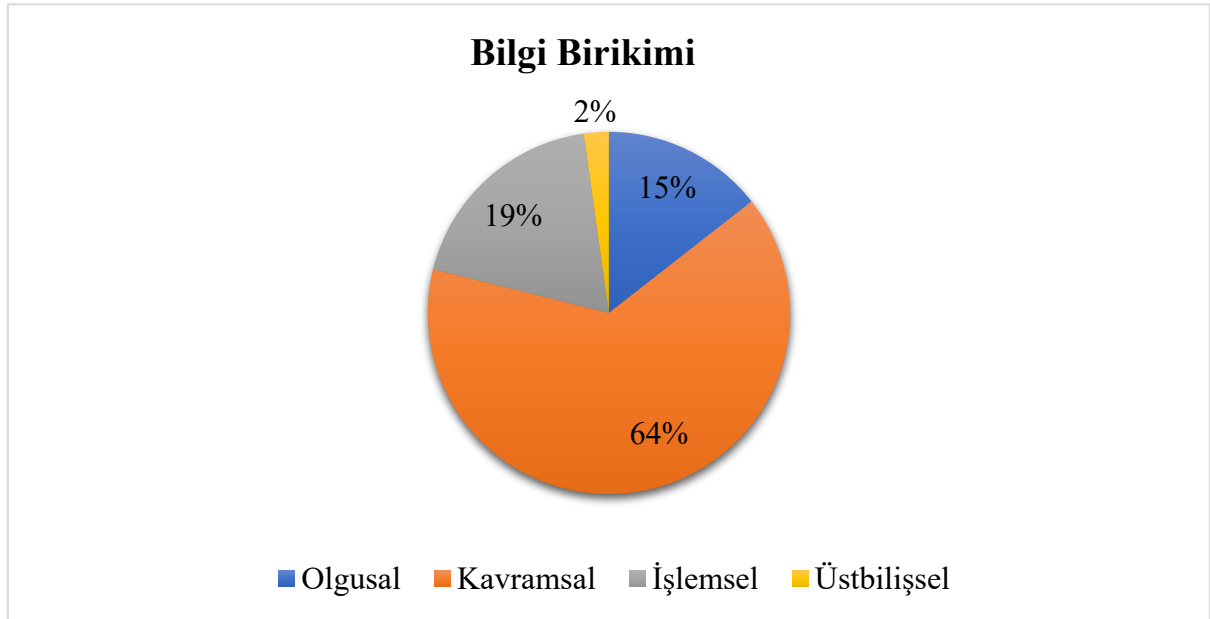
AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	1	11,11	0	0	1	11,11
Kavramsal	0	0	1	11,11	0	0	2	22,22	1	11,11	0	0	4	44,44
İşlemsel	0	0	2	22,22	0	0	2	22,22	0	0	0	0	4	44,44
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	3	33,33	0	0	4	44,44	2	22,22	0	0	9	100

Tablo 33 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *değerlendirme* boyutunda 1 (%11,11) kazanımın yer aldığı görülmektedir. *Kavramsal* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%11,11), *çözümleme* boyutunda 2 (%22,22) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%11,11) olmak üzere toplam da 4 (%44,44) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 2 (%22,22), *çözümleme* boyutunda 2 (%22,22) olmak üzere toplam da 4 (%44,44) kazanıma yer verilmiştir. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir

4.28. Okuma Anlama Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

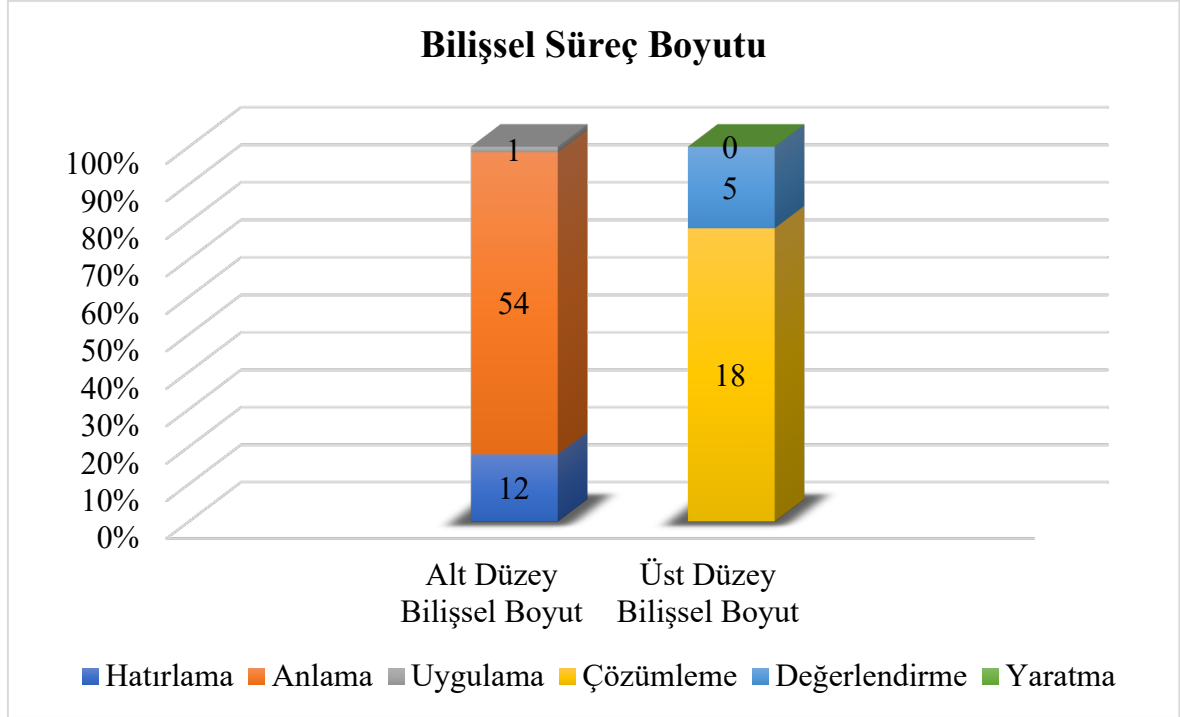
Okuma anlama becerisi tüm dil düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 57. AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 57 incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 13 (%15) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 58 (%64) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 17 (%19) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 2 (%2) kazanımın yer aldığı görülmektedir. Toplam 90 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımına bakıldığında kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde olması dikkat çeker. Geri kalan kazanımlar *olgusal* ve *işlemsel* bilgiye yakın oranda dağılım göstermekle birlikte *üstbilişsel* bilgi birikiminde oldukça az kazanımın olması fark edilmektedir.

Şekil 58. AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 58 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Buna göre alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 12 (%17,91), *anlama* boyutunda 54 (%80,59) ve *uygulama* boyutunda 1 (%1,49) kazanım yer alır. Üst düzey bilişsel süreç boyutlarında *çözümleme* boyutunda 18 (%78,27), *değerlendirme* boyutunda 5 (%21,73) kazanım yer aldığı görülür. Buna karşın *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanım bulunmamaktadır. Okuma anlama becerisi tüm dil düzeyinde toplam 90 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu dikkat çeker. *Uygulama* boyutunda sadece bir kazanımın yer aldığı görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *çözümleme* boyutunda olduğu fark edilmektedir.

Tablo 34

AÜ YDOTÖP'e ait okuma anlama becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

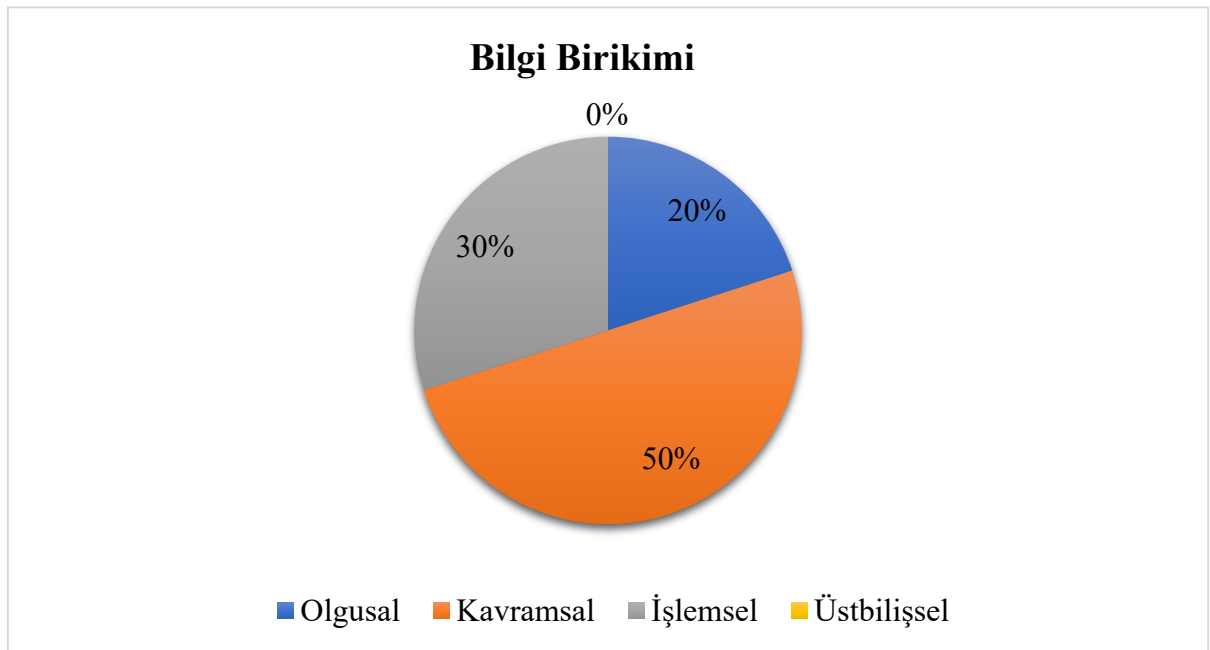
Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	7	7,77	5	5,55	0	0	0	0	1	1,11	0	0	13	14,44
Kavramsal	5	5,55	40	44,44	0	0	10	11,11	3	3,33	0	0	58	64,44
İşlemsel	0	0	9	10	1	1,11	7	7,77	0	0	0	0	17	18,88
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	1	1,11	1	1,11	0	0	2	2,22
Toplam	12	13,33	54	60	1	1,11	18	20	5	5,55	0	0	90	100

Tablo 34 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 7 (%7,77), *anlama* boyutunda 5 (%5,55), *değerlendirme* boyutunda 1 (%1,11) olmak üzere toplam 13 (%14,44) kazanım tespit edilmiştir. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 5 (%5,55), *anlama* boyutunda 40 (%44,44), *çözümleme* boyutunda 10 (%11,11), *değerlendirme* boyutunda 3 (%3,33) olmak üzere toplam 58 (%64,44) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 9 (%10), *uygulama* boyutunda 1 (%1,11), *çözümleme* boyutunda 7 (%7,77) olmak üzere toplam 17 (%18,88)

kazanımın bulunduğu görülmektedir. *Üstbilişsel* bilgiyi *çözümleme* boyutunda 1 (%1,11), *değerlendirme* boyutunda 1 (%1,11) olmak üzere toplam 2 (%2,22) kazanım tespit edilmiştir.

4.29. Yazılı Anlatım Becerisi A1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Yazılı anlatım becerisi A1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

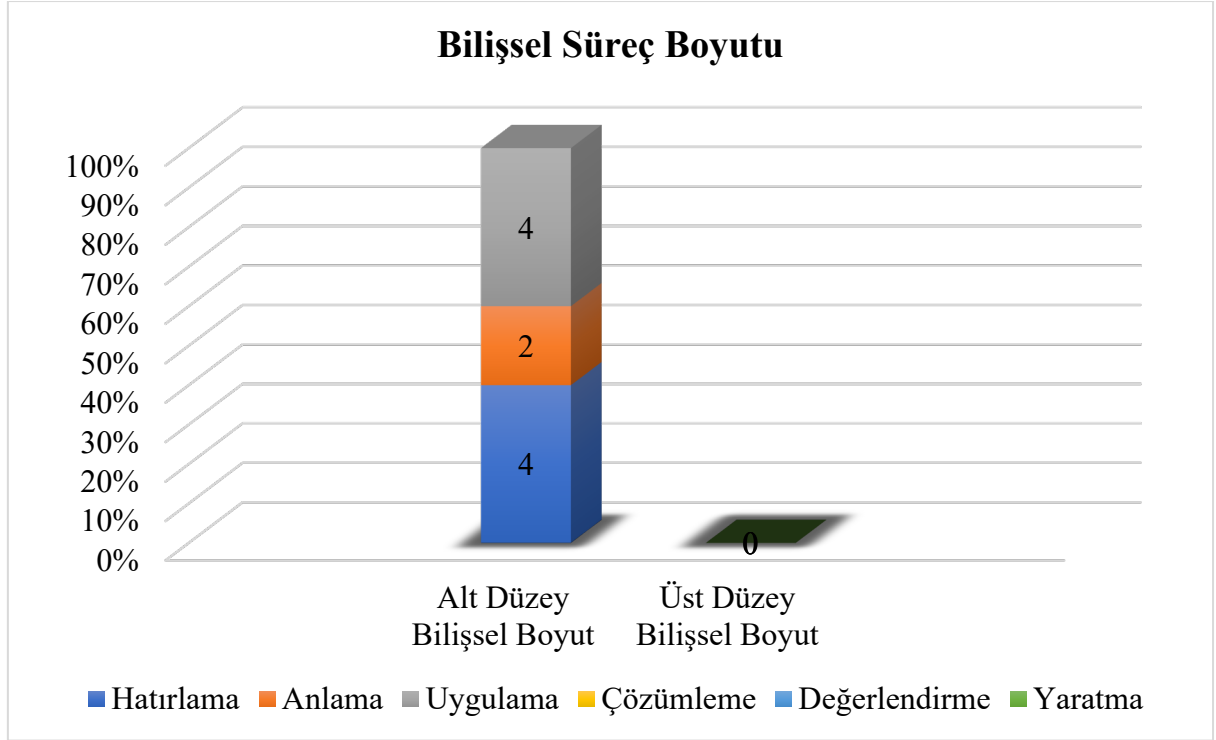

Şekil 59. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 59’a bakıldığında *olgusal* bilgi birikiminde 2 (%20) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 5 (%50) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 3 (%30) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Yazılı anlatım becerisi A1 düzeyinde toplam 10 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım A1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yarısının *kavramsal* bilgi

birikiminde yer aldığı görülür. Geri kalan kazanımlar *olgusal ve işlemsel* bilgi birikimlerinde dağılım göstermiştir.

Şekil 60. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 4 (%40), *anlama* boyutunda 2 (%20) ve *uygulama* boyutunda 4 (%40) kazanım bulunur. Üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanımın yer aldığı görülmez. Sözlü anlatım becerisi A1 düzeyinde toplamda 10 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım A1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların ağırlığının *uygulama ve hatırlama* boyutunda olması dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda kazanım bulunmaması fark edilmektedir.

Tablo 35

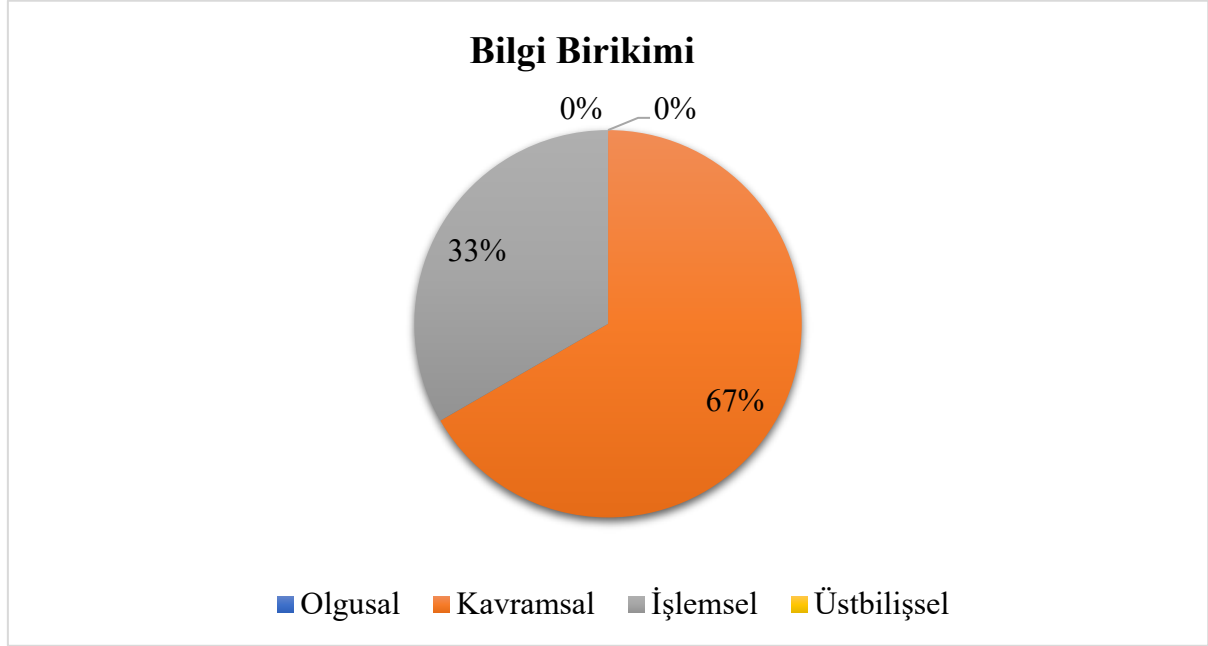
AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi A1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Birikimi														
Olgusal	2	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	20
Kavramsal	2	20	1	10	2	20	0	0	0	0	0	0	5	50
İşlemsel	0	0	1	10	2	20	0	0	0	0	0	0	3	30
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	4	40	2	20	4	40	0	0	0	0	0	0	10	100

Tablo 35 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü ortaya çıkmaktadır. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 2 (%20) kazanım tespit edilmiştir. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 2 (%20), *anlama* boyutunda 1 (%10) ve *uygulama* boyutunda 2 (%20) olmak üzere toplamda 5 (%50) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%10) ve *uygulama* boyutunda 2 (%20) kazanım olmakla beraber toplamda 4 (%40) kazanım yer almaktadır. *Üstbilişsel* bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanıma yer verilmemiştir

4.30. Yazılı Anlatım Becerisi A2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

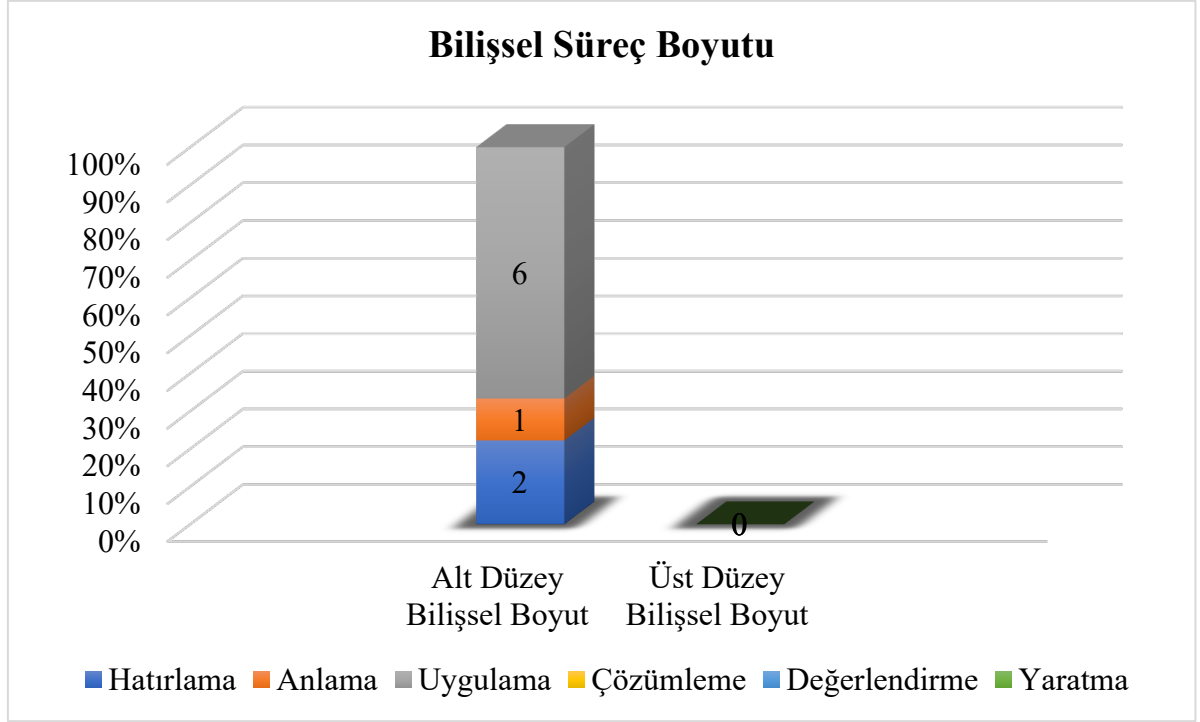
Yazılı anlatım becerisi A2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 61. AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 61'de kavramsal bilgi birikiminde 6 (%67) kazanım; işlemsel bilgi birikiminde 3 (%33) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım yer almadığı iken; yazılı anlatım becerisi A2 düzeyinde 9 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım A2 düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı görülür. Geri kalan kazanımlar *işlemsel* bilgi birikimine aittir.

Şekil 62. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 62 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 2 (%22,22), *anlama* boyutunda 1 (%11,11) ve *uygulama* boyutunda 6 (%66,66) kazanım yer aldığı görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda herhangi bir kazanım yer almaz. Yazılı anlatım becerisi A2 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım A2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların birçoğu *uygulama* boyutunda olduğu görülür.

Tablo 36

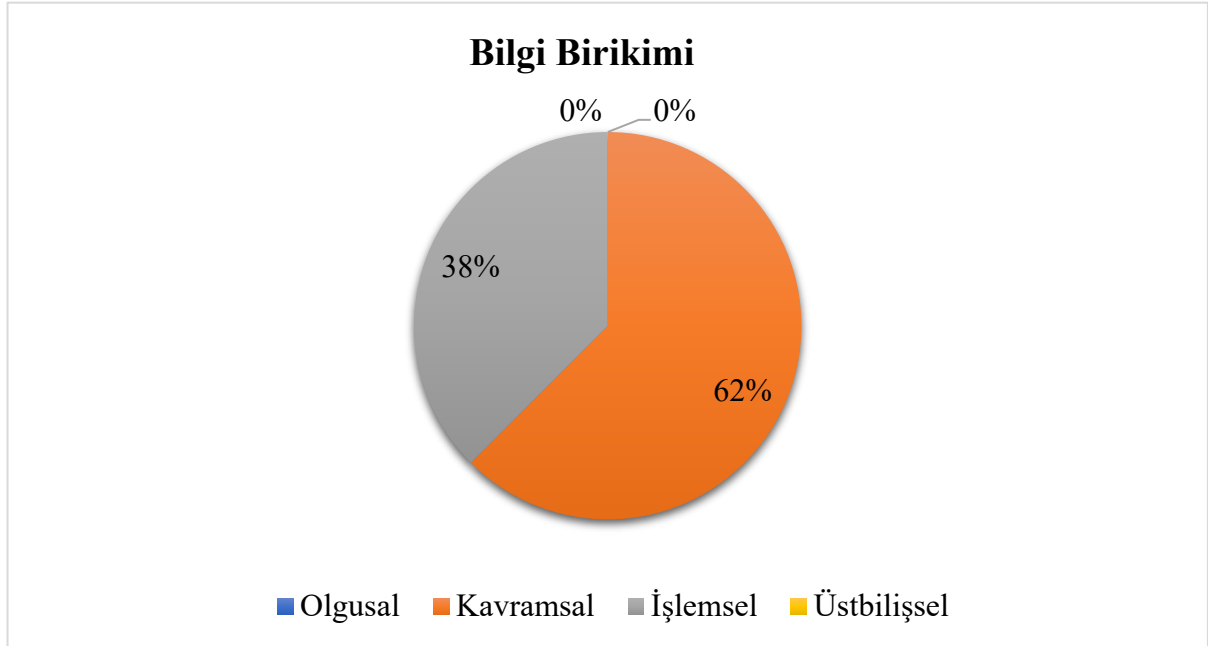
AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi A2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	2	22,22	1	11,11	3	33,33	0	0	0	0	0	0	6	66,66
İşlemsel	0	0	0	0	3	33,33	0	0	0	0	0	0	3	33,33
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	2	11,11	1	11,11	6	66,66	0	0	0	0	0	0	9	100

Şekil 36 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 2 (%22,22), *anlama* boyutunda 1 (%11,11) ve *uygulama* boyutunda 3 (%33,33) olmak üzere toplamda 6 (%66,66) kazanıma yer verildiği görülmektedir. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 3 (%33,33) kazanım tespit edilmiştir.

4.31. Yazılı Anlatım Becerisi B1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

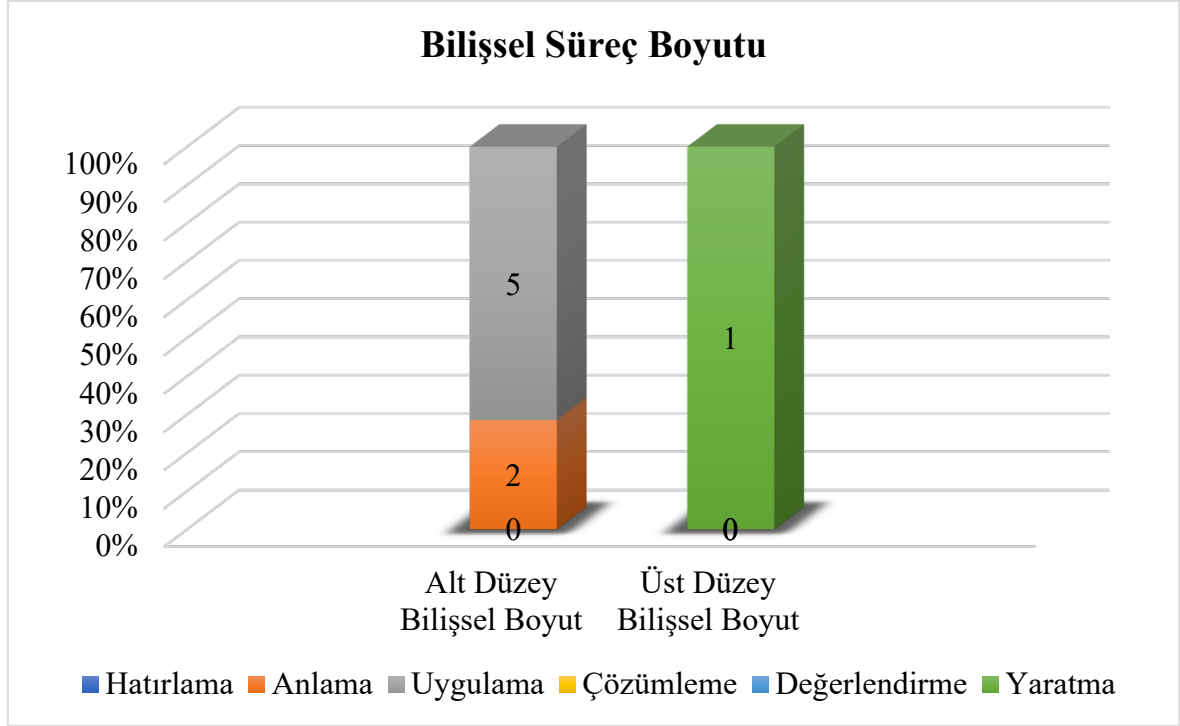
Yazılı anlatım becerisi B1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 63. AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 63'e bakıldığında *kavramsal* bilgi birikiminde 5 (%62) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 3 (%38) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiş iken; yazılı anlatım becerisi B1 düzeyinde 8 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım B1 düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımında da görüldüğü üzere kazanımların yarısından fazlasının *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığı dikkat çeker. Geri kalan kazanımların ise *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu görülür.

Şekil 64. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafiğe bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda 2 (%28,57) ve *uygulama* boyutunda 5 (%71,42) kazanım yer alır; ancak hatırlama boyutunda herhangi bir kazanım bulunmaz. Üst düzey bilişsel boyutlardan *yaratma* boyutunda 1 (%100) kazanım bulunur. Yazılı anlatım becerisi B1 düzeyinde toplamda 8 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım B1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında; alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların ağırlık olarak *uygulama* boyutunda yer aldığı görülür. Üst düzey bilişsel boyutlarda tespit edilen kazanımların *yaratma* boyutunda dağılım gösterdiği görülür.

Tablo 37

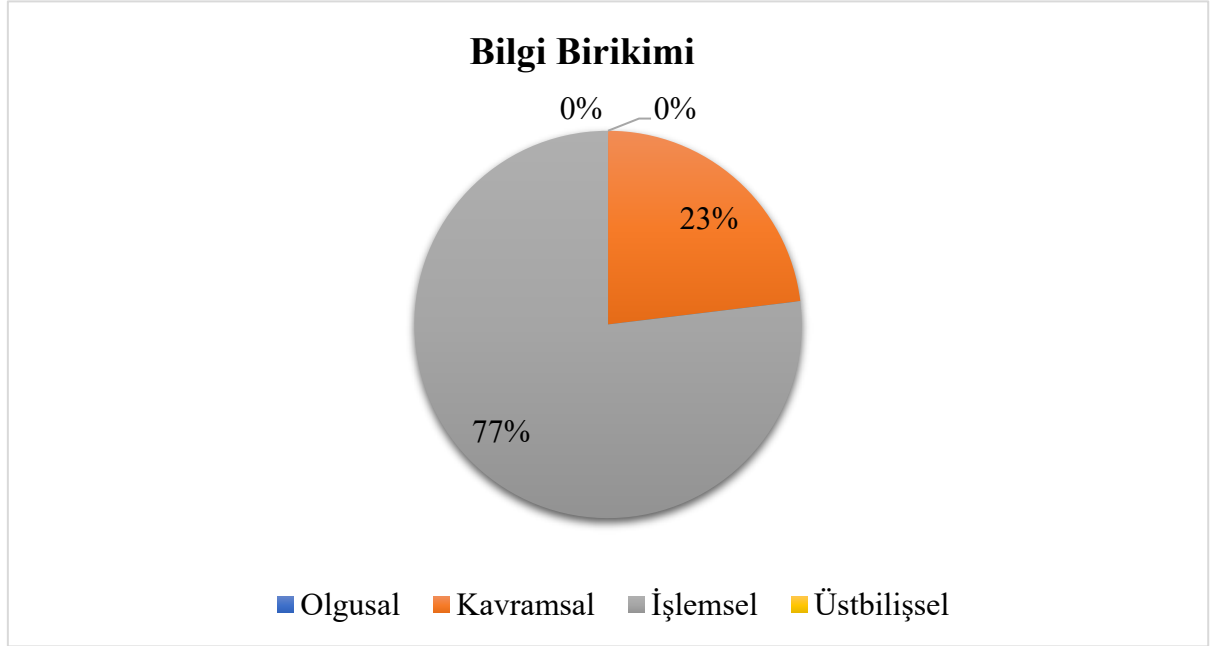
AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi B1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	2	25	3	37,5	0	0	0	0	0	0	5	62,5
İşlemsel	0	0	0	0	2	25	0	0	0	0	1	12,5	3	37,5
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	2	25	5	62,5	0	0	2	25	1	12,5	8	100

Tablo 37 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre kavramsal bilgiyi anlama boyutunda 2 (%25), uygulama boyutunda 3 (%37,5), olmak üzere toplamda 5 (%62,5) kazanım tespit edilmiştir. İşlemsel bilgiyi uygulama boyutunda 2 (%25) ve yaratma boyutunda 1 (%12,5) olmakla birlikte toplam 3 (%37,5) kazanım bulunmaktadır. Buna karşın olgusal ve üstbilişsel bilgi birikimi ve boyutlarında herhangi bir kazanım yer almamaktadır.

4.32. Yazılı Anlatım Becerisi B2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

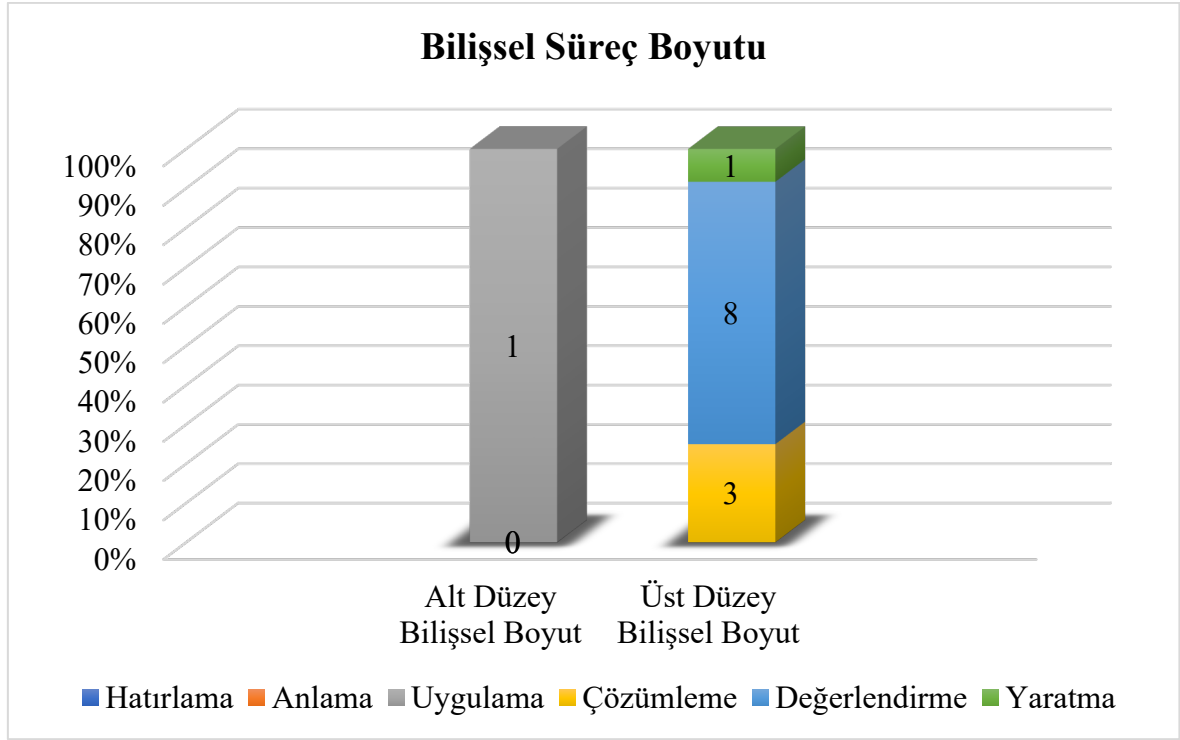
Yazılı anlatım becerisi B2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 65 AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki grafik incelendiğinde *kavramsal* bilgi birikiminde 3 (%23) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 10 (%77) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikiminde herhangi bir kazanıma yer verilmemiş iken; yazılı anlatım becerisi B2 düzeyinde 13 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım B2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker.

Şekil 66. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 66’da alt düzey bilişsel boyutlardan *uygulama* boyutunda 1 (%100) kazanımın yer aldığı görülür; ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutlarında herhangi bir kazanım yer almaz. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 3 (%25), *değerlendirme* boyutunda 8 (%66,66) ve *yaratma* boyutunda 1 (%8,33) kazanımın bulunduğu görülür. Yazılı anlatım becerisi B2 düzeyinde toplamda 13 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım B2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların azlığı fark edilir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *yaratma* boyutunda olduğu fark edilir.

Tablo 38

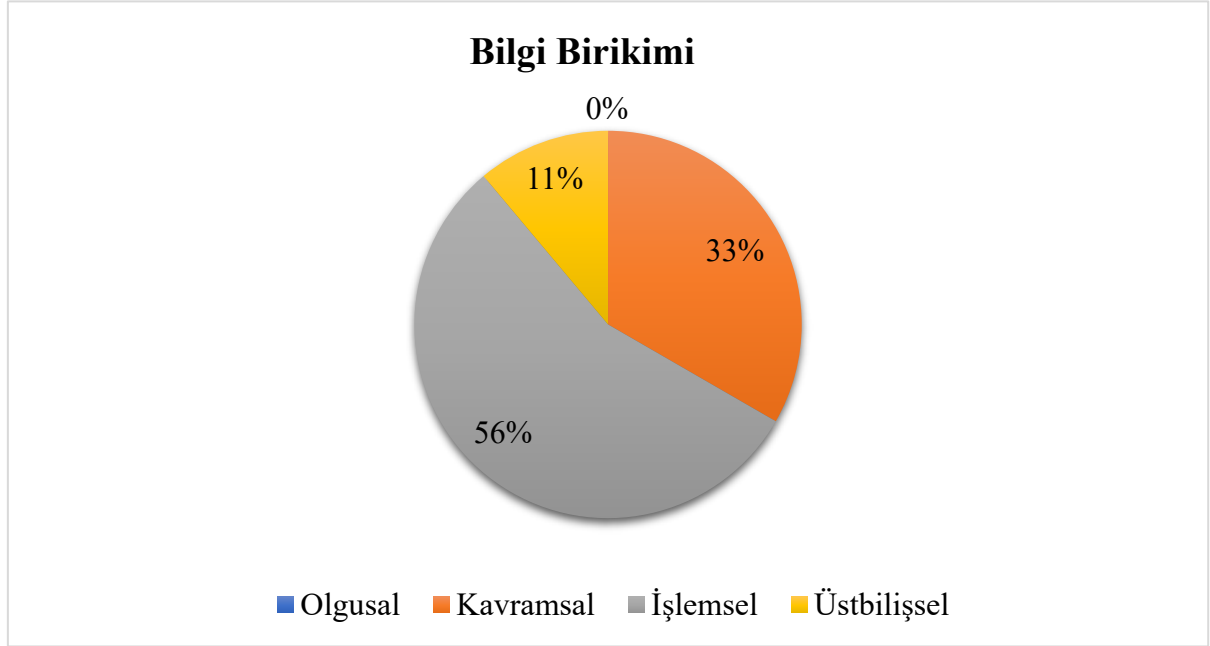
AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi B2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal	0	0	0	0	1	7,69	1	7,69	1	7,69	0	0	3	23,07
İşlemsel	0	0	0	0	0	0	2	15,38	7	53,84	1	7,69	10	76,92
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	0	0	0	0	1	7,69	3	23,07	8	61,53	1	7,69	13	100

Tablo 38 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%7,69), *çözümleme* boyutunda 1 (%7,69) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%7,69) olmak üzere toplamda 3 (%23,07) kazanımın yer aldığı görülmektedir. *İşlemsel* bilgiyi *çözümleme* boyutunda 1 (%15,38), *değerlendirme* boyutunda 7 (%53,84) ve *yaratma* boyutunda 1 (%7,69) olmak üzere toplamda 10 (%76,92) kazanıma yer verilmiştir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.33. Yazılı Anlatım Becerisi C1 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

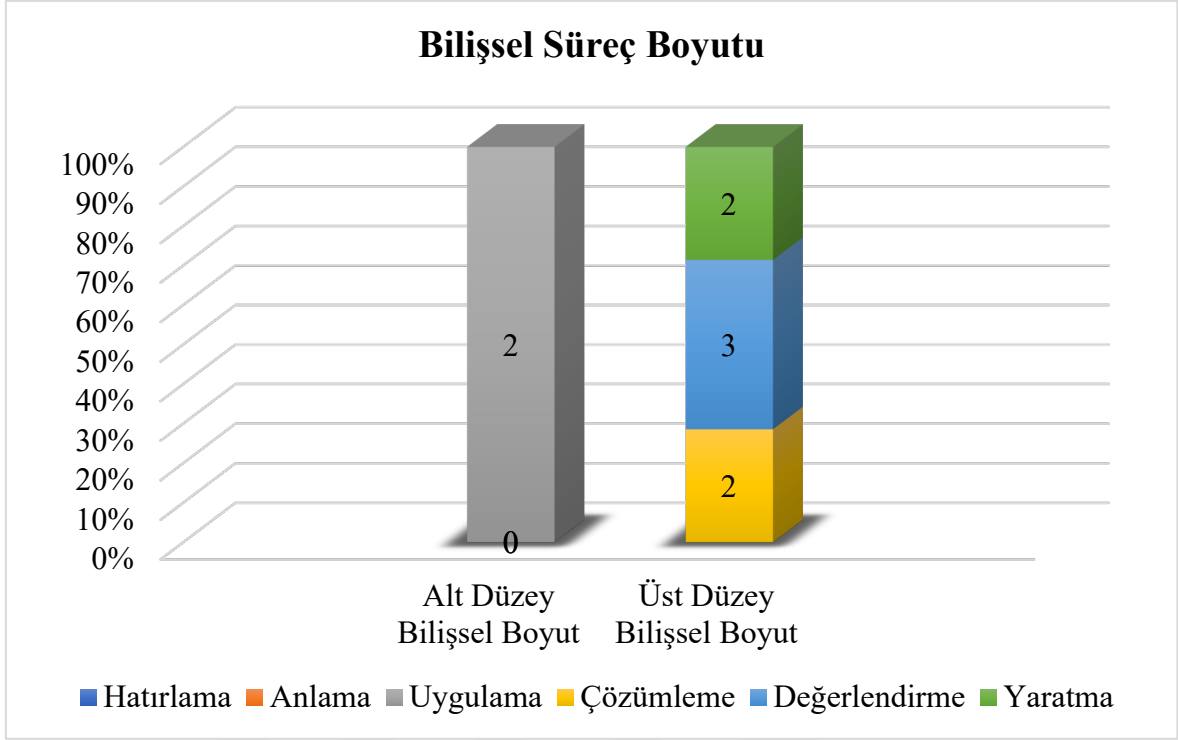
Yazılı anlatım becerisi C1 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 67. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Yukarıdaki şekle bakıldığında *kavramsal* bilgi birikiminde 3 (%33) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 5 (%56) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 1 (%11) kazanımın bulunduğu görülür. Buna karşın *olgusal* bilgi birikiminde herhangi bir kazanım yer almaz iken; yazılı anlatım becerisi C1 düzeyinde 9 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel* bilgi birikiminde olması dikkat çekmektedir. Geri kalan kazanımlar *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi boyutlarında olduğu fark edilmektedir.

Şekil 68. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 68 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan *uygulama* boyutunda 2 (%100) kazanımın yer aldığı görülür; ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutlarda herhangi bir kazanım yer almaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda *çözümleme* boyutunda 2 (%28,57), *değerlendirme* boyutunda 3 (%42,85) ve *yaratma* boyutunda 2 (%28,57) kazanım yer almış iken; yazılı anlatım becerisi C1 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım C1 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda sadece iki kazanımın yer alması ve bu kazanımın da *uygulama* boyutunda olması fark edilmektedir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar birbirlerine yakın oranda dağılım göstermiştir.

Tablo 39

AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi C1 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

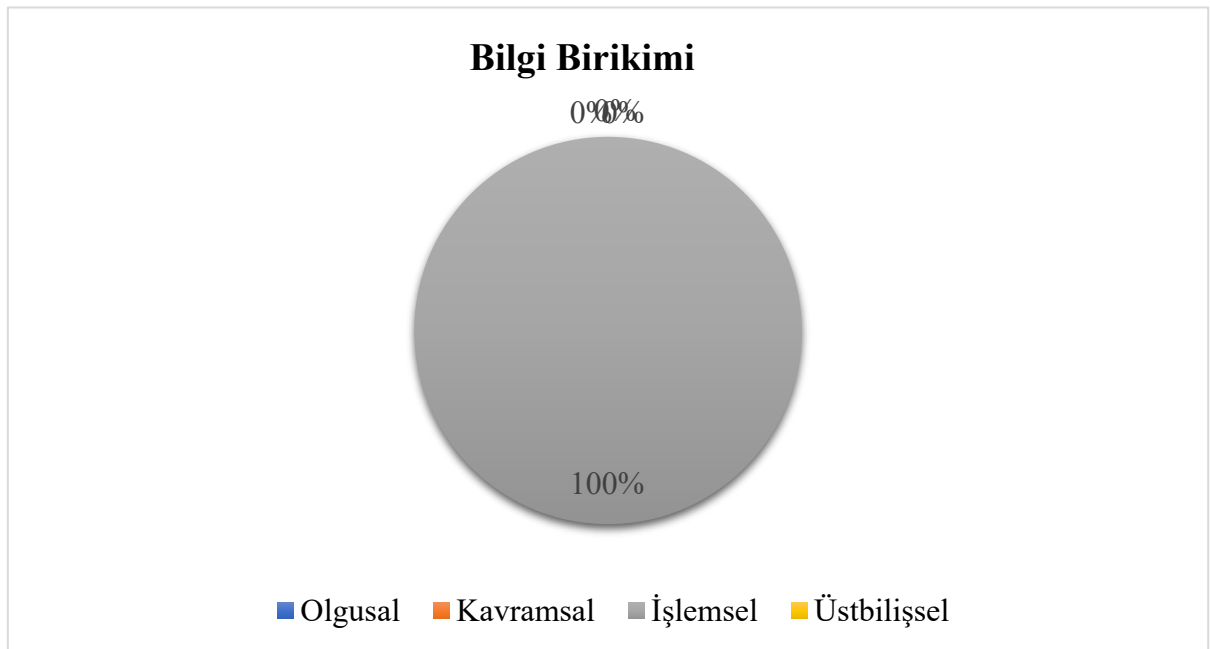
		Bilişsel Süreç Boyutu													
		Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
Bilgi	Birikimi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	0	0	1	11,11	1	11,11	1	11,11	0	0	3	33,33
İşlemsel		0	0	0	0	1	11,11	1	11,11	1	11,11	2	22,22	5	55,55
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	1	11,11	0	0	1	11,11
Toplam		0	0	0	0	2	22,22	2	22,22	3	33,33	2	22,22	9	100

Tablo 39 incelendiğinde şu şekilde bir görüntü karşımıza çıkar. Buna göre *kavramsal* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%11,11), *çözümleme* boyutunda 1 (%11,11) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%11,11) olmak üzere toplamda 3 (%33,33) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 1 (%11,11), *çözümleme* boyutunda 1 (%11,11), *değerlendirme* boyutunda 1 (%11,11) ve *yaratma* boyutunda 2 (%22,22) olmak üzere toplamda 5 (%55,55) kazanım bulunmaktadır. *Üstbilişsel* bilgiyi *değerlendirme*

boyutunda 1 (%11,11) kazanım tespit edilmiştir. Buna karşın *olgusal* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

4.34. Yazılı Anlatım Becerisi C2 Düzeyinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

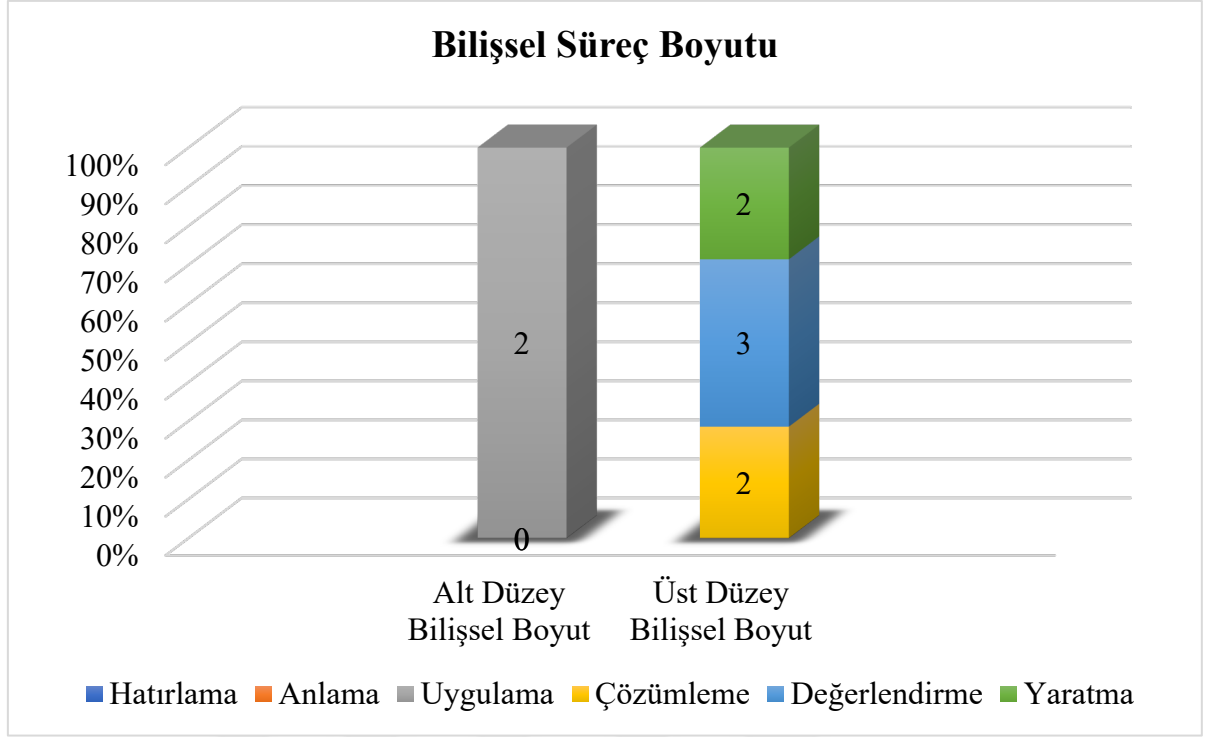
Yazılı anlatım becerisi C2 düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 69. AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 69'da işlemsel bilgi birikiminde 9 (%100) kazanımın yer aldığı görülür. Buna karşın *olgusal*, *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım C2 düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların tümünün *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. Diğer bilgi birikimlerinde kazanımların bulunmaması fark edilmektedir.

Şekil 70. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 70 incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlardan uygulama boyutunda 2 (%100) kazanım yer almaktadır. Ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutlarında herhangi bir kazanım yer almaz. Üst düzey bilişsel boyutlarda *çözümleme* boyutunda 2 (%28,57), *değerlendirme* boyutunda 3 (%42,85) ve *yaratma* boyutunda 2 (%28,57) kazanıma yer verildiği görülür. Yazılı anlatım becerisi C2 düzeyinde toplamda 9 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım C2 düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutu*na göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda sadece uygulama boyutunda kazanım yer alması dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar ise birbirlerine yakın oranda dağılım gösterdiği fark edilmektedir.

Tablo 40

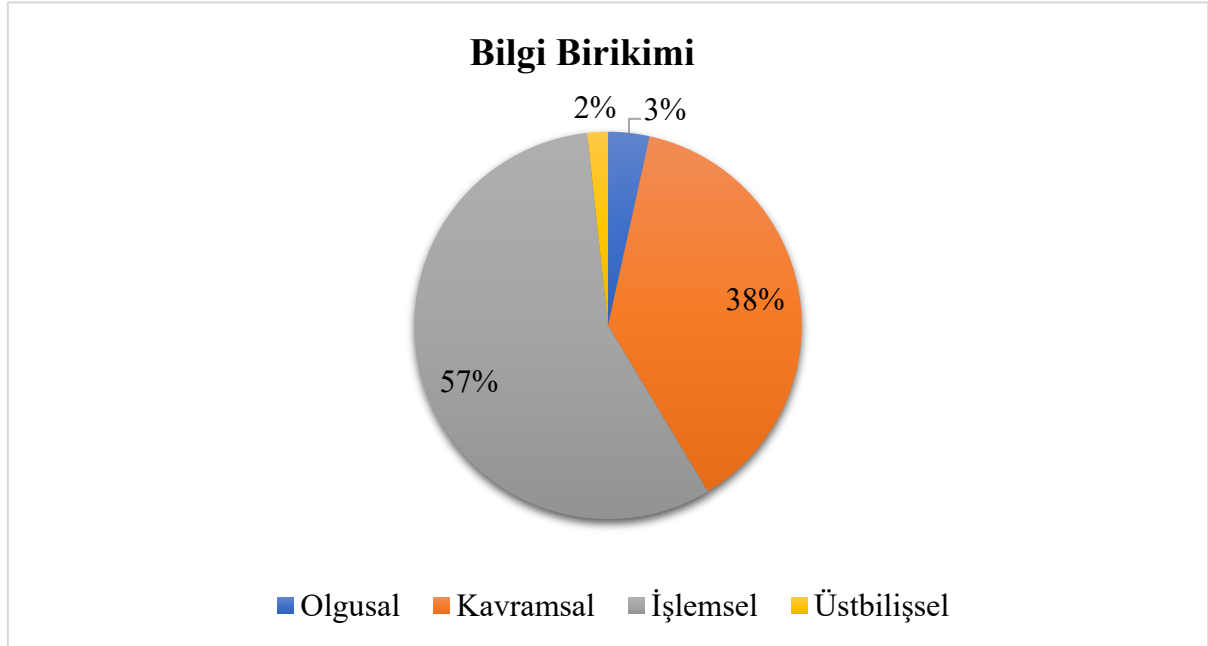
AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi C2 düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

		Bilişsel Süreç Boyutu													
		Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
Bilgi	Birikimi	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kavramsal		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
İşlemsel		0	0	0	0	2	22,22	2	22,22	3	33,33	2	22,22	9	99,99
Üstbilişsel		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam		0	0	0	0	2	22,22	2	22,22	3	33,33	2	22,22	9	100

Tablo 40 incelendiğinde şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *işlemsel* bilgiyi *uygulama* boyutunda 2 (%22,2), *çözümleme* boyutunda 2 (%22,22), *değerlendirme* boyutunda 3 (%33,33) ve *yaratma* boyutunda 2 (%22,22) olmak üzere toplam 9 (%99,99) kazanım yer almaktadır. Buna karşın *olgusal*, *kavramsal* ve *üstbilişsel* bilgi ve boyutlarında herhangi bir kazanım bulunmamaktadır.

4.35. Yazılı Anlatım Becerisi Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

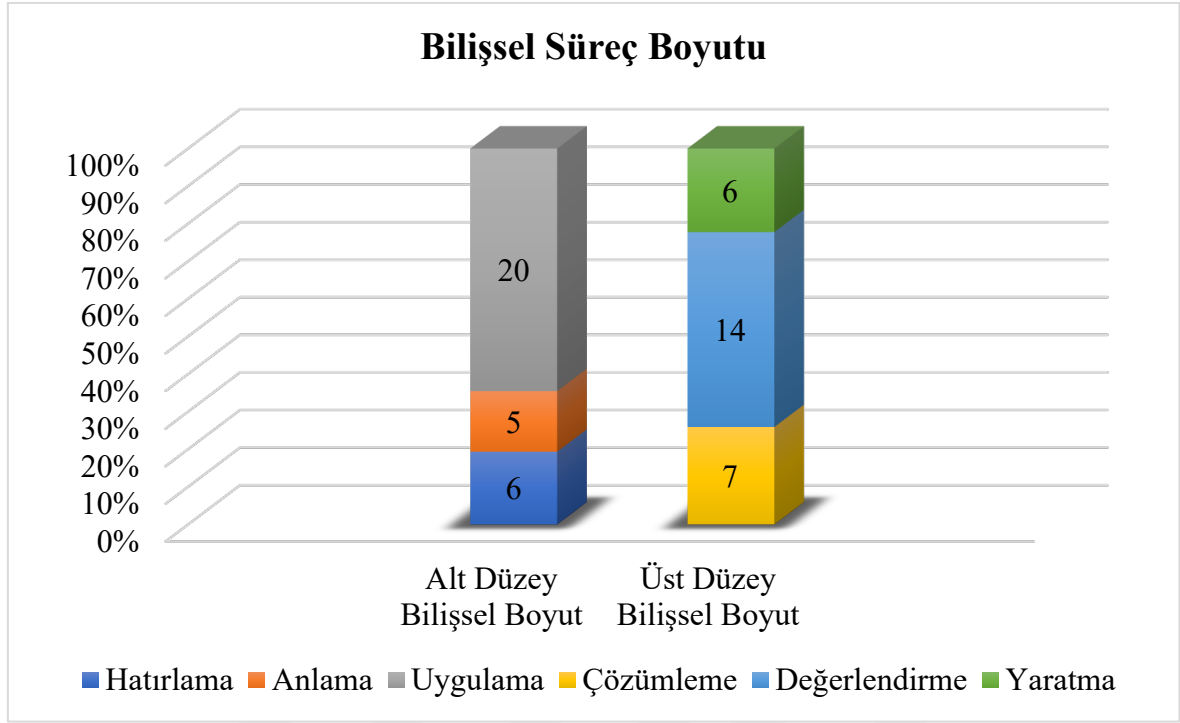
Yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeyindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

Şekil 71. AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 71 incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 2 (%3) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 22 (%38) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 33 (%57) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 1 (%2) kazanımın yer aldığı görülür. Yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeylerinde toplamda 58 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde kazanımların yarısından fazlasının *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu dikkat çeker. *Olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimlerinde kazanımların oldukça az olması fark edilmektedir.

Şekil 72. AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı

Şekil 72’ye bakıldığında alt düzey bilişsel süreç boyutlarından *hatırlama* boyutunda 6 (%19,35), *anlama* boyutunda 5 (%16,12) ve *uygulama* boyutunda 20 (%64,51) kazanımın bulunduğu görülür. Üst düzey bilişsel süreç boyutlarında *çözümleme* boyutunda 7 (%25,92), *değerlendirme* boyutunda 14 (%51,85) ve *yaratma* boyutunda 6 (%22,22) kazanım yer almış iken; yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeylerinde toplamda 58 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* bulunmaktadır.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait yazılı anlatım tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımına bakıldığında alt düzey bilişsel süreç boyutlarında yer alan kazanımların çoğunluğu *uygulama* boyutunda yer alması dikkat çeker. Üst düzey bilişsel süreç boyutlarında yer alan kazanımların yüksek oranının *değerlendirme* boyutunda olması dikkat çeker.

Tablo 41

AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım becerisi tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

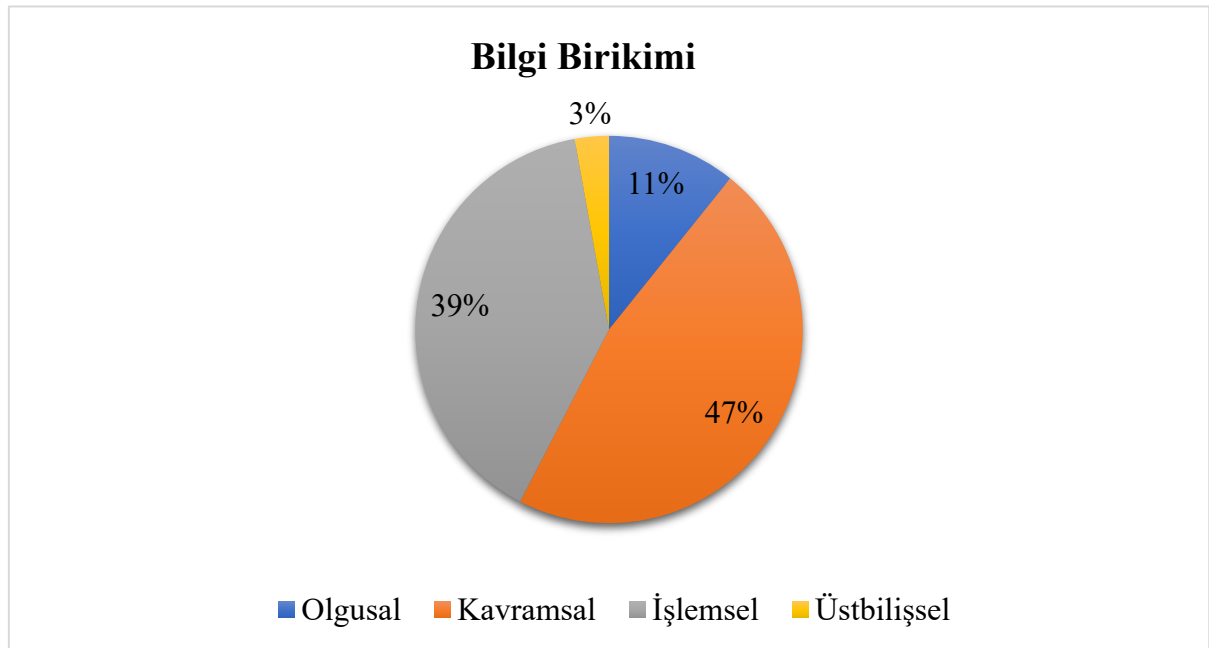
Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	2	3,44	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3,44
Kavramsal	4	6,89	4	6,89	10	17,24	2	3,44	2	3,44	0	0	22	37,93
İşlemsel	0	0	1	1,72	10	17,24	5	8,62	11	18,96	6	10,34	33	56,89
Üstbilişsel	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,72	0	0	1	1,72
Toplam	6	10,34	5	8,62	20	34,5	7	12,06	14	24,13	6	10,34	58	100

Tablo 41 incelendiğinde *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 2 (%3,44) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 4 (%6,89), *anlama* boyutunda 4 (%6,89), *uygulama* boyutunda 10 (%15,51), *çözümleme* boyutunda 2 (%3,44) ve *değerlendirme* boyutunda 2 (%3,44) olmak üzere toplam da 22 (%37,93) kazanım yer almaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%1,72), *uygulama* boyutunda 10 (%17,24), *çözümleme* boyutunda 5 (%8,62), *değerlendirme* boyutunda 11 (%18,96) ve *yaratma*

boyutunda 6 (%10,34) olmak üzere toplam 33 (%56,89) kazanım tespit edilmiştir. *Üstbilişsel* bilgiyi *değerlendirme* boyutunda 1 (%1,72) kazanım tespit edilmiştir.

4.36. Tüm Dil Becerileri ve Tüm Dil Düzeylerinde Yer Alan Kazanımlara İlişkin Bulgular

Tüm dil becerileri ve tüm dil düzeylerindeki kazanımlar YBT göre incelenmiş ulaşılan bulgular grafik ve tablolar aracılığıyla yorumlanmıştır.

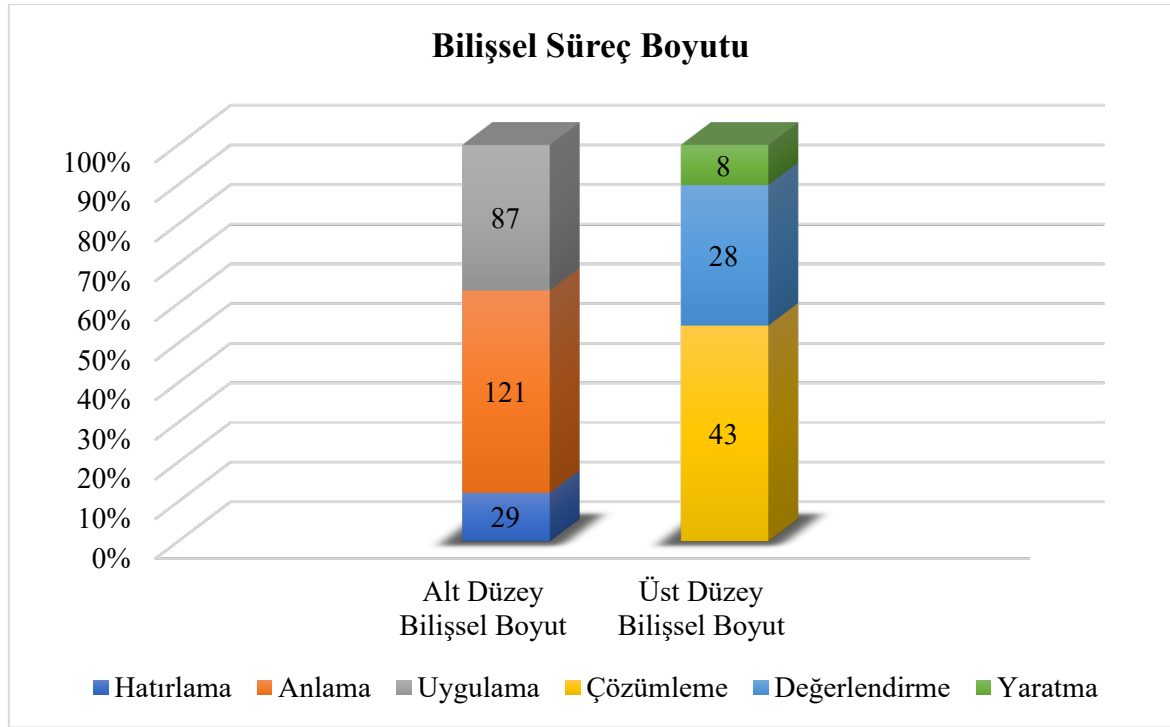

Şekil 73. AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyleri kazanımlarının YBT'de yer alan bilgi birikim boyutuna göre dağılımı.

Şekil 73 incelendiğinde *olgusal* bilgi birikiminde 34 (%11) kazanım; *kavramsal* bilgi birikiminde 148 (%47) kazanım; *işlemsel* bilgi birikiminde 125 (%39) kazanım; *üstbilişsel* bilgi birikiminde 9 (%3) kazanım tespit edilmiştir. Toplam 316 farklı kazanımın *bilgi birikim boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerisi ve tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT'nin *bilgi birikim boyutu*na göre dağılımı incelendiğinde; kazanımların yarısına yakınının *kavramsal* bilgi düzeyinde olması dikkat çeker. *İşlemsel* bilgi birikiminde

ortalamanın üzerinde kazanımların yer alması fark edilmektedir. *Olgusal ve üstbilişsel* bilgi birikimlerinde kazanım sayılarının diğer bilgi birikimlerine göre az olduğu görülür.

Şekil 74. AÜ YDOTÖP’e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı.

Şekil 74’e bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* boyutunda 29 (%12,23), *anlama* boyutunda 121 (%51,05), *uygulama* boyutunda 87 (%36,70) kazanıma yer verildiği görülür. Üst düzey bilişsel boyutlardan *çözümleme* boyutunda 43 (%53,43), *değerlendirme* boyutunda 28 (%35,44), *yaratma* boyutunda 8 (%10,12) kazanım bulunmuş iken; tüm dil becerileri ve tüm dil düzeylerinde toplamda 316 farklı kazanımın *bilişsel süreç boyutu* tespit edilmiştir.

Sonuç olarak AÜ YDOTÖP’e ait tüm dil becerisi ve tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT’nin *bilişsel süreç boyutuna* göre dağılımı incelendiğinde alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu dikkat çeker. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlarda *yaratma* boyutunda olan kazanım sayısının diğer iki boyutta olan kazanımlara göre azlığı fark edilmektedir.

Tablo 42

AÜ YDOTÖP'e ait tüm dil becerileri ve tüm dil düzeyi kazanımlarının YBT matrisine göre incelenmesi

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal	18	5,69	11	3,48	4	1,26	0	0	1	0,31	0	0	34	10,7
Kavramsal	11	3,48	81	25,6	28	8,86	20	6,32	8	2,53	0	0	148	46,8
İşlemsel	0	0	28	8,86	54	17	19	6,01	16	5,06	8	2,53	125	39,5
Üstbilişsel	0	0	1	0,31	1	0,31	4	1,26	3	0,94	0	0	9	2,84
Toplam	29	9,17	121	38,29	87	27,53	43	13,60	28	8,86	8	2,53	316	100

Tablo 42'ye bakıldığında şu şekilde bir manzara ortaya çıkar. Buna göre *olgusal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 18 (%5,69), *anlama* boyutunda 11 (%3,48), *uygulama* boyutunda 4 (%1,26) ve *değerlendirme* boyutunda 1 (%0,31) olmak üzere toplamda 34 (%10,75) kazanım yer almaktadır. *Kavramsal* bilgiyi *hatırlama* boyutunda 11 (%3,48), *anlama* boyutunda 81 (%25,63), *uygulama* boyutunda 28 (%8,86), *çözümleme* boyutunda 20 (%6,32) ve *değerlendirme* boyutunda 8 (%2,53) olmak üzere toplamda 148 (%46,83) kazanım bulunmaktadır. *İşlemsel* bilgiyi *anlama* boyutunda 28 (%8,86), *uygulama*

boyutunda 54 (%17,08), *özümleme* boyutunda 19 (%6,01), *değerlendirme* boyutunda 16 (%5,06) ve *yaratma* boyutunda 8 (%2,53) olmak üzere toplamda 125 (%39,55) kazanımın bulunduğu görülmektedir. Üstbilişsel bilgiyi *anlama* boyutunda 1 (%0,31), *uygulama* boyutunda 1 (%0,31), *özümleme* boyutunda 1 (%1,26) ve *değerlendirme* boyutunda 3 (%0,94) olmak üzere toplamda 9 (%2,84) kazanım tespit edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından 2015 yılında geliştirilen Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programında bulunan kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine göre incelenmesine yönelik bulgulardan hareketle ulaşılan sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde bulgulardan yola çıkılarak her bir alt problem için varılan sonuçlar, aşağıda sıralanmıştır.

AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki “*Dinleme Anlama Becerisi*” kazanımlarının YBT’ye göre dağılımına bakıldığında; bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımların ağırlıklı olarak *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu görülmüştür. Bunun yanında *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında yer alan kazanımların *kavramsal* bilgi birikim boyutuna oranla düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında kazanımların büyük bölümünün alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutunda olduğu görülmüş; *hatırlama* ve *uygulama* boyutunda yer alan kazanımlar diğer boyutlara göre düşük oranda tespit edilmiştir. Üst düzey bilişsel boyutta yer alan kazanımların çoğunlukla *çözümleme* boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın *çözümleme* boyutuna oranla *değerlendirme* boyutunda az sayıda kazanım bulunduğu, *yaratma* boyutunda ise herhangi bir kazanım bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki “*Karşılıklı Konuşma Becerisi*” kazanımlarının YBT’ye göre dağılımına bakıldığında; bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımların ağırlıklı olarak *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu görülmüştür. Bunun yanında *kavramsal* bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımlarının oranı orta seviyede dağılım göstermiş; ancak *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında kazanım sayısının oldukça az olduğu görülmüştür. Bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında kazanımların yüksek oranının alt düzey bilişsel boyutta olduğu ve bu kazanımların da *uygulama*

boyutunda yer aldığı görülmüş; *anlama* ve *hatırlama* boyutunda ise iki kazanım yer almıştır. Buradan hareketle üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar az sayıda olduğu görülmekle beraber bu kazanımlar da birbirlerine yakın dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır.

AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki “*Sözlü Anlatım Becerisi*” kazanımlarının YBT’ye göre dağılımına bakıldığında; bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımlar ağırlıklı olarak *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikiminde olduğu görülmüştür. Bunun yanında *olgusal* bilgi birikim boyutlarında yer alan kazanımların oranı diğer iki boyuta oranla daha az olduğu sonucuna varılmıştır. Üstbilişsel bilgi birikim boyutunda herhangi bir kazanım tespit edilmemiştir. Bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında kazanımların alt düzey bilişsel boyutlardan olan *uygulama* boyutuna yoğunlaştığı görülmüştür. Üst düzey bilişsel boyutlardan *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

AÜ TÖMER YDOTÖP’de yer alan tüm dil düzeylerindeki “*Okuma Anlama Becerisi*” kazanımlarının YBT’ye göre dağılımına bakıldığında; bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımların ağırlıklı olarak *kavramsal* bilgi birikiminde olduğu görülmüştür. Bunun yanında *olgusal* ve *işlemsel* bilgi birikim boyutlarında yer alan kazanımların oranı birbirlerine yakın dağılım göstermiş; ancak *üstbilişsel* bilgi birikimi boyutunda yer alan kazanımların oranının az olduğu görülmüştür. Bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında alt düzey bilişsel boyutlarda daha fazla kazanımın yer aldığı; bu kazanımların da yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu görülmüş; ancak *uygulama* boyutunda az sayıda kazanım yer aldığı fark edilmiştir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların ise yüksek oranının *çözümleme* boyutunda olduğu tespit edilmiş; ancak *yaratma* boyutunda herhangi bir kazanımın bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

AÜ TÖMER YDOTÖP’e yer alan tüm dil düzeylerindeki “*Yazılı Anlatım Becerisi*” kazanımlarının YBT’ye göre dağılımına bakıldığında; bilgi birikim boyutunda yer alan kazanımların *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerine yakın oranlarda dağılım gösterdiği görülmüştür. Ancak *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında az sayıda kazanım yer

almıştır. Bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında alt düzey ve üst düzey bilişsel boyutlarda yakın oranda kazanım yer aldığı görülmüştür. Alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların çoğu *uygulama* boyutunda; üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların çoğu da *değerlendirme* boyutunda olduğu sonucuna varılmıştır

5.2. Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde literatür tarama bölümünde sıralanan çalışmaların sonuçları ile bu çalışmanın alt problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular tartışılmıştır.

Çalışmanın birinci alt problemi, “*Dinleme anlama becerisi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikimi boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?*” şeklinde özetlenebilir. Bu bağlamda AÜ YDOTÖP’ün *dinleme anlama becerisi* kazanımlarının bilgi birikim boyutlarından ağırlıklı olarak *kavramsal* boyutta olduğu görülmüştür. Çünkü *kavramsal* bilgi birikim boyutu, bilgiler arasındaki ilişkileri ve bağlantıları ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). Keza dinleme anlama becerisi dinlediklerini seçme ve seçtiklerini zihinde yapılandırma süreci gerektirdiğinden bu beklenen bir durumdur. Yine birinci alt problemle ilgili olarak, *işlemsel* bilgi birikim boyutunda ortalamanın üzerinde kazanımın yer alması, *kavramsal* bilgi birikim boyutunun pekiştirilmesinin sağlanmak istenmesinden kaynaklandığı görülmektedir. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikimi boyutlarında düşük oranda kazanım yer alması bu boyutların bu becerideki kazanımlara uygun olmayan yapısından kaynaklandığı ifade edilebilir. Dinleme anlama becerisi, dinlenileni zihinde var olan bilgilerle anlamlandırmaya dayalı olduğu için kazanımların bilişsel süreç boyutlarından ağırlıklı olarak *anlama* boyutunda olması olağandır. Çünkü *anlama* boyutu yeni bilgilerin bireyin zihnindeki şemalar ve bakış açılarıyla bütünleşerek bilgi örgüsü oluşturmasını ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). *Hatırlama* ve *uygulama* boyutlarında düşük oranda kazanım yer alması fark edilmiştir. Bunlara ek olarak, üst düzey bilişsel süreç basamaklarında yer alan kazanımların sayısının azlığı ve mevcut kazanımların da genellikle *çözümleme* boyutunda olması, dinleme anlama becerisinin dinlenileni yapılandırma ve ayırt etmeye dayanmasından kaynaklandığı söylenebilir. Buna karşın *değerlendirme* boyutunda sadece bir kazanımın bulunması ve *yaratma* boyutunda ise herhangi bir kazanım yer almaması dikkat çekmektedir. Varılan sonuçlardan hareketle

programdaki dinleme/anlama becerisi kazanımları genellikle alt düzey boyutlarda kaldığı görülmektedir.

Çalışmanın ikinci alt problemi, “*Karşılıklı konuşma becerisi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?*” şeklinde özetlenebilir. Bu bağlamda karşılıklı konuşma becerisi günlük aktiviteleri, sıralı işlem basamaklarını ve diyalogları kapsadığından, AÜ YDOTÖP karşılıklı konuşma becerisi kazanımlarının bilgi birikim boyutlarından ağırlıklı olarak *işlemsel* boyutta olması programın bu beceride tutarlılığını yansıtmaktadır. Çünkü *işlemsel* bilgi birikim boyutu, bilgiyi anlamayı ve ifade etmeyi kapsar (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). Buna karşın *olgusal üstbilişse* bilgi birikim boyutlarında yer alan kazanımların sayısının az olması programın bu alandaki eksikliğini yansıtmaktadır. Karşılıklı konuşma becerisi alıştırmaya yapma ve öğrenileni uygulamaya dökerek pekiştirmeyi kapsadığından kazanımların yüksek oranının bilişsel süreç boyutlarından *uygulama* boyutunda yer alması doğaldır. Çünkü *uygulama* boyutu daha önceden öğrenilen bilgileri ve becerileri aktif olarak kullanmayı ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).). Buna karşın *anlama* ve *hatırlama* boyutunda kazanımların çok az olması dikkat çekmektedir. Bu çıkarımlardan hareketle üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımlar, alt düzey bilişsel boyutlara göre daha az ve birbirlerine yakın dağılım göstermesi programın üst düzey bilişsel boyutlardaki eksikliğini yansıtmaktadır.

Çalışmanın üçüncü alt problemi, “*Sözlü anlatım becerisi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?*” şeklinde özetlenebilir. Sözlü anlatım becerisi bir konuyu ifade edebilme becerisidir. Bu sebeple kazanımların ağırlıklı olarak *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikim boyutlarında olması beklenir. Çünkü *kavramsal* bilgi birikim boyutu, olgular arasındaki ilişkileri ve bağlantıları anlamayı ifade eder; *işlemsel* bilgi birikim boyutu bir işin olayın nasıl yapılacağını kapsar (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014).). Bu duruma uygun olarak AÜ YDOTÖP sözlü anlatım becerisi kazanımları *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikim boyutlarında yoğunlaşmıştır. Öte yandan *olgusal* bilgi birikiminde kazanımların az sayıda olduğu fark edilmektedir. Programdaki kazanımlar, YBT’nin bilgi birikim boyutlarıyla uyum göstermektedir. Sözlü anlatım becerisi, üretme ve yaratma kavramları ile ilişkilidir. Bundan dolayı kazanımların

bilişsel süreç boyutlarından ağırlıklı olarak *yaratma* boyutuna yoğunlaşması beklenir. Çünkü *yaratma* boyutu, öğeleri bir araya getirerek daha önce var olmayan bir bütünün oluşturulmasını ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). Ancak programdaki kazanımların hiçbiri yaratma boyutunda değildir. Bu da programın bilişsel süreç boyutları açısından sözlü anlatım becerisi kazanımların gelişmeye açık olduğunun göstergesidir.

Çalışmanın dördüncü alt problemi, “*Okuma anlama becerisi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikimi boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?*” şeklinde özetlenebilir. Bu bağlamda okuma anlama becerisi, yapısı gereği bilgileri uygun sınıflara yerleştirerek anlamaya dayalı olduğundan AÜ YDOTÖP okuma anlama becerisi kazanımlarının ağırlıklı olarak bilgi birikim boyutlardan *kavramsal* bilgi birikim boyutunda olması anlaşılabilir bir durumdur. Çünkü *kavramsal* bilgi birikim boyutu, bilgiler arasındaki ilişkileri baz alarak bilgilerin uygun şemalara yerleştirilmesini ifade eder (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). Bu beceride yer alan kazanımların *üstbilişsel* bilgi birikim boyutunda az sayıda yer alması, boyutun yapısından kaynaklanır. Okuma anlama becerisi, bir anlamlandırma işlemi olduğundan kazanımların ağırlıklı olarak bilişsel süreç boyutlarından *anlama* boyutunda olması yine beklenen bir durumdur. Çünkü *anlama* boyutu bilgileri işleme, yorumlama ve anlamlandırma yeteneğini ifade etmektedir (Anderson vd., 2001; Özçelik, 2014). Ayrıca alt düzey bilişsel boyutlardan *hatırlama* ve *uygulama* basamaklarında az sayıda kazanımın yer alması da dikkat çekmektedir. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların ağırlıklı olarak *çözümleme* boyutunda olması, bu boyutun yapılandırma özelliğinden dolayıdır. *Değerlendirme* boyutunda az sayıda kazanım olması ise programın eksikliklerinden biridir. Ancak *yaratma* boyutunda az sayıda kazanım yer alması, bu boyutun yapısından kaynaklandığı söylenebilir. Yukarıdaki çıkarımlardan hareketle okuma anlama becerisinde yer alan kazanımlar YBT ile yüksek oranda uyduğu söylenebilir.

Çalışmanın beşinci alt problemi, “*Yazılı anlatım becerisi kazanımlarının YBT’de yer alan bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutuna göre dağılımı nasıldır?*” şeklinde özetlenebilir. Bu bağlamda yazılı anlatım becerisi, düşünceleri kelimeler aracılığıyla ifade etme yeteneğini kapsadığından AÜ YDOTÖP yazılı anlatım becerisi kazanımlarının ağırlıklı olarak *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikim boyutlarında dağılım göstermesi olağandır. Buna

karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında az sayıda kazanım yer alması dikkat çekmektedir. Yazılı anlatım becerisi, var olan kavramlardan hareketle yeni ifadeler üretmeyi içerdiğinden kazanımların ağırlıklı olarak üst bilişsel boyutlardan biri olan *yaratma* boyutunda yer alması da doğaldır. Buna karşın *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarında az sayıda kazanım yer aldığı fark edilmektedir. Alt düzey bilişsel boyutlarda alan kazanımların çoğunluğu *uygulama* boyutundadır. Ancak *hatırlama* ve *anlama* boyutlarında oldukça düşük oranda kazanımın bulunduğu dikkat çekmektedir. Bu çıkarımlardan hareketle yazılı anlatım becerisinde yer alan kazanımlar YBT ile yüksek oranda uyum gösterdiği görülmektedir.

Genel olarak AÜ YDOTÖP’de yer alan tüm kazanımlar *bilgi birikim boyutu* açısından bakıldığında; ağırlık olarak *kavramsal* bilgi birikim boyutunda olduğu fark edilmektedir. *İşlemsel* bilgi birikiminde ortalama düzeyde kazanım yer almış olduğu ayrıca dikkat çekmektedir. Ne var ki *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında diğer boyutlara nazaran daha az kazanım bulunması programın bu yöndeki geliştirilebilirliğini ortaya koymaktadır.

AÜ YDOTÖP’de yer alan tüm kazanımlar, bilişsel süreç boyutu açısından bakıldığında; alt düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların yüksek oranının *anlama* boyutunda olduğu görülmektedir. Uygulama boyutunda ortalama düzeyde kazanım bulunması ve hatırlama boyutunda diğer iki boyuta oranla daha az oranda kazanım bulunmuştur. Üst düzey bilişsel boyutlarda yer alan kazanımların çoğu *çözümleme* boyutunda yer almakta; ancak yaratma boyutunda oldukça düşük oranda kazanım bulunması programın geliştirilebilirliğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan ikinci dil öğretim programlarının YBT’ye göre incelenmesi, birçok bilimsel çalışmaya konu olmuştur.

Emre (2020) tarafından yapılan *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi* adlı tez çalışmasında MFVTYÖP programı kazanımlarını incelemiştir. Çalışmada MFVTYÖP kazanımlarının bilgi birikim

boyutlarından olan *kavramsal* ve *işlemsel* boyutlara daha fazla ağırlık verdiği görülmüştür. Buna karşın *olgusal* ve *üstbilişsel* bilgi birikim boyutlarında yer alan kazanımların diğer bilgi birikim boyutlarına göre daha az sayıda yer aldığı tespit edilmiştir. Bizim çalışmamızda ise bilgi birikim boyutlarından *kavramsal* ve *işlemsel* bilgi birikimlerine ağırlık verildiği tespit edilmiştir. Bu itibarla bilgi birikim boyutlarında ortaya çıkan benzerlik, her iki çalışmanın ortak yönünü oluşturmaktadır. Yine Emre'nin çalışmasında bilişsel süreç boyutlarında yer alan kazanımların *anlama*, *uygulama* ve *yaratma* boyutlarına dağılım gösterdiği; buna karşın *hatırlama*, *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarındaki kazanımların oranının diğer boyutlara göre düşük olduğu görülmüştür. Her iki çalışmaya bilişsel süreç boyutları açısından bakıldığında *değerlendirme* boyutunda yer alan kazanımların bizim çalışmamıza oranla daha düşük olduğu görülür; ancak *yaratma* boyutunda yer alan kazanımlar bizim çalışmamıza göre daha fazladır. Bunun yanında diğer boyutlarda ortaya çıkan sonuçlar; iki çalışmada da paralellik arz eder.

Torun ve Biçer'in (2023) “Yabancılar Türkçe Öğretimi Programına Yönelik Taksonomik Bir İnceleme” adlı makale çalışmasında MFVTYÖP’de B1 ve B2 dil seviyelerindeki kazanımlar bilişsel süreç boyutlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışmada kazanımların ağırlıklı olarak *anlama*, *uygulama* ve *çözümleme* boyutlarında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. AÜ YDOTÖP’yi ele alan bizim çalışmamızda ise kazanımların en çok *anlama* boyutunda yoğunlaştığı; *uygulama*, *çözümleme* ve *değerlendirme* boyutlarında yakın dağılım gösterdiği; *hatırlama* ve *yaratma* boyutlarında ise diğer boyutlara kıyasla daha az kazanım yer aldığı görülmüştür.

Karagöl’ün (2020) “Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Güncel Türkçe Öğretim Programları” adlı makale çalışmasında MFVTYÖP ile MEB 2018 Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretim Programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. seviyeleri) YBT’de yer alan bilişsel süreç boyutlarına göre tasnif edilmiştir. Bu çalışmada *dinleme/izleme becerisinde anlama*; *sözlü etkileşim becerisinde uygulama*; *sözlü üretim becerisinde uygulama*; *okuma/anlama becerisinde anlama*; *yazma becerisinde uygulama* basamakları diğer bilişsel boyutlara göre daha baskın olduğu tespit edilmiştir. AÜ YDOTÖP’de yer alan kazanımlar bilişsel süreç boyutları açısından Karagöl’ün (2020) yaptığı çalışma sonuçlarıyla büyük oranla uyduğu görülmektedir.

Ulutaş ve Kara'nın (2019) "TÖMER Türkçe Öğretim Programları Okuma Kazanımlarının Bilişsel Stratejiler Açısından İncelenmesi" adlı makalesinde Gazi TÖMER ve Ankara TÖMER YDOTÖP'ünde bulunan *okuma anlama becerisindeki* kazanımlar, YBT'deki *bilişsel süreç boyutları* açısından incelemiştir. İnceleme sonucunda iki programda da üst düzey bilişsel boyutlara uygun kazanımlara az yer verildiği, alt düzey bilişsel boyutlardan *anlama* boyutuna diğer boyutlara kıyasla daha çok yer verildiği sonucuna ulaşmıştır. Dil düzeyi artıkça üst düzey bilişsel becerilere uygun olan kazanımlarda herhangi bir artış olmadığı tespit edilmiştir. Bu durum bizim çalışmamızın ulaştığı sonuçlar bakımından uyumludur.

Yurdakul Güde'nin (2021) *Ortaöğretim Hazırlık Sınıfı İngilizce Öğretim Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi* adlı tez çalışması, bahsi geçen programın kazanımlarını incelemiş ve bu kazanımlar alt düzey bilişsel boyutlardan olan *anlama* ve *uygulama* basamaklarında yoğunlaştığını tespit etmiştir. Bunun yanında *bilgi birikim boyutu* açısından kazanımların ağırlıklı olarak *kavramsal* bilgi birikiminde yer aldığını belirlemiştir. Keza Güde'nin sonuçlarıyla bizim çalışmamızda ulaşılan sonuçların birebir örtüştüğü görülmektedir.

5.3. Öneriler

Bu çalışmanın bulguları ve önceki çalışmalarla yapılan karşılaştırmalar ışığında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanına program geliştirmeye yönelik bazı öneriler aşağıda sıralanmıştır.

1. Hazırlanan öğretim programlarındaki kazanımların YBT'nin hangi bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutuna yönelik olduğu belirtilmelidir.
2. Kazanımların YBT'de bulunan bilgi birikim boyutu ve bilişsel süreç boyutlarına daha dengeli dağıtılması önerilebilir.

3. Hangi bilgi birikim ve bilişsel süreç boyutuna ait olduğunun daha belirgin ifade edilebilmesi için Yabancılar yönelik hazırlanan öğretim programlarındaki kazanımlar net ve anlaşılır şekilde yazılmalıdır

4. Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanan program çalışmalarında dil seviyesi göz önünde bulundurularak kazanımların YBT'ye uygun hazırlanmasına dikkat edilebilir.

5. Bu araştırmada yalnızca AÜ YDOTÖP kazanımlarının YBT'ye göre sınıflandırılması yapılmıştır. Programlar farklı taksonomilere göre incelenebilir.

6. Farklı araştırmacılar tarafından AÜ YDOTÖP'ün dışında farklı yabancı dil olarak Türkçe öğretim programları da aynı şekilde YBT ile değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akbayır, S. (2011). *Yazılı anlatım: nasıl yazabilirim?* Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Akkaya, N. (2016). “Konuşma”. F. Kırmızı(ed). *İçinde İlkokullarda Türkçe Öğretimi* (s. 53-83). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Aksan, D. (2011). *Dil, Şu Büyülü Düzen...* Bilgi Yayınevi: Ankara.
- Anderson, L. W. ve Krathwohl, D. R. (2010). *Öğrenme öğretim ve değerlendirme ile ilgili bir sınıflama: Bloom'un eğitimin hedefleri ile ilgili sınıflamasının güncelleştirilmiş biçimi* Durmuş Ali Özçelik (çev.). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Ankara Üniversitesi TÖMER. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı*. Ankara Üniversitesi Basımevi: Ankara.
- Arı, A. (2013). “Bilişsel alan sınıflamasında yenilenmiş Bloom, SOLO, Fink, Dettmer taksonomileri ve uluslararası alanda tanınma durumları”. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2): 259-290.
- Arı, T. (2018). 2015 ve 2017 Ortaokul Türkçe Öğretim Programlarındaki Kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisine ve Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gaziantep.
- Aytan, T. (2022). *Etkinliklerle Dinleme Eğitimi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Balcı, A. (2016). *Okuma ve Anlama Eğitimi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Balcı, M. ve Melanlıoğlu, D. (2020). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı Üzerine”. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 173-198.
- Beyreli, L. ve Sönmez, H. (2017). “Bloom taksonomisi ve yenilenmiş bloom taksonomisi ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların odaklandığı araştırma konuları”. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(2), 213-229.
- Biçer, N. (2022). *Türkçe Öğretimi Tarihi*. Kesit Yayınları: İstanbul.

- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives, the classification of educational goals, handbook I: Cognitive Domain*. David McKay Company: New York.
- Bobbitt, J. F. (2017). *Eğitim Programı*, Emir Rüzgar (çev.). Pegem Yayınları: Ankara.
- Bümen, N. T. (2010). “Program geliştirmede bir dönüm noktası: Yenilenmiş Bloom taksonomisi”. *Eğitim ve Bilim*, 31(142).
- Büyükkaragöz, S. (1997). *Program Geliştirme Kaynak Metinler*. Kuzucular Ofset: Konya.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., ve Çakmak, E. K. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Çetinkaya, S. ve Tabak, S. (2019). “Öğretmen adaylarının eğitim programı okuryazarlık yeterlilikleri”. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 38(1), 296-309.
- Çıkkılı, Y. (2019). “Eğitimle İlgili Temel Kavramlar” Keskinçilic, K. (ed.). *Eğitime giriş* (s.1-32) Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Demirel, Ö. (2000). *Türkçe Öğretimi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Demirel, Ö. (2012). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Doğan, H. (1979). *Analiz ve Program Hazırlama*. Ankara Üniversitesi Basımevi: Ankara.
- Doğan, Y. (2009) “Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 7(1): 185-204.
- Ekiz, D. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Yaklaşım, yöntem ve teknikler*. Anı Yayıncılık: Ankara.
- Emre, K. (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü. Çanakkale.
- Ertürk, S. (1982). *Eğitimde Program Geliştirme*. EDGE Akademi Yayıncılık:Ankara
- Fişekçioğlu, A. (2020). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimine Giriş: Açıklamalı Ana Kavramlar El Kitabı, Öğretmenlere-Lisans-Lisansüstü Öğrencilerine Yönelik*. Nobel Akademik Yayıncılık: Ankara.

- Güde, C. Y. (2021). An evaluation of secondary school preparatory class English program from the perspective of Bloom's Revised Taxonomy (Master's thesis, Ufuk Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Güneş, F. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Güneş, F. (2020). “Yazmanın Temel Bileşenleri” Bağcı Ayrancı B., Başkan A. (ed). *Kuram ve Uygulamada Yazma Eğitimi* (s.1-14). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Güzel, A. ve Barın, E. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. Akçağ Yayınları: Ankara.
- İşisağ, K. U. ve Demirel, Ö. (2010). “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni’nin konuşma becerisinin gelişiminde kullanılması”. *Eğitim ve Bilim*, 35(156).
- Karaca, S. (2021). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Gazi Yayıncılık: Ankara.
- Karagöl, E. (2020). “Yenilenmiş Bloom taksonomisine göre güncel Türkçe öğretim programları”. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 56-71
- Karakaya, İ. (2009). “Bilimsel araştırma yöntemleri”. A.Tanrıöğen (ed.). içinde *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (s.47-69) Anı yayıncılık: Ankara.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayınevi: Ankara.
- Karatay, H. (2018). *Okuma Eğitimi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Kardaş, M. Esendemir, N. ve Kardaş S. (2021). “Yazma Eğitimiyle İlgili Temel Bilgiler” M. Kardaş, (ed) içinde. *Yazma eğitimi* (s.15), Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F., ve Sever, S. (1997). *Türkçe öğretimi: Türkçe ve sınıf öğretmenleri için*. Engin Yayınevi: Çankaya.
- Kaya, M. ve Kardaş, M. (2020). “Yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı üzerine inceleme”. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 1-20.
- Krathwohl, D. R. (2002). *A Revision of Bloom’s Taxonomy: An Overview. Theory Into Practice*, 41(4), 212-264.

- Küçükahmet, L. (2007). *Program Geliştirme ve Öğretim*. Nobel Yayın Dağıtım: Ankara
- Maden, A. (2020). “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programlarında Söz Varlığını Zenginleştirme”. *Journal of History School*, 46, 1822-1857.
- MEB. (2000). *Yurt dışındaki Türk çocukları için Türkçe (1-10. Sınıflar), Türk kültürü (4-10. sınıflar) ve yabancı dil olarak Türkçe (6-11. sınıflar) dersleri öğretim programları*, MEB Yayınları: Ankara
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (13-17 yaş) 1. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (13-17 yaş) 2. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (13-17 yaş) 3. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (6-12 yaş) 1. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (6-12 yaş) 2. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi (6-12 yaş) 3. seviye kurs programı. MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü*, MEB Yayınları: Ankara.
- MEB. (2018). *Türkçe dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı. MEB Yayınları: Ankara.
- MFVTYÖP, (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı*. Türkiye Maarif Vakfı: İstanbul.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2015). *Nitel veri analizi*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Ocak, M. A. (2011). “Öğretimin Tasarımı Kuramlarının Sınıflandırılması” Ocak M.A. (Ed). içinde *Öğretim tasarımı modelleri. Öğretim tasarımı: Kuramlar, modeller ve uygulamalar* (s.302-305) Anı Yayıncılık: Ankara.

- Oliva, P. F., ve Gordon, W. R. (2018). *Program geliştirme*. Kerim Gündoğdu (çev.).Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara
- Ornstein, A. C. ve Hunkins, F. P. (2016). *Eğitim programı, temeller, ilkeler ve sorunlar* Asım Arı (Çev.). Eğitim Yayınevi: Ankara.
- Örge Yaşar, F. (2022). “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimine Yönelik Hazırlanmış Öğretim Programları” Özkan E. (ed.). İçinde (s.5-30) *Yabancılarla Türkçe Öğretimi*. Eğitim Yayınevi: Konya
- Öz, M. F. (2006). *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*. Anı Yayıncılık: Ankara.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri*. Öncü Kitapevi: Ankara.
- Özbay, M. (2011). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Öncü Kitap: Ankara.
- Özden, Y. (2021). *Öğrenme ve Öğretme*. Pegem Akademi: Ankara.
- Schiro, M. S. (2020). *Eğitim programı kuramları: Çatışmalı görüşler ve süregelen sorunlar*. Fatma Mızrakçı (Çev.). Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.
- Senemoğlu, N. (1998). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Özsen Matbaası: Ankara.
- Solak, Ö. (2022). *Edebiyat Çalışmalarında Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Çizgi Yayınevi: İstanbul.
- Sönmez, H. (2017). Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre Tasarlanan Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı (Model Önerisi). Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sözer, E. (2005). “Öğretimde planlama ve değerlendirme”. M. Gültekin, (Ed.) içinde *Öğretimde amaçlar ve düzenlenmesi* (s.31-44). Anadolu Üniversitesi Yayınları: Eskişehir.
- Şen, S. ve Yıldırım, İ. (2019). *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık: Ankara.
- Şen, Ü. (2016). “Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ihmal edilmiş iki program: 1986 ve 2000 programları”. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(4), 545-558.
- Tan, Ş. (2019). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık: Ankara.

TDK. (2024). *Güncel Türkçe sözlük*. TDK Yayınları: Ankara.

Torun, C. ve Biçer, N. (2023). “Yabancılar Türkçe Öğretimi Programına Yönelik Taksonomik Bir İnceleme”. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(4), 2362-2376.

Tutkun, Ö. F. (2012). “Bloom’un yenilenmiş taksonomisi üzerine genel bir bakış”. *Sakarya University Journal of Education*, 2(1), 14-22

Ulutaş, M., ve Kara, M. (2019). “TÖMER Türkçe Öğretim Programlarının Bilişsel Stratejiler Açısından İncelenmesi”. *Journal of Language Education and Research*, 5(2), 232-250.

Uzun, D. (2024). “Etkili iletişim becerilerinin geliştirilmesi ve öğretilmesi”. *Türk Eğitim Dergisi*, 62(27), 26-37.

Varış, F. (1996). *Eğitimde Program Geliştirme*. Alkım Yayınları:Ankara

Yıldırım, A. ve Şimsek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayınevi: Ankara.

Yılmaz, F. (2017 “Eğitime İlişkin Temel Kavramlar” Kırmızı F. ve Duban N. (ed). *Eğitim Bilimine Giriş* (s.1-29) Anı Yayıncılık: Ankara.

Zeliha, G. (2022). 2018 Fen bilimleri Dersi Öğretim Programı 5-8. Sınıf Kazanımlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisine Göre İncelenmesi ve Program Hakkında Öğretmen Görüşleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Kastamonu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kastamonu

EKLER

Ek 1- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Tanışma, tanıştırma, selamlaşma, ayrılma durumlarında kalıplaşmış ifadeleri ve tümceleri ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
2.	Yalın sözcükleri ve adları sesbilgisi (fonetik) açısından benzerlerinden ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
3.	Sesleri ve on, ön, un, ün vb. biçimleri (morfemleri) ayırt eder.	Olgusal	Anlama
4.	Parçalarüstü sesbirimlerinden soru ezgisini ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
5.	Kısa soruları ayırt eder.	İşlemsel	Anlama
6.	Yönergeleri takip eder.	Kavramsal	Uygulama
7.	Sayıları, fiyatları, saatin kaç olduğunu ve gün, ay, yıl ile ilgili ifadeleri ayırt eder.	Olgusal	Hatırlama
8.	Metinde verilenlerden verilmeyenin ne olduğunu tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
9.	Basit düzeydeki metinlerin olay örgüsünü fark eder.	Olgusal	Anlama
10.	Basit düzeydeki metinlerle ilgili kim, ne, nerede, ne zaman sorularının yanıtına ulaşır.	Olgusal	Anlama
11.	Akrabalık adlarını fark eder.	Kavramsal	Hatırlama
12.	Sınıfta ve evde sıklıkla kullanılan nesnelerin adlarını ayırt eder.	Olgusal	Hatırlama
13.	Kendisi, ailesi ve tanıdığı kişilerle ilgili bilgileri (meslek, yaş, eğitim durumu, uyruk, akrabalık vb.) ayırt eder.	Olgusal	Hatırlama

Ek 2- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu İşlemsel	Bilişsel Süreç Boyutu Anlama
1.	Günlük yaşamdaki konuşmaları (alışveriş, lokanta, hastane, ulaşım vb.)- ihtiyaç duyduğunda kimi sözcük veya tümcelerin tekrarlanmasını isteyerek-takip eder.		
2.	Güncel olaylarla ilgili konuşmaların konusunu ana çizgileriyle fark eder.	Kavramsal	Anlama
3.	Dinlediği metinlerle ilgili kim, ne, nerede, ne zaman, neden sorularının yanıtını bulur.	Olgusal	Anlama
4.	Temel yaşam alanlarına (ev, okul, iş yeri, yakın çevre vb.) ilişkin söz varlığını tanır.	Olgusal	Hatırlama
5.	Kısa, yalın ileti ve duyuruların (dijital ortamlardaki kayıtlı sesler, anons vb.) konusunu ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
6.	Görsellerle desteklenmiş hava ve yol durumunu, spor vb. güncel haberlerin ana çizgilerini yakalar.	Kavramsal	Anlama
7.	Metinlerde geçen yeni sözcüklerin bağlamsal anlamını tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
8.	Verilen ipuçlarından yararlanarak metnin içeriğini tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
9.	Dolgu sözcüklerin (şey, yani vb.) işlevlerini fark eder.	Kavramsal	Anlama
10.	İlgi alanına giren konularla (hobi, müzik, spor, sanat, moda vb.) ilgili yalın ifadelerin içeriğini ve sözcükleri yakalar.	Kavramsal	Anlama
11.	Yer ve yön tariflerinin içeriğini anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
12.	Metinlerin yapısını (konu akışı, olay örgüsü tema vb.) fark eder.	Kavramsal	Anlama

13. Sözcüklerdeki parçalarüstü sesbirimlerden vurguyu işlemsel Anlama ayırt eder.

Ek 3- AÜ YDOTÖP'e Ait Dinleme Anlama Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Güncel veya ilgi alanına giren bir tartışmanın ana konusunu çıkarır.	Kavramsal	Anlama
2.	Farklı türlerdeki metinlerin (kısa öykü, haberler, anı, vb.) olay örgüsünü tahmin eder.	Kavramsal	Anlama
3.	Güncel veya ilgi alanına giren konularla ilgili radyo yayınlarının içeriğinin neyle ilgili olduğunu tahmin eder.	Kavramsal	Anlama
4.	Televizyon programlarının ve filmlerin konusunu ana çizgileriyle çıkarır.	İşlemsel	Anlama
5.	Metnin içeriğinde geçen bilmediği sözcüklerin anlamını bağlamdan çıkarır.	Kavramsal	Anlama
6.	Çağrı merkezi (banka, hastane vb.) ile yaptığı görüşmelerdeki yönergeleri izler.	İşlemsel	Uygulama
7.	Metinlerde geçen bilmediği sözcüklerin anlamını dünya bilgisine dayalı olarak tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
8.	Parçalarüstü sesbirimlerden tonu ayırt eder.	İşlemsel	Anlama

Ek 4- AÜ YDOTÖP’e Ait Dinleme Anlama Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Konuşmaların içeriğini sağlıklı olmayan iletişim ortamlarında (gürültülü ya da çok sessiz ortamlarda) bile ayrıntılarıyla yakalar.	İşlemsel	Anlama
2.	Kişisel veya meslekî hayatla ilgili açık ve yapılandırılmış bir konuşmanın içeriğini yakalar.	Kavramsal	Anlama
3.	Radyo programlarının içeriğinin çoğunu yakalar.	Kavramsal	Anlama
4.	Belgesellerin, röportajların ve tartışma programlarının içeriğinin çoğunu yakalar.	Kavramsal	Anlama
5.	İlgi alanına giren somut ve soyut içerikli konuşmaların temel noktalarını ve teknik konulardaki tartışmaları, duyuru ve iletileri ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
6.	Bağlamsal ipuçlarından hareketle metinde verilmek istenen iletiyi yakalar.	İşlemsel	Anlama
7.	Dinlediği metindeki ana ve yan düşünceleri bulur.	Kavramsal	Çözümleme
8.	Farklı uzmanlık ve ilgi alanlarına giren bir dersin, konuşmanın veya sunumun içeriğini yakalar.	Kavramsal	Anlama
9.	Konuşucunun konu hakkındaki bakış açısına ve tutumuna ilişkin tahminde bulunur.	Üstbilişsel	Çözümleme
10.	Anlatılan olaylar ve deneyimlerle ilgili duygu ve düşünceleri yakalar.	Üstbilişsel	Anlama
11.	Genel konulardaki kapsamlı anlatımların anlamını zorlanmadan çıkarır.	Kavramsal	Anlama
12.	Tartışmalarda düşüncelere ilişkin açıklamaları, gerekçeleri ve yorumları ayırt eder.	Kavramsal	Çözümleme
13.	Bir film veya tiyatro oyununun konusunu ve olay örgüsünü yakalar.	Kavramsal	Anlama
14.	Bir konuşmada savunulan farklı bakış açılarını fark eder.	Üstbilişsel	Çözümleme

15.	Bir konuşmada sebep, sonuç ve olası durumlarla ilgili tahmin ve yorumlarda bulunur.	Üstbilişsel	Değerlendirme
16.	Çağrı merkezi ile yaptığı görüşmelerde yönlendirmeleri ayrıntılarıyla takip eder.	İşlemsel	Uygulama
17.	Sözcüklerdeki parçaları üstü sesbirimlerden kavşak ve durağı ayırt eder.	İşlemsel	Anlama

Ek 5- AÜ YDOTÖP’e Ait Dinleme Anlama Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Konuşma ortamlardaki sözceleri takip eder.	Kavramsal	Anlama
2.	Örtük anlam içeren uzun konuşmaları takip eder.	Kavramsal	Anlama
3.	İstasyon, stadyum gibi sesin anlaşılmasının zor olduğu yerlerde işitilmesi güç genel duyurulardaki gerekli bilgileri yakalar.	İşlemsel	Anlama
4.	Günlük hayatta kullanılan aletlerin, hizmetlerin tanıtımı ve sesli kullanma kılavuzlarında yer alan teknik bilgileri ayrıntılarıyla anlamlandırır.	Olgusal	Anlama
5.	Akademik nitelikli sunum ve raporların içeriklerini kolaylık çözümler.	Kavramsal	Çözümleme
6.	Ders, konu odaklı tartışma ve münazaraları kolaylıkla takip eder.	Kavramsal	Anlama
7.	Değişmeceli anlatımların (deyim, mecaz, argo vb.) çoklukla yer aldığı iletileri anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
8.	Radyo ve televizyon programlarını takip eder.	Kavramsal	Anlama
9.	Anadil konuşurları arasındaki hararetli sohbetleri takip eder.	İşlemsel	Anlama
10.	Metinlerde geçen olayı, zamanı, mekânı, kişiyi/kişileri bağlamsal anlam içerisinde fark eder.	İşlemsel	Anlama

11.	Kişisel, akademik veya meslekî hayatla ilgili açık ve yapılandırılmış bir konuşmanın içeriğini yakalar.	Kavramsal	Anlama
12.	Sözcüklerdeki parçalarüstü sesbirimleri (süre, vurgu, ton, kavşak, ezgi ve durak) ayırt eder.	İşlemsel	Anlama

Ek 6- AÜ YDOTÖP’e Ait Dinleme Anlama Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	İlgi alanına girmese bile karmaşık nitelikli teknik ilgilerin genel hatlarını yakalar.	Kavramsal	Anlama
2.	Bir konuşma, seminer veya ders sırasında anlatılanları doğru ve eksiksiz bir şekilde çözümler.	İşlemsel	Çözümleme
3.	Konuşmalardaki biçemi ve çeşitli anlatım biçimlerini (deyim, argo, mecaz vb.) kavrayarak günlük dilin çoğunun anlamına ulaşır.	Kavramsal	Anlama
4.	Bir ders veya seminer sırasında konuşucunun doğrudan ifade ettiklerinin yanı sıra dolaylı anlatımlarını da çıkarır.	İşlemsel	Anlama
5.	Uzmanlık gerektiren tartışma, konferans ve konuşmaları, özel ve karmaşık bir terminoloji kullanılması durumunda da anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
6.	Dil değişimleri (belli yerleşim bölgelerine veya sınıflara özgü olan konuşma dili) kullanıldığında konuyu yakalar.	Kavramsal	Anlama

Ek 7- AÜ YDOTÖP’e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Tanışma, selamlaşma ve vedalaşmaya ilişkin kalıp ifadeleri kullanır.	Kavramsal	Uygulama

2.	Günlük konularda yalın konuşmaları başlatıp sürdürür, yalın soru ve yanıtlar üretir.	İşlemsel	Uygulama
3.	Konuşan kişinin söylediklerini anlaşılır bir biçimde tekrar etmesi ve yardımcı olması durumunda, kendini yalın bir şekilde ifade eder.	İşlemsel	Uygulama
4.	Konuşmayı destekleyen jest ve mimikler yardımıyla temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek alışverişler yapar.	İşlemsel	Uygulama
5.	Bir şeyi isterken veya verirken duruma uygun ifadeleri (buyurun, affedersiniz, rica ederim vb.) kullanır.	İşlemsel	Uygulama
6.	Kişilere, yaşadıkları yere, tanıdıkları kimselere ilişkin sorular sorar ve bu tür sorular anlaşılır biçimde sorulduğunda yanıtlar.	Olgusal	Uygulama
7.	Özür diler ve özürleri kabul eder.	İşlemsel	Uygulama
8.	Hoşlandığı ve hoşlanmadığı şeyleri sıralar.	Olgusal	Hatırlama
9.	Söylenenin tekrar edilmesini rica eder.	İşlemsel	Uygulama
10.	Belli kalıplar kullanarak (imdat, yardım edin, kimse yok mu vb.) dikkat çeker, yardım talep eder.	İşlemsel	Uygulama
11.	Konuşmaları anlamlandırmada beden dilinden yararlanır.	İşlemsel	Uygulama
12.	Gerekli durumlarda komut verir ve verilen komutları yerine getirir.	İşlemsel	Uygulama
13.	Bir şeyi yapmak isteyip istemediğini yalın bir dille ifade eder.	Üstbilişsel	Çözümleme
14.	Rakam, miktar, fiyat, tarih ve saat ile ilgili ifadeleri kullanır.	Olgusal	Uygulama
15.	Zaman bildiren sözcükler, (bugün, gelecek hafta, geçen cuma, kasımda, saat 4'te vb.) kullanır.	Olgusal	Uygulama
16.	Vurguyu doğru kullanır.	İşlemsel	Uygulama

Ek 8- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Postane, lokanta, market, hastane, mağaza vb. ortamlarda soru kalıplarını da kullanarak yalın tümcelerle iletişim kurar.	İşlemsel	Uygulama
2.	Toplu taşıma araçlarını (otobüs, tren, taksi vb.) kullanırken ulaşım ile ilgili (güzergâh sorma, bilet satın alma, vb.) bilgi alışverişinde bulunur.	İşlemsel	Uygulama
3.	Yapacağı yolculukla ilgili farklı kaynaklardan (turizm firması, arkadaş, müşteri temsilcisi vb.) bilgi alır.	Kavramsal	Uygulama
4.	Yiyecek/içecek siparişi verir.	İşlemsel	Uygulama
5.	Alışveriş yaparken ne istediğini söyler (hediyelik eşya satın alma, istediğini bulma, uzun süreli ikametler için ihtiyaç duyulan eşyaları bulma), fiyat sorar ve pazarlık yapar.	İşlemsel	Uygulama
6.	Bir harita veya şehir planı üzerinden yol tarifi yapar.	İşlemsel	Uygulama
7.	Davette bulunur (arkadaşlar ile toplumsallaşma, bir şeyler içmek için dışarıya çıkma) ve gelen davetlere yanıt verir.	İşlemsel	Uygulama
8.	Ne yapılacağı, nereye gidileceği gibi buluşma planlarına ilişkin (parti/piknik planlamak, telefon konuşmaları) düşünce alışverişi yapar.	İşlemsel	Uygulama
9.	İş ortamı ve boş zamanlara ilişkin sohbet eder.	İşlemsel	Uygulama
10.	Göçmenlik bürosu, belediye, emniyet gibi yerlerdeki bürokratik işlemleri halletme, vize uzatma başvurusunda bulunma gibi toplumsal etkileşim içeren konuşmaları gerçekleştirir.	Kavramsal	Uygulama
11.	Söylenenin tekrar edilmesini rica eder.	Olgusal	Hatırlama

12.	Özel ve kişisel sohbetlerde basit sorular sorar, kendisine sorulan soruları yanıtlar.	İşlemsel	Uygulama
13.	Özgeçmişini ana çizgileriyle anlatır.	İşlemsel	Uygulama
14.	Yönerge verir verilen yönergeleri yerine getirir.	Kavramsal	Uygulama

Ek 9- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Yolculuk planı yaparken veya yolculuk sırasında karşılaşılabileceği durumlara (adres sorma, yön tarifi isteme, bilet alma/ yer ayırtma, ödeme yapma, gidilecek yer ve tercih belirtme vb.) uygun ifadeleri kullanır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Yol, adres tarifini ayrıntılı bir şekilde yapar.	Olgusal	Uygulama
3.	Şaşırma, mutluluk, üzüntü, ilgilenme ve kayıtsızlık gibi duyguları ifade eder ve bu tür duygulara karşılık verir.	Kavramsal	Uygulama
4.	Bir iletişim ortamında görüş alışverişinde bulunur.	Kavramsal	Uygulama
5.	Anladığını göstermek için söylenenlerin bir kısmını tekrar ederek konuşmalara katılır.	Üstbilişsel	Uygulama
6.	Tekrar etmesi istendiğinde, söylediklerini daha ayrıntılı bir şekilde açıklar.	Kavramsal	Anlama
7.	Geleneksel nitelikli kutlama etkinliklerinde (bayramlar, düğünler, nevruz, kına gecesi, yeni yıl vb.) toplumsal etkileşimde bulunur.	İşlemsel	Uygulama
8.	Bir sohbet ortamında konuyu yönlendirir ve/veya konuyu değiştirir.	İşlemsel	Yaratma
9.	İfade etmekte veya anlamakta zorlandığı durumlar olsa da bir konuşma veya tartışmayı sürdürür.	İşlemsel	Uygulama

10.	Bir sözcüğü hatırlayamadığında benzer anlam taşıyan başka sözcük(ler) kullanır.	İşlemsel	Çözümleme
11.	Anlamını bilmediği sözcükleri bağlamdan çıkarır.	Kavramsal	Anlama
12.	Bir görüşe katılıp katılmadığını uygun bir dille ifade eder.	İşlemsel	Değerlendirme

Ek 10- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Genel konulardaki kapsamlı konuşmalarda etkin bir biçimde yer alır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Uzmanlık ve ilgi alanına giren bilimsel konularda ayrıntılı bilgi alışverişinde bulunur.	Kavramsal	Uygulama
3.	Konuşmacıların dikkatini konuya çekerek tartışmalarda düşüncelerini gerekçeleriyle açıklar.	İşlemsel	Çözümleme
4.	Önceden hazırlanmış bir röportajı yaparken gerektiğinde doğaçlama sorularla sürdürür.	İşlemsel	Yaratma

Ek 11- AÜ YDOTÖP'ye Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Anadil konuşurları arasındaki sohbetlere katılır. (Türk kültürü, toplumu hakkında konuşma, Türk kültürü ve yaşantısı hakkında soru sorma vb.)	Kavramsal	Uygulama
2.	Toplumsal etkileşim ortamlarında dili (sezdirim, duygu espri vb.) yetkin bir şekilde kullanır.	İşlemsel	Uygulama

3.	Davet, karşılama, ikramda bulunma gibi etkinliklerde dili Türk kültürüne uygun olarak kullanır.	İşlemsel	Uygulama
4.	Akademik düzeyde bilgi alışverişinde bulunur.	Kavramsal	Uygulama
5.	Yaptığı bir sunumla ilgili dinleyicilerin yönelttiği soruları yanıtlar.	İşlemsel	Uygulama
6.	Konuşma sırasında kinaye, sezdirim vb. mecazlı ifadeler kullanır.	İşlemsel	Uygulama
7.	Bilgi edinmek istediği konular hakkında (dersle ilgili konularda tartışmak, ders kayıt işlemleri vb.) görevlilerle iletişim kurar.	İşlemsel	Uygulama

Ek 12- AÜ YDOTÖP'e Ait Karşılıklı Konuşma Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Anadil konuşurlarıyla her türlü konuşmaya ve tartışmaya hiç zorlanmadan katılır.	İşlemsel	Uygulama

Ek 13- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Ad, soyad, yaş, adres, telefon numarası, uyruk ve hobileriyle ilgili kişisel bilgiler verir.	Olgusal	Hatırlama
2.	Kendisini, ailesini ve aile bireylerini betimler.	Olgusal	Anlama
3.	Yaşadığı yer ve çevresi hakkında bilgi verir.	Olgusal	Hatırlama
4.	Yalın bir dille günlük hayatta neler yaptığını ilişkin bilgi verir.	Olgusal	Hatırlama
5.	Vurguyu doğru kullanır.	İşlemsel	Uygulama

Ek 14- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Kendisini, ailesini ve aile bireylerini ayrıntılı bir biçimde betimler.	Kavramsal	Anlama
2.	Geçmiş olayları (geçen hafta olanlar, yaptığı en son tatil vb.) ana çizgileriyle anlatır.	Kavramsal	Hatırlama
3.	İlgi alanlarını yalın ifadelerle anlatır.	İşlemsel	Anlama
4.	Yaşadığı yer hakkında ayrıntılı bilgi verir.	Kavramsal	Anlama
5.	Görsel öğelere ilişkin betimlemeler yapar.	Kavramsal	Uygulama

Ek 15- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Genel veya kendisiyle ilgili bir konuda konuşmayı başlatır, sürdürür ve sona erdirir.	İşlemsel	Uygulama
2.	Hayallerini, umutlarını ve hedeflerini anlatır.	Kavramsal	Uygulama
3.	Davranışlarını, niyetlerini ve planlarını nedenleriyle açıklar.	Kavramsal	Çözümleme
4.	Başkalarının ifadelerinde yer alan görüş ve düşünceleri yorumlar.	Kavramsal	Değerlendirme
5.	Bir görüşe katılıp katılmadığını uygun bir dille ifade eder.	İşlemsel	Değerlendirme
6.	Ön yaşantısına dönük deneyimlerini aktarır.	Kavramsal	Anlama
7.	Bir kitap veya filmin konusu hakkında bilgi verir, düşüncelerini aktarır.	Kavramsal	Değerlendirme

8.	Herhangi bir metnin içeriğini aktarır.	Kavramsal	Çözümleme
9.	Kısa öyküler anlatır.	İşlemsel	Uygulama
10.	Bir sözcüğü hatırlayamadığında benzer anlam taşıyan bir sözcük/söz öbeği kullanır.	Kavramsal	Uygulama
11.	Çok uzun ve karmaşık olmayan konuşmaları özetler	Kavramsal	Çözümleme
12.	Kişisel bilgi alanına giren herhangi bir konuda sunum gerçekleştirir.	Kavramsal	Uygulama

Ek 16- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Bir konuşmayı ön hazırlık yapmadan rahatlıkla başlatır, etkin bir şekilde söz alarak devam ettirir ve sonlandırır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Başından geçen veya tanık olduğu olaylar ve deneyimleriyle ilgili duygu ve düşüncelerini ayrıntılarıyla aktarır.	Kavramsal	Değerlendirme
3.	Bilgi sahibi olduğu/ilgi alanına giren pek çok konuda ayrıntılı ve anlaşılır açıklamalar yapar.	Kavramsal	Uygulama
4.	Düğün, cenaze, mezuniyet töreni gibi ortamlarda Türk kültürüne uygun kültürel ifadeler kullanır.	Kavramsal	Uygulama
5.	Düşüncelerini ikna edici bir biçimde açıklayarak sunar.	İşlemsel	Uygulama
6.	Görüş, yorum ve tartışma içeren belgesel, röportaj ve haber kaynaklarından anladıklarını özetleyerek aktarır.	İşlemsel	Çözümleme
7.	Bir film veya tiyatro oyununun konusunu özetleyerek aktarır.	Kavramsal	Anlama
8.	Herhangi bir konu hakkındaki görüşlerini aktarır.	İşlemsel	Değerlendirme

9. Bir konunun olumlu ve olumsuz yönlerini de İşlemsel Değerlendirme belirterek düşüncelerini savunur.

Ek 17- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Düşünce ve görüşlerini açık bir biçimde aktarır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Soyut konularda düşüncelerini duraksayarak da olsa aktarır.	Kavramsal	Uygulama
3.	Akademik konularda dili yetkin bir biçimde kullanır.	İşlemsel	Uygulama
4.	Karmaşık nitelikteki konuları ayrıntılı biçimde açıklar.	Kavramsal	Çözümleme
5.	Uzun ve karmaşık konuşmaları özetler.	Kavramsal	Çözümleme
6.	Konuları uygun biçimde birleştirerek ve bazı noktaları geliştirip sonuçlandırarak ayrıntılı biçimde anlatır.	İşlemsel	Çözümleme
7.	Önceden hazırladığı akademik konularda sunum yapar.	İşlemsel	Uygulama
8.	Konuşma sırasında açıkça söylemek istemediği sözcüklerin yerine yakın anlamlı başka sözcükler kullanır.	İşlemsel	Uygulama
9.	Düşüncelerini ikna edici bir biçimde açıklayarak sunar.	İşlemsel	Uygulama

Ek 18- AÜ YDOTÖP'e Ait Sözlü Anlatım Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Soyut konularda düşüncelerini akıcı bir biçimde aktarır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Farklı kaynaklardan alınan bilgileri, görüş ve açıklamaları yetkin bir biçimde özetler.	İşlemsel	Çözümleme

3.	Düşünce ve bakış açılarını farklı biçimler kullanarak ifade eder.	İşlemsel	Değerlendirme
4.	Değişmeceli dil öğelerini (atasözü, deyim, söz sanatları vb.) kullanır.	Kavramsal	Uygulama
5.	Farklı kaynaklardan alınan bilgileri yeniden yapılandırarak sunar.	İşlemsel	Çözümleme

Ek 19- AÜ YDOTÖP’e Ait Okuma Anlama Becerisi A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Kişisel bilgilere ilişkin kavramları (ad, soyad, yaş, meslek, uyruk vb.) anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
2.	Tanışma, tanıtma, selamlaşma, ayrılma durumlarında kullanılan kalıp ifadeleri ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
3.	Toplumsal yaşam alanlarına ilişkin kavramları (ev, lokanta, okul, hastane, otel, istasyon, havaalanı vb.) ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
4.	Basit içerikli bir formu (ad, soyad, doğum tarihi ve uyruk gibi kişisel bilgiler içeren) doldurur.	Olgusal	Hatırlama
5.	Renk adlarını ve sayıları (gün, ay, yıl, para, telefon numaraları) tanır.	Olgusal	Hatırlama
6.	Belli başlı bitki ve hayvan adlarını tanır.	Olgusal	Hatırlama
7.	Evdeki bölümleri ve eşyaları tanır.	Olgusal	Hatırlama
8.	Görsellerle desteklenmiş organları tanır.	Olgusal	Hatırlama
9.	Zaman bildiren sözcükleri (gelecek hafta, geçen cuma, kasımda, saat 3’te vb.) tanır.	Kavramsal	Hatırlama
10.	Aile bireyleri ile ilgili sözcükleri tanır.	Olgusal	Hatırlama

11.	Sanatsal etkinliklere ilişkin metinlerdeki (film/tiyatro/konser afişi, duyuru, broşür, tabela vb.) temel bilgileri ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
12.	Kısa ve yalın metinlerde bildiği sözcükleri ayırt eder.	Olgusal	Anlama
13.	Kişilere ait, yaş, meslek, ülke ve uyrukla ilgili sözcükleri tanır.	Kavramsal	Hatırlama
14.	Ulaşım ile ilgili yalın kavramları ve kalıp ifadeleri (adres bilgileri, toplu taşıma ve temel ulaşım araçları, yön ifadeleri ve yön tarifleri vb.) tanır.	Kavramsal	Anlama
15.	Alışveriş ile ilgili yalın kavramları ve kalıp ifadeleri (alışveriş alanları, ölçü birimlerini, yiyecek, içecek ve kıyafet adları vb.) tanır.	Kavramsal	Hatırlama
16.	Bayramlaşma ve kutlama iletilerini; günlük hayatta kullanılan kalıplaşmış iyi dilek, temenni ve nezaket ifadelerini fark eder.	Kavramsal	Anlama
17.	İletişim amaçlı kullanılan teknolojik araçlardaki kullanım bilgilerini ve yalın iletileri tanır.	Kavramsal	Hatırlama
18.	Kısa ve yalın bilgilendirici nitelikteki açıklamalar, yönergelerin (uyarı levhaları, ilan panoları, tabelalar vb.) anlamını özellikle görsellerle desteklendiğinde yakalar.	Olgusal	Anlama
19.	Hobiler, ilgi alanları ve alışkanlıklar ile ilgili ifadelerdeki bilgiyi yakalar.	Kavramsal	Anlama

Ek 20- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Kısa/yalın yönergeleri takip eder.	Kavramsal	Anlama
2.	Yalın bir dille yazılmış, kısa metinlerdeki içeriğin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
3.	Günlük hayatta karşılaştığı ilan, broşür, menü, tabela ve levhalarda verilen bilginin anlamını ana çizgileriyle çıkarır.	Kavramsal	Anlama

4.	Metinlerdeki hitap, istek/rica veya teşekkür/ret ifadelerinin anlamlarını ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
5.	Dilekçe, kartpostal, bilgi notu, kısa, davetiye, mektup ve e-posta vb. içerikli metinlerin ve bu metinlerdeki belli başlı kalıp ifadelerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
6.	Kitle iletişim araçlarındaki haberlerin ana çizgilerini (yer, zaman, kişiler konu vb.) çıkarır.	Kavramsal	Anlama
7.	Yazılı kitle iletişim araçlarında (gazete, dergi, vb.) ilgilendiği konuları bulur.	Kavramsal	Anlama
8.	Yazılı kitle iletişim araçlarındaki ilanlarla ilgili (satılık/kiralık, ev, otomobil, bilgisayar fiyatları ve nitelikleri gibi) önemli bilgileri belirler.	Kavramsal	Hatırlama
9.	Görsellerle desteklenmiş haber özetlerinin anlamını çıkarır.	Olgusal	Anlama
10.	Reklamlardaki ürünlere ait temel bilgileri tanır.	Olgusal	Hatırlama
11.	Olayların zamansal sıralamasını (ilk önce, önce, sonra, daha sonra, sonradan vb.) yapar.	İşlemsel	Çözümleme
12.	Olay örgüsünü uygun şekilde sıralar.	İşlemse	Çözümleme
13.	Görsellerle desteklenmiş hava ve yol durumu, ekonomi, spor haberleri vb. bilgileri ayırt eder.	Kavramsal	Anlama
14.	Günlük yaşam etkinlikleri ve alışkanlıklarıyla ilgili temel bilgi ve kalıp ifadelerin (beslenme, spor akışkanlıkları, trafik, hastalık, müzik, bilgisayar/internet terimleri, postane ve bankalardaki basit işlemler vb.) anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
15.	Kişisel bilgiler içeren kısa ve yalın dilde yazılmış mektup veya davetiyelerdeki ifadelerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
16.	Okuduğu metindeki olayın geçtiği yeri, zamanı, kişiyi/kişileri ve olayın akışını belirler.	Kavramsal	Anlama
17.	Günlük yaşama ilişkin diyalog metinlerindeki (yiyecek ve içecek siparişi, randevulaşma vb.) anlamları ayırt eder.	Olgusal	Anlama

18.	Bir harita veya şehir planı üzerinden yapılan yazılı yön tarifinin anlamını çıkarır.	Kavramsal	Anlama
19.	Seyahat ile ilgili bilgileri (ulaşım araçlarını kullanma, gidilecek yer hakkında bilgi toplama vb.) fark eder.	Kavramsal	Anlama
20.	Yakın çevre (aile, akraba, arkadaş, eğitim, ev, iş) ilgi alanları, özel beceriler gibi kişisel bilgilere ilişkin ayrıntılı ifadeleri fark eder.	Olgusal	Anlama
21.	İlgi alanına giren konulara ilişkin (meslek, hobi, sosyal yaşam vb.) yalın bir dille yazılmış kısa metinlerdeki anlamı yakalar.	Kavramsal	Anlama
22.	Öneri ve özür sunma gibi ifadeleri içeren metinlerdeki anlamı çıkarır.	İşlemsel	Anlama
23.	Gönderim ilişkilerini fark eder.	İşlemsel	Anlama

Ek 21- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi B1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Güncel ve bilinen konulardaki kısa gazete ve dergi metinlerinin ana çizgilerini yakalar.	Kavramsal	Anlama
2.	İlgi alanına giren ya da içeriğini dünya bilgisiyle kestirebildiği bir metindeki bilinmeyen sözcükleri bağlamsal ipuçlarından hareketle tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
3.	Günlük hayatta karşılaştığı mektup, resmi yazışma, broşür, kısa ileti türü metinlerden kendisi için gerekli olan bilgileri ayırt eder.	Kavramsal	Çözümleme
4.	Gazete ve dergilerde güncel konularda görüş belirten makale ve röportajların ana çizgilerini yakalar.	Kavramsal	Anlama
5.	Haberlere göz gezdirerek kimin, neyi, nerede yapmış olduğu ilişkin bilgiyi çıkarır.	Kavramsal	Çözümleme
6.	Bir metindeki neden-sonuç ilişkisini/ilişkilerini fark eder.	Kavramsal	Anlama

7.	Kişisel iletilerdeki (mektup, eposta, kısa ileti vb.) olay, duygu ve dileklerin anlamını çıkarır.	Kavramsal	Anlama
8.	İlgi alanları ve günlük yaşama ilişkin sorunlarla ilgili metinlerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
9.	Bir öykünün konusunu, bölümlerini ve olaylarını saptar.	Kavramsal	Çözümleme
10.	Metnin bağlamından hareketle bilinmeyen sözcük veya sıklıkla kullanılan (ağzına bir şey koymamak, çoğu gitti azı kaldı, dört gözle beklemek vb.) deyimlerin anlamını tahmin eder.	İşlemsel	Anlama
11.	Kullanım kılavuzlarındaki yalın ifadelerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
12.	Deneyim, olay, düş, beklenti ve amaç içeren betimsel tümce ve metinlerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama

Ek 22- AÜ YDOTÖP'e Ait Okuma Anlama Becerisi B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Özgün düşüncelerin aktarıldığı güncel sorunlara ilişkin rapor ve makalelerin içeriğini yakalar.	Kavramsal	Anlama
2.	Sinema, tiyatro, kitap ve konser gibi kültürel konulardaki yorum ve eleştirilerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
3.	Kanıtlayıcı metinlerdeki (araştırma raporu vb.) sonucu bulur.	Kavramsal	Anlama
4.	Sorunun çözümünün yer aldığı metinlerde soruna uygun çözümü/çözümleri bulur.	İşlemsel	Çözümleme
5.	Bir metnin akışını ve anlam bütünlüğünü fark eder.	Kavramsal	Çözümleme
6.	Soyut içerikli metinlerin (anneler günü, doğa sevgisi vb.) içeriğini çözümler.	Kavramsal	Çözümleme

7.	Metinde kullanılan deyim ve atasözlerinin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama
8.	Uzun ve karmaşık metinleri gözden geçirerek önemli ayrıntıları belirler.	Kavramsal	Çözümleme
9.	Kullanım kılavuzlarına bakarak (bilgisayar programları vb.) sorusunu çözer.	İşlemsel	Uygulama
10.	Metindeki bağlayıcıların (ne var ki, hâlbuki, fakat ama, ancak, oysa, öte yandan, ise vb.) anlam ilişkilerindeki rolünü fark eder.	Kavramsal	Çözümleme
11.	Farklı metin türlerindeki pek çok sözcüğün anlamına ilişkin kestirimlerde bulunur.	İşlemsel	Anlama
12.	İlgi alanına giren metinlerdeki bilgi, duygu ve düşüncelerin anlamını yakalar.	Kavramsal	Anlama

Ek 23- AÜ YDOTÖP'ye Ait Okuma Anlama Becerisi C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Karmaşık nitelikli paragraflardan oluşan bir metnin içeriğini çözümler.	Kavramsal	Çözümleme
2.	Bir öyküde veya tiyatro oyunundaki karakterlerin olaylar karşısındaki tutum ve davranışlarının sonuçlarını, konunun gelişimindeki rolleri çözümler.	İşlemsel	Çözümleme
3.	Akademik metinlerdeki bir terimin anlamını bağlamsal ipuçlarından tahmin eder ve makalenin içeriğini anlamlandırır.	İşlemsel	Anlama
4.	Sözlük yardımıyla her türlü yazışmayı okuyup anlamlandırır.	İşlemsel	Anlama
5.	Sözlük yardımıyla artalan bilgisine sahip olmadığı metinlerdeki içeriği çözümler.	İşlemsel	Çözümleme
6.	Uzun ve karmaşık yönergeleri (yeni bir aletin kullanımı vb) anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama

7.	Esprî, şaka, argo ve deyimlerin anlamlarını çıkarımlar.	Kavramsal	Anlama
8.	Çağdaş yazınsal metinleri kolaylıkla anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
9.	Uzun, karmaşık ve olgusal bir metni biçem yönünden yorumlar.	Kavramsal	Değerlendirme
10.	Görüşlerin, bakış açılarının ve bunlar arasındaki bağlantıların tartışıldığı üst dil kullanılan rapor, analiz ve yorumları anlamlandırır.	Üstbilişsel	Çözümleme
11.	Çağdaş yazınsal metinleri yorumlar.	Kavramsal	Anlama
12.	Bir yazınsal ürünün arka planında yer alan toplumsal, siyasal veya tarihî öğeleri fark eder.	Kavramsal	Anlama
13.	Bir anlatıdaki örtük ifadeleri fark eder.	Kavramsal	Anlama
14.	Bilgi ve savları göz önünde bulundurarak yargıya varır.	Üstbilişsel	Değerlendirme
15.	Toplumsal, meslekî veya akademik bilgiler içeren uzun metinleri değerlendirir.	Kavramsal	Değerlendirme

Ek 24- AÜ YDOTÖP’e Ait Okuma Anlama Becerisi C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Karmaşık konularla ilgili anlam farklılıklarını ayırt eder.	Kavramsal	Çözümleme
2.	Terminoloji içeren bir metnin anlamını değerlendirir.	Olgusal	Değerlendirme
3.	Değişmeceli dilin (benzetme, eğretileme deyim, aktarma vb.) kullanıldığı metinleri anlamlandırır.	İşlemsel	Anlama
4.	Yazınsal metinleri yorumlar.	Kavramsal	Değerlendirme
5.	Amaç dilin kültürü içinde yer alan değer yargılarını (batıl inanç, konukseverlik, örf ve adetler vb.) da içeren metinleri çözümler.	Kavramsal	Çözümleme

6.	Yazınsal metinlerdeki söz ve anlatım sanatlarını çözer.	İşlemsel	Çözümleme
7.	Anlam bulanıklığının söz konusu olduğu durumlarda asıl anlama bağlamdan hareketle ulaşır.	İşlemsel	Anlama
8.	Sözleşme metinlerini (kira kontratı, banka sözleşmesi gibi) anlamlandırır.	Kavramsal	Anlama
9.	İçinde argo ifadelerin de yer aldığı metinleri çözümler.	İşlemsel	Çözümleme

Ek 25- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım A1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu Olgusal	Bilişsel Süreç Boyutu Hatırlama
1.	Kişisel bilgileri (meslek, yaş, adres vb.) içeren formları doldurur.		
2.	Kendisini, ailesini ve aile bireylerini betimler.	Olgusal	Hatırlama
3.	Yaşadığı yer ve yaptığı işe ilişkin konuları özetler.	Kavramsal	Anlama
4.	Bulunduğu yeri ve buluşma yerini belirten notlar yazar.	Kavramsal	Hatırlama
5.	Doğum günü, yılbaşı, bayram vb. kutlama iletileri yazar.	Kavramsal	Hatırlama
6.	Yalın notlar ve iletiler yazar.	Kavramsal	Uygulama
7.	Sosyal medya iletileri yazar.	Kavramsal	Uygulama
8.	Duygu, düşünce ve izlenimlerini bağlama uygun sözcükler kullanarak yazar.	İşlemsel	Uygulama
9.	Metnin bağlamına uygun sözcükler kullanır.	İşlemsel	Anlama
10.	Farklı türlerdeki ipuçlarından (görsel, sözcük vb.) yararlanarak kısa paragraflar oluşturur.	İşlemsel	Uygulama

Ek 26- AÜ YDOTÖP’e Ait Yazılı Anlatım A2 Düzeyi Kazanımlarının YBT’ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT’ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Kişisel bilgi, ilgi alanları, işi, eğitim durumu ve özel becerilerine ilişkin formlar doldurur.	Kavramsal	Hatırlama
2.	Günlük yaşam kesitlerini (tanıdıkları, iş, okul, aile, hobi vb.) yalın tümcelerle aktarır.	Kavramsal	Uygulama
3.	Selamlama, hitap, istek veya teşekkür ifadelerini kullanarak iletiler yazar.	Kavramsal	Uygulama
4.	İletilerinde ailesini, okulunu, işini, ilgi alanlarını yalın tümcelerle kısaca anlatır.	Kavramsal	Uygulama
5.	Bir olayın veya etkinliğin nerede, ne zaman ve nasıl olduğunu yalın tümcelerle aktarır.	İşlemsel	Uygulama
6.	Olayların kronolojik sırasını gösteren “önce”, “sonra”, “daha sonra” gibi sözcükleri kullanır.	İşlemsel	Uygulama
7.	Geçmiş yaşantı ve anılarını anlatır.	Kavramsal	Hatırlama
8.	Herhangi bir konu/olay/nesne/yer/kişi hakkında beğenisini açıklar.	Kavramsal	Anlama
9.	Farklı türdeki ipuçlarından (görsel, sözcük vb.) yararlanarak paragraf ya da diyalog oluşturur.	İşlemsel	Uygulama

Ek 27- AÜ YDOTÖP'e ait yazılı anlatım B1 düzeyi kazanımlarının YBT'ye göre incelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Olaylar ve deneyimlerine ilişkin (tatil, anı, bayram vb.) metinler yazar.	Kavramsal	Uygulama
2.	Farklı konularda, kişisel görüş ve bakış açısını da belirten yalın metinler yazar.	İşlemsel	Yaratma
3.	İletilerinde üzüntü, mutluluk, ilgi ve sempati gibi duygularını aktarır.	Kavramsal	Uygulama
4.	Bir kitabın veya filmin konusu hakkında yazılı bilgi verir.	İşlemsel	Uygulama
5.	Kültür sanat etkinlikleriyle ilgili yorum yapar.	Kavramsal	Anlama
6.	Ürün ve hizmetlerle (organizasyon, otomobil, kurs, teknoloji ürünleri vb.) ilgili yazışmalar yapar.	Kavramsal	Uygulama
7.	Özgeçmişini ana çizgileriyle yazar.	Kavramsal	Anlama
8.	Bir duyuru veya ilana yazılı olarak başvurur.	İşlemsel	Uygulama

Ek 28- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım B2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Deneyim ve beklentilerine ilişkin ayrıntılı metinler oluşturur.	Kavramsal	Değerlendirme
2.	Gazete ve dergilerdeki yazıların özetini çıkarır.	İşlemsel	Çözümleme
3.	Çeşitli kaynaklardan ve kitle iletişim araçlarından edindiği bilgileri özetler.	Kavramsal	Çözümleme

4.	Çeşitli konularda rapor, sunu, kompozisyon gibi ayrıntılı metinler yazar.	Kavramsal	Uygulama
5.	Bir bakış açısı ya da konu hakkında olumlu veya olumsuz görüşlerini gerekçelendirerek yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
6.	Önemli noktaları vurgulayarak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek bir fikri kompozisyon veya rapor biçiminde yazar.	İşlemsel	Çözümleme
7.	Film veya kitaplar hakkında kısa eleştiriler yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
8.	Kurmaca metinler (kısa öykü, diyalog vb.) yazar.	İşlemsel	Yaratma
9.	Mektup veya elektronik posta aracılığıyla günlük olayları duygu, düşünce ve yorumlarını da katarak ayrıntılarıyla yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
10.	Bir soruna ilişkin çözüm önerilerini farklı bakış açılarını da dikkate alarak yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
11.	Farklı nitelikteki kaynaklardan edindiği bilgileri yorumlayarak yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
12.	Neden-sonuç ilişkisi içinde bir dizi sav içeren metinler yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
13.	Varsayıma dayalı durum ya da olaylar hakkında düşüncelerini yazar.	İşlemsel	Değerlendirme

Ek 29- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım C1 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Mesleki, teknik ve ilgi alanına giren konulara ilişkin düşüncelerini net bir biçimde aktarır.	İşlemsel	Uygulama
2.	Bir olay/ konu hakkında iyi yapılandırılmış bir kompozisyon veya rapor metni oluşturur.	İşlemsel	Yaratma
3.	Farklı kaynaklarda yer alan günlük yaşama ait bilgileri derleyerek özetler.	İşlemsel	Çözümleme
4.	İletilerinde deneyim, duygu ve olayların ayrıntılı betimlemelerini yapar.	Kavramsal	Değerlendirme

5.	Hitap edilen kişiye, metin türüne ve konuya bağlı olarak söz varlığı, biçem ve dil kuralları açısından nitelikli metinler yazar.	İşlemsel	Yaratma
6.	Bir konuda, savunduğu düşünceyi önemli noktalarına ve ayrıntılarına dikkat ederek, yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
7.	Bir konu veya olay üzerine yapılmış yorumlara ilişkin bakış açılarını örneklerle gerekçelendirerek yazar.	Üstbilişsel	Değerlendirme
8.	Soyut kavramlara ilişkin ayrıntılı betimlemeler yazar.	Kavramsal	Çözümleme
9.	Bir kuruma başvuruda bulunmak için özgeçmişini ayrıntılı biçimde yazar.	Kavramsal	Uygulama

Ek 30- AÜ YDOTÖP'e Ait Yazılı Anlatım C2 Düzeyi Kazanımlarının YBT'ye Göre İncelenmesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.	Bir konuşma, seminer veya ders içeriğini yazılı metne dönüştürür.	İşlemsel	Çözümleme
2.	Bilgi, duygu, düşünce ve deneyimlerini uygun bir yazın türüyle (makale/şiir/deneme/söyleşi vb.) açık ve akıcı bir biçimle yazar.	İşlemsel	Yaratma
3.	Film, müzik, tiyatro, yazınsal eserler, radyo ve televizyon programları gibi kültürel etkinliklerle ilgili eleştiri yazıları yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
4.	Araştırma yaptığı konularda eldeki bilgi ve belgeleri değerlendirerek yapılandırılmış rapor ve makaleler yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
5.	Bir makale veya proje üzerinde görüşlerini, gerekçelendirerek yapılandırılmış bir eleştiri yazar.	İşlemsel	Değerlendirme
6.	Resmi yazışma formatına uygun yazılar (dilekçe başvuru, istek, teklif mektupları gibi) yazar.	İşlemsel	Uygulama

7.	Farklı kaynaklardan edindiği bilgileri içeren özet metinler oluşturur.	İşlemsel	Çözümleme
8.	Uzmanlık alanıyla ilgili bilimsel bir makale yazar.	İşlemsel	Yaratma
9.	Bir metin oluştururken değişmeceli dil öğelerini (atasözü, deyim, söz sanatları vb.) kullanır.	İşlemsel	Uygulama

Ek 31- Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Kazanım Tasnif Formu

Bilişsel Süreç Boyutu														
Bilgi Birikimi	Hatırlama		Anlama		Uygulama		Çözümleme		Değerlendirme		Yaratma		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Olgusal														
Kavramsal														
İşlemsel														
Üstbilişsel														
Toplam														

Ek 32- Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Dil Becerisi Kazanım Tasnif Listesi

No	Kazanımlar	YBT'ye Göre Yer Aldığı	
		Bilgi Birikim Boyutu	Bilişsel Süreç Boyutu
1.			
2.			
3.			